

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

**ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДІ ТА НАВЧАНІ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**A PERSON AS A SUBJECT OF INTERCULTURAL
COMMUNICATION: MODERN TENDENCIES IN PHILOLOGY,
TRANSLATION AND TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES**

**Матеріали
XII Міжнародної студентської науково-практичної конференції
12 березня 2020 року**

Київ 2020

УДК 81:316.77](062)

Ткачик О.В. Головний редактор, член редколегії, член оргкомітету, к. філол. н., доц. кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови факультету лінгвістики КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Вашило О.В. Член редколегії, член оргкомітету, викл. кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови факультету лінгвістики КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Філіпов Р.Ю. Відповідальний секретар, старший лаборант кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови факультету лінгвістики КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов [Електронний ресурс]: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. 12 березня 2020 р. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 386 с.

Збірник містить матеріали щорічної міжнародної студентської науково-практичної конференції з актуальних питань філології, перекладу та методики викладання іноземних мов. Конференція зібрала студентів і молодих учених з різних міст України та інших країн. Матеріали конференції можуть бути цікавими та корисними для науковців, аспірантів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій.

УДК 81:316.77](062)

© Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ	16
ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ Алієва Анастасія	16
РОДОВА НАЛЕЖНІСТЬ ІМЕННИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК Арнаут Каріна	19
СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ТА ПРАГМАСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕЛЕСКОПІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ЗМІ Бабич Олександр	20
ГІБЕРНО-АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ВАРІАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ Бахмут Олена	23
СУЧАСНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ПАРАДИГМИ Белуха Олександра	25
ОСНОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРМІНОСИСТЕМ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ У СФЕРІ МАШИНОБУДУВАННЯ Бернадіна Анастасія	27
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ Бистрицька Катерина	30
ВПЛИВ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ НА ЛЮДСЬКУ СВІДОМІСТЬ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ Бідненко Лідія	31
AMERICAN POLITICAL DISCOURSE: GENDER ASPECT Brodska Daryna	33
МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ «ПРОМОВА» (НА МАТЕРІАЛІ ВИСТУПІВ TED TALKS) Вальчук Вікторія	34
ОСОБЛИВОСТІ МОВИ АНГЛОМОВНИХ МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ Вальчук Галина	36
ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ Варшицька Яна	38
КОМПАРАТИВНА СПЕЦИФІКА НІМЕЦЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ГАСТРОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ Василенко Оксана	39
БАНКІВСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЖАНР ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ Василів Вікторія	41
THE PROBLEM OF DEFINING MULTIMODALITY IN MODERN LINGUISTICS Velyka Viktoriia	43

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ Весельська Рената	45
КРОСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯВИЩА АЛЮЗІЇ Власюк Людмила	47
STILMERKMALE DER DEUTSCHSPRACHIGEN NACHRICHTEN Волкова Анна	49
ЕВФЕМІЗАЦІЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ СПОСОБІВ ДОСЯГНЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЦІЛЕЙ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ Гаврачинська Анастасія	51
TYPES OF ELLIPTICAL CONSTRUCTIONS IN ENGLISH SCIENTIFIC AND TECHNICAL TEXTS Гедерим Марина	52
СУПРОВІДНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЖАНР ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ Гончар Аліна	54
АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ Гончаренко Анна	56
ПОНЯТТЯ «ГЕНДЕР» У СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ Грабійчук Мар'яна	58
КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ВПЛИВ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ІНТЕРВ'Ю Грищук Альона	60
ГЕНДЕР ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Гудим Антон	62
КІНОТЕКСТ ЯК ВИД КРЕОЛІЗОВАНОГО ТЕКСТУ Дворник Оксана	63
AUSDRUCK DER DIREKTIVEN FUNKTION IN DEN TEXTEN VON ETIKETTE Дебела Анастасія	64
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ТЕКСТОТВОРЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ Дейнека А.	66
ЯПОНСЬКІ АБРЕВІАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК ЗАСОБИ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ Демчук Андріана	69
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ У АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТАХ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ Демянюк Ольга	72
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ АНГЛОМОВНОЇ АЕРОКОСМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ Деркач Аліна	74
ТЕРМІН В АСПЕКТІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ Деркач Аліна	75
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ТОПОНІМІВ Дехтярьов Кирило	77

FOREIGN AND NATIVE LANGUAGE: INNOVATIVE APPROACHES Dynikov Danil	78
ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІРОНІЯ» Дмитрук Аліна	80
ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ МЕДІАТЕКСТІВ Дурова Катерина	82
НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА СПІЛКУВАННЯ. КОМУНІКАТИВНІ ТАБУ Євгенова Анастасія	84
ТЕОРІЇ КОГНІТИВНОГО РОЗВИТКУ МОВИ Євлахов Віталій	85
КАТЕГОРІЯ ЕМОТИВНОСТІ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ Жидков Артем	89
МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХОВОГО ТЕКСТУ Задачіна Олена	91
МОВНІ ТА МОВЛЕННЄВІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ АРГУМЕНТАЦІЇ НА МАТЕРІАЛІ ПЛАТФОРМИ TED TALKS Захарченко Ірина	93
ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ У ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТАХ РІЗНИХ ЖАНРІВ Зикова Тетяна	95
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ АНГЛОМОВНОЇ КАРОНІМІКИ Ігнатова Катерина	98
МОВНОСТИЛІСТИЧНА СПЕЦИФІКА ВЛАСНИХ НАЗВ В РОМАНАХ ДЕНА БРАУНА Існюк Ольга	99
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ГАЛУЗІ ОБЛІКУ І АУДИТУ Капуста Вікторія	102
НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТЕРМІНУ Кириленко Тетяна	103
МЕТАФОРИЧНІ ТЕРМІНИ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ СФЕРИ АВІАЦІЇ Ключка Антон	105
НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК НЕВІДЧЕМНИЙ КОМПОНЕНТ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ Ковальчук Марія	106
DIFFERENT APPROACHES TO THE INVESTIGATION OF PRAGMALINGUISTICS Ковтика Олена	109
ІМПЕРАТИВИ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА Ковтун Юлія	111
МАНІПУЛЯЦІЯ З ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТОЧКИ ЗОРУ Козліцька Марина	112

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ Коршок Вікторія	115
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОДИНИЦЬ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛЕНГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ Кравчук Мирослава	116
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ПАТЕНТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ Кравчук Юрій	118
БАГАТОКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНИ АНГЛОМОВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ Красовська Олександра	120
СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА КАРТИНА СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ГУРТУ "KAZKA") Лазурченко Геннадій	122
МЕДІАТЕКСТИ ЯК ПРИКЛАДИ ПОЛІКОДОВИХ ТЕКСТІВ Лисюк Богдана	124
ONOMATOROEIA IN COMICS Lysiuk Kseniia	126
ЛІНГВАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРИ ЗМІНІ СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ Логвиненко Мирослава	128
СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Лоп'янецька Роксолана	129
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У МОВІ З ГРАМАТИЧНИМ РОДОМ Маковійчук Алла	132
ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ МАСОВОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ Максименко Діана	133
ОСОБЛИВОСТІ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ В АНГЛОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ Мартинюк Н.	135
LINGUISTIC PECULIARITIES OF THE ENGLISH APHORISM TEXTS Марценюк Вікторія	138
РОЛЬ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ВИРАЖЕННІ СМISЛУ АНГЛОМОВНОГО АФОРИЗМУ Марценюк Вікторія	139
ПОНЯТТЯ «ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ТИПАЖ» ЯК ОСНОВА ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ Матвійчук Аліна	142
СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ ГІПЕРБОЛИ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ Меняліна Анастасія	144

НЕОЛОГІЗМИ У ТВОРАХ НАУКОВОЇ ФАНТАСТИКИ Михайлова Діана	146
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Михалюк Ілона	147
TED-ЛЕКЦІЯ ЯК МУЛЬТИМОДАЛЬНИЙ ТЕКСТ Міненко Євгеній	149
ГПЕРО-ГІПОНІМІЧНІ ВІДНОШЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ КОМП'ЮТЕРНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ Мірошниченко Олена	151
КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ Мірошниченко Олена	152
ORTHOGRAPHISCHE MERKMALE DER VONG-SPRACHE Мисливий Климентій	154
КОМУНІКАТИВНІ ДЕВІАЦІЇ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ НЕКОРЕКТНЕ ВЖИВАННЯ ПАРОНІМІВ Муляр Назар	156
ДОКУМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Нагнибіда Валентина	158
НЕОСЕМАНТИ В РАКУРСІ ЇХ СИНТАГМАТИЧНИХ ТА ПАРАДИГМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ГРУПАХ Наливайко Валерія	161
НЕОЛОГІЗМИ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Ніколаєнко Ю.	164
FORMATION AND FUNCTIONS OF THE UKRAINIAN TERMINOLOGICAL SYSTEMS Nuriieva Oleksandra	166
КЛАСИФІКАЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ Озимай Інна	168
ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ Очеретян Тетяна	172
СЕМАНТИЧНІ ТА КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ БІНОМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНЬОГО ТА НАУКОВОГО СТИЛІВ) Павленко Вікторія	174
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Панін Артем	177
ЯВИЩЕ ЕВФІМІЗАЦІЇ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ Перевайло О.	178
ПЕРЕНОСНЕ ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ З НУМЕРАЛЬНИМ КОМПОНЕНТОМ Перейма Христина	180
CONCEPTUAL SPACE OF LITERARY TEXTS Petruk Yevgeniia	181

АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ Півень Юрій	183
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНКОТЕРМС ТЕРМІНОЛОГІЇ Поліщук Аліна	185
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДМОВИ Полянська Аврора	187
МОВНІ ЗАСОБИ ЕСКПРЕСІЇ ТА МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У МОВІ АНГЛОМОВНИХ ЗМІ Потапенко К.	188
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ CHILD Прибищенко Надія	190
ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АСПЕКТІ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО КІНЕМАТОГРАФУ Приймак Дар'я	192
АБРЕВІАТУРА В АНГЛОМОВНОМУ ТЕХНІЧНОМУ ТЕКСТІ ТА ЇЇ КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ Пяткова Анастасія	194
ПОНЯТТЯ І ЗАСТОСУВАННЯ КОДУ У КОМУНІКАТИВНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ Рибачок Катерина	196
ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ПОЛІТИЧНОГО ГУМОРУ У РОЗВАЖАЛЬНИХ МЕДІАФОРМАТАХ Рибкіна Олександра	198
СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЦІННИХ ІДЕОНІМІВ В АНГЛІЙСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ЗМІ Рогова Олена	200
СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ КОСМЕТИКИ ТА КОСМЕТОЛОГІЇ Россохач Ірина	202
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ Русалкіна Анна	204
НЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ МЕТАФОРИЧНИХ ТА МЕТОНІМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ТЕКСТАХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ Сенчук Любова	206
ПРАГМАТИЧНА СПЕЦИФІКА ГУМОРУ У ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПАХ Старкіна Аліна	208
ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ ЗАГАЛЬНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ЯК КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИХ ОДИНИЦЬ Ткаченко Анна	209
FEATURES OF LANGUAGE FUNCTIONING IN ENGLISH MEDIA DISCOURSE Trofimova Svetlana	211

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП «СПОСОБИ ЗАРОБИТИ КРИПТОВАЛЮТУ» та «ТРАНЗАКЦІЇ ТА ОПЕРАЦІЇ З КРИПТОВАЛЮТОЮ» Федорчук Анастасія	213
МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В ТЕКСТАХ ПІСЕНЬ A\$AP ROCKY Хованець Світлана	216
ТЕНДЕНЦІЇ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У СФЕРІ «ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ» Хоменко Анастасія	217
АМЕРИКАНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК СПОСІБ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БУТТЯ Хомченко Катерина	219
СОЦІОЛЕКТ ЯК ЛІНГВІСТИЧНИЙ ФЕНОМЕН Цубера Ніна	221
ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ ФЛАМЕНКО Чопенко Валерія	223
СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ Чопсієва Заріна	225
ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОМОВ БРИТАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА БОРИСА ДЖОНСОНА Шамбір Анна	227
ЯВИЩЕ СИНОНІМІЇ В МЕДИЧНИХ ТЕРМІНАХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТЕКСТІВ Шевченко Діана	230
ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ФЕНОМЕНІВ ТА ПРЕЦЕДЕНТНОГО ІМЕНІ Шестопал Е.	232
СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ ТЕКСТІВ З КОМП'ЮТЕРНОЇ БЕЗПЕКИ Шумаков Вадим	233
ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ВСТАВЛЕНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ Шумейко Валерія	235
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОСИСТЕМИ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ Шух Мирослава	236
СЕКЦІЯ № 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	239
ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК МІЖМОВНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ Асауленко Вікторія	239
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ Батюх Юлія	241

ФУНКЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ З ПОГЛЯДУ АВТОРА І ПЕРЕКЛАДАЧА Белуха Олександра	243
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПРИВАТНИХ ІНТЕРНЕТ-ОГОЛОШЕНЬ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ Бондарчук Катерина	244
ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ФІЛЬМІВ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ Валькова Анжеліка	246
ПРОБЛЕМА ВІДТВОРЕННЯ АЛЮЗІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ МЕДІА ТЕКСТІВ Власюк Людмила	248
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ ЗМІ НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ Галишич Марта	250
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Гальчинська Марія	252
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ Глібовська Аліна	253
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ МЕТАФОРИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ, ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТА ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ) Городиловська Олена	255
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Гришук Альона	257
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ-СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ НАФТОГАЗОВОЇ ЛЕКСИКИ) Губар Надія	260
CHALLENGES IN TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH COLOR TERM Запотічна Яніна	261
СТРАТЕГІЇ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРУ У ПРОМОВАХ TED-КОНФЕРЕНЦІЙ Ішков Владислав	263
ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДМОВИ Іщенко Христина	265
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ ДЕНА БРАУНА «DIGITAL FORTRESS» Кисіль Ольга	267
КАТЕГОРІЯ МОДАЛЬНОСТІ У НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ТЕКСТІ Комар Юлія	269
МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАТИВНІ ЛАКУНИ Корженевська Катерина	270

MAKING TRANSLATOR DECISIONS DURING PROCESSING OF THE TECHNICAL DOCUMENTATION IN SCIENTIFIC COMMUNICATION THEORY CONTEXT Kochev Hennadii	273
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ТЕКСТІВ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Кравцова Валерія	275
ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДІ Кравчук Жанна	277
ВАРІАТИВНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОГО ТЕРМІНА «LAW» В УКРАЇНСЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ Мельник Ірина	281
ОСНОВНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ОБРАЗНОСТІ У КАЗКАХ Р. КІПЛІНГА ЗІ ЗБІРКИ «JUST SO STORIES» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Мироненко Вероніка	283
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ АВІАЦІЙНОЇ ТА ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ Мізгуліна Рімма	286
АНГЛО-УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДИ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У ПРОМОВАХ TED Міуська Катерина	288
ВІДТВОРЕННЯ ІСТОРИЧНИХ РЕАЛІЙ Нагорняк Іванна	290
ПЕРЕКЛАД ДЛЯ ПОТРЕБ ГРОМАДИ ЯК РІЗНОВИД ПЕРЕКЛАДУ Нестеренко Яна	292
ДО ПИТАННЯ ПРО МОВНИЙ ПУРИЗМ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ Овсяник Сніжана	293
ТРАНСКРЕАЦІЯ ЯК СУЧАСНА ТЕНДЕНЦІЯ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ ТА БІЗНЕСІ Онищук Микола	295
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ БАГАТОКОМПОНЕНТНОЇ ВУЗЬКОГАЛУЗЕВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Сидоренко Вікторія, Кириленко Марина	296
ПРИНЦИП ГЕНДЕРНОЇ НЕЙТРАЛЬНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ Сиса Яна	298
THE INTERPRETATION OF THE LITERAL TEXT AS INTERCULTURAL INTERACTION AND COMMUNICATIVE PARADIGM IN TRANSLATION STUDIES Topchii Tetiana	300
АНГЛОМОВНІ ТА УКРАЇНОМОВНІ МЕДИЧНІ ВЕБ-САЙТИ: ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ Тріль Яна	302

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТІВ АГРАРНОЇ ТЕМАТИКИ З НІМЕЦЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ Фадєєва Дарина	303
ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ Федик Юліана	305
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ Цимбалюк Вікторія	307
STILISTISCHER ASPEKT DER ÜBERSETZUNG VON MEDIENTEXTEN Chernenko Yelyzaveta	309
ПРОБЛЕМИ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Черненко Олена	312
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Черниж А.	313
ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ Чуйко Олексій	315
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЯПОНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ Шастун Дар'я	318
ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ САЛМАНА РУШДІ) Шполянська Валерія	320
LEGAL TECHNOLOGY AND FEATURES OF ITS TRANSLATION FROM ENGLISH TO UKRAINIAN Shcherbyna Lyubov	322
СЕКЦІЯ № 3. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	324
ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ЯК МЕТОД ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ЯВИЩ Акулов Єгор	324
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ Беди Віталій	326
СИСТЕМА РОБОТИ З ВІДЕОМАТЕРІАЛАМИ НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ Белка Ярослава	328
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ Веселова Олена	329

SOFT SKILLS DEVELOPMENT IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING Holovash Anastasiia	330
ПОНЯТТЯ «ГЕНДЕР» У СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ Грабійчук Мар'яна	332
INNOVATIVE APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGES TEACHING Hryhoriak Daryna	334
THE MOST EFFECTIVE METHODS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE Holovnia Oksana	336
INNOVATIVE TWO-SIDED APPROACH OF TEACHING LANGUAGES Hupalo Mykyta	338
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ Демченко Анастасія	339
INNOVATIONS WHICH CHANGED THE ENGLISH LANGUAGE TEACHING Dvornitska Olga	341
«SUGGESTOPEDIA», ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ Дяченко Оксана	343
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Калішенко Олеся	344
FOREIGN LANGUAGES TEACHING: INNOVATIVE METHODS Karimov Artem	346
THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AS A TOOL TO IMPROVE THE FOREIGN LANGUAGE TEACHING PROCESS Klymenko Anastasiia	348
DIFFERENT APPROACHES TO THE INVESTIGATION OF PRAGMALINGUISTICS Ковтика Олена	350
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ МОРСЬКОЇ ТЕМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Краштель Дмитро	352
ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЖУРНАЛІСТА ШЛЯХОМ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ Лаврова Аліна	355
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ Міненко Катерина	357
INNOVATIVE METHODS AND APPROACHES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES Minchenko Володимир	359

ВПРОВАДЖЕННЯ DIGITAL STORYTELLING НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ Музалевська Руслана	360
РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКІВ КОЛЕДЖІВ Ніколенко Вікторія	362
МЕРЕЖЕВІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Оніщенко Юлія	364
САМОНАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ Петрук Петро	366
ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ Ребрій Вікторія	367
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ Реміш Ірина	369
РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Сердюк Світлана	372
CHOOSING YOUR OWN KEY TO LANGUAGE LEARNING Sobkovych Vladyslava	373
INNOVATIVE APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGES LEARNING Khomyn Yuliia	375
FOREIGN LANGUAGE LEARNING: AN INNOVATIVE APPROACH Sheyko Maksym	377
BRAINSTORMING AS A FORM OF INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING A FOREIGN LANGUAGE Shkunda Victoriia	378
INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES Yablonska Alina	380
THOMAS`S METHOD AS AN EXAMPLE OF INNOVATIVE TEATHING OF FOREIN LANGUAGES Yarosh Illia	382
INNOVATIVE APPROACHES TO ONLINE TEACHING FOREIGN LANGUAGES Yatsyshyna Daiana	384

СЕКЦІЯ № 1.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Алієва Анастасія

*курсантка 1-го курсу бакалаврату,
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України,
Національний юридичний університет Імені Ярослава Мудрого
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Романцова Я.В.*

Розвиток нових засобів комунікації, становлення процесу правової інтеграції та гармонізації в країнах Європейського Союзу, процес адаптації законодавства України до вимог європейського законодавства є тими факторами, що привертають значну увагу до проблем міжмовної комунікації у галузі права за кордоном та в Україні. Юридична термінологія широко використовується не лише в професійній сфері, але і в інших сферах мовної комунікації, тому існує великий попит на вивчення мови права для спеціальних цілей.

Юридичні аспекти мови та лінгвістичні аспекти права, вивчення юридичної термінології, способів її перекладу досліджувалися у роботах ряду науковців, зокрема М. М. Лаврененко, Т. П. Некрасова, Н. П. Глинської, С. В. Шабардіної та ін. Головною проблематикою дослідників є складність перекладу юридичних термінів, їхня багатозначність не тільки серед різних галузей науки але й всередині самої юридичної галузі тексту. Юридична термінологія є унікальним об'єктом дослідження, оскільки характеризується великою різноманітністю сфер застосування у порівнянні з іншими терміносистемами. Термін – це емоційне нейтральне слово чи словосполучення, яке вживається для точного вираження понять та назв предметів. Юридичний термін – це слово або словосполучення, що позначає власне правове поняття, яке відображає специфіку державно-правових явищ (адвокатура, апеляційний суд, інавгурація президента, позивач, правопорядок, правосуддя, юридична особа, юридичний факт, юрисдикція) і має визначення (дефініцію) у юридичній літературі (законодавчих актах, юридичних словниках, науково-правових працях). [1, с. 40] Юридичні терміни як мовні знаки, що репрезентують поняття спеціальної, професійної галузі, становлять суттєву складову юридичних текстів і одну з головних труднощів перекладу з огляду на відсутність перекладацьких

відповідників (у випадку термінів-неологізмів) та національну варіативність (тобто наявність різних термінів в американському, британському, канадському та інших варіантах англійської мови, що позначають одне й те саме явище, поняття, процес, або, навпаки, наявність одного терміна у цих варіантах англійської мови на позначення різних понять. Передача англійських юридичних термінів на українську мову вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, розуміння змісту термінів англійською мовою і знання термінології рідною мовою. Словникова відповідність часто не забезпечує правильного уявлення про лексичну одиницю, оскільки аналогічні терміни в двох мовах позначають різні поняття і різний ступінь вагомості близьких за значенням понять. До прикладу, *prosecutor* перекладається як «прокурор», але функції цих суб'єктів у системах британського та українського права не співпадають, і британець, почувши слово *prosecutor*, розуміє його у зовсім іншому значенні у порівнянні з тим, що розуміє під цим словом українець. [2, с. 121]

Окрім, вище зазначеного, необхідно констатувати, що англійська мова має розвинуту термінологічну систему для позначення юридичних реалій. Так, для позначення юридичних професій існують терміни, більшість яких є синонімами: *lawyer*, *law agent*, *jurist*, *jurisprudent*, *solicitor*, *advocate*, *attorney*, *legist*, *legalist*, *barrister*, *council*, *councillor*, *legal expert*, *man of law*. Найбільш загальний термін – *lawyer* перекладається як юрист, адвокат, законознавець, правознавець. Широке семантичне поле охоплюють терміни: *jurist*, *jurisprudent*, *legist*, *legalist*, *man of law* – які в залежності від конкретної ситуації також перекладаються як юрист, адвокат, законознавець, правознавець. *Law agent* вживається для позначення будь-якого юриста, за винятком адвоката, а також перекладається як повірений, стряпчий.

Складна термінологічна система відображає градацію в межах професії адвоката: *advocate* – найбільш загальний термін в цьому ряду; *solicitor* – адвокат, що дає поради клієнту, готує справи, але не має права виступати в судах нижчої інстанції, повірений; *barrister* – адвокат, який має право виступати в судах лише вищої інстанції, для нього справи готує *solicitor*. *Council* і *councillor* також вживаються у значенні адвокат, але означають адвоката, який дає консультації, юрисконсульта. Найбільш близьким синонімом цих двох термінів є *barrister*. Декілька значень має термін *attorney*, у тому числі й адвокат, однак у першу чергу він вживається для позначення прокурора.

Отже, очевидним є факт, що юридичний термін буває багатозначним, незважаючи на те, що однією з вимог до терміна є саме однозначність, адже законодавець повинен дати юридичному термінові одне-єдине визначення, включити в нього всі істотні ознаки, які є регулюючими за характером і мають

юридичне значення. Наявність у терміна декількох різних законодавчих дефініцій веде до нечіткості, розпливчастості юридичного регулювання, породжує непорозуміння і помилки, як правило, з боку тих, на кого поширюється дія законодавчого акта.

З огляду на специфіку функціонування юридичної термінології, яка використовується фактично в усіх сферах життя, слова та словосполучення у перекладі з англійської на українську мову мають бути правильно відтворені особливо у законодавстві, оскільки вони регулюють правові відносини. Потреба у такому перекладі особливо актуальна, адже неправильно перекладений термін з однієї мови на іншу створює певні перешкоди у використанні іншомовного юридичного документа. Невірно перекладений юридичний документ, може призвести до непорозумінь, розриву договорів [3, с. 277].

Юридичні терміни, не дивлячись на свою особливість, мають такі самі шляхи передачі з англійської мови на українську, як і всі інші терміни. Головною проблемою перекладу юридичних термінів та термінів-словосполучень є їхня багатозначність не тільки серед різних галузей науки, але й всередині самої юридичної галузі тексту.[4, с. 175] Отже, підсумовуючи вище викладене, можна зазначити, що на теперішній час головною проблемою перекладу юридичних термінів та термінів-словосполучень є їхня багатозначність не тільки серед різних галузей науки але й всередині самої юридичної галузі. Тому, з впевненістю можна констатувати, що юридичні терміни потребують однозначного перекладу, пошуку єдиного вірного відповідника, що є складним завданням, беручи до увагу відмінність англо-американської і української правових і, зрозуміло, термінологічних систем, різні шляхи їхнього розвитку. Але у будь-якому випадку необхідно виходити з розуміння того, що структурна та семантична близькість перекладу до оригіналу підвищує універсальність заміщення оригінала перекладом. Вона також зменшує можливість непередбачених оригіналом інтерпретацій повідомлення, або, навпаки, “вичищення” з тексту перекладу тих можливих інтерпретацій, що несе в собі оригінал.

Література

1. Артикуца Н. В. Законодавчі терміни та їх визначення// Наукові записки. – Том 90. Юридичні науки. – 2009. – С. 39-44.
2. Омельчук В. К. Способи перекладу юридичної термінології на заняттях англійської мови // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» : збірник наукових праць / укладачі : І. В.

- Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – Вип. 42. – 330 с.
3. Шумило І.І., Карпушина М.Г. Труднощі перекладу юридичних термінів англійської мови// «Молодий вчений» • № 12 (52) • грудень, 2017 р. – С. 276-278.
4. Нікіфорова С.М. Особливості юридичної термінології в англійській мові// Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО». Випуск 19, 2012 р.- С. 173-179.

РОДОВА НАЛЕЖНІСТЬ ІМЕННИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК

Арнаут Каріна

*студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Туришева О.О*

Питання визначення родової належності іменників у німецькій мові не втрачає своєї актуальності і сьогодні, оскільки для новостворених та/або запозичених лексем існує кілька шляхів присвоєння роду, які в окремих випадках можуть між собою не узгоджуватися.

У німецькій мові рід іменника визначається двома способами:

- за формою (шляхом суфіксації);
- за семантичною належністю.

Для диференціації належності до чоловічого роду використовуються суфікси: *-eur, -el, -ling, -er, -ner, -et, -ier, -ist, -ler, -ant, -ent -ismus, -är, -it, -or, -ot, -at*. Маркерами жіночого роду є суфікси *-tion, -ur, -schaft, -ei, -el, -ik, -ie, -ung, -in, -heit, -tät -ion*. Для позначення середнього роду використовуються суфікси: *-chen, -lein, -tel, , -nis, -um, -ment* [1, с. 164-166].

За значенням рід іменника визначається за належністю до певної групи понять. Так, наприклад лексеми, що слугують позначенням таких понять, як опади, сторони світу, дні тижня, місяці, пори року – чоловічого роду; назви літаків та кораблів, більшість німецьких річок тощо жіночого роду; назви готелів, кінотеатрів, назви більшості країн та міст – середнього.

Труднощі у визначенні родової належності іменників полягають у тому, що практично кожна із представлених вище груп має низку винятків, які суттєво ускладнюють процес сприйняття. Рід іменників, що позначають назви

торговельних марок, логічно визначати за значенням, оскільки їхня форма зазвичай не є інформативною. Наприклад, *der Audi, der Ford, der Mazda* – чоловічого роду, оскільки за семантичною належністю їх можна віднести до назв марок автомобілів, які належать виключно до чоловічого роду. Підставою для цього є те, що іменник «автомобіль» в німецькій мові чоловічого роду: *der Wagen*. Ще одним прикладом є назви миючих засобів (*das Ariel, das Tide*), які семантично уналежнюються до середнього роду, тому що іменник «засіб для миття» є середнього роду: *das Waschmittel*. *Die HB, die Marlboro, die Winston* – це назви марок сигарет, які є іменниками жіночого роду. Причина вже має бути очевидною, але додамо: іменник сигарета в німецькій мові жіночого роду (*die Zigarette*).

Та не завжди іменники, що семантично належать до однієї групи та слугують для позначення торговельної марки, мають один рід. Один і той же іменник може бути одночасно і жіночого, і чоловічого роду. Наприклад, «*Nutella*». За принципом ключового слова (шоколадний крем) очевидно, що іменник *Nutella* жіночого роду (*die*). Однак, якщо звернути увагу на те, що це спред (нім. *der Brotaufstrich*), тоді можна стверджувати, що *Nutella* чоловічого роду (*der*).

Отже, рід торгових марок можна визначити за правилами, описаними вище. Але ці правила не завжди є дієвими. Тому в аспекті визначення роду іменників на позначення торговельних марок, зокрема тих, що функціонують в мові з подвійним родом, слід задіяти механізми, які дозволять не лише встановити первинне значення лексеми, її формальні ознаки, але й визначити її функціональний діапазон.

Література

1. Duden. Die Grammatik: Unentbehrlich für richtiges Deutsch / herausgegeben von der Dudenredaktion. 8. überarbeitete Auflage. Band 4. Dudenverlag: Mannheim, Wien, Zürich. – 1343 S.

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ТА ПРАГМАСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕЛЕСКОПІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ЗМІ

Бабич Олександр

студент I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Лексичний склад є найбільш рухомою та проникною сферою мови. Як писав відомий мовознавець І. А. Бодуен де Куртене: «У мові, як і взагалі в природі, все живе, все рухається, все змінюється».

Саме екстралінгвістичні фактори такого характеру, а також прагнення мовця виражатися яскраво, живо, нерідко створюючи гумористичний ефект, служать причинами виникнення телескопічних одиниць в англійській мові.

Яскраві та неординарні за своєю семантикою і формою телескопічні одиниці – це свого роду словесно-художні твори в своєму граничному мінімумі. Вони, як засіб експресії, посилюють вплив мови і передають її своєрідність [1, с. 5].

Зсув центру дослідницьких інтересів на проблеми текстів масової інформації в останні десятиліття пов'язане з виразним скороченням частки особистих контактів і зростанням діперсоналізованих форм спілкування. Відбуваються якісні зміни у сфері спілкування однієї людини як представника певної групи з масовою аудиторією, що обумовлені загальністю багатьох соціальних відносин. Долаючи час і простір, засоби масової інформації (преса, радіо, телебачення, Інтернет) забезпечують інформаційне охоплення широких соціальних верств аудиторії [1, с. 193-195].

Прихильники вузького розуміння поняття «телескопія» (С. Bergstrom, Н. Marchand) відносять до телескопічним одиницям новоутворення, що було створені злиттям будь-яких частин вихідних слів: *chortle* < *chuckle* + *snort*. Г. Марчанд визначає телескопію як метод з'єднання частин слів в одне нове слово і не вказує, які конкретно частини слів вступають в комбінаторику. К. Бергстром присвятив свою дисертацію спеціально вивченню «контамінації», оскільки вона проявляється в утворенні так званих «слів-валіз» (*portmanteau words*) і навіть цілих виразів такого ж характеру. Головною причиною утворення змішаних форм (*blendings*) автор вважає аналогію і висловлює, що «контамінація» виникає як прояв аналогії [1, с. 189-191].

Звужуючи кордони телескопії, більшість лінгвістів (Н. Wentworth, J. Vachek, І. М. Берман, І. І. Борисенко, Н. Г. Олексенко, А. Ю. Мурадян, А. А. Міллер) розуміють під телескопією процес утворення нових слів шляхом злиття лише певних частин – початкової та кінцевої – двох слів, тобто слова типу *rascon* «радіолокаційний маяк», де *ra-* – це ініціальна частина першого вихідного компонента *radar*, а *-con* – фінальна частина другого вихідного слова *beacon*. Телескопічна одиниця, якщо її розглядати за формальними ознаками, це «... не механічне поєднання елементів вихідних слів, а як правило, тісне прикріплення ініціальної частини однієї вихідної основи до фінальної частини іншої» [2, с. 34].

У деяких дослідників у визначенні формальної структури телескопічні одиниці конкретно не вказуються, які частини слова (ініціальні або фінальні) вступають в комбінаторики, але приклади, що ілюструють дані визначення, підтверджують думку про те, що при утворенні нової лексичної одиниці в неї увійшли саме початок першого слова і кінець другого. Так, Ю. К. Волошин вважає, що «... з двох вихідних слів, в результаті злиття початкового елемента першого слова і частини другого слова, виходить нове слово-злиток, наприклад, *breakfast* «ранковий сніданок» і *lunch* «другий сніданок» в результаті злиття дають *brunch* «поєднаний сніданок» (який замінює перший і другий)» [3, с. 55].

Далі слідує ряд прикладів: *bionics* < *biology* + *electronics*; *bo(a)tel* < *boat* + *hotel* і так далі. Подібне визначення зустрічається і у І. М. Бермана. Телескопічними одиницями (вставками по термінології І. М. Бермана) називаються слова, які утворюються при з'єднанні першої вихідної основи (або її заступника у вигляді скорочення) з «осколком» другої вихідної основи [2, с. 19].

Отже, можемо стверджувати, що зростання продуктивності телескопії як одного з популярних новітніх способів словотвору сучасної англійської мови є беззаперечним фактом. Завдяки лаконічності та компактності телескопізмів мовлення стає стислішим у викладі інформації та емоційно забарвленішим, а спілкування – ефективнішим та логічнішим. Усе це пояснює актуальність цього способу словотвору та його дослідження. Телескопійне слово – це найвищий ступінь абстракції порівняно із словосполученням і порівняно економний та виразний логіко-комунікативний засіб.

Значне поширення телескопійних слів у царині спеціальної науково-технічної термінології, мистецтва, спорту, транспорту, торгівлі, медицини, публіцистики і т. д., що заперечує думку деяких лінгвістів про те, що телескопійні слова властиві тільки сленгові.

Література

1. Зацний Ю. А. Шляхи і способи збагачення сучасної розмовної лексики англійської мови / Ю. А. Зацний // Нова філологія. – 2009. – Вип. 34. – С. 189–195.
2. Омельченко Л. Ф. Телескопійні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика // Збірник Львівського університету. Іноземна філологія. – Л., 2003. – Вип. 15. – С. 49.
3. Клименко Л., Мицкан А. Продуктивні моделі творення неологізмів // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип. 7. – С. 71.

ГІБЕРНО-АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ВАРІАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ

Бахмут Олена

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

На сьогоднішній день в світі існує багато варіантів англійської мови: американська англійська, австралійська англійська, шотландська англійська, канадська англійська тощо. Не є виключенням також ірландський варіант англійської мови, який отримав назву «гіберно-англійська мова». Це – суміш англійської та ірландської мов, які остаточно з'єдналися у 17 сторіччі. Станом на 2012 рік було проведено перепис населення, згідно з яким 4,3 мільйони ірландців, проживаючих у Республіці Ірландія та Сполученому Королівстві, розмовляють гіберно-англійською, а 275 тис. ірландців усе ще використовують англійську як другу мову.

Мета дослідження – підкреслення різниці між гіберно-англійською й англійською мовами як основної проблеми, яка роз'єднує ірландське і британське суспільство, а також особливостей перекладу гіберно-англійської мови.

Якщо під час вивчення англійської мови можуть виникати незначні труднощі, то для того, щоб вивчити гіберно-англійську мову, потрібно мати вже стійкі знання з першої. Каменем спотикання у гіберно-англійській можуть стати особливості граматики цієї мови. Наприклад:

- 1) існування форми “amn't”: “*Amn't I with you? Amn't I your girl?*” [1];
- 2) випускання прийменника “to”, що спрощує мову (“*I'll try eat more vegetables*”);
- 3) існування граматичної конструкції “After perfect”. Замість використання “to have just done” для позначення недавно завершеної дії, ірландці використовують форму “to be after doing”. Наприклад: англ. “*I've just read a book*” – ірл. “*I'm after reading a book*”. Також цю конструкцію використовують для розповіді про недавні події, завдяки чому вона отримала ще одну назву – “hot news perfect”, що означає «перфектна форма свіжих новин».

Також потрібно зважати на те, у яких ситуаціях ірландці використовують ті чи інші лексичні одиниці, граматичні конструкції і т.д. Наприклад, під час холодної погоди можна почути словосполучення “*a brass monkey*”, що означає

холодну погоду, а в меню кафе чи ресторану заголовок “*Minerals*” означає «Безалкогольні напої».

Також потрібно зазначити, що окрім літературного варіанту гіберно-англійської мови існує також розмовний. У цій частині тез буде розглянуто останній варіант, а саме гіберно-ірландський сленг.

У зв'язку з опитуванням, яке було проведено мною у жовтні 2019 року під назвою “Usage of Irish slang”, у якому прийняли участь жителі Ірландії (див. Додаток 1), можна зробити такі висновки:

1) Британська англійська впливає на розвиток гіберно-англійської мови, запроваджуючи свої слова та витісняючи суто ірландські.

2) Так само, як і українці використовують сленгові вирази у повсякденному житті, («Блін», «Хай йому грець» і т.д.), ірландці також дуже часто їх чують у своїй мові. Зважаючи на те, що покоління віком від 15 до 30 років пов'язані між собою стилем спілкування, не дивно, що наразі сленг став невід'ємною рисою мовлення ірландського суспільства.

3) Найчастіше ірландці чують сленг від підлітків і дорослих, проте інколи сленг можна почути й від старих людей.

4) Ірландці використовують сленг тоді, коли:

- вони знаходяться під впливом емоцій;
- спілкуються з друзями;
- у жартах;
- у будь-якій життєвій ситуації;
- вони відчують біль.

5) Приклади сленгових слів: ‘Young one’ – «малий» (цей вираз може вживатися не лише до людини, молодшої за віком); ‘Folk’ – «людина, старша за віком»; ‘You’re not well’ – «ти говориш нісенітницю».

Потрібно також пам'ятати, що гіберно-англійська мова постійно поповнюється новими словами та виразами, а особливо її сленгова гілка, значення слів якої не повністю, а інколи й взагалі не є зрозумілими навіть для носіїв гіберно-англійської мови без знання історії їх створення. Саме тому потрібно бути вкрай обережними під час використання сленгу гіберно-англійської мови у своєму мовленні.

Отже, не зважаючи на те, що лексичні одиниці, вживані в гіберно-англійській, відрізняються за своїм значенням і функціями в реченні від їх англійських аналогів, маючи багаж знань з британського варіанту англійської мови, ірландський варіант буде сприйматися легше, адже він все ще знаходиться під сильним впливом першої. Це також допоможе під час розуміння значень висловлювань, у яких вживається граматична структура, властива тільки ірландському варіанту англійської мови. Також знання

британського варіанту англійської мови важливе для розуміння ірландсько-англійського сленгу, який посідає одне з провідних місць у гіберно-англійській мові та використовується не тільки у повсякденному житті, але також і в літературі для надання особливого колориту.

Література

1. James Joyce. Ulysses. URL: <https://bit.ly/37y4PZm>
2. The Making of Ireland: From Ancient Times to the Present / [James Lydon](#). Routledge, 2012.

СУЧАСНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ПАРАДИГМИ

Белуха Олександра

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доц., к. пед. н. Федоренко С.В.

Поняття «наукової парадигми» вважається одним із ключових аспектів будь-якої науки (від гр. *parádeigma* – приклад, зразок). Вперше даний термін був запропонований американським істориком та філософом Т. Куном та визначався як «панівна на кожному етапі історії лінгвістичних учень система поглядів на мову, яка визначає предмет і принципи лінгвістичних досліджень відповідно до культурно-історичного і філософського контексту епохи» [1, с. 18].

У сучасній лінгвістиці парадигма має декілька дефініцій: 1) спосіб пізнання й усвідомлення світу, за допомогою якого визначаються принципи наукового дослідження; 2) об'єкт науки з точки зору понятійного апарату та окремої наукової течії або школи; 3) приклад наукових уявлень та напрямку дій у певний період часу на певній території; [2, с. 15].

М.Ф. Алефіренко зазначає, що наукова парадигма сучасної лінгвістики – це сукупність панівних поглядів на мову на кожному етапі історії лінгвістичних досліджень відповідно до культурного, історичного та філософського контексту епохи [1, с. 18]. На сучасному етапі розвитку лінгвістики як науки мовознавці говорять про одночасне існування декількох наукових парадигм [3]:

Порівняльно-історична парадигма (генетична, елементно-таксономічна, лінгвістичний компаративізм) набула особливої популярності в ХІХ сторіччі та вважається найпершою науковою парадигмою в лінгвістиці. Вона ґрунтувалась не лише на принципі історизму та діяхронічного погляду на мову, а й на емпіризмі, психологізмі та аналогічності. Дана парадигма була спрямована на

грунтовне дослідження таких аспектів мовознавства, як еволюційні зміни мови, закономірності розщеплення прамов та генетична близькість мов [4, с. 8].

Системно-структурна парадигма (таксономічна, структуралістська) займала ключові позиції в першій половині ХХ сторіччя і посприяла перегляду поглядів на принципи дослідження мови. Вона ґрунтувалась на принципах синхронії, онтологічного дуалізму варіантів та інваріантів мовних одиниць, системності мови, наявності ієрархічних та системних відношень та опозиційності. Варто зауважити, що дана парадигма мала ряд чуттєвих недоліків, таких як редуціоністський (зосереджувалась лише на внутрішній структурі мовної системи), логіцистичний (застосовувала основи реляційної логіки в дослідженні семантики й синтаксису) та реляціоністський (основне місце відводила лише відношенням мовної системи та залежності від неї мовного елемента) характер. Проте, дана парадигма не втрачає своєї актуальності та стала основою для багатьох наукових робіт, підручників та видань, які вдало використовують теоретичні та практичні напрацювання системно-структурного характеру [6].

Прагматична парадигма (комунікативно-функціональна) прийшла на зміну системно-структурній та набула популярності у другій половині ХХ сторіччя. Головною особливістю даного методологічного підходу є приділення особливої уваги людському чиннику в мові, а також поведінці мовної системи в середовищі спілкування. Прагматичній парадигмі властиве сприйняття об'єкта та його взаємодію із середовищем як певний вид діяльності живого організму [3]. Деякі вчені-мовознавці також виділяють когнітивну парадигму (когнітивно-дискурсивна, комунікативно-функціональна), особливістю якої є «спрямування на вивчення мови як засобу отримання, зберігання, обробки, переробки й використання знань, на дослідження способів концептуалізації й категоризації певною мовою світу дійсності та внутрішнього рефлексивного досвіду» [3, с. 3]. Парадигма зосереджена на когнітивній складовій, а також спрямована на аналіз вербальної поведінки людей, рефлексивного досвіду.

Основними сучасними лінгвістичними парадигмами є прагматична та когнітивна. Парадигмальний простір характеризується їх паралельним співіснуванням, оскільки дослідження вчених зосереджені на мові як на знарядді комунікації та впливу, а також когнітивному сприйнятті та концептуалізації.

Також варто додати, що зараз все більшої уваги приділяється синергетичній парадигмі, а основі якої закладений погляд на мову як на суперсистему. В межах синергетичного руху мову характеризують як нелінійну, неврівноважену, детерміновану зсередини та ззовні систему, що знаходиться у постійному стані переходу від хаосу й до порядку і навпаки.

Організація цієї системи здійснюється за допомогою спільного функціонування елементів і підсистем, які об'єднуються для збереження цілої системи [5].

Отже, у лінгвістиці існує декілька наукових парадигм, що приходять на зміну одна одній: порівняльно-історична, системно-структурна, прагматична, когнітивна та синергетична. Сучасний лінгвістичний парадигмальний простір представлений прагматичною та когнітивною парадигмою, які співіснують разом. «Парадигмою майбутнього» вважається синергетична парадигма, згідно з якою мова уявляється як суперсистема, що перебуває у постійному русі.

Література

1. Алефиренко Н.Ф. Современные проблемы науки о языке / Н.Ф. Алефиренко. – М., 2005. – 416 с.
2. Фрумкина Р.М. «Теории среднего уровня» в современной лингвистике // Вопросы языкознания. – 1996. – № 2. – С. 55-67.
3. Селіванова О.О. Засади сучасної лінгвометодології / О.О. Селіванова. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/581>
4. Быкова Г.В. Лакунарность как категория лексической системологии / Г.В. Быкова. – Благовещенск: Изд-во БГПУ, 2003. – 276 с.
5. Домброван Т.І. Діахронічна лінгвосинергетика: статус, задачі та основний понятійний і термінологічний апарат // Сучасні дослідження з іноземної філології. Зб.наук.праць. – Вип.9. –Ужгород, 2011. – С. 162-163.
6. Маслова В.А. Лингвокультурология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.А. Маслова. — М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 208с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.helpforlinguist.narod.ru/2001_10N0057/MaslovaVA.html

ОСНОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРМІНОСИСТЕМ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ У СФЕРІ МАШИНОБУДУВАННЯ

Бернадіна Анастасія

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: ст.викл. Т.Б. Бондаренко

Характерною рисою мови для спеціальних цілей на лексико-номінативному рівні є неоднорідність його складу. Демонструючи різні підходи стратифікації лексики мови для спеціальних цілей, учені одностайні в тому, що

поряд з термінами, які виражають галузеві і вузько галузеві поняття, в мові науки і техніки існують номінативні одиниці не термінологічного характеру, тобто загальнонавчальні, загальнонаукові та загальнотехнічні слова, котрі є лексичним оточенням термінів і разом із ними становлять лексичне ядро будь-якої мови для спеціальних цілей.

Специфікою мови для спеціальних цілей є загальна тенденція до домінуючого використання термінів-словосполучень. Перевагу складених номінацій над однослівними відзначають багато вчених як одну з активних тенденцій розвитку сучасної термінології. Термінологічні словосполучення за кількістю посідають одне з перших місць у кожній галузі термінології і становлять від 60% до 90% обсягу номінативних одиниць. При цьому конкретно-галузеві, вузько галузеві, галузеві поняття в більшості випадків представлені термінологічними словосполученнями, тоді як міжгалузеві, між наукові та загально технічні частіше виражаються однослівними термінами [5, с. 4–5].

Термінологія галузі науки – це не просто загальна сума її термінів, а певна система її понять. Термінологічні системи можуть розглядатися як множини, що перетинаються, оскільки деякі терміни належать одночасно до декількох термінологічних систем. У цьому нема ніякої шкоди, якщо знання термінів та їх визначення залишаються незмінними, а відповідні галузі науки не перетинаються [3, с. 100].

Технічна термінологія сучасних англійської та української мов є розвиненою і розгалуженою відповідно до існуючих знань. До її складу входить і електротехнічна підсистема, яка формувалась у залежності від потреб номінації понять, що були пов'язані як з побутовими, так і з промисловими потребами суспільства. Сучасний стан розвитку електротехнічних дисциплін, становлення їх термінології показує, що вона включає в себе ряд автономних підсистем, які вимагають кваліфікованого та глибокого вивчення з точки зору загальної проблеми – осмислення мов, що використовуються для спеціальних цілей [1, с. 4].

Практика показує, що понад 70% електротехнічних термінів складають різного роду словосполучення, серед яких найбільш продуктивними є дво-, три- та чотирикомпонентні утворення [3, с. 16].

Машинобудування – цілий комплекс галузей обробної промисловості. Без машинобудівної продукції існування людства просто неможливе. Машинобудування є головною галуззю промисловості світу. Приблизно 90 % його продукції забезпечують індустріально розвинені країни. Умовно в складі машинобудування світу можна виділити три великі групи, що охоплюють понад 90 % усіх товарів, які випускаються цією галуззю, і є приблизно рівними

за вартістю продукції: загальне машинобудування; транспортне машинобудування; електротехніка (включаючи електроніку).

Термінологія підсистеми машинобудування – складне й неоднозначне явище. Воно утворює особливий лексичний прошарок, який з перебігом часу зазнає змін і динамічно розвивається, забезпечуючи комунікативні потреби фахівців даної галузі. Лексика машинобудування має чітко організовану терміносистему з гармонійно об'єднаними родовими і видовими поняттями, які знайшли відображення в певних мовних елементах [2, с. 32].

Термінологія аналізованої підсистеми є прошарком лексики, до складу якої належать назви предметів, дій, процесів, явищ, осіб, безпосередньо пов'язаних з машинобудуванням як галуззю професійної діяльності [2].

Теоретичний аналіз структурних особливостей термінів машинобудування, проведений мовознавцями [2; 4], показує, що термінологічні словосполучення становлять досить численну групу. Це і двокомпонентні, і трикомпонентні, і багатоконпонентні словосполучення слів [2, с. 32]. У досліджуваній підсистемі переважають багатоконпонентні терміни, серед яких домінують двокомпонентні терміни, трикомпонентні терміни посідають друге місце, останню позицію обіймають полікомпонентні утворення. За морфологічною ознакою головного слова терміни-словосполучення підмови машинобудування класифікуються на іменні, прикметникові і дієслівні. Зазначені мовні одиниці утворюються переважно за допомогою іменника, до якого приєднуються інші частини мови у препозиції або постпозиції [4, с. 14–15].

Отже, невід'ємним складником термінологічної системи машинобудування, електротехніки у тому числі, є терміни-словосполучення.

Література

1. Козак Л. В. Українська електротехнічна термінологія (словотвірний аспект): Автореф. дис. ... канд. філ. наук. Дніпропетровськ, 2000. – 18 с.
2. Корженко В. Я., Корженко З. П. Деякі структурно-семантичні особливості термінологічної лексики машинобудування. *Матеріали ІХ міжнар. науково-практ. конф. «Гуманізм та освіта» (10-12 червня)*. Вінниця, 2008. – С. 32-33.
3. Королюк І. С. Семантико-структурні особливості математичної термінології. *Вісник Черкаського університету*. – 2008. – № 4. – С. 100-102.
4. Литвинко О. А. Словотвірні та семантичні характеристики англійської термінологічної підсистеми машинобудування. Автореф. дис. ... канд. філ. наук. Харків, 2007. – 20 с.

5. Щеглова Т. Є. Термінологічні словосполучення зі складним ад'єктивом: структурно-семантичний та когнітивний аспекти (на матеріалі підмови будівництва). Автореф. дис. ... канд. філ. наук. Дніпропетровськ, 2007. – 19 с.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Бистрицька Катерина

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Будь-яка діяльність породжує цілу низку різноманітних термінів. Неможливо зануритись у вивчення тієї чи іншої наукової або професійної сфери, не володіючи її термінологією. Термін - Слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [1, с. 88].

В Україні поняття „термін” став поширеним з XVIII ст. [2, с. 64]. Основоположниками української термінології були: О. Огоновський, І. Верхратський, І. Пулюй, В. Левицький. Визначаючи термін вчені брали до уваги певні важливі фактори, задля уникнення полісемії, синонімії, багатокomпонентності терміна, переважаності епонімічними одиницями, не виправданого надуживання чужомовної лексики.

Медична лексика наразі є однією з найдавніших фахових термінологій, адже ще за часів Київської Русі, а саме, у одній з найперших писемних пам'яток було виявлено певні лікарські назви. Вони і дотепер лишаються незмінними.

У 30 роках 20 ст. уся українська термінологія зазнала значних змін, через неймовірний вплив російської мови. Українські неологізми були невизнані, правильними вважались найменування спільні з російськими.

У 90 роках 20 ст. українська медична термінологія була відновлена. Почали вживатися більш доцільні словотвірні моделі. Українська медична термінологія отримала нове життя і почала активно функціонувати.

Медичні терміни в українській мові мають певні особливості. Усі медичні терміни поділяються на три групи:

- 1) Анатомічні – назви частин людського тіла.
- 2) Клінічні – назви захворювань.
- 3) Фармацевтичні – назви лікарських препаратів.

Існують певні закономірності творення української медичної термінології:

1) для творення нового терміна використовується стара існуюча у мові назва (напр., серцева сорочка, камера серця, високий тиск, вогнище запалення, клінічна картина хвороби; ніжка пучка Гісса);

2) використання іншомовних слів для найменування нових понять (напр., артрит, некроз, тромбоатеросклероз, ангіоліт);

3) використання існуючих у мові словотворчих моделей для творення нових назв (напр., пухлина, запалення, отруєння, двоклапанний, внутрішньочерепний, постінофарктний, кардіографія, грушоподібний);

4) використання словосполучень для найменування наукових понять (напр., грудна жаба, танець святого Вітта, вовчак системний червоний, ритм перепела, симптом паруса, симптом барабанних паличок) [3].

Література

1. Словник української мови: в 11 томах. Том 10. – 1979.
2. Кониський Г. Філософські твори: У 2 т. / Г. Кониський. – Т. 1. – К., 1996. – 64 с.
3. Тихоша В. Семантичні особливості медичних термінів української мови / В. Тихоша // Південний архів. Збірник наукових праць (Філологічні науки). – Вип. XX. – Херсон. – 2003. – С. 100-104.

ВПЛИВ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ НА ЛЮДСЬКУ СВІДОМІСТЬ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Бідненко Лідія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Мальцева І.В.

На сьогоднішній день роль концептуальної метафори є дуже важливою, адже вона сприяє формуванню певних уявлень щодо подій, новин, інформації. Такі метафори мають здатність до формування світогляду людини. Застосування саме концептуальної метафори може зробити текст більш впливовим та емоційним. Завдяки метафорам, а зокрема концептуальним метафорам збагачується мова та надається більший колорит певного висловлювання. Це сприяє приверненню уваги читача або слухача до інформації у тексті.

За Л.В. Кравець концептуальна або когнітивна метафора – «це зафіксоване та стійке у культурній та мовній традиції народу, а тому і в його мисленні застосування мовного знака одного поняття на позначення іншого, що передбачає розуміння сенсу позначуваного поняття за аналогією до іншого позначуваного поняття» [1].

Різні види метафори мають різноманітне функціональне навантаження у засобах масової інформації. Застосування когнітивної або ж концептуальної метафори допомагає журналістам робити вплив на сприйняття людьми окремих явищ, подій і ситуацій. Такі метафори сприяють формуванню світогляду людини, структурують її мислення, навчають передбачати альтернативні шляхи вирішення різноманітних суспільних і політичних проблем.

Однією з основних проблем у сучасній науці «лінгвістика» є функціонування метафори у засобах масової інформації. Варто зазначити те, що метафора є одним із інструментів, які найбільше і найпродуктивніше збагачують мову. У той же час, метафора є засобом концептуалізації дійсності і становлення поглядів суспільства.

Беручи до уваги поняття «вплив» та його значення, застосування метафор в усній та у письмовій мові дає змогу впливати на усвідомлення та сприйняття людини новин, а також створювати та формувати її оцінку щодо них. У більш широкому значенні різні види метафор мають здатність до структурування людського мислення та її уявлення про світ. Звертаючись до дискурсивного аналізу методів застосування метафор та метафоричних конструкцій, який використовують політики та журналісти, можна дійти висновку, що це демонструє спосіб їхнього мислення. До того ж, використання ними метафор може дати уявлення про їхнє справжнє ставлення до різного роду подій суспільного та політичного життя. Це дозволяє робити прогнози щодо методів та способів дій у ході прийняття рішень. Саме так можна стверджувати, адже вибір тієї чи іншої метафоричної конструкції та метафори представлення подій «прищеплює» та формує ряд альтернатив подолання проблеми [2].

Отже, у електронному та друкованому спілкуванні метафора може виступати одним із найголовніших компонентів. Вживання когнітивної метафори має здатність зробити текст більш емоційним та впливовим. Кожен журналіст може спонукати читача або слухача до роздумів над нинішніми питаннями та направити світоглядні орієнтири слухача у потрібне йому русло [3].

Література

1. Кравець Л. В. «Метафора у лінгвофілософських теоріях ХХ століття» / Л. В. Кравець // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 6. – С. 42-45.

2. Дебой О.О. «Метафора як основний стилістичний засіб» [Електронний ресурс] / О.О. Дебой – 2017.- Режим доступу до ресурсу: <https://naub.oa.edu.ua/2017/метафора-як-основний-стилістичний-за/>
3. Одинецька Л. В. «Роль метафори у засобах масової інформації» [Електронний ресурс] / В. Л. Одинецька – 2017. - Режим доступу до ресурсу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13506/1/Odynetska%20L..PDF>

AMERICAN POLITICAL DISCOURSE: GENDER ASPECT

Brodska Daryna

2nd year student Bachelor, Faculty of Linguistics

Academic Supervisor: Ph.D. in Philology Yuliia Karachun

From the age of ancient civilizations up to present time, language has been and will continue to be a source of power and control. Nowadays political leaders are also concerned about their use of language. Therefore, they often pay attention to various rhetoric techniques to embellish their speech and to glamorize their public image.

Besides, the gender of a politician makes a great effect on the construction of the political address and the choice of language units. However, it is a phenomenon that is rarely discussed and is in dire need of investigation. Thus, the main purpose of our research is to identify a gender aspect in the American political discourse. That is why the aim of this study is to analyze the speeches of modern American political leaders, to define their main gestures and reaction regardless to the gender role.[1]

In the process of research we study the theoretical background of political discourse. We highlight gender communicative behaviour of American political leaders and analyze the most frequently used male and female gender markers in American political speeches. Furthermore, we reveal lexical means and topics which help men and women to gain the audience's attention and render the message and investigate syntactic and stylistic devices which are aimed at making male and female speech more emphatic, expressive and persuasive.[2]

On the ground of given facts we have come to the conclusion that gender differences are a fundamental fact of human life and it is not surprising to find them in the political discourse. Basically it reflects the fact that men and women are expected to have different roles, hold different types of conversations and react differently to people. Both men and women use various stylistic devices to strengthen their thoughts and arguments or to create an impression of authoritative leaders. The speeches of men are more restrained and they make more direct declarations. On the other hand, female speeches contain a great amount of emotionally coloured units.

However, it is obvious that female politicians more frequently use the discourse strategies which are typical for male politicians than vice versa. We can connect it to the idea that you are not a successful politician if you do not show strength in your speech, as well as in the actions. And the factors which influence and provoke such mixing in gender characteristics in political discourse can be the grounds for further research in this field.

References

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич. - К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. Белова А. Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці / А.Д. Белова // Вісник Київського національного університету. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. – Вип. 32. – С. 11-14.

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ «ПРОМОВА» (НА МАТЕРІАЛІ ВИСТУПІВ TED TALKS)

Вальчук Вікторія

студентка 3 курсу, група ЛА-71, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викл. Гавриленко В.М.

Маніпуляція, заохочення, інформування, провокація – правильно виголошена промова здатна на все це та навіть більше. Промова – це один з основних жанрів публічних виступів, усний виступ із метою висвітлення певної інформації та впливу на розум, почуття й волю слухачів. Цьому жанру притаманні як мовні, так і позамовні характеристики, однак саме мовні переважають, оскільки невербальні мовні засоби залежать здебільшого від спікера та його особистості, манери подачі.

Теми виступів на TED Talks, як правило, мають громадсько-політичний характер, а отже є актуальними та орієнтованими на пересічних громадян без будь-якого фонду спеціальних попередніх знань. Так, одним із головних критеріїв громадсько-політичної промови вважається простота мови. Вона досягається використанням простих речень, відсутністю складних багатослівних конструкцій, галузевих термінів або понять, значення яких може бути невідомим аудиторії (наприклад, «New Deal», «WPA» для американської молоді [1, с. 309]). Лаконічність та легкість сприйняття промови Керол Двек «The Power Of Yet» була досягнута саме завдяки використанню простих

двоскладних речень: «*They run from the error*», «*They don't engage with it*», «*So let's talk about equality*»[3].

Щоб переконати слухачів, промовець звертається до емоційно-оцінних засобів мови, тропів і фігур. Дж. С. Ренч, доц. кафедри комунікацій та ЗМІ Нью-Йоркського університету виділяє три основних види стилістичних фігур, притаманних жанру промови [1, с. 320], а саме:

1. Порівняння.
2. Конкретизація.
3. Метафора.

Приклади використання останніх двох наведених вище фігур спостерігаємо у таких промовах Керол Двек, як «*The Power Of Yet*» [3] та «*The power of believing that you can improve*» [2]: конкретизація – «*Look what happened: In this study, students who were not taught this growth mindset...*», «*Here are some things we can do*», «*And here are just a few examples*»; метафора – «*Instead of luxuriating in the power of «yet», they were gripped in the tyranny of «now»*».

Крім цього, авторка дуже активно послуговується риторичними запитаннями («*How are we raising our children? Are we raising them for now instead of yet? Are we raising kids who are obsessed with getting As? Are we raising kids who don't know how to dream big dreams? Their biggest goal is getting the next A, or the next test score? And are they carrying this need for constant validation with them into their future lives?*»), для встановлення контакту з аудиторією у її промовах також наявні звертання («*So let's talk about equality*», «*Let's not waste any more lives...*») та наведення цитат («*He said, "Dear Professor Dweck..."*», «*They said things like, "I love a challenge," or...*»).

Отже, будь-яка промова має на меті викликати інтерес аудиторії, певним чином вплинути на неї. Аби досягнути кінцевої комунікативної мети, спікеру необхідно написати промову зрозумілою, простою мовою (якщо вона орієнтована на попередньо непідготовлену аудиторію) та включити до неї різноманітні стилістичні фігури (порівняння, звертання, риторичні запитання і т.д.). Перспективи досліджень жанру полягають у вивченні позамовних його особливостей, адже невербальні засоби спілкування передають 60% інформації і тому відіграють надзвичайно важливу роль у сприйнятті аудиторією повідомлення.

Література

1. Wrench J. Stand Up, Speak Out: The Practice and Ethics of Public Speaking [Електронний ресурс] / JS. Wrench, A. Goding, BA. Attias. 2011. Режим доступу до ресурсу:

https://dc.uwm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=comm_facbooks

2. Dweck C. The power of believing that you can improve [Електронний ресурс] / Carol Dweck. 2014. Режим доступу до ресурсу: https://www.youtube.com/watch?v=_X0mgOOSpLU&t=59s

3. Dweck C. The power of yet [Електронний ресурс] / Carol Dweck. 2014. Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=J-swZaKN2Ic&t=50s>

ОСОБЛИВОСТІ МОВИ АНГЛОМОВНИХ МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ

Вальчук Галина

*студентка I курсу магістратури, група ЛА-391мп,
факультет лінгвістики, КПП ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.*

Медіатекст – це вербальний твір, створений для здійснення опосередкованої комунікації у сфері засобів масової інформації, що регламентується чітко вираженою прагматичною спрямованістю та соціальною регуляцією [3, с. 80].

Важливою дискурсивною особливістю медійного тексту в англomовному концепті є інтеграція ознакових рис різних функціональних стилів. Медійне мовлення є гетерогенним утворенням: воно синтезує у собі диференціальні ознаки різних функціональних стилів. Публіцистичні тексти несуть у собі риси наукового, офіційно-ділового, художнього й розмовного мовлення, «убираючи в себе досягнення мовної культури всіх сфер мовної практики суспільства» [2, с. 89].

Характерною рисою термінології англomовних ЗМІ є висока мобільність, інакше кажучи, – перенесення слів з одної лексичної категорії в іншу. Наприклад, словосполучення “*soap opera*” (мильна опера) раніше відносилось до сленгу, а тепер воно вважається загальноновживаним.

Ключовими рисами медійного тексту виступають оцінка, емоційна насиченість і наявність сенсацій. Преса використовує всі можливі мовні засоби, щоб здійснювати вплив на свідомість аудиторії. Відмінністю від інших функціональних стилів є те, що у публіцистичному переконуванні є основною функцією мови та має, як правило, виражену агітаційну манеру. Це, перш за все, прослідковується у підборі лексичних елементів. Мовний вплив здійснюється не за допомогою банальних фраз, які містять оцінку, наприклад, «щось є добре», «щось є погано», а різними лексичними прийомами, які виражають соціально обумовлений оцінний елемент [4, с. 65]. Наприклад: *Gina*

Haspel's CIA nomination is a women's milestone we'd be wise to avoid (USAToday, March 14, 2018) – Номінація Джини Гаспел на СІА стала помітною для жіноцтва подією, якої краще було б уникнути. У цьому випадку фраза “*we'd be wise to avoid*” виражає негативну оцінку.

Слово, що містить в собі певні конотації, асоціації, імплікації, може забарвити весь текст певним чином, надати відповідну смислову та ідеологічну нотку. Оцінний вислів вже включає комунікативну мету, заклик до дій, попередження, похвалу чи критику, коригує норми поведінки. Оцінка тісно пов'язана з діяльністю людини, її роллю є співвіднесення предметів та подій з нормативною картиною світу. Застосування такої лексики напряду залежить від «прагматичної мети завоювання довіри читача і впливу на нього» [1, с. 85].

Для того, щоб досягти мети комунікації, текст має бути простим та зрозумілим, це є достатньо важливими рисами, якщо врахувати той факт, що всі читачі, до яких апелює публіцистичний текст, є абсолютно різними. Загалом, більшість дослідників вважає, що ХХ ст. є століттям «середньостатистичного читача» і журналісти мають брати до уваги його смаки і звички. В розмовних елементах особливою характерною рисою є експресія, це справді надзвичайно важливо враховуючи, що головною функцією текстів публіцистичного стилю є не інформування, а переконання читача.

Отже, до ознак, які складають ядро американської публіцистики, належать: експресія та сенсаційність, оцінність, зрозумілість тексту, прихована прагматика слова та прагматична спрямованість текстів.

Література

1. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков / В.Д. Аракин. – М.: Просвещение, 1989. – 254 с.
2. Заботкина В.И. Изменения в концептуальной картине мира в аспекте когнитивно-прагматического подхода к языковым явлениям / В.И. Заботкина // Категоризация мира: пространство и время. Материалы научной конференции. – М.: Правда, 1997. – С. 83-91.
3. Рогозина И. В. Медиа-картина мира: когнитивно-семиотический аспект / И. В. Рогозина. – автореф. дис. доктора пед. наук: 10.02.19: Барнаул, 2003. – 430 с.
4. Худолій А.О. Динаміка функціональних змін у мові американської публіцистики кінця ХХ – початку ХХ століття: дис. ... к. філол. наук / А.О. Худолій. – К., 2003. – 275 с.

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ

Варшицька Яна

студентка 1 курсу, група ЛА-91мп, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Основною функцією науково-популярного підстилю є, як і в разі наукового стилю, передача логічної інформації та доказ її істинності, але відмітною особливістю даного типу текстів є також функція популяризації, тобто повідомлення наукової інформації неспеціалісту, який не володіє термінологією і не знайомий з системою основних понять. Передача наукових знань в доступному вигляді має на увазі використання особливих мовних засобів, які відсутні в власне-науковому стилі.

Популяризація полягає в поясненнях, методичних радах, попередженнях. У науково-популярному тексті не мають на меті послідовно викласти наукові істини. Головною метою є ознайомлення читача з науковими поняттями і явищами в зрозумілій неспеціалісту формі. Отже, даний вид літератури відрізняється від наукового не тільки по системі доказів, відбору матеріалу, а й за мовним складом, стилем викладу.

На лексичному рівні можна виділити такі прийоми як:

- повний / неповний лексичний повтор (експресивна функція);
- антитеза (використовується для уточнення матеріалу, сприяє більшій виразності тексту);
- метафора;
- епітет (сприяє точності описів).

На морфологічному рівні характерними засобами мови є:

- активне використання особистих займенників (комунікативна функція, зближення з реципієнтом);
- форми теперішнього простого і справжнього продовженого часу (спрощення оповідання, більш жива мова).

На синтаксичному рівні мови спостерігаються такі явища:

- розповідь від першої особи;
- парцелляція;
- питально-відповідні комплекси;
- риторичні питання [1].

У лексичному аспекті основоположною рисою наукового тексту є широке використання наукової та іншої спеціальної термінології (прости,

складні терміни, термінологічні сполучення). Найсуттєвішим власне мовним наслідком орієнтації книжності на відсторонення від спільної мови є створення термінів [2].

У порівнянні з власне науковим стилем, в науково-популярному тексті використовуються особливі прийоми подачі термінів. Зокрема, разом з типовими для наукового викладу дефініціями виду «родова ознака і видову відмінність», в текстах науково-популярного стилю зустрічається коротка розшифровка значення в дужках.

Найбільш характерні риси науково-популярного тексту проявляються в синтаксичній структурі, оскільки вони мають значення для виконання комунікативного завдання.

Як правило, експресивні синтаксичні засоби розміщуються в заголовках, на початку і наприкінці тексту, в місцях формулювання основної теми, де ставиться проблема, вирішуються гіпотези і т.п. При цьому вони служать як для освіти комунікативно-дискурсивної рамки твору (включаючи елементи, що визначають вступ в мову, вихід з мови, членування мови), так і емоційно-оціночної рамки, мобілізує увагу і інтерес адресата, що виражає авторську оцінку і т.п [1].

Таким чином, синтаксичні експресивні засоби підпорядковані єдиній прагматичній меті - пояснити доступною мовою складні наукові поняття, наочно їх продемонструвати.

Як зазначалося вище, стилістиці-мовні засоби і властивості науково популярного підстилі і наукового стилю сходяться в багатьох рисах. Їх відмінністю можна вважати тільки частотність вживання, велику функціонально-стильову варіативність і комунікативні завдання.

Література

1. Кожина М.Н., Дускаева Л.Р., Салимовский В.А. Стилистика русского языка. – М.: Флинта, 2011.
2. Костомаров В.Г. Наш язык в действии. Очерки современной русской стилистики. – Москва: Гардарики, 2005. – 287 с.

КОМПАРАТИВНА СПЕЦИФІКА НІМЕЦЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ГАСТРОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ

Василенко Оксана

*студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Фразеологізми наочно демонструють спосіб життя, географічне положення, історію народу, традиції тієї чи іншої спільноти, яка об'єднана однією культурою. Саме фразеологічні одиниці віддзеркалюють культурний досвід народу, виконуючи роль культурних стереотипів. Українська і німецька фразеологія є багатою й різноманітною. Чільне місце в ній займають фразеологізми з компонентом на позначення їжі, які становлять не лише кількісно чисельну, а й образно багату групу.

Основними особливостями гастрономічного дискурсу вважаємо його національно-специфічну й особистісну спрямованість. Він містить такі фактори як ознаки національної культури, гендерні, соціальні характеристики. Якість, асортимент продуктів відрізняється в різних етносів, а мистецтво виготовлення й поїдання їжі є найдавнішою галуззю людської діяльності, у якій виявляються національно-специфічні, соціально-специфічні і економічно-специфічні етичні й естетичні норми поведінки [2].

Гастрономічні фразеологізми – це група різнорідних фразеологічних одиниць, об'єднана тим, що їх внутрішня форма відноситься до однієї тематичної групи, яка містить назви продуктів харчування, посуду, кулінарних процесів тощо. В основі фразеологізмів такого типу лежить здебільшого метафоричне перенесення. За основу цього поняття приймаємо визначення Н.Д. Арутюнової: метафора – це троп або механізм мовлення, що полягає у вживанні слова, яке позначає певний клас предметів, явищ тощо для характеристики або номінації об'єкта, який входить в інший клас, або номінації іншого класу об'єктів, який є аналогічним до вихідного класу у певному відношенні [1, с. 296]. Сфера харчування посідає значне місце в етимологічній спадщині народу, саме це і пояснює значну кількість фразеологічних одиниць із кулінарними компонентами.

Хліб, як один із життєдайних продуктів з давніх-давен посідав чільне місце у сфері харчування, що відобразилось у системі фразеології: хліб, як символ життя. Його нестача символізує бідність (*ein Gesicht machen, als hätten einem die Hühner das Brot weggefressen*), але з іншого боку, як повсякденний інгредієнт харчування хліб означає щось звичне, буденне (*für ein Stück Brot*). Крім того, хліб сприймають як прототип харчування (*Brot und Spiele*), як винагороду (*die Kunst geht nach Brot*), важкі умови праці (*ein hartes Brot sein*), вживання символіки хліба у біблійному контексті (*jemandem Steine statt Brot geben*) [3]. В Україні хліб отримав символічне значення, став символом добробуту, гостинності, хлібосольства, здоров'я та багатства, чогось украй потрібного. Народні уявлення про матеріальні статки або скруту обов'язково

пов'язувались із хлібом (*істи сухий хліб* – жити в нестатках, у бідності, нужді); (*жити собі та хліб жувати* – вести нормальний, матеріально забезпечений спосіб життя).

Серед прянощів найчастіше вживається у фразеологізмах лексема «Pfeffer» для позначення далекої відстані через те, що перець привезений у Німеччину здалеку (*jemand soll bleiben, wo der Pfeffer wächst*), гостроти смаку (*Pfeffer im Hintern haben*). Гірчиця асоціюється із надмірною цікавістю (*seinen Senf dazu geben*). Сіль займає особливо важливе місце серед спецій, фразеологізми із цим компонентом загалом негативно конотовані (*J-n ins Salz hacken*) [3]. В українській фразеологічній системі збереглися давні міфологічні уявлення про сіль та також, загалом мають негативну конотацію: «*сіль тобі в очі* – вживається як усталена формула застереження від зурочення; «*сіль тобі на язик*» – прокляття, побажання невдачі, лиха, всього недоброго.

Кислі, гострі та гіркі продукти чи страви викликають негативні асоціації, на відміну від поживних чи солодких, які виявляють тенденцію до позитивної конотації у німецькій фразеології. Продукти харчування, які були відомі здавна і доступні кожному (хліб, сіль, яйце, суп) ототожнюються із чимось буденним, незначним, а продукти більш витончені (масло, пиріг, сметана) символізують собою матеріальний добробут [3].

Підсумовуючи, слід зазначити, що лексика їжі, її характеристики та дії або стани, пов'язані із здобуванням, приготуванням та споживанням, формують особливе лінгвістичне середовище. Фразеологізми гастрономічного дискурсу – це особливий мікросвіт мови, який розкриває характерні особливості відображення картини світу, саме тому так важливо їх досліджувати.

Література

1. Арутюнова Н.Д. Метафора // Лингвистический энциклопедический словарь /под ред. В.Н. Ярцевой. – М.: Большая российская энциклопедия. 2002. – 296 с.
2. Дмитренко В. І. Гастрономічний дискурс сучасної жіночої прози / В. І. Дмитренко. // Науковий вісник мну імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство). – 2015. – С. 77-80.
3. Мелех Г. Б. Мотиваційна база німецьких гастрономічних фразеологізмів / Г. Б. Мелех. // Science and Education a New Dimension. – 2014. – С. 62-64.

БАНКІВСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЖАНР ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ

Василів Вікторія

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

Під стилем в мовознавстві прийнято розуміти різновид літературної мови, яка обслуговує будь-яку сторону суспільного життя, має особливу сферу, певне коло тем, характеризується особливими умовами спілкування. Він називається функціональним, так як виконує в суспільстві в кожному конкретному випадку певну функцію. Функціональний стиль створюється поєднанням нейтральних мовних засобів підстави класифікації виділяються різні види функціональних стилів [1, с. 113].

Кожен функціональний стиль представляє собою складну систему, особливості якої виявляються як в усній, так і в письмовій формах його реалізації (хоча і не однаковою мірою). Офіційно-діловий стиль — функціональний різновид мови, який слугує для спілкування в державно-політичному, громадському й економічному житті, законодавстві, у сфері управління адміністративно-господарською діяльністю. Належить до виразно-об'єктивних стилів; виділяється найвищою мірою книжності.

Головні ознаки офіційно-ділового стилю: регульовально-імперативний характер, документальність (кожний офіційний папір повинен мати характер документа), стабільність (тривалий час зберігає традиційні форми), стислість, чіткість, висока стандартизація значної частини висловів, сувора регламентація тексту [2, с.195]. Основним видом текстів у офіційно-діловому стилі є документи. Вони класифікуються за формою донесення до адресатів і за жанрами підстилів. Офіційно-діловий стиль має такі підстилі: законодавчий, дипломатичний, юридичний та адміністративно-канцелярський. Як і сам офіційно-діловий мовний стиль, його підстилі мають власну сферу застосування, межі якої визначаються метою й умовами ділового спілкування. Вони виступають засобом функціонування взаємозв'язаних між собою систем документації — цілісних утворень із певними специфічними рисами (система управлінських, адміністративних документів та спеціалізовані (галузеві) документаційні системи, зокрема банківська).

Банківську документацію прийнято відносити до жанру ділового стилю, адміністративно-канцелярського підстилю. Під банківською документацією потрібно розуміти сукупність документів, що використовують банки і які є письмовим свідоцтвом виконання операцій та підставою для відображення в бухгалтерському обліку. Вивчення лінгвістичних особливостей англійської мови в банківській документації являє собою особливий науковий інтерес. Специфіка банківської діяльності в значній мірі визначила характерні риси офіційно-ділових банківських документів.

Банк, діючи в інтересах учасників економічних відносин, задовольняє наступні їх основні потреби:

- у збільшенні фінансових ресурсів;
- в отриманні додаткових фінансових ресурсів;
- в здійсненні розрахунків, переміщенні і передачі фінансових ресурсів;
- в зберіганні коштів, цінностей, інформації.

Набір банківських послуг являє собою дискретну величину. Їх перелік обмежений і рідко підлягає зміні. У свою чергу набір банківських продуктів нічим не обмежений[3, с. 59].

Таким чином, банківська документація є жанром вживання офіційно-ділового стилю, їй притаманні всі характеристики, які містить документ офіційно-ділового призначення.

Література

1. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). – М.: Высшая школа, 1990.
2. Боровський В. Н. Діловодство в банківських установах: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 223 с.
3. Иванов А.Н. Платежные услуги американских банков //Деньги и кредит. - 2007. – № 1. – С.59.

THE PROBLEM OF DEFINING MULTIMODALITY IN MODERN LINGUISTICS

Velyka Viktoriia

Master's degree first-year student, Faculty of Linguistics,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Academic adviser: Olena Tkachyk, Candidate of Philology, Associate Professor

Linguistic researches have usually focused on analyzing only verbal components of the text. However, a lot of other nonverbal elements are also able to convey the messages and influence the recipients. Furthermore, in most texts they are used simultaneously and only the overall analysis of all applied means can bring adequate scientific results. The phenomenon of combining verbal and nonverbal means for conveying the message is commonly referred to as multimodality. However, the issue of defining multimodality is still controversial among linguists.

The notion “multimodal text” was used for the first time in the common paper of G.R. Kress and T. van Leeuwen “Multimodal Discourse” where it was referred to

as a text in which two semiotic systems are combined to transmit information in more detail [4, p. 56]. It should be mentioned that these systems are inextricably linked and have to be analyzed in a holistic manner.

However, due to the development of researches in this area a lot of related notions have appeared. They include creolized (E. Tarasov, J. Sorokin [2]), polycode (H. Eyger, W. Jucht [1]), multimedia (B. Spillner [7], E. Dölling [3]), icon (F. Wagner [9]) and language-imaging (H. Stöckl [8], J. Schneider [5]) texts. Nowadays, these terms are often used as synonyms. However, a certain difference between some of them can be observed.

Creolisation implies that two non-homogenous structures are combined – verbal and nonverbal ones [2, p. 180]. A nonverbal element can belong to any other semiotic system but language. The example of a creolized text is an agitation poster or advertisement where the text is used together with images.

If a text contains more than two non-homogenous structures, it should be called a polycode one. It combines several codes in its structure, one of which has to be verbal [1, p. 107]. The semiotic codes of other systems are not limited. The example of a polycode text is a TV commercial or music video where the text is used simultaneously with images and music.

Multimodality implies the combination of different channels of perception. The researchers W. Schotz and H. Horz claimed that such texts are received by several modalities and contain various forms of information encoding [6]. For instance, a printed text is received by a visual channel while music – by an audial one. However, the same message can be received differently depending on the situation. For example, people at the concert get the information simultaneously via the visual and audial channels but if they will listen to this concert in record, only an audial channel will work.

Thus, the notion of multimodality can be considered more general if compared with other related terms. The same text can be both polycode and monomodal. For instance, a book with illustrations combines two types of encoding – text and image. However, the message is received only via a visual channel. Multimodal texts include films, TV commercials, various performances, etc.

To sum up, the notion of multimodality in linguistics is typical for texts which combine several types of information encoding and are received via different channels of perception. However, the further researches in this field are necessary to differentiate other existing terms.

References

1. Ейгер Г.В. К построению типологии текстов. Лингвистика текста: материалы научной конференции при МГПИИЯ им. М. Горька. Ч. I. М., 1974. –С. 103-109.

2. Сорокин Ю.А., Тарасов Е.Ф. Креолизованные тексты и их коммуникативная функция. Оптимизация речевого воздействия. М.: Наука, 1990. – С. 180-186.
3. Dölling E. Multimediale Texte: Multimodalität und Multicodalität. Medien, Texte und Maschinen: Angewandte Mediensemiotik. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag GmbH, 2001. – S. 35-51.
4. Kress G.R., Leeuwen T. Multimodal Discourse: the modes and media of contemporary communication. London: Edward Arnold, 2002. – 152 p.
5. Schneider J. G., Stöckl H. Medientheorien und Multimodalität: zur Einführung. Medientheorien und Multimodalität. Ein TV-Werbespot – Sieben methodische Beschreibungsansätze. Köln : Herbert von Halem, 2011. S. 10-38.
6. Schotz W., Horz H. Online Lernen mit Texten und Bildern. Online-Lernen. Handbuch für Wissenschaft und Praxis. München: Oldenbourg, 2009. – S. 87-105.
7. Spillner B. Stilanalyse semiotisch komplexer Texte. Zum Verhältnis von sprachlicher und bildlicher Information in Werbeanzeigen. Kodikas/Code. Ars Semeiotica. №4/5 (1). – 1982. – S. 91-106.
8. Stöckl H. Die Sprache im Bild – das Bild in der Sprache: zur Verknüpfung von Sprache und Bild im massenmedialen Text. Konzepte, Theorien, Analysemethoden. Berlin; New York: Walter de Gruyter, 2004. – 434 S.
9. Wagner F. Implizite sprachliche Diskriminierung als Sprechakt. Lexikalische Indikatoren impliziter Diskriminierung in Medientexten. Tübingen: Narr, 2001. – 180 S.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ

Весельська Рената

студентка 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Дзикович О.В.

Культура мовлення є одним із найважливіших показників цивілізованості суспільства. Адже процес опанування мови та її культури пов'язаний зі здобуттям та розвитком навичок правильно розмовляти й писати, вмінням точно формулювати та висловлювати свою думку, активно використовувати мовні знання у спілкуванні та грамотно застосовувати їх.

Культуру мовлення можна трактувати як сукупність навичок і знань людини, які забезпечують цілісне і просте застосування мови з метою спілкування [1, с. 11]. На формування культури мовлення впливають різні чинники, зокрема система норм літературної мови, сукупність етичних правил

свого народу, мета й обставини спілкування, національні уявлення про красу мовлення, мовна освіта і загальна освіченість мовців.

Німецька мова на сучасному етапі свого розвитку визначається як цілісна система, яку утворює велика кількість взаємопов'язаних підсистем. До її структури належать різноманітні діалекти, арго, жаргони, сленги представників різних професій, соціальних і вікових груп. Усі вони мають більш або менш інтенсивний вплив на процеси, що відбуваються у загальнонаціональній німецькій мові, визначаючи її особливості розвитку.

Загальна тенденція, яку виділяють усі лінгвісти, полягає в тому, що літературна мова наближається до розмовної. До основних змін відносять зменшення кількості підрядних речень, зникнення синтаксичного родового відмінка, часте використання зламу рамкової конструкції, зміна словникового складу мови тощо [2, с. 38].

Ці зміни знайшли своє відображення не тільки у побутовому мовленні, але й у засобах масової інформації, зокрема у текстах сучасних пісень, які є джерелом не тільки лінгвістичних, але й культурних і соціальних тенденцій. Жанр пісні унікальний за масовістю і соціальною значущістю, оскільки пісня займає значну частку ефірного часу, має доволі широку аудиторію і користується чималою популярністю.

У зв'язку з цим у роботах останніх десятиліть (наукові праці А. Н. Полежаєвої, О. С. Кострюкової, В. А. Панченка) можемо помітити зростання інтересу до текстів пісень сучасних виконавців як окремого і важливого явища у культурі будь-якого народу.

У текстах пісень сучасних німецьких виконавців зустрічаємо порушення мовної норми на різних рівнях. Однак за статистикою найбільшою є кількість помилок на граматичному рівні (їх містять 80% проаналізованих текстів). Сюди відносимо порушення рамкової конструкції, опущення членів речення, порушення відмінювання слів, а також різні скорочення. Особливо поширеним є використання скорочених форм дієслів:

Ich hoffe, ich verletz' dich nicht (Revolverheld – Freunde bleiben).

Лексичні помилки зустрічаються у 60% пісень. Серед них виділяємо такі: уживання слів у невласивому їм лексичному значенні, порушення лексичної сполучуваності слів, невмотивоване уживання діалектизмів, сленгізмів, запозичень з інших мов та ін. Наприклад: *Alles easy, wir denken viel zu viel nach*. Або: *Lass lieber dancen* (Clueso – Utopie).

Особливості пісенного дискурсу сприяють тенденції економії мовних засобів і вдосконалення мовної форми. Глобалізація інформаційного та культурного світу призводить до надмірного використання в німецьких піснях

слів іншомовного походження, цілих висловів та речень іноземними мовами, а також сленгової та ненормативної лексики [3, с. 164].

Література

1. Бабич Н. Основи культури мовлення. / Н. Бабич. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
2. Лисенко Б. Ю. Тенденції розвитку сучасної німецької мови / Б.Ю. Лисенко, С.В. Єрмоленко // Матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів гуманітарного факультету : 14-28 квітня 2004 р. – Суми : СумДУ, 2004. – С. 38-39.
3. Соболев И. Д. Лингвопрагматический потенциал текстов современных немецкоязычных песен (стиль рок) / И. Д. Соболев // Дис. канд. филол. наук: 10.02.04. – Москва, 2019. – 210 с.

КРОСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯВИЩА АЛЮЗІЇ

Власюк Людмила

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Термін «алюзія» бере свій початок ще з XVI століття. Тоді поняття тривалий час згадувалося в іноземних лінгвістичних та перекладацьких працях та пояснювалося як натяк на конкретну загальновідому ситуацію, але популярністю не користувалося. Активні дослідження алюзії почалися з XX століття.

Вчені пропонують різні трактування поняття «алюзія». Так, на думку О.О. Лавриненка, алюзія є непрямою вказівкою з допомогою слова чи словосполучення на будь-який історичний, географічний, літературний, міфологічний або біблійний факт [2, с. 151]. Н.А. Фатеева визначає алюзію як запозичення певних елементів претексту, за якими їх розпізнають в тексті-реципієнті, де відбувається їх предикація [3, с. 96].

Така велика кількість визначень поняття «алюзія» зумовлена, насамперед, не меншою кількістю підходів до її дослідження: літературознавчий, когнітивний, когнітивно-дискурсивний, стилістичний, лінгвокультурологічний.

В рамках літературознавчого підходу алюзію розглядають як прояв літературної традиції; посилення на первинний текст, який асоціюється з відомим автором або твором; літературний прийом, який одночасно активує два тексти; особливість стилю письменника [4, с. 32].

Впровадження в лінгвістичні дослідження когнітивної науки посприяло появі когнітивного напрямку в вивченні алюзійності. В межах когнітивного підходу алюзію вивчають шляхом співвідношення мовної форми та мисленнєвої діяльності. Досить популярним на сьогодні є когнітивно-дискурсивний напрям, в основі якого лежить розробка теорії концептуальної інтеграції та ментальних просторів. Цей напрям розглядає алюзію як елемент, який реалізується в межах дискурсу та не може існувати поза його межами [1, с. 145].

Алюзію часто розглядають з точки зору лінгвокультурології. Мова є відображенням етносу, його світоглядних позицій та культури. Менталітет певної національної спільноти та його етномовна специфіка закріплені у культурних кодах, які належать до вторинних знакових систем. Елементом цієї системи є також алюзія, вона є своєрідним втіленням культурних надбань та способом передачі культурних кодів. Тому, декодуючи алюзію, читачу варто звертати уваги не тільки на її походження та джерело претексту алюзії, але й на культурну дійсність, яка пов'язана з цією алюзією [5, с. 111].

В межах стилістичного підходу алюзію трактують як тропеїчний стилістичний прийом, який має високий експресивний потенціал. Максимальний ефект експресивності може бути досягнений, якщо алюзія вживається у поєднанні з іншими засобами мовної виразності, наприклад, метафорою, метонімією, каламбуром, грою слів, порівнянням, гіперболою тощо [5, с. 112].

Отже, в наукових колах проблема визначення алюзії завжди стояла достатньо гостро, оскільки алюзія має дуже неоднозначну природу. З одного боку, алюзія створює свого роду посилання для читача на певну історичну персоналію, діяча культури, політики, мистецтва, подію, явище або об'єкт, який є значимим для певної культури, а з іншого, алюзія створює своєрідну проекцію згадування певного факту і, таким чином, формує конотацію, яка є невід'ємною частиною тексту. Алюзія – це багатопланове явище, що дозволяє підходити до її дослідження з різних ракурсів. Це явище вивчають з позиції літературознавства, стилістики, когнітивістики та лінгвокультурології.

Література

1. Заболотська О. О. Алюзія в художніх текстах: лінгвокогнітивний аспект. Науковий вісник Херсонського держ. ун-ту. Сер. Лінгвістика. 2011. – Вип. 13. – С. 143-150.
2. Лавриненко О. О. Алюзія як засіб концептуальної репрезентації знань. Слов'янський вісник : зб. наук. праць. – 2006. – Вип. 6. – С. 150-157.

3. Фатеева Н. А. Интертекст в мире текстов: контрапункт интертекстуальности. Москва: КомКнига, 2007. – 280 с.
4. Ярема О. Б. Алюзія в текстах британської художньої літератури: лінгво-статистичний аспект (на матеріалі творів модерністів): дис. к. філол. наук: 10.02.04 / Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2016. – 355 с.
5. Ярема О. Б. Типологія і функції алюзій. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. – 2014. – Вип. 12. – С. 111-113.

STILMERKMALE DER DEUTSCHSPRACHIGEN NACHRICHTEN

Волкова Анна

студентка 4 курсу факультету лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Беззубова О. О.

Nachrichtentexte, die über das Verhältnis zwischen menschlicher Existenz und Sprache reflektieren, gehören zu einem der Funktionsstile – dem publizistischen Stil, der eine gesellschaftspolitische Ausrichtung hat. Nachrichten zielen darauf ab, Menschen zu informieren und ihnen zu helfen, sich am Geschehen der Welt zu orientieren. Die nächste relevante Aufgabe von Nachrichten ist eine Meinung von Lesern zu bilden und sie zu bestimmten Handlungen anzuregen.

Eines der charakteristischen Stilmerkmale des publizistischen Stils ist die Klarheit. Nachrichten sollten einheitlich präsentiert werden, damit der Leser sie richtig verstehen kann. Die Bildlichkeit als Stilmerkmal beeinflusst die Wahrnehmungen und Gefühle der Leser. Die Medientexte, zwar Nachrichtentexte kennzeichnen sich durch einen wertenden und emotionalen Wortschatz, mit Ausnahme von Randvokabeln, aber auch sie können satirisch geprägte Kommentare nicht ausschließen [2]. Dies kann umgangssprachlicher Wortschatz oder emotionaler Wortschatz sein. Durch Worte mit bewertendem Charakter bringt der Autor seine Einstellung zu Informationen zum Ausdruck, z.B. *Streit beilegen, höchste Priorität. «Der Streit in der rot-rot-grünen Koalition über die Gestaltung des ehemaligen Grenzübergangs Checkpoint Charlie ist vorerst beigelegt»* (Berliner Kurier, 03.12.2019). *«Nach der Übernahme des Amtes der Verteidigungsministerin bekräftigt Kramp-Karrenbauer, dass das Wohl der Soldaten die höchste Priorität habe»* (zdf.de, 17.07.2019).

Die gebräuchlichsten Sprachmittel in Texten von deutschsprachigen Nachrichten sind verschiedene lexikalische und stilistische Mittel, wie Metaphern, die im tragbaren Sinne verwendet werden, um die lexikalische Kompatibilität von Wörtern zu erweitern. Eine der Arten von Metaphern, die oft eingesetzt werden, ist

die Personifizierung. Dank dieses Mittels überträgt der Autor menschliche Qualitäten oder Funktionen auf unbelebte Objekte, bestimmte abstrakte Begriffe oder Tiere, z.B. «Wenn **die Unruhen** in Hongkong weitergehen und die Krawalle **außer Kontrolle geraten**, wird die Zentralregierung nicht einfach zuschauen» (srf.ch, 02.09.2019).

Mit Hilfe der Ironie kann der Autor seine Aggression ausräumen und seine negative Einstellung zum Ereignis oder zur Person ausdrücken. Für die Expressivität ist es auch eine Periphrase, die sich durch den Ersatz des Namens der Person, eines Subjekts oder des Phänomens und durch die Beschreibung ihrer wesentlichen Merkmale oder eine Angabe ihrer charakteristischen Merkmale vollzieht. Dabei kann es sich um Umschreibungen handeln, die auf bekannte Personen hinweisen, sowie um die Namen von Parteien und Blöcken, z.B. «FDP, Grüne und Linke lehnen die Pläne der Großen Koalition zum Emissionshandel aus verschiedenen Gründen ab. Die FDP-Bundestagsfraktion sucht nun nach einem Weg, um vor dem Verfassungsgericht zu klagen» (Spiegel Online, 13.11.2019).

Die Dynamik, die in der Syntax von deutschsprachigen Nachrichtentexten herrscht, wird durch Ein- und Zweikomponentensätze übermittelt. Um das Ereignis aktiv darzustellen, werden meistens zeitliche Formen wie Präsens und Perfekt verwendet. Mit Hilfe der Vergangenheitsform beschreibt der Autor vergangene Ereignisse, kommentiert bestimmte Fakten und vergleicht sie.

Fragevorschläge und rhetorische Fragen als syntaktisches Mittel lassen die Position des Autors ausdrücken und es den Leser ermöglichen, sich auf die wichtigsten Dinge zu konzentrieren.

Auch die Verwendung von elliptischen Konstruktionen ist zu erkennen, die der Autor hauptsächlich in den Überschriften verwendet. Die Verwendung von Ellipsen im Titel fasziniert den Leser und zwingt ihn, den Artikel weiter zu lesen, sowie dem Leser eine Aussagekraft der gesamten Publikation zu geben.

Syntaktische Mittel werden eingesetzt, um etwas Wichtiges hervorzuheben und den Leser zu beeinflussen.

Literatur

1. Богатырева Н. А. Стилистика современного немецкого языка = Stilistik der deutschen Gegenwartssprache / Н. А. Богатырева, Л. А. Ноздрина. – Москва: Издательский центр «Академия», 2005. – 336 с.
2. Нетреба М. М. Стилiстичнi особливостi публiцистичних текстiв / М. М. Нетреба // Інформаційне суспільство. – 2015. – Вип. 22. – С. 6-10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2015_22_3.

ЕВФЕМІЗАЦІЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ СПОСОБІВ ДОСЯГНЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЦІЛЕЙ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Гаврачинська Анастасія

студентка 1 курсу магістратури, група ЛА-з91мп, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Актуальність вивчення такого явища як евфемізації визначається тим, що в останні десятиліття питання політичної коректності та толерантності має особливе значення.

Евфемізмом в англійській мові на думку А. Ю. Мироніної є нейтральне за змістом і емоційному забарвленню слово або описовий вираз, до якого зазвичай вдаються в текстах і публічних висловлюваннях з метою замінити слова та словосполучення, які вважаються неприйнятними або недоречними [1, с. 300].

Сьогодні особлива увага в політичному дискурсі приділяється тенденціям дотримання мовного такту, дипломатичного етикету та політичної коректності. На думку М. Ю. Палажченко евфемізація – це один із способів маніпуляції суспільною свідомістю, що полягає в пошуку певних слів, кліше, гасел, стилістичних прийомів (епітетів і метафор), з метою уникнути прямого найменування того, що може викликати негативні асоціації у адресата [2, с. 42].

За спостереженнями Є. О. Снегіррової, мовець перш за все повинен:

- 1) оцінити предмет мовлення, пряме позначення якого може бути кваліфіковано в даному соціальному середовищі або конкретними адресатом і адресантом як грубість, різкість, непристойність;
- 2) підбрати такі позначення, які не просто пом'якшують грубі вислови, а маскують / вуаюють суть явища [3, с. 261].

На думку В. В. Паніна, характерною особливістю політично коректних евфемізмів є, перш за все, їх тісний зв'язок з соціокультурними процесами» [4, с. 105-106].

В основі створення політичних евфемізмів можуть виступати наступні мотиви:

- прагнення уникнути конфронтації в сфері соціальних, політичних і економічних відносин;
- необхідність приховати деякі проблеми соціального життя суспільства;
- необхідність зберегти репутацію політиків;
- бажання приховати дії, що порушують права людини і громадянина,

аморальні вчинки, щоб уникнути розголосу і засудження з боку широких суспільних верств;

- прагнення цілеспрямовано маніпулювати аудиторією.

Література

1. Миронина А. Ю. Политические эвфемизмы как средство реализации стратегии уклонения от истины в современном политическом дискурсе: (на материале публичных выступлений Б. Обамы): автореф. дисс. к. филол. наук / А. Ю. Миронина. – Н. Новгород, 2012. – 323 с.
2. Палажченко М. Ю. Политическая корректность в культурной и языковой традиции: Дисс. к. культурологи. М., 2004. – 89 с.
3. Снегірьова Є. О. Евфемізми як витончена форма мовленнєвого мистецтва/ Є. О. Снегірьова // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. – К.: Логос, 2012. – С. 261-266.
4. Панин В. В. Политическая корректность как языковая и культурно-поведенческая категория / В.В. Панин // Межкультурная коммуникация: современные тенденции и опыт. Материалы всероссийской научно-практической конференции [Текст] / В.В. Панин – Нижний Тагил, 2003. – С. 105-108

TYPES OF ELLIPTICAL CONSTRUCTIONS IN ENGLISH SCIENTIFIC AND TECHICAL TEXTS

Гедерим Марина

*студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: к. філол. н., доц., Ткачик О. В.

Ellipsis or an elliptical construction is the omission from a clause of one or more words, but they are understood in the context of remaining elements. There exist various types of ellipsis in theoretical syntax. Its theoretical accounts can vary greatly depending in part upon whether a constituency-based or a dependency-based theory of syntactic structure is pursued [3, p. 4].

The large number of ellipsis has long formed a central explicandum for linguistic theory, as elliptical phenomena seem to be able to explain some basic questions of form-meaning correspondence: in particular, the usual mechanisms of grasping a meaning from a form seem to be bypassed or supplanted in the generative linguistics, the term ellipsis has been applied to a range of phenomena in which a

perceived interpretation is fuller than that which would be expected based solely on the presence of linguistic forms [2, p. 122].

Ellipsis is a natural syntactic process in linguistic development presented as normal practices in many, if not all, languages. In terms of traditional grammar, elliptical sentences are generally identified as sentences with the subject or predicate missing [4, p. 112]. Some grammarians hold another point of view recognising ellipsis also in sentences where the secondary parts of the sentence are felt as missing. Such was A. M. Peshkovsky's treatment of elliptical sentences in Russian. This view was also shared by B. Ilyish, L. S. Barkhudarov and D. A. Shtelling in regards to English [1, p. 118].

To sum it up, effective writers use ellipsis to be economical with words, methodically dropping off redundancies and pruning out needlessly repetitive phrasing that might just turn off readers. In fact, when there's no danger of breaking the flow of the exposition and of being misunderstood, ellipses also deliberately drop certain predictable words and phrases from sentences and just depend on the reader to mentally fill them in based on context. It's a very neat streamlining device if handled well.

<p>Routine omission of the conjunction "that" in modifying clauses.</p>	<p>Unellipted: <i>"They somehow knew that they would be routed by the maverick candidate."</i> Ellipted: <i>"They somehow knew[...] they would be routed by the maverick candidate."</i></p>
<p>Elliptical noun phrases</p>	<p>Unellipted: <i>"Riemsdijki's proposes the German adjectives as the best example but Knowels suggests the Skandinavian adjectives."</i> Ellipted: <i>"Riemsdijki's proposes the German adjectives as the best example but Knowels suggests the Skandinavian [...]"</i></p>
<p>Ellipsis of the verb and its objects or complements</p>	<p>Unellipted: <i>"The ailing candidate declared that she would campaign to very end if she could campaign to the very end."</i> Ellipted by dropping "campaign to the very end" in the second clause: <i>"The ailing candidate declared [...] she would campaign to very end if she could [...]"</i></p>
<p>Medial (middle) ellipsis</p>	<p>Unellipted: <i>"In this paper I discuss Russel's accomplishment and in the next I discuss Black's theory."</i> Ellipted: <i>"In this paper I discuss Russel's accomplishment and in the next [...] Black's theory."</i></p>

Ellipsis of clause.	<p><i>They can start voting now if they want to start voting now.</i>” Ellipted by dropping “<i>start voting now</i>” in the second clause: “<i>They can start voting now if they want to [...].</i>”</p>
---------------------	--

Література

1. Айрапетова И.Р. Эллиптическое предложение в тексте: Автореф. дис. к. филол. наук. – Москва, 1992.
2. Johnson, Kyle. What VP ellipsis can do, and what it can't, but not why. In *The handbook of contemporary syntactic theory*, ed. Mark Baltin and Chris Collins, Oxford: Blackwell Publishers, 2001. – 439-479 p.
3. Lappin, Shalom. The interpretation of ellipsis. In *The handbook of contemporary semantic theory*, ed. Shalom Lappin. Oxford: Blackwell, 1996. – 88 p.
4. Lobeck, Anne. *Ellipsis: Functional heads, licensing, and identification*. New York: Oxford University Press, 1995. – 500 p.

СУПРОВІДНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЖАНР ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ

Гончар Аліна

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: ст. викл. С. С. Кулезьова

Поняття функціонального стилю, в сучасному розумінні, можна окреслити як сукупність мовних, граматичних та фонетичних засобів, характерних для конкретних типових соціальних ситуацій. Виділенню нового функціонального стилю сприяє безліч факторів, що стосуються структурних і стильових змін мови. Формування стилю пов'язано з появою нових комунікативних завдань, нових умов та нових сфер спілкування [1, с. 31]. Документація морських перевезень – документи, що прямують разом з товаром (вантажем) й містять дані про товар (вантаж), що переміщуються транспортними засобами [3].

Офіційно-діловий стиль – використовується для передачі інформації в умовах офіційної обстановки (законодавча, адміністративно-правова діяльність, діловодство). Для офіційно-ділового стилю характерним є ряд особливостей, які роблять його відмінним від інших стилів мови: імперативність, точність (заборонено використання двох тлумачень),

відсутність емоційного забарвлення, суворі текстова композиція. Для цього стилю є типовим вживання мовних кліше, найменувань, номенклатур, аббревіатур, тощо [4, с. 207]. Офіційно-діловий стиль містить такі підстили:

1. Законодавчий;
2. Дипломатичний;
3. Юридичний;
4. Адміністративно-канцелярський.

Кожен з цих підстилів розподіляється на окремі жанри:

Адміністративно-канцелярський – містить офіційну кореспонденцію, договори, контракти, заяви, автобіографії, доручення тощо.

Мова ділового листа – менш регламентована, ніж контракт або постанова, але має юридичну значимість. Ділове листування реєструється і зберігається в обох організаціях, як вихідна і вхідна документація. Супровідна документація є різновидом ділових листів [6, с. 33].

Документацію морських перевезень (офіційний лист) можна віднести до жанру ділового стилю, адміністративно-канцелярського підстилю. Офіційний лист – один з найважливіших каналів зв'язку підприємства, організації, установи із зовнішнім світом. Через листи ведуться переддоговірні переговори, з'ясовуються відносини між підприємствами, викладаються претензії. Згідно Закону України «Про внесення зміни до Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах», термін «супровідні документи» визначається як «документи, що містять дані про товар (вантаж) і на підставі яких ведеться облік, здійснюються прийняття, передання товару (вантажу) та взаємні розрахунки між вантажовідправником і вантажоодержувачем чи експедитором. До основних супровідних документів належать:

- рахунок-фактура;
- інвойс;
- специфікація;
- інші визначені для здійснення митного контролю документи, що додаються до перевізних документів» [2].

Як зазначає І. М. Плотницька, листи подібного типу надсилаються разом із комерційними документами. Супровідні листи виконують важливу функцію контролю за проходженням документів, вантажів, виконуючи разом з тим функцію ярлика [5, с. 83].

Таким чином, супровідна документація є жанром вживання офіційно-ділового стилю, офіційному листу притаманні всі характеристики, які містить документ офіційно-ділового призначення.

Література

1. Антонов В.П. О стилиевых чертах Интернет-стиля // Коммуникативная лингвистика: вчера, сегодня, завтра: сб. материалов Международ. науч. конф. / Под общ. ред. Р.С. Сакиевой. Армавир: АЛУ, 2005. – С. 3039.
2. 1. Закон України «Про внесення зміни до Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/29417>
3. Закон України «Про затвердження Правил оформлення вантажних перевізних документів на перевезення морським транспортом». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1657-04>
4. Плещенко Т.П., Федотова Н.В., Чечет Р.Г. Стилистика и культура речи. Минск: НТООО "ТетраСистемс", 2001. – 544 с.
5. Плотницька І.М. Ділова українська мова в державному управлінні: навч. посіб. - 3-тє вид., стер. Київ: НАДУ, 2011. – 168 с.
6. Роготнева Е.Н. Документная лингвистика: сборник учебно-методических материалов / Е.Н. Роготнева. Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2011. – 784 с.

АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Гончаренко Анна

студентка 1 курсу, факультету адвокатури

НЮУ імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Романцова

Енциклопедія української мови зазначає таке визначення англіцизму: англіцизм – це різновид мовного запозичення: слово, його окреме значення, вислів тощо, який є запозиченим або ж перекладеним з англійської мови, також утворений за її зразком. Також виділяють різновидом англіцизму - американізм, тобто запозичення з американського варіанту англійської мови.

Дослідження форм англіцизмів і їх вплив на сучасну українську мову, є наразі актуальною філологічною проблемою сучасності, ставлення науковців до якої є неоднозначним та невивченим до кінця.

Англіцизми набувають поширення в нашій мові з 90-х років минулого століття. Н. М. Цісар визначала, що з кожним роком їх кількість починає збільшуватись. Та на разі не є можливим визначити, чи будуть вони розвиватися, чи ж просто перейдуть у суржик. Значна їх кількість вже давно

утвердилися в нашій мові. Цими словами є федерація, светр, джаз, гумор, кекс тощо, більша частина з таких мовних одиниць тільки починає з'являтися. Це зумовлено такими чинниками, як:

- розвиток економічних відносин;
- зростання авторитету англomовних країн;
- мода та стиль життя американців;
- потреба поповнити експресивні засоби, уточнити та деталізувати поняття.

Англiцизми зазвичай сприймаються мовцями як чужорідний елемент та зберігають фонетичні, словотворчі та семантичні ознаки свого походження.

Частина англiцизмів позначають національні реалії, а також предмети, явища галузі спорту, політики, техніки, економіки. Для запозичень з англійської мови є характерними такі буквосполучення, як: дж (бюджет, джаз...); ай, ей (інсайд, хокей...). Англiцизми впливають на нашу мову як негативно, так і позитивно. Уникнути їх взагалі не є можливим та навіть зашкодило б мові.

Позитивний вплив проявляється в запозиченнях, що збагачують нашу мову. Це слова, котрі з'являються з розвитком нових технологій (екстралінгвальні чинники), які відбуваються нерівномірно. Через те, що галузі науки не стоять на місці, кожен день з'являються нові терміни, та відкриття, більшість з яких у англomовних країнах, що спричиняє багате мовленнєве збагачування. Прикладом можуть послужити, такі слова, як скріншот – екранознімок, фідбек – відповідь, буккросинг – книгообмін тощо.

Одним із негативних впливів є забруднення мови та витіснення традиційних значень. Наразі це є характерним для молоді. Все більше стають популярними слова узяті з англійської мови. Наприклад, такі слова, як паті – вечірка, презент – подарунок, краш – хлопець, який подобається дівчнi тощо. Поширенню цих слів сприяє Інтернет, через інстаграм, тік-ток, фейсбук, ютуб та інші соціальні мережі.

Підлітки найбільше вдаються до цих слів через те, що світобачення не до кінця сформованим, саме в їх середовищі вони хочуть виділитися серед інших, показати себе кращим і сучаснішим. Найбільше зазнає шкоди етнічна культура.

Я вважаю, що сучасне українське суспільство повинне приділяти більше уваги вихованню самосвідомості молоді та спонукати його до спілкування рідною мовою, чим піднесе національну культуру та в подальшому призведе до її розвитку.

Література

1. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5992547/page:14/>

2. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Philologia/3_57397.doc.htm
3. Режим доступу: <https://gazeta.ua/articles/mova-zavtra/mozhe-perejti-na-surzhik-filologinya-rozpovila-pro-anglicizmi-v-ukrayinskij-movi/886881>

ПОНЯТТЯ «ГЕНДЕР» У СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ

Грабійчук Мар'яна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Лазебна О. А.

З'явившись у вітчизняних соціальних і гуманітарних студіях на початку 1990-х, термін “гендер” та пов’язана з ним проблематика набули вибухоподібного поширення і розвитку, оскільки апелювали до, можливо, найгрунтовнішого з поділів людства – поділу на статі, порушуючи питання “Що таке бути жінкою чи чоловіком у сучасному світі?” та даючи на нього різноманітні, але часто рівно теоретично привабливі відповіді [3, с. 5].

Поняття, як і люди, мають свій вік і місце народження. Термін “гендер” виник у Великій Британії. У перекладі з англійської мови гендер буквально означає граматичний рід – чоловічий, жіночий, середній. Надалі це поняття почало означати соціо-статеві характеристики статі, на відміну від власне біологічних (генетико-морфологічних, анатомічних, фізіологічних), – із властивими їй характеристиками способу життя, поведінки, намірів і прагнень [3, с. 12].

Поняття «гендер» увійшло до сучасної лінгвістичної науки у другій половині минулого століття. На сьогодні в науковій літературі використовується два терміни, які позначають стать людини – «біологічна стать» та «соціальна стать». Біологічна стать обґрунтовується як сукупність генеративних ознак, що контрастують представників одного виду, асоціальна, або гендер, – як комплекс характеристик, а саме соматичних, репродуктивних, соціокультурних і поведінкових, що забезпечують індивіду особистий, соціальний і правовий статус чоловіка та жінки. Гендер – доволі складне та багатопланове поняття, оскільки розкриває багатоаспектний зміст явища. У науковій літературі воно вживається в кількох значеннях:

- гендер як соціально-рольова й культурна інтерпретація рис особистості та моделей поведінки чоловіка і жінки, на відміну від біологічної;

- гендер як набуття соціальності індивідами, що народилися в біологічних категоріях жіночої або чоловічої статей;
- гендер як політика рівних прав і можливостей чоловіків та жінок, а також діяльність зі створення механізмів щодо її реалізації.

Таким чином, актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю детальнішого та ґрунтовнішого дослідження мовленнєвих особливостей гендеру в умовах сучасних глобалізаційних та інноваційних процесів.

За останні роки гендерні підходи укоренились, знайшли свій відбиток та розвинулись майже у всіх гуманітарних і соціальних галузях вітчизняних наук: від соціології, психології, педагогіки, історії, філософії, релігієзнавства, літературознавства та мистецтвознавства до політичних наук, права, наук про державне управління, економіки й статистики [1, с. 186-187].

Особливої уваги потребує визначення гендера як важливої когнітивної категорії, використовуваної при сприйнятті людини людиною: в лінгвістиці поняття «гендер» співвідноситься з конструйованими у мові та закріпленими у свідомості його носіїв образами, якостями і нормами поведінки, а також з сукупністю атрибутів, які приписуються чоловікам і жінкам у тому чи іншому соціокультурному просторі .

Отже, розглянувши історію становлення поняття "гендер" та диференціацію його ключових аспектів у тлумаченнях різних дослідників, звертаємо увагу на особливості гендерної проблематики. Поняття гендеру постійно змінюється і трансформується. Адже авторитетність культури має значний вплив на моделювання зразків поведінки чоловіків та жінок, які вони мають наслідувати. Гендерна диференціація радше зумовлена соціальними та культурними факторами, аніж психофізіологічними особливостями, адже процес гендерної ідентичності відбувається відповідно до прийнятих суспільних норм.

Насамкінець варто зазначити, що доцільним було б знайти такі форми соціокультурних відносин, які були б оптимальними для того, щоб обидві статі знайшли самостійність, не обмежуючи й не пригнічуючи одна одну, щоб зберегти сім'ю, ліквідувавши при цьому "вторинне" становище жінки.

Література

1. Крючкова Т. Б. Некоторые экспериментальные исследования особенностей использования русского языка мужчиной и женщиной / Т. Б. Крючкова // Проблемы психолингвистики. – М., 1975. – С. 186-200.
2. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: "К.І.С.", 2004.

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ВПЛИВ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ІНТЕРВ'Ю

Грищук Альона

Студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Закономірностям функціонування інтерв'ю як одного з найпоширеніших жанрів масової комунікації в останні роки все більша увага приділяється дослідниками різних галузей науки, таких як: лінгвістика, лінгвостилістика, журналістика, психологія, культурологія та ін. Основною метою інтерв'ю є отримання інформації, використовуючи при цьому прагматичний вплив. Прагматичні фактори, без сумніву, охоплюють усі рівні мови і впливають на вибір змісту і спосіб його вираження з урахуванням усіх умов мовленнєвої комунікації.

Обираючи тексти інтерв'ю для дослідження та наочного огляду комунікативно-прагматичного підходу до тексту, варто зауважити, що цілий фактор особливостей інтерв'ю визначається ситуативною зумовленістю і прямою безпосередньою формою комунікації. Під час діалогічного мовлення часто вживаними є еліптичні конструкції; особові займенникові іменники першої і другої особи однини й множини; усічені форми двох або трьох слів, які утворюють одну звукову форму; переважають прості речення у структурному плані; наявність невербальних засобів спілкування таких, як міміка та жести [7, с. 130-144].

Розглядаючи тексти інтерв'ю, слід звернути увагу на те, що у текстах інтерв'ю учасники мовлення досягають комунікативних цілей за допомогою вербальних та невербальних засобів [1, с. 71-78]. Перші, у свою чергу, вважаються явними, другі — прихованими. При цьому застосовуються певні види комунікативних тактик, які належать до комунікативної стратегії мовця. Стратегії підбираються відповідно до певних умов спілкування, інтенцій та особливостей учасників комунікації. Таким чином, стратегією слід називати увесь комплекс мовленнєвих дій, які використовуються для здійснення впливу та досягнення мети [5, с. 12].

Використовуючи поняття стратегія слід розрізняти значення від поняття тактика. У цьому випадку, друге поняття вважається списком завдань, які будуть використовуватися на момент спілкування, а стратегія інтерпретується як планування на майбутнє для досягнення мети. Звідси зрозуміло, що тактика мовленнєвого спілкування описує конкретні мовленнєві дії. Залежно від ситуації, вони можуть кардинально змінюватися [3, с. 115; 4, с. 35; 6, с. 163].

Зазвичай мовознавцями розрізняються конфліктні та неконфліктні стратегії учасників комунікації. Під першими розуміється сукупність тактичних прийомів та ходів, використовуваних мовцем для досягнення мети шляхом конфлікту. До неконфліктних стратегій відносять сукупність тактичних ходів і прийомів для досягнення мети шляхом кооперації зі співрозмовником, застосовується ввічлива форма спілкування задля розв'язання завдань, обміну інформацією або мовленнєвого впливу [2, с. 41].

У текстах інтерв'ю використовується, як правило, другий вид стратегії, що пояснюється бажанням співрозмовників надати інформацію або поділитися досвідом і поглядами на певні проблеми чи ситуації. Водночас, бувають ситуації, коли респондент не притримується або не витримує кооперацію під час інтерв'ю.

Отже, тексти інтерв'ю є надзвичайно цікавими для дослідження, позаяк вони мають надзвичайно сильний прагматичний вплив. Для досягнення такого виду впливу зазвичай використовуються стратегії та тактики, які обираються відповідно до ситуації.

Література

1. Анисимова Е. Е. Паралингвистика и текст (к проблеме креолизованных и гибридных текстов): Вопр. языкознания. – М., – №1. – 1992. – С. 71-78.
2. Артеменко Т. Н. Прагматика и семантика инициального констативно-ответного микродиалога: дис... к. филол.наук. – Київ, 1991. – 186 с.
3. Бендецкая М. Е. Стратегии и тактики речевого убеждения. Стратегии коммуникативного поведения: Материалы докладов Международ. науч. конф., Минск, 3-4 мая 2001 г.: В 3 ч., Ч. 1. Минск. – 2001. – С. 115-118.
4. Зинченко Я. Р. Коммуникативные стратегии в дискурсе Гельмута Коля. Стратегии коммуникативного поведения: Материалы докладов Международ. науч. конф., Минск, 3-4 мая 2001 г.: В 3 ч., Ч.1. Минск, 2001. – С. 35-37.
5. Седов К.Ф. Типы языковых личностей и стратегии речевого поведения: о риторике бытового конфликта. Вопросы стилистики. Язык и человек: Межвуз. сб. науч. тр. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1996. – Вып. 26. – С. 8-14.
6. Серов Н. В., Шевнин А. Б. Теория и практика перевода: пособие для студ. филол. фак. ун-тов и фак. иностр.яз.пед. ин-тов. Элиста: КГУ, 1979. – 125 с.
7. Штельмах М. Л. Структурні моделі жанру інтерв'ю: прагматичний дискурс. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика: ред.:Л. І. Шевченко. Київ: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2000. – Вип.13. – 2006. – С. 130-144.

ГЕНДЕР ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Гудим Антон

Студент 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В

Концепція гендеру стала загальноновизнаним досягненням неофеміністського руху, що розгорнувся в 60–70-х роках на Заході. Цей рух, врешті-решт, змінив уявлення про зміст демократії, змусив побачити багатобарвність соціального простору. Визнання різноманітності соціальних явищ і суперечностей дозволило розпочати новий дискурс про наявність і можливість співіснування різних форм суб'єктивності. Неофемінізм почали оцінювати новими мірками – вільної людини, що в своїй ідеології прагне показати, в чому полягає несправедливість світо устрою щодо жінок та як її подолати. [1, с. 79].

Гендерні дослідження в мовознавстві з'явилися нещодавно, у 70–80-і роки минулого століття. Основоположною роботою цього напрямку стало дослідження Р. Лакоффа, в якому автор вказувала на антропоцентричний порядок мови і певну збитковість образу жінки в мовній картині світу [2, с.8]

У вітчизняній лінгвістиці перші регулярні дослідження гендеру почали проводитися наприкінці 80-х – на початку 90-х років. У наш час цей процес відбувається так стрімко, що впевнено можна заявити про появу ще однієї галузі вітчизняного мовознавства – лінгвістичної гендерології (чи гендерної лінгвістики). Вивчення гендерної проблематики у мові залишається одним з пріоритетних напрямків досліджень вітчизняних та західних мовознавців і гендерологів. Їх праці мають на меті не лише аналіз та підсумок статусу мови в суспільстві, але й спробу довести, що мова є не тільки продуктом діяльності/діяльністю тієї чи іншої спільноти, а й інструментом становлення культурної і гендерної ідентичності особистості.

Вивченню гендерних аспектів художнього перекладу сприяє вагомий внесок українських вчених В.В. Коптілова, М.О. Новікової, Р.П. Зорівчак, О.І. Чередниченка, Л.В. Коломієць, О.Л. Кундзіча, В.Д. Радчука, представників російської та західних перекладознавчих шкіл – А.В. Федорова, О.Д. Швейцера, П. Торопа, А. Поповича, Л. Венуті, С. Басснетт, Р. Якобсона, Дж. Холмса, А. Лефевра у соціокультурне розуміння перекладу.

Однак гендерні дослідження залишаються практично не висвітленими у вітчизняному перекладознавстві, що ускладнює процес дослідження гендерних аспектів перекладу як лінгво-культурної адаптації. Актуальність та новизна

даного дослідження полягає у необхідності вироблення нового погляду на теорію та практику перекладу, що поєднує в собі перехресні позиції гендерних та перекладознавчих студій. [3, с. 409]

Література

1. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: «К.І.С.», 2004. – 536 с.
2. Андрійченко Ю.В., Гендерна маркованість одиниць мови. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psptk1_2011_20_3
3. Комов О.В., Актуальні проблеми слов'янської філології. – 2011. – Випуск XXIV. – Частина 1. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/71374/51-Komov.pdf?sequence=1>

КІНОТЕКСТ ЯК ВИД КРЕОЛІЗОВАНОГО ТЕКСТУ

Дворник Оксана

*студентка 1 курсу магістратури, група ЛА-391мп,
факультет лінгвістики, КІІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.*

Кінотекст є найбільш типовою формою креолізованого тексту. За визначенням мовознавців Слишкіна та Єфремової, кінотекст – це зв'язне, цілісне та завершене повідомлення, що виражене за допомогою вербальних та невербальних знаків, зафіксоване на матеріальному носії, призначене для відтворенні на екрані й аудіовізуального сприйняття глядачами [2, с. 37].

Іноді кінотекст також називають аудіо-медійним або аудіовізуальним текстом, через спосіб його сприйняття реципієнтами. Кінотекстові притаманні як вербальні, так і невербальні знаки, саме тому його й відносять до групи креолізованих текстів. Креолізований текст – це лінгвістичний феномен, текст, в якому вербальний та невербальний компоненти формують одне візуальне, структурне, смислове й функціональне ціле, що забезпечує його комплексний прагматичний вплив на адресата [1, с. 73]. Естетичну, інформативну та технічну функції креолізованого тексту виконують саме невербальні елементи. Вони організують візуальне сприйняття, передають зміст тексту й виражають художній задум автора [3, с. 71]. В кінотексті вони виражені за допомогою зовнішнього вигляду, одягу, предметів, пейзажів, жестів, міміки, тощо. Вербальна, вона ж лінгвістична складова кінотексту, представлена в двох формах: письмовій (титри, підписи, назви вулиць, плакати, листи, тощо) й усній

(мова акторів, закадровий текст, пісні й ін.), що виражається за допомоги слів природної мови. Вербальні знаки можуть резюмувати ситуацію або повідомляти про зміни часу й місця дії [4].

Підсумовуючи, можна зазначити, що кінотекст, або аудіо-медійний текст, виконує комунікативну функцію при поєднанні двох принципово відмінних семіотичних систем (лінгвістичної і нелінгвістичної), тобто є специфічною формою креолізованого тексту, що зафіксований на матеріальному носії й призначений для відтворення на екрані й аудіовізуального сприйняття глядачами. До лінгвістичних знаків кінотексту відносять мову персонажів, закадровий текст, пісні (звукові знаки); а також титри, надписи, тощо (візуальні). В свою чергу, до нелінгвістичних знаків аудіо-медійного тексту належать природні та технічні шуми, музика (звукові знаки), й образи персонажів, рухи акторів, інтер'єр, реквізит та ін. (візуальні). Вербальні та невербальні складові аудіо-медійних текстів доповнюють один одного, а також є взаємозалежними. В більшості випадків, вербальна частина дублює або повторює невербальну, але іноді також допомагає зрозуміти та доповнити конотативне значення невербального компоненту.

Література

1. Анисимова Е.Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов) : учеб. Москва: Высшая школа, 2003. 128 с.
2. Слышкин Г. Г., Ефремова М. А. Кинотекст: опыт лингвокультурологического анализа: монография. Москва: Водолей Publishers, 2004. – 153 с.
3. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue Text: monograph. Los Angeles : University of California Press, 2000. – 332 p.
4. Zabalbeascoa P. The nature of the audiovisual text and its parameters: *English for specific purposes*. – 2011. – №30. – P. 21-37.

AUSDRUCK DER DIREKTIVEN FUNKTION IN DEN TEXTEN VON ETIKETTE

Дебела Анастасія

студентка 4 курсу, група ЛН-61,
факультет лінгвістики, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Беззубова О.О.

Sprechakttheorie ist in den 60er und frühen 70er Jahren von den englischen Sprachphilosophen und Linguisten John L. Austin und John R. Searle entwickelt [3].

Die Hauptidee von J. Austin war, dass Sprache verwendet werden kann, um sprachliche Handlungen durchzuführen [1].

J. Searle hat die folgenden Arten von Sprechakten (illokutionären) nach bestimmten Kriterien definiert:

1. Repräsentative oder assertive (behaupten, feststellen);
2. Direktive (bitten, raten, fragen);
3. Kommissive (versprechen);
4. Expressive (danken, entschuldigen);
5. Deklarative (verurteilen, ernennen, entlassen).

Direktive Sprechhandlungen sind die Sprechhandlungen, mit denen der Sprecher den Empfänger zum Handeln auffordert.

Für direktiven Texten sind folgende performative Äußerungen: bitten, raten, fragen, einladen, verbieten usw. Das heißt, dass wenn man diese performativen Äußerungen verwendet, übt man eine bestimmte Aktion aus.

Zu den direktiven Sprechhandlungen gehören Befehlen, Anweisungen, Bitten, Verbote usw.

Am Beispiel der Texte von Etikette möchten wir zeigen, auf welche Weise direktive Funktion ausgedrückt werden kann. In Texten von Etikette figuriert direktive Funktion als der Ratschlag, das Verbot, die Begrenzung usw. Zum Beispiel: *«Hat jemand einen akademischen Titel, sollte man diesen unbedingt bei der Ansprache gebrauchen»* (*«Якщо у когось є академічне звання, потрібно його використовувати для звертання»*) [2].

Direktive Funktion kann durch die folgenden Konstruktionen ausgedrückt werden:

1. Imperativ: *«Bring den Gastgebern Blumen mit, wenn du zu einem gesellschaftlichen Anlass eingeladen wirst»* (*«Принеси квіти господарям, коли тебе запрошують на світський захід»*) [4].

2. Adjektiv, das als Prädikativ verwendet wird: *«Es ist unhöflich, nach dem Alter, Beruf oder Verdienst zu fragen»* (*«Неввічливо питати про вік, професію та зарплатню»*) [5].

3. Passiv und Aktiv mit Modalverben: *«Niemand sollte man einfach jemanden duzen»* (*«Не слід просто так до когось звертатися на «ти»*) [2].

4. Warnhinweise: *«Ist man mit Gästen zu Tisch, wird nicht über das Geschäft geredet»* (*«Сидячи з гостями за столом, не потрібно розмовляти про справи»*) [5].

5. Passiv: *«Ein Toast wird nicht ausgesprochen, solange sich auf dem Tisch heiße Gerichte befinden»* (*«Допоки на столі гарячі страви, тост не*

промовляється») [5].

In den Texten von Etikette wird eine Einwirkung auf den Empfänger durch bestimmte sprachliche Methoden und grammatische Konstruktionen ausgedrückt. So wird der Empfänger zum bestimmten Handeln aufgefordert.

Література

1. Дзикович О.В. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення: конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки б. 020303 «Філологія»/ Уклад. О. В. Дзикович. – К.: НТУУ «КПІ», 2015. – 85 с.
2. Etikette und Benimmregeln. – Режим доступу: <http://www.kwinrw.de/etikette-und-benimmregeln/>
3. Sowinski, B. Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen / Bernhard Sowinski. – 2., überarb. u. akt. Aufl. – Stuttgart: Metzler, 1999. – 248 S.
4. Umgangsformen im Alltag. – Режим доступу: <https://www.deutschland.de/de/topic/leben/verhaltensregeln-und-etikette-in-deutschland>
5. Uhl E., Uhl-Vetter E. Business-etikette in Europa: Stilistischer auftreten, Umgangsformen beherrschen / Gerhard Uhl, Elke Uhl-Vetter. – Springer-Verlag, 2013. – 268 S.

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ТЕКСТОТВОРЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ

Дейнека А.

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

У сучасному суспільстві реклама – це і потужна галузь індустрії і продукт її діяльності, спрямований на забезпечення потенційного адресата рекламного повідомлення інформацією про товари або послуги з метою їх популяризації. Потреба суспільства в осмисленні та концептуалізації реклами проявляється в розмаїтті дискурсів, в рамках яких здійснюється звернення до даного феномену. Реклама стає предметом безлічі дискусій вчених, законодавців, діячів політики, культури, фахівців в області піару і лінгвістів.

Актуальність обраної теми пов'язана з тим, що сьогодні інформаційна відкритість, збільшення різноманітних міжкультурних комунікацій піднімає проблему ефективності взаєморозуміння і взаємодії в глобальній, науковій і

культурній інфраструктурі. Однак термінологія реклами до теперішнього часу не була глибоко досліджена і систематизована, що в значній мірі ускладнює взаєморозуміння і призводить до змішання понять.

Метою роботи є визначити структурні особливості англomовного рекламного дискурсу та комунікативні стратегії текстотворення в ньому.

Дослідниками, що займалися аналізом мови реклами є: В. Н. Комісаров [2], Н. Н. Кохтєв [3], Є. В. Ромат [4] та інші. Проблема лінгвістичних особливостей жанру реклами розглядається у роботах В. М. Аврасін [1], А. Д. Солошенко [6] та інші.

Рекламний текст відноситься до найбільш популярних предметів дослідження в сучасній лінгвістиці, що обумовлено його роллю у формуванні думки як окремої людини, так і нації в цілому. Ставши невід'ємною частиною суспільного життя, сьогодні реклама визначається, як частина культури, яка розвивається відповідно до своїх власних законів і характеризується не тільки необмеженою можливістю впливу, але також специфічними формами виразності.

Специфічність тексту рекламного оголошення обумовлює його структурні особливості, спрямовані на реалізацію багатьох функцій, серед яких виділяють: впливаючу, емотивну, естетичну, інформуючу, нагадуючу, атрактивну; популяризуючу, переконуючу, фатичну, оцінювальну, аргументуючу, регулятивну (відповідальну за напрямок сприйняття адресатом інформації про предмет реклами в певному напрямку), диференціюючу (яка відокремлює рекламований продукт в свідомості цільової аудиторії від конкурентних аналогів), моделюючу (відповідальну за створення в мисленні реципієнта моделі використання рекламованого товару в повсякденному житті), освітню. Прагматичний аспект рекламного тексту безпосередньо проявляється його своєрідною організацією, тобто виборі граматичних і лексичних одиниць, стилістичних прийомів, особливому синтаксисі, організації друкованого матеріалу, використанням елементів різних знакових систем.

В основі створення рекламних текстів лежать дві тенденції: стислість (лаконічність виразу) і виразність (ємність інформації). У тривіальній рекламі будівання тексту зводиться до спрощення граматичних структур і розмаїтності кліше-штампів при загальній повторюваності і обмеженості лексики. Однак найбільш дієві рекламні тексти будуються на більш складних, ніж це часом здається, принципах. Автори текстів в цьому випадку уникають прямого опису предмета реклами, його властивостей, характеристик і переваг. Стиль реклами багатосаровий. Він поєднує в собі риси публіцистичного, наукового, науково-популярного, частково розмовного та ділового стилів. Таке поєднання витікає з самої природи реклами, з її основних функцій – повідомлення і впливу.

Результативність рекламного тексту підпорядкована вдалим поєднанням усіх складових частин тексту, а саме: звуку, зображення, способу. Водночас, науковці вказують насамперед важливість саме вербального компонента реклами – словесного тексту.

Велику роль в залученні уваги потенційного споживача до основних характеристик рекламованого товару грає мовне маніпулювання, тобто відбір і використання таких засобів мови, за допомогою яких можна впливати на споживача реклами. Головними рівнями емоційного впливу є: сугестивний (навіювання), конотативний (визначення поведінки), афективний (формування відношення).

Дослідники виділяють класифікації, що включають як лінгвістичні параметри для розгляду вербального складу реклами, так і екстралінгвістичні для розгляду невербального компонента реклами (відеороликів, постерів і банерів). Лінгвістичні класифікації складаються з фонетичного рівня, лексичного рівня, граматичного рівня, та стилістичного рівня. Екстралінгвістичні включають в себе аудіальний рівень, візуальний рівень, прецедентність та інтертекстуальність.

Дієслово в англійській мові більш експресивне і змістовне, динамічне і несе основне смислове навантаження. Цим пояснюється той факт, що в англійських рекламних оголошеннях зустрічаються дієслівні форми набагато частіше, ніж цього слід було б очікувати, особливо беручи до уваги тенденцію рекламного тексту до номінативності. Дослідження показало, що найбільш вживаним як і раніше є теперішній час дійсного способу, за допомогою якого підкреслюється актуальність повідомлення.

Дискурс, будучи динамічним процесом, відображає функціональні особливості мови і має набір прагматичних, експресивних і когнітивних властивостей. Для мови реклами важливо розрізняти усний і письмовий дискурси, побудова яких має свої відмінності. Усний дискурс допускає велику лексичну і граматичну варіативність. реалізація комунікативної функції в рекламі обумовлює використання різнорівневих мовних засобів як на лексико граматичному, так і на стилістичному рівнях, а також передбачає звернення укладачів реклами до різноманітних паралінгвістичних засобів. Вони не тільки відображають специфічний зміст тексту рекламного оголошення, а й пов'язані один з одним семантичною і функціональною спільністю. Об'єднані загальним прагматичним значенням спрямованості інформаційного повідомлення на читача з метою спонукання його до придбання рекламованого продукту, вони також об'єднані значенням адресованості (апелятивності), як обов'язкового компонента їх семантичної структури.

Література

1. Аврасін В.М Соціальні та психолінгвістичні характеристики мови реклами. М.: «Международные отношения», 1996. – 196 с.
2. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. / В. Н. Комиссаров – М.: Изд-во “ЭТС”, 2000. – 424 с.
3. Кохтев Н. Н. Стилистика рекламы: учеб.-метод. пособ. Для студентов фак. и отд-ний журналистики гос. ун-тов / Николай Николаевич Кохтев. М.: Изд-во МГУ, 1991. – 91 с.
4. Примак Т. О., Ромат Є. В., Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание : [пер. с англ.] / Анна Вежбицкая. М.: Русские словари, 1996. – 412 с.
5. Розенталь Д. Э. Язык рекламных текстов: учеб. пособ. / Дитмар Эльяшевич Розенталь, Николай Николаевич Кохтев. М. : Высш. Школа, 1981. – 127 с.
6. Солошенко А. Д. Комуникативно-прагматичні аспекти рекламного слогану в межах моделі рекламного впливу (на матеріалах американської побутової реклами): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / А. Д. Солошенко. Львів, 1990. –43 с.

ЯПОНСЬКІ АБРЕВІАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК ЗАСОБИ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

Демчук Андріана

*студентка 5 курсу, група ФЛПЛ-12, факультет філології,
Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник: викл. Трущак В. І.*

У період інформаційних технологій дедалі частіше японці послуговуються соціальними мережами як одним із засобів спілкування. Для зручності передачі інформації у стислому вигляді та з метою економії часу користувачі почали створювати аббревіації та різного типу скорочення, збагачуючи словниковий запас мови. Однак це може завдавати труднощів іноземцям, які недостатньо вільно володіють японською, отож розуміння згаданих лінгвістичних одиниць видається неможливим. Саме тому тлумачення аббревіацій та скорочень потребує ґрунтовного вивчення та дослідження.

Абревіація (略語化 *рякугока*) – це спосіб творення нових слів від усічених основ, у результаті якого твориться аббревіатура —略語 *рякуго* [1, с. 242]; спосіб творення нових слів шляхом скорочення слів чи словосполучень [2, с. 35].

Найпоширенішими соціальними мережами серед японців, де апріорі найчастіше іноземцям трапляються різні скорочення, є: Twitter, Facebook, Instagram і TikTok. У японській мові аббревіація має досить специфічне вираження, оскільки на спосіб її утворення впливає багатогранна система мови. Досить часто японці скорочують вихідні слова гайрайго так, що іноземець може не зрозуміти, про що йдеться. Наприклад: アプル *anpure*, яке походить від англійського «application», що в перекладі означає «додаток»; ネット *нетто* від «network», у перекладі «мережа», «інтернет»; アド *адо* від «advertisement», що означає «реклама». Якщо звертати увагу на спосіб письма, катакана зустрічається частіше. Проте є аббревіатури, які записуються лише за допомогою ромадзі: OK від «окау», що означає «гарзд»; NG від «no good» – «нічого доброго»; HP від «home page» – «домашня сторінка» тощо.

Серед користувачів соціальних мереж неабияку популярність здобули такі аббревіації: W, WKTK, KWSK, 乙, こn, ズッ友. W є синонімом англійського «LOL», що означає «дуже гучно сміятись». Воно походить від скорочення слова 笑い *варай* (сміх), яке записують латинськими літерами як «wagai». А для того, щоб мінімізувати затрати часу, користувачі вирішили скоротити дане слово до першої літери «w», створивши таку аббревіацію. WKTK – аббревіатура від японського ワクワクテカテカ *вакувакутекатека*. Це онопатопея для позначення схвильованого очікування. KWSK – скорочення від 詳しく *кувасіку*, що в перекладі означає «детально». Здебільшого цю аббревіацію використовують, коли просять щось когось уточнити, надати детальну інформацію про щось. 乙 походить від фрази お疲れ様 *оцукаресаме*, що означає «Спасибі за вашу роботу» або «Гарна робота». こn слугує вітанням з кимось, походить від こんにちは *коннічіва*. ズッ友 читається як ずっと *дзуттомо* і означає «друзі назавжди». Цікаво зауважити, що це скорочення складається з двох слів ずっと *дзутто* («завжди») і 友達 *томодаці* («друг», «друзі»). З останніх двох прикладів, а саме こn та ズッ友 бачимо, що японські Інтернет-аббревіатури можуть записуватись поєднанням хіраґани і ромадзі, катакани і кандзі, а не лише або каною, або кандзі, що вказує на нетипову структуру представлення одиниць, відмінну від інших мов.

Окрім аббревіацій, в японській мові є тип скорочень, який набув популярності ще за часів існування пейджерів. Це так звана 語呂合わせ *гороавасе* – «гра слів» [5]. Тут використовуються лише числа, які можна прочитати по-різному завдяки кунйомі і онйомі; спосіб читання обирається відповідно до ситуації. Наприклад, число 39 означає «дякую», оскільки 3 може читатись як *сан*, а 9 – *кю*, що разом співзвучно з англійським «thank you».

Слово «брат» буде представляти число 23 з читанням *нісан*. Число 0840 буде звучати *огайо*, що з японської «добрий ранок». 889 натомість вимовляється як *хаяку* і означає «швидко», «поспішай». В даному прикладі вжито цифру 8 два рази, проте вона звучить по-різному (*ха* і *я*), що є результатом дії одночасно кун- і онйомі. Це було зроблено навмисно, щоб донести зміст слова, яке криється за числом. Якщо обрати одне і те ж читання, утворилось би зовсім інша лексема, яка мала би відмінне значення.

Отже, варто стверджувати, що дослідження японських абрєвіатур та скорочень, які використовують в соціальних мережах, є необхідним, оскільки вони є в активному вжитку, несуть в собі інформацію, яка може бути зрозуміла лише японцям. У результаті вищезгадані одиниці сприймаються неносіями мови як беззмістовні елементи, особливо у разі використання на письмі латинських літер або ж застосування *гороавасе*. Тому потрібно аналізувати і вивчати такі способи словотворення, щоб уникати непорозуміння у спілкуванні з японцями, а також мати краще уявлення про їхню мовну концептуалізацію світу.

Література

1. Комарницька Т. К., Комісаров К. Ю Сучасна японська літературна: теоретичний курс: в 2 т, Т. 1 / Т. К. Комарницька К. Ю. Комісаров, – Київ, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 242-249 с.
2. Лаврєнтьєв Б П. Японские аббревиатуры // Японский язык (сборник статей) [отв. ред. И. Ф. Вардуль]. - М.,1963. – 35 с.
3. Koichi J. <https://www.tofugu.com/japanese/goroawase-japanese-numbers-wordplay/> [Електронний ресурс] / Jaered Koichi. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tofugu.com/japanese/goroawase-japanese-numbers-wordplay/>
4. НИКО. A Beginner's Guide to Japanese Internet Slang [Електронний ресурс] / НИКО – Режим доступу до ресурсу: <https://www.fluentu.com/blog/japanese/japanese-internet-slang/>.
5. 語呂合わせ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://jisho.org/search/%E8%AA%9E%E5%91%82%E5%90%88%E3%82%8F%E3%81%9B>

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ У АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТАХ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Демянюк Ольга

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викл. Козко О.А

Науково-популярні тексти медичної тематики є дуже затребуваними в сучасному суспільстві, яке все більше прагне розвинути свої інтелектуальні здібності, а література саме такого типу має великий попит серед людей, які хочуть поглибити свої знання в сфері медицини, але не є спеціалістами. Укладач науково-популярного дискурсу, як правило, говорить про дослідження, його хід чи висновки, але спеціально упускає більшу частину складних доказів і аргументів, оскільки прагне зробити текст більше доступним і цікавим – популяризує його. В анломовних науково-популярних текстах терміни мають свої структурні та семантичні особливості. Структурно-семантичний потенціал терміна, його словотвірна парадигма є зацікавленням багатьох лінгвістів. Дане питання в лінгвістиці вивчали А.С.Герд, В. П. Даниленко, М. Н. Володіна, В.Н. Прохорова, А. В. Суперанська та ін.

На основі аналізу науково-популярних текстів медичної тематики виділяємо наступні структурні типи термінологічних одиниць:

- прості – *alveolus* “альвеола”, *skull* “череп”, *vessel* “судина”;
- похідні (корінь + словотворчі афікси) – *papilloma* “папілома”, *illness* “хвороба”, *deficiency* “дефіцит”, ***anti-depressant*** “антидепресант”;
- складні (кілька основ) – *newborn* “новонароджений”, *neoplasm* “неоплазма”, ***chickenpox*** “вітрянка”; *ultrasound* “ультразвук”;
- складені, або терміни-словосполучення – ***blood pressure*** “кров'яний тиск”, ***critical condition*** “критичний стан”; ***heart attack*** “серцевий напад”;
- терміни-скорочення – *AIDS* (Acquired Immune Deficiency Syndrome) – СНІД (Синдром набутого імунodefіциту); *HIV* (Human Immunodeficiency Virus) – ВІЧ (вірус імунodefіциту людини); *DNA* (ribonucleic acid) – ДНК (Дезоксирибонуклеїнова кислота) [3].

Досліджуючи науково-популярну літературу слід зазначити, що кількість термінів, які мають просту структуру, складаються з одної основи є переважною більшістю, так як це спрощує розуміння інформації читачем, робить її більш доступною та полегшує засвоєння прочитаного.

Медичний термін співвідноситься з поняттям і уявленням, формами логічного і образного мислення. Враховуючи вищезазачену інформацію,

семантика терміна є комплексом взаємодіючих між собою лексичних значень [2]. Англійським медичним термінам властива багатозначність, або полісемія, тобто наявність у лексичній одиниці більше одного значення за умови семантичного зв'язку між одиницями або перенесення суміжних ознак.

Наприклад, термін анатомічної групи *head* – *голова* має полісемантичний ряд:

Head – the upper portion of the body, consisting of the skull with its coverings and contents, including the lower jaw. Верхня частина тіла (галузь анатомії);

He was *head* of the house – the one who made final decisions. Голова дому;

You need a clear *head* to be able to drive safely. Мається на увазі уява, пам'ять, розум, судження (фігуральне, абстрактне значення);

A perfectly good *head of lettuce*, just peel off the outer layers. Верхня частина деяких рослин чи овочів (галузь біології);

Diana, the guest of honour, sat at the *head* of the table. Початок або головна частина чогось.

З наведених прикладів бачимо, що через полісемантичність, терміну властива міждисциплінарність.

В ході дослідження також встановлено, що англійські медичні терміни характеризуються омонімією. Крім того, було виявлено метафоричне перенесення значень.

Отже, тексти науково-популярної літератури медичної тематики є дуже багатими на терміни, які мають свої особливості, як структурні, так і семантичні. Їх вивчення допомагає краще зрозуміти механізм утворення нових термінів, які краще сприйматимуться цільовою аудиторією, класифікувати терміни відповідно до галузей та навести чіткість в лексико-семантичних полях.

Література

1. Arnold N.I. Semantic structure of English word in modern English. – М.: Vysshaya Shkola, 1986. – 295с.
2. Золотухін Г.О., Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Фахова мова медика: Підручник. – К.: Здоров'я, 2002. – 392 с.
3. Суперанская А.В., Подольска Н.В., Васильева Н.В.- Общая терминология: Вопросы теории. – М.: Эдиториал УРСС, 2004. – 248 с.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ АНГЛОМОВНОЇ АЕРОКОСМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Деркач Аліна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Волощук І.П.

Як і будь-яка інша галузева термінологія, термінологія аерокосмічної галузі характеризується системністю та тематичною угрупованістю і є складним утворенням, структура якого містить окремі підсистеми.

Використання семантичних полів для опису термінологічної лексики пов'язано із поділом термінологічних одиниць на певні лексико-семантичні групи, що є окремими мікросистемами в межах системи аерокосмічної термінології. Насамперед, поле – це сукупність мовних одиниць, у переважній кількості випадків лексичних, пов'язаних понятійною спільністю. Виділення того чи іншого поля в мовній системі проводиться за принципом ідентифікації. У своїй основі це принцип семантичної ідентифікації [1, с. 117]. Сучасна англійська аерокосмічна терміносистема за своїм лексико-семантичним змістом дуже різноманітна, проте найтипівішими є такі групи термінів:

- на позначення машин, механізмів, апаратів, пристроїв: *spacecraft* – космічний корабель; *spacesuit* – скафандр; *lunar module* – місячний модуль;
- на позначення деталей устаткування та систем корабля: *gantry* – пускова башта; *drogue* – гальмові системи; *docking target* – ціль стикування; *thruster* – мікродвигуни;
- на позначення властивостей аерокосмічної техніки: *supersonic velocity* – надзвукова швидкість; *nominal system* – система, що працює в нормальному режимі; *trajectory* – траєкторія; *relative speed* – відносна швидкість;
- на позначення дій, технічних процесів: *capsule ingress* – вхід в капсулу; *to embark* – вирушати, запускати; *landing* – висадка;
- на позначення приміщень будов спеціального призначення, їх частин: *launch pad* – майданчик запуску корабля; *Mission Control* – центр керування польотом;
- назви космічних об'єктів, рельєфу: *Sea Tranquility* – Море Спокою; *star field* – зіркове поле; *black hole* – чорна діра; *Solar system* – Сонячна система;
- на позначення несправностей, поломок в аерокосмічних системах: *short* – коротке замикання; *liquid propulsion* – течія; *cabin pressure* – розгерметизація кабіни; *master alarm* – тривога номер один;

- на позначення спеціальних одиниць виміру, стандартів: *atom* – атом; *amp* – ампер; *sol* – день; *molecule* – молекула; *mile* – миля; *light-minute* – світлова хвилина; *t-minus* – зворотній відлік;
- на позначення речовин, матеріалів: *rocket fuel* – ракетне паливо; *lithium hydroxide* – гідроксид літію; *diesel* – дизель;
- на позначення фізичних та фізіологічних явищ: *Moon's gravity* – гравітаційне коло місяця; *upper atmosphere* – верхні шари атмосфери; *gravitational pull* – гравітаційне поле.

Отже, основні семантичні групи англомовної аерокосмічної термінології об'єднують терміни для позначення загальних понять процесів, дій, предметів, деталей космічного корабля, властивостей техніки, що використовується для дослідження космічного простору, тощо.

Література

1. Межжеріна Г. В. Структурна організація семантичних одиниць (поле – лексико-семантична група – слово). *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. – 2002. – Вип. 5. – С. 114-126.

ТЕРМІН В АСПЕКТІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ

Деркач Аліна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

У сучасній науці виділяють три різновиди текстів: лінгвістичні (вербальні), екстралінгвістичні (невербальні) та змішані. Вчені все частіше звертають увагу саме на змішаний тип текстів (рекламні оголошення, карикатури, плакати, графіті тощо).

Є ряд причин, що пояснюють цю тенденцію: по-перше, розвиток телебачення та Інтернету; по-друге, активне використання цифрових технологій в повсякденному житті; по-третє, розвиток масових жанрів кінематографу, музики тощо.

Для визначення поняття змішаного тексту використовуються декілька термінів. Серед україномовних та російськомовних вчених найчастіше використовується термін полікодовий текст, в той час як серед зарубіжних – мультимодальний текст.

Варто також відзначити, що у вітчизняній лінгвістиці функціонують також такі терміни як контамінований текст (Ю.А. Бельчиков, А.П. Сквородніков), полімодальний (Є.Д. Некрасова, О.С. Іссерс), лінгво-візуальний (Л.Н. Большіянова), відео-вербальний (Т.Г. Добросклонская) тощо. В області нарратології вживають термінологічні словосполучення мультимодальний нарратив, візуальний нарратив (visual narrative) або графічний нарратив (graphic narrative), що дозволяє враховувати візуальне оформлення та актуалізує одночасне залучення різних каналів сприйняття інформації [5].

Така велика кількість термінів, що позначають змішані тексти, пояснюється зростанням інтересу до цього типу текстів, як до об'єкту вивчення, в тому числі і в освітньому просторі.

Отже, мультимодальність можна розглядати як особливу сферу вивчення дискурсу. Самі терміни «мультимодальність» і «мультимодальний текст», а також основні положення теорії мультимодальності, вперше були введені в науковий обіг і розроблені Гюнтером Крессом і Тео ван Ліувеном [1].

На думку А.А. Кибрика, поняття мультимодальності стосується розмежування людських органів чуття, в першу чергу - зорових і слухових [3].

Серед науковців набуває поширення думка про те, що природа терміна є знаковою. В. Лейчик розглядає термін як мовний знак, який означає спеціальне поняття в конкретній системі понять [4, с. 22], і, відповідно, є семіотичною одиницею мови. Б. Городецький, аналізуючи термін як семантичний та семіотичний феномен, указує на те, що чітких меж між терміносистемами не існує, а тому розглядати об'єктивність, системність та унормованість як основні ознаки термінів варто лише в співвідношенні мовних та позамовних чинників розвитку лексичних одиниць в системі мови [2, с. 12]. Таким чином, термін може розглядатися поза лексичною системою мови, з чого випливає, що вивчення його являє собою задачу не тільки та лише лексикології, а й семіотики.

Використання термінів в медіадискурсі, промовах, кіносценаріях є важливим фактором позамовного розвитку мови, що, відповідно, впливає на функціонування терміна, може призводити до зміни його лексико-семантичних, функціональних та структурних особливостей. Таким чином, термін виступає як елемент полікодового тексту.

Література

2. Kress G.R., van Leeuwen T. *Multimodal Discourse: The models and media of contemporary communication*. London : Edward Arnold, 2001. – 152 p.

3. Городецкий Б. Термин как семантический феномен. Проблемы теоретической и экспериментальной лингвистики. М.: Лингвистика, 1977. – С.12 -16.
4. Кибрик А. А., Мультимодальная лингвистика. / за ред. Ю. И. Александров, В. Д. Соловьев. М.: 2010. – С. 134-152.
5. Лейчик В. Терминоведение : предмет, методы, структура. М.: 2007. – 256 с.
6. Омеляненко В.А., Ремчукова Е.Н. Полікодові тексти в аспекті теорії мультимодальності. Комуникативні дослідження: 2018. – № 3 (17). – С. 66-78.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ТОПОНІМІВ

Дехтярьов Кирило

студент 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Географічні назви, що позначають певні місця, які тісно пов'язані з нашим життям, називають топоніми. Вони буквально всюди. Іноді можна зустріти думку, що люди живуть у світі географічних назв. Якщо замислитись, то розумієш, що це схоже на правду. Топоніми класифікують нас, людей, за місцем народження, роботи та проживання. У сучасному світі інтерес до вивчення англійської мови як міжнародної зростає, тому що географічні назви представляють велику цінність, бо на думку багатьох вчених вони відображають історію та культуру народу. Британська, як і будь-яка топоніміка дуже багата та різноманітна. Вона має як давні так і відносно нові географічні назви.

В британській англійській топоніміці (далі Et – English toponymy) найпоширенішими найменуваннями є терміни рельєфу, чого не можна сказати про американську (далі At – American toponymy) та австралійську (далі Aut – Australian toponymy). Більшість наведених нижче слів або зовсім не використовуються у At та Aut, або використовуються інакше ніж в Et. *Comb* – гребінь хвилі. У Et використовується у значенні "гребінь пагорбу", в At та Aut відсутній; *gable* – фронтон, щипець. Вживається для позначення гострої вершини, виступу гори; *knoll* – горбок, невеличке підвищення, вуст. вершина пагорба; *naze* – скелястий мис; *steel* – гірський хребет, обрив; *steep* – крутий; *toft* – пагорб, височина; *down* – безлісна височина, невисока оголене плато; *hurst* – лісистий пагорб, гай. Як ми бачимо, в останніх прикладах для Et характерно

поєднання в одній мовній одиниці значень "форма рельєфу" та "ландшафт". [1, с. 42-43]

Як відомо, топонімія це окрема наука, що знаходиться у рамках ономастики. Топонімія досліджує власні імена, що позначають назви географічних об'єктів, їх походження, розвиток, сучасний стан, написання та вимову. У даній роботі ми розглянули різні значення слів у різних англomовних країнах. У результаті ми з'ясували, що саме характерно для топонімії в англійській мові.

Література

1. Беленькая В.Д. Очерки англоязычной топонимики. – 1977. – С.42-43.

FOREIGN AND NATIVE LANGUAGE: INNOVATIVE APPROACHES

Dynikov Danil

Student of first year, Faculty of Informatics and Computer Technology

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Supervisor: d. philosophy., prof. Gerasimchuk Valentina

The key to the successful student career is a foreign language, which today is no longer just part of a nation's culture. Achieving a high level of command of a foreign language is not possible without fundamental language training in higher education. In most higher education countries, students acquire at least two foreign languages. Studying the problem of the influence of the mother tongue and the possible neutralization is of particular interest for the theory and practice of teaching foreign languages.

One of the most important in teaching a foreign language is the principle of reliance on the mother tongue of students (or the principle of taking into account the mother tongue). Today, it is widely recognized and does not cause much disagreement in the teaching of foreign languages. It is effective in learning any foreign language and provides reliable support, a wealth of examples to compare, as well as an infinite number of variations of special exercises.

This principle of reliance on the mother tongue gives students the opportunity to see the subtleties of learning a foreign language most clearly, to get interested in the culture of the language being taught.

The phenomenon where the language system of the mother tongue is the cause of errors in the language being taught is called interference. However, the opposite is also possible when the parallelism of any grammatical, syntactic structures, lexical

units, and phonetic phenomena contributes to a faster or better understanding and acquisition of the language being learned. Then they talk about the positive transfer. Therefore, interference is the influence of the mother tongue with the minus sign and the translation is with the plus sign.

When learning a foreign language, it is necessary to compare the systems of the mother tongue and the language being taught, in terms of phonetics, vocabulary and grammar, given by the unit of communication. The text is essentially the basis of methodological selection and organization of educational material. The communicative approach focuses on the basic functions of communication. Here, too, linguistic means are needed that enable the basic principles of communication to be implemented, which ensure every communicative type of language and every functional form of dialogue.

When mastering a foreign language in the mind and in the language activity of students objectively come into contact with a system of two languages - the mother tongue and the language being studied. Therefore, it is of great importance to compare the contact languages, to determine the similarities and differences between the language systems and units, to determine the difficulties that students overcome when mastering a foreign language.

It is advisable to use your own native language naturally, only at the initial stage of study, in situations where a foreign language is not yet able to perform certain functions.

Leading the use of one's own language is possible and justified for solving cultural and educational tasks when the mother tongue or mediator acts as a means of communicating the country's language information to the language being taught until students can obtain such information in the relevant foreign language.

The use of the mother tongue should be conscious and purposeful and be limited by a number of situations where it not only does not interfere with, but also facilitates, the learning of a foreign language.

Literature

1. *Осинцева-Раевская Е.А.* Роль и место родного языка при изучении русского языка как иностранного // Вестник Балтийского федерального ун-та им. И. Канта. – 2014. – № 5. – С. 96-102.
2. *Казаева Л.И.* Родной язык в процессе обучения иностранному // Вестник Югорского гос. ун-та. – 2007. – Вып. 6. – С. 43-46.
3. *Скуративська М.О.* Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України // XII Міжнар. наукова інтернет-конф. “Наука і життя: сучасні тенденції, інтеграція в світову наукову думку”. –

URL:<http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischii-shkoli-ukrayini/>

4. *Костомаров В.Г., Митрофанова О.Д.* Методика как наука. Ст. 2: Методическая проблематика двуязычья // Русский язык за рубежом. – 1979. – № 6. – С. 67-73.

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІРОНІЯ»

Дмитрук Аліна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Одним із прикладів існуючих у мовній практиці явищ, яке не отримало в науці повного, однозначного опису, є іронія. Вона доцільно використовується у мовленні, інтерпретатор тексту її легко вловлює, але спроба зрозуміти її внутрішній сенс завжди викликає труднощі.

З одного боку, іронія нерозривно пов'язана з гумором. Значимість для мистецтва і літератури гумористичного і всього, що до нього відноситься завжди була оцінена як належна. Сміх як грань між рефlekсами та свідомістю людини є виразом життєрадісності, ментального здоров'я, життєвих сил і енергії, і при цьому – невід'ємною частиною доброзичливого спілкування. Також сміх є формою несприйняття і засудження людьми існуючих обставин, насмішка над чим-небудь. Цими конкретними ознаками іронія пов'язана з гумором [1, с. 287].

Як багаторівневий лінгвокогнітивний та дискурсивний феномен, іронія постійно розвивається, тому не має чіткої дефініції об'єкту дослідження гуманітарних наук. Іронія інтерпретується і як стилістичний прийом, який призначений для підсилення і прикрашення мови, як напрямок мислення, і як естетичний компонент мислення.

Для більшої частини сучасних досліджень, початковою точкою є аксіома про те, що в основному сенсі іронічного спілкування лежить необхідність в активному інтелектуальному контакті його учасників. Для розуміння головної суті іронії, також слід звернути увагу на її парадоксальність та знаки. Традиційно, цей феномен дозволяв розглядати «іронію» в її ментальному і лінгвокультурному проявах, визначаючи функції іронії у вигляді створення особливостей національного бачення світу.

Сучасна лінгвістична наука виявляє передумови для вивчення іронічних контекстів і іронії на рівні схожих наук: культурології, психолінгвістики, психології та інших. Зазвичай під час її вживання стає ясно, що для вираження усіх тонкощів іронічних відтінків використовуються слова, словосполучення. Основною вимогою для трактування іронії у контексті художніх творів є знання реалій з різних областей життя, культури, історії народу. Іронія заснована виключно на досвіді знань мовного оточення, який є результатом соціального життя і культурної спільності [3, с. 310].

Іронія стає привидом для оскарження норми, правила, здорового глузду, а відтак легко переходить в парадокс і жарт. Це іронія випадковості, гра, що приносить задоволення автору. Подвійне кодування, зіставлення двох і більше текстуальних світів, стилів, парадоксальні порівняння, цитат, використання прецедентних текстів, створення okazionalizmів, пародій призводять до безмежних можливостей варіацій розуміння гумору [4, с. 66].

Іронія, як універсальний стилістичний прийом, є формальною риторичною фігурою, яка може бути наповнена будь-яким змістом – теоретичним, естетичним, етичним – володіє певним аксіологічним потенціалом, особливо в перехідну епоху. Можна зробити висновок про іронію як про органічний елементі «мовних ігор» постмодерну, широкому використанні її в художній практиці епохи на основі амбівалентності постмодерністських смислових підстав.

Іронію класифікують на два типи залежно від умов і способів її реалізації [2, с. 85]. Кожен тип реалізується у специфічно організованих контекстах, параметри яких можна досить чітко визначити. За цим принципом іронію можна розділити на ситуативну і асоціативну. Ситуативна іронія – явний, емоційно-забарвлений тип іронії; це іронія, яка усвідомлюється негайно. Контраст між ситуативним контекстом і прямим значенням (змістом) слова, словосполучення відразу ж породжує значення (сенс), протилежне прямому. Реалізується цей тип іронії в мікро- і макроконтексті. Для його актуалізації використовуються засоби лексичного (слово, словосполучення), а також синтаксичного рівня (відокремлені синтаксичні конструкції, транспозиція синтаксичних конструкцій). За допомогою засобів цих двох рівнів конструюється відносно простий контекст, який має двовимірну структуру: виклад ситуації (частина пропозиції, абзацу) і коментування, оцінка її автором або персонажем.

Література

1. Зарецкая А. Н. Особенности реализации подтекста в кинодискурсе // Вестник Челябинского гос. ун-та. 2008. – № 16 (117). – С. 70-74.

2. Дорд В. О. The Sources of American Student Slang / В. О. Дорд // Нова філологія : збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – С. 69-72.
3. Kovačić I. Subtitling and contemporary linguistic theories / I. Kovačić // Translation, a creative profession: proceedings XIIth World Congress of FIT – Belgrade 1990. – Beograd : Prevodilac, 1991. – P. 407-417.
4. Фомичева Ж. Е. Интертекстуальность как средство воплощения иронии в современном английском романе : автореф. дис. ... к. филол. наук. : спец. 10.02.04 "Германские языки" / Ж. Е. Фомичева. – СПб. : Рос. пед. ун-т им. А. И. Герцена, 1992. – 17 с.

ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ МЕДІАТЕКСТІВ

Дурова Катерина

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського"

Науковий керівник: ст. викл. Чайковська О.Ю.

У сучасну епоху активно удосконалюються способи розповсюдження інформації. Поряд з традиційними засобами масової комунікації – пресою, радіо, телебаченням – бурхливо розвивається мережа Інтернет. ЗМІ – це засіб інформації і засіб переконання. Засоби масової інформації повинні привертати та утримувати до себе увагу великої кількості різноманітної аудиторії і врешті решт змусити себе читати [1].

Аналіз німецькомовних медіатекстів знаходиться в центрі уваги лінгвістів вже кілька десятиліть, так як саме цей тип тексту відображає сучасну суспільно-політичну картину. У наш час, коли публіцистичний стиль звільняється від жорсткої ідеологічної цензури і розвивається в умовах свободи слова, роботи, пов'язані з аналізом дискурсу медіатекстів в засобах масової інформації, стають особливо актуальними. Сучасні підходи до дослідження медіатексту дозволяють визначити дане поняття як особливий вид дискурсу, специфіка якого обумовлена, в першу чергу, його своєрідною сферою появи і поширення. Він проявляється у всіх областях, має графічні та орфографічні, лексичні, граматичні особливості.

Термін «медіатекст» було запозичено у англійців ще у 1990-х рр. Саме Тен Ван Дейк, Мартін Монтгомер, Норман Фейерклаф, Алан Белл і Роберт Фаулер сформулювали у своїх дослідженнях у найбільш повному вигляді концепції медіатексту [3].

В. В. Різун, Г. Є. Черемхівка, Л. І. Шевченко, Т. Г. Добросклонська, В. Й. Здровега, О. П. Черниш, К. С. Серажим – вітчизняні науковці, які займалися дослідженням різних аспектів медіатексту. У цих роботах йдеться про різноманітні тенденції розвитку сучасних ЗМІ, жанрові зміни у мас-медіа, розвиток функцій системи ЗМІ, принципи мовного оформлення медіатексту, вживання тропів та стилістичних фігур з позицій їх структурного оформлення, граматичного вираження, семантико-стилістичних особливостей, специфіки функціонування тощо [3].

Медіатекст повідомляє нас про найважливіші події сьогодення, інтерпретуючи їх у світлі тієї чи іншої прагматичної мети. Саме медіатекст має характерні особливості впливати на читача, на громадську думку, створювати резонанс в суспільстві і навіть змінювати ціннісні орієнтири [2].

Отже, найважливішою особливістю медіатексту є його багатовимірність, яка характеризується поєднанням різних вербальних, візуальних та аудіовізуальних компонентів в єдиному смисловому тексті. На відміну від звичайного тексту, медіатекст - приклад масової комунікації та масово-інформаційної діяльності нашого суспільства, суть якого полягає у конкретизації інформації, вираженої мовленням для впливу та переконання громадян.

Література

1. Солганик Г. Я. О языке и стиле газеты // Язык СМИ как объект междисциплинарного исследования / Под ред. Володиной М. Н. — М.: Изд-во МГУ, 2003. — С.261–268.2.
2. Черемхівка Г. Є. Тропи і фігури у медіатекстах початку ХХІ ст.: дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01. Кривий Ріг, 2015. 213 с.
3. Особливості дослідження медіатексту в лінгвістичних розвідках [Електронний ресурс] / режим доступу: URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2308-4855/article/view/166964>

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА СПІЛКУВАННЯ. КОМУНІКАТИВНІ ТАБУ

Євгенова Анастасія

Студентка 2 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол.н. доц. Дзикович О.В.

Національно-культурна специфіка мовленнєвого спілкування – одне з найважливіших понять теорії міжкультурної комунікації; вона складається з системи чинників, які мають певні відмінності в організації, функціях і способах опосередкування процесів спілкування, що є характерними для певної культурно-національної спільноти. Вона виявляється головним чином у зіставленні норм і традицій спілкування різних народів. [2]

До системи національно-культурних чинників спілкування належать[1]:

- чинники, які пов'язані з культурною традицією. Зазвичай виявляються: у дозволі чи забороні певних типів і різновидів спілкування, стереотипності ситуацій, які відтворюють акти спілкування, що належать до культурного фонду певного етносу; етикетних характеристик актів спілкування; рольових та соціально-символічних особливостях спілкування. У цьому випадку реалізовується не окреме висловлювання, а саме комплекс вербальної та невербальної поведінки, що є нормативним для конкретної ситуації.

- чинники, які пов'язані із соціальною ситуацією і соціальною функцією спілкування. Ці чинники співвідносяться передусім з функціонально-стилістичними особливостями та етикетними нормами.

- чинники, які пов'язані з особливостями опосередкування і перебігу психічних процесів, різних видів діяльності (наприклад, зв'язок мовлення з певними видами діяльності). Ці чинники виявляються у психолінгвістичній організації мовленнєвої діяльності та її функціях.

- чинники, які пов'язані з наявністю у конкретній спільноті певних специфічних реакцій, понять тощо, тобто зі специфікою детонації, що виявляється у системі традиційних образів, порівнянь і символів, які використовуються у процесі спілкування.

- чинники, які пов'язані зі специфікою мови певної спільноти. Проявом цих чинників є певна система стереотипів.

Спираючись на ці фактори, можна сказати, що важливою частиною мовного етикету народу є діючі в національному спілкуванні комунікативні табу – заборона вживати певні вислови чи розмовляти на певні теми в тих чи інших ситуаціях. Таким чином, знання традицій та культури, мовного етикету

тієї країни, де знаходиться носій іншої культури – це першочергова необхідність, важлива умова ефективної діяльності та запорука успіху в спілкуванні, діловій взаємодії та взаєморозумінні з місцевими жителями. Незнання або невиконання правил місцевого мовного етикету, неправильне розуміння мовних дій тієї країни може призвести до серйозних непорозумінь, девіацій і навіть конфліктів. [3]

Література

1. Грушевицька Т. Г. Основа міжкультурної комунікації / Т. Г. Грушевицька. – М.: Юніт, 2002. – С. 120.
2. Словник термінів міжкультурної комунікації Ф. С. Бацевич. Електронний ресурс [<http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/k>]
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. / Ф. С. Бацевич. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 344 с.

ТЕОРІЯ КОГНІТИВНОГО РОЗВИТКУ МОВИ

Євлахов Віталій

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., доц. Ткачик О.В

Мова є одною з найважливіших умов культурації людини. Без мови дитина не матиме можливості вивчити обов'язкові для соціального життя речі. Але слід зазначити, що когнітивний та мовний розвиток має бути паралельним. З цього не випливає те що мова відповідає за когнітивну здатність дитини як таку. Когнітивна функція мови цілком зав'язана на розвитку та є більш діахронічною ніж синхронічною системою. У дорослій людині яка вже має устаткованні вірування та концепти ми можемо побачити, що мова не відіграє великої ролі у когнітивній здатності індивіда. Наприклад: у людини з афазією (розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку) більшість аспектів когніції залишаються неторканими. Розглянемо ще один цікавий приклад який детально вивчав Варлі (1998; 2002). Людина яка має афазію аграматичного характеру, має значні труднощі з лексикою, зокрема дієслова. Таким чином його мовна система є суттєво обмеженою до вживання лише іменників. Але це ніяк не заважає йому у водінні автомобілем або домашніх фінансових справах. Він має змогу спілкуватися, використовуючи лише однослівні висловлювання і пантоміми. Він з успіхом

пройшов ряд тестів на мислення та лінгвістичні задачі. Цей приклад є показником того, що після того як мова зробила свою “розвиткову” роль у навантаженні розуму інформацією, когніція дорослої людини має змогу пережити втрату деяких лінгвістичних можливостей.

Оскільки природна мова є свого роду провідником для багатьох наших вірувань та культурних аспектів, є очевидним той факт, що мова має величезне значення для розвитку нормального когнітивного характеру.

Також була запропонована й більш суперечлива пропозиція, яка, незважаючи на це, знайшли підтримку деяких дослідників. Вважається, що процес оволодіння мовою є важливим не тільки в аспектах наповнення розуму концептами та віруваннями, але й в деякій мірі формує пізнавальні процеси людини загалом. Наприклад: оволодіння мовою Юкатек (одна з мов Майя) у якій множина рідко позначається та більшість іменників граматично трактуються як субстанції, а не форма. Таким чином такі іменники як “бруд” або “вода” будуть спонукати людей бачити об’єкти за їх матеріальним складом, а ніж за їх формою.

Але така пропозиція не є доказом того що мова є невід’ємною частиною у мисленні. Так, оволодіння однією мовою на відмінно від іншої має вплив на систему вірувань та припущень про різні явища, але це ні в якій мірі не є доказом невід’ємною участі мови в мисленні людини.

Кларк (1998) вважає, що концепція мови як інструменту когнітивного є вагомою. Він вивів таке поняття як “супракомунікативна концепція мови”, яка зазначає, що мова застосовується не тільки суто комунікативно але й з метою аугментації або поліпшення когнітивних процесів. Як приклад можна привести такі дві ситуації: за для того, щоб не завантажувати свою пам’ять ми можемо записати ідею у щоденник, або виконуючи арифметичні обчислення на аркуші паперу, ми можемо впоратися з обчислювальними задачами, які в іншому випадку були би занадто громіздкі для нашої короткострокової пам’яті; подібним же чином, стверджує Бадделі (1988), внутрішня мова служить засобом покращення пам’ті, полегшуючи процес міркування загалом.

Внутрішня мова є дуже цікавим аспектом когніції. Першу та найвідомішу теорію внутрішньої мови запропонував російський психолог Лев Виготський у 1930х роках. На його думку внутрішня мова є попередником у приватної розмови (розмови з собою) у маленьких дітей. З дорослішання дитина використовує внутрішній голос в різних аспектах своєї адаптації в реальному світі та вирішення проблем. Але якщо відзначити чому саме інтерналізована мова перетворює інтелектуальне функціонування дітей скривається не стільки в специфіці використовуваної мови, скільки в позначенні функцій, які служать окремими словами і пропозиціями. Згідно Виготському, слова - це різновид знаків, а

знаки важливі тим, що вони щось означають. Важливо не стільки те, які знаки ми використовуємо для передачі ідеї, а важлива сама ідея.

Ідея внутрішнього голосу є також дуже цікавою з психологічної точки зору. Так негативний вплив внутрішнього голосу пов'язаний з великою кількістю недугів ментального характеру такі як: депресія, тривого та нервова булімія.

У свою ж чергу слід зазначити позитивний вплив внутрішнього голосу який допомагає подолати важкі задачі або вийти з скрутного положення та підвищити ефективність.

Коли питання про місце природної мови у пізнанні обговорювались філософами, дискусія майже завжди проводилася апріорі в універсалістичному плані. Було запропоновано ряд різних аргументів щодо твердження, що мова концептуально необхідно для мислення (Davidson 1975; 1982; Dummett 1981; 1989; McDowell 1994; Wittgenstein 1921; 1953). Головною думкою всіх цих аргументів є факт того, що за відсутності мови думки не можуть існувати взагалі. Такі аргументи в наш час виглядають радикально та є далекими від емпіристичних доказів.

Даммет (1994) має теорію яка пристосовує даний радикальний аргумент, розрізняючи думки, що включають поняття (які вважаються обов'язково залежними від мови), та, такі думки які він називає «прото-думками», якими володіють тварини. Прото-думки складаються з "візуальних образів, накладених на візуально сприйману сцену", й вони можливі лише як зв'язок із поточними обставинами та поведінкою. Але не можливо не зауважити, що такий погляд значно недооцінює когнітивні можливості тварин. Якщо тварина має змогу вирішувати з ким утворювати союз або помітити та експлуатувати слабкості іншого, то така недооцінка здібностей тварини є хибною. Не кажучи про те, що такий аргумент нівелює будь-яку різницю у концептуальному мисленні між людиною та твариною.

Тому доречним буде підкреслити той факт, що думки загалом є концептуально незалежними від природної мови і що думки багатьох напрямків та типів можуть виникати за відсутності мови. Але це не відкидає можливість того, що деякі типи думок де-факто включають мову, враховуючи те як влаштована людська когніція.

Модулярність розуму – це поняття про те, що розум може, хоча б частково, складатися з вроджених нейронних структур або модулів, які мають чіткі, встановлені та еволюційно розвинені функції.

Соціальний інтелект – це те, що безумовно об'єднує нас з приматами (особливо у випадку з шимпанзе), таким чином розумним буде підкреслити факт те, що рання людина також була успішна в цій області. Беззаперечним є і те, що соціальна поведінка приматів може бути дуже витонченою та

комплексною. Варто згадати також і здатності приматів до безлічі постійно мінливих і складних соціальних взаємодій, які інакше були б неможливі, якби не структурована можливість до мислення.

При спостереженні за соціальною поведінкою приматів можна помітити наскільки стратегічно-вивіреним є їх мислення, яке включає в себе розпланування дій у продовж кількох днів або навіть місяців. Як один із прикладів таких дій можна уявити як група шимпанзе виходе на територію ворожуючої групи з явним і навмисним наміром вбивства членів групи або викраденням особ жіночої статті. Імовірно для генерації подібних думок і стратегічного планування необхідно відсутність стимулу з боку навколишнього середовища або, іншими словами, незалежне мислення. Не зайвим буде також й згадка про створення інструментів з каменю шляхом редукції великого кам'яного блоку в більш гостре і корисне знаряддя праці.

Вищенаведені факти вказують на когнітивні можливості наших ранніх предків і в свою чергу підтримуються і підтримують докази про модулярність свідомості.

Перша сучасна версія теорії про модулярність свідомості була наведена у 1980 році Джеррі Фодором. Модулярні системи, на думку Фодора, повинні володіти такими якостями:

- Вузька спеціалізація, модулі впливають тільки на деякі способи отримання інформації – вони спеціалізовані;
- Інформаційна інкапсуляція, модулі не повинні співвідноситися з іншими психологічними системами, щоб працювати;
- Беззастережність, модулі функціонують в обов'язковому порядку;
- Висока швидкість, яка можлива тому, що вони інкапсулюють (тим самим потребують тільки зв'язку з прихованими базами даних) і імперативні (час не повинен розтрачуватися на визначення того, чи слід обробляти дані)
- Несуттєва результативність, реакція модулів дуже мала;
- Обмеженість доступу;
- Особливість онтогенезу, існує закономірність розвитку;
- Незмінна нейронна структура.

Можливі кандидати на такі концептуальні модулі:

- наївна система фізики (поняття про фізичні явища у світі, про властивість яких ми маємо вроджене розуміння. Наприклад: Що летить вгору має впасти вниз.)(Baillargeon 1995; Леслі 1994; Spelke 1994; Спелке та ін. 1995),
- наївна психологія (омана про те, що ми бачимо світ навколо нас об'єктивно, а ті хто з цим не згоден - помиляються) (Baron-Cohen 1995; Carey 1985; Леслі 1994),
- інтуїтивна система числення (закладена з дитинства здатність до

інтуїтивного розуміння чисел) (Dehaene 1997; 1995; Gallistel & Gelman 1992; Wynn 1990).

Докази, що підтверджують існування принаймні перших двох цих систем (наївна система фізики та наївна психологія) вже є досить міцними. З малого віку, діти вже мають набір припущень щодо поведінки та руху фізичних об'єктів, і їх розуміння цієї форми причинності розвивається дуже швидко протягом перших років життя.

КАТЕГОРІЯ ЕМОТИВНОСТІ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Жидков Артем

Студент 4 курсу бакалаврату,

факультет соціально-гуманітарних технологій, НТУ «ХПІ»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Самаріна В.В.

Публіцистика – це рід творів, що присвячені актуальним питанням та явищам у житті суспільства, що містять фактичні данні про різні сторони цього життя, точку зору автора, що її оцінює, а також уявлення про шляхи та способи досягнення поставлених цілей. Сприяючи формування суспільної думки, поглядів, інтересів та прагнень людей, впливаючи на діяльність соціальних інститутів, публіцистика грає важливу роль у житті суспільства, слугує гострою зброєю ідейної боротьби, засобом суспільного виховання, агітації, пропаганди, та передачі соціальної інформації. І без емоцій тут не обійтися. Вони допомагають автору наблизитися до народу. Емоції відчуває кожна людина на нашій планеті. Вони допомагають більш чітко виразити оціночну позицію автора, з приводу якоїсь ситуації чи явища.

Публіцист не просто описує чи констатує факти, повідомляє про сучасні проблеми, – він роз'яснює й переконує, полемізує й викриває, закликає до дії, агітує й пропагує. У публіцистичних творах поєднуються лексико-стилістичні особливості наукового дослідження і ораторського мовлення, невимушена жвавість розмовної говірки і чітка впорядкованість літературної мови [4:66].

Як і художня література, публіцистика має справу зі словом. Перш за все, вона використовує такий канал комунікації, такі засоби масової інформації, як журналістика. Вона поєднує в собі якості науки та мистецтва, і тому виступає як окремий вид творчості. Публіцист у своїй творчості використовує елементи художньої літератури. У публіцистики свої задачі, прийоми творчості та слова. Діяльність публіциста – це творча практика. Звісно, публіцистика не в змозі

замінити мистецтво. Але в той же час вона не може існувати, не запозичуючи багато чого в мистецтві.

Воля автора при створенні образу виявляється переважно у багатократному та ретельному відборі факторів, які несуть знання про героя, та допомагають відбудувати стрижень характеру. Автор виступає в якості носія певної ідеології. Існує певна ланка «автор-герой-читач». Автор особа не вигадана, реальна, добре відома багатьом читачам, та користується їх повагою. Для читача важливо, що автор-публіцист є не тільки носієм певних ідей, але й «одним із нас», «простою людиною», зі своїми поглядами та звичками. І тому людям близькі емоції, що автор передає у публіцистичному творі. Це та риса, що об'єднує людей, та мови [3].

Емоційне самовираження часто безпосередньо пов'язане з мовою. Це можливо, тому що мова – універсальна знакова система, яка є неоднорідною за своєю структурою і складається з мовних і парамовних явищ, які теж слід розглядати як типи знаків [1:6].

Необхідно чітко розмежувати три поняття: емоційність, емотивність та експресивність. Емоційність можна визначити як чутливість людини до значимих ситуацій та її емоційні реакції на них [5:24]. Експресивність, розглядається нами як здатність мовних засобів впливати на реципієнта й викликати в нього ті чи інші емоції. Що стосується емотивності, то це емоційність у мовному значенні, тобто чуттєва оцінка об'єкту, вираз мовними або мовленнєвими засобами відчуттів, настроїв, переживань людини [2:42].

Не беручи до уваги те, що у мові існують дуже багато можливостей, для вираження емоційного стану людини, на справі, використовується лише невеликий обсяг емотивної лексики (лапки, метафори, перифрази, оксюморони, епітети і фразеологізми), але той, що пристосований для реалізації різноманітних намірів. Іноді одне або два емотивно-оцінних слова, в сильній позиції, можуть визначити загальну емотивну тональність, будь вона позитивною, чи у трохи більш ніж половині випадків, негативною. Засобами, що передають емотивну категорію у публіцистичних текстах, як німецької, так і багатьох інших мов є метафори, перифрази, оксюморони, епітети і фразеологізми.

Література

1. Вансяцкая Е.А. Роль невербальных и вербальных компонентов коммуникации в текстах, отражающих эмоциональные реакции человека и их соотношение: автореф. дис. ...канд. филол. наук: 10.02.04 / Вансяцкая Е.А.; Иванов. гос. ун-т. – Иваново, 1999. – 22 с.

2. Крисанова Т.О. Співвідношення емотивного та оцінного компонентів висловлювань, що передають негативну оцінку адресата // Філологічні студії. - Луцьк: Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. Волинський Академічний Дім, 2001. – № 2. – 155 с.
3. Онищенко І.В. Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук : спеціальність 10.02.01 / І.В. Онищенко. – Дніпропетровськ, 2004. – 22 с.
4. Прутцков Г. В. Введение в мировую журналистику / Г. В. Прутцков. – Москва: Знание, 2003. – 459 с.
5. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка / В. И. Шаховский. – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1987. – 191 с.

МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХОВОГО ТЕКСТУ

Задачаїна Олена

студентка 1 курсу магістратури, група ЛА-391мн,

факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

У зв'язку із сучасними тенденціями розвитку людства, дослідження загальних і перекладознавчих особливостей фахових мов є одним з головних завдань для перекладача, оскільки він виступає посередником у міжкультурній комунікації. Виникає гостра потреба в якісних перекладах фахових текстів задля забезпечення не лише комунікації між фахівцями, але й комунікації між професіоналами та непрофесіоналами.

Проблеми фахового перекладу привертали і продовжують привертати увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, про що свідчить значний обсяг наукових праць та публікацій, присвячених цій тематиці.

Поняття «фахова мова» (нім. «Fachsprache») вперше з'явилося в німецькій лінгвістиці [1]. У британській та американській лінгвістиці для позначення фахово маркованої лексики використовують термін «language for specific purposes» (LSP) – мова спеціального призначення, тобто сукупність усіх мовних засобів, якими послуговуються у професійно обмеженій сфері комунікації. На сьогодні існує декілька рівнозначних термінів для поняття «фахова мова» – «мова для спеціальних цілей», «спеціальна мова», «підмова», «субмова», «технолект» тощо [2].

Досліджуючи проблему фахового перекладу є необхідним вивчення такого поняття як дискурс, яке є провідним у когнітивно-комунікативній парадигмі лінгвістики на сучасному етапі мовознавчих студій.

Найцитованіше визначення дискурсу належить Н.Д. Арутюновій, згідно з яким він розглядається як мовлення, «занурене в життя» [3].

Фаховий дискурс є одним із факторів перекладу фахового тексту, адже він стоїть не лише вище за текст, але й є ширшим за нього. Його можна подади у вигляді такого ланцюга: Термін → Терміносистема → Фахова мова → Текст → Дискурс.

До головних мовних засобів наукового стилю належать: лексика та фразеологія; фразеологія; морфологія; Синтаксис; документування тверджень, посилення, цитати. Ці засоби повинні забезпечувати повне й точне осмислення теми, послідовність і взаємозв'язок думок.

До екстралінгвістичних (немовних) засобів належать одиниці виміру, формули, графіки, схеми, ілюстрації, креслення та діаграми., тому правильне використання усіх засобів в науковій праці допомагає викласти необхідну інформацію стисло, компактно та наочно.

До мови наукової літератури ставляться особливо суворі вимоги щодо дотримання норм, і це сприяє посиленню логічності викладу.

Отже, написання наукового тексту вимагає від його автора не тільки професійних знань з певної галузі науки, але й умінь структурувати науковий матеріал, а також уживати відповідні мовні засоби.

Література

1. Hahn W. von Fachkommunikation: Entwicklung, Linguistische Konzepte, Betriebliche Beispiele. – Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1983. – 181 S.
2. Щерба Д. До питання про кореляцію понять «терміносистема», «фахова мова» та «фаховий дискурс» у сучасному термінознавстві / Д. Щерба // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. пр. – К.: КНЕУ, 2007. – Вип. 7. – С. 93-96.
3. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н.Д. Арутюнова // Языкознание. Большой энциклопедический словарь. – [гл. ред. В.Н. Ярцева, 2-ое (репринт.) изд.] – М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. – С. 136-137.
4. Мовчун Є.С. Деякі особливості перекладу фахових текстів у сфері електронної комерції / Є.С. Мовчун // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 9 Сучасні тенденції розвитку мов. Випуск 1. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – С. 317-321.

МОВНІ ТА МОВЛЕННЄВІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ АРГУМЕНТАЦІЇ НА МАТЕРІАЛІ ПЛАТФОРМИ TED TALKS

Захарченко Ірина

Студентки I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н, доц. Ткачик О.В.

Теорія аргументації бере свій початок з поняття «суперечки», яке вивчається еристикою і яке включає в собі риторику, логіку та діалектику. Теорія аргументації починає свій розвиток ще в античні часи в Стародавній Греції, де Сократ намагається по своєму віднайти істину, софісти вчать народ заперечувати будь-які твердження, а у боротьбі із софістикою народилася логіка Демокрита і логіка Аристотеля, в яких правильно ставилося питання про предмет логіки як науки про мислення, що спрямоване на пізнання істини. Так, в наступні епохи вчені по всьому світу, беручи до уваги теорії стародавніх філософів, продовжували досліджувати поняття «аргументації», «логіки» та «суперечки», допоки у сучасні роки аргументація не отримала абсолютно новий підхід до вивчення та застосування.

Досліджуючи поняття «аргументації», існує багато розбіжностей між визначеннями даними різними дослідниками. Ван Емерен, Гротендорст та Крюгер, проаналізувавши сім основних загальних рис мови аргументації, визначили, що аргументація – це «соціальна, інтелектуальна, словесна дія, яка слугує для обґрунтування чи спростування думки, що складаються з сукупності висловлювань і спрямована на отримання апробації аудиторією» [4, с. 7].

Об'єктом нашого дослідження виступає лінгвістичне явище аргументації, а предметом дослідження є вербалізації аргументації в промовах TED Talks.

Питанням реалізації стратегії аргументації займалися багато вчених, серед них можна назвати Д. Зарефський, С. Барнет і Х. Бедау, Г. Бейкер, Х. Хантінгтон, Ван Емерен, Ф. Гротендорст, Т. Крюгер та інші. Однак питання реалізації аргументації в промовах все ще залишається недостатньо вивченим, що і зумовлює актуальність нашої роботи.

Не існує однієї загальної схеми аргументації, користуючись якою можна було б з легкістю підтверджувати свою точку зору. Протягом багатьох років вчені приносили свій вклад у типологію та класифікацію аргументативних схем, виокремлюючи все нові і нові типи і види аргументацій, але універсальним методом підтвердження своїх думок на сьогоднішній день, все ж таки, залишається використання дедукції та індукції. Що стосується елементів,

з яких складається аргументація, то виділяють наступні складові: тезу, аргументи і демонстрацію, але для того, аби вміло переконати когось у правдивості та істинності власної точної зору, слід дотримуватися ряду вимог.

Проаналізувавши ряд промов на платформі TED Talks, варто зазначити, процес переконування – це акт заміни чийогось світогляду чимось кращим, а в його основі лежить сила аргументації, здатна на тривалий вплив. Процес доведення найкраще супроводжується «інтуїтивними насосами» Д. Денета, цей термін використовується для позначення будь-якої метафори чи мовного засобу, які «інтуїтивно підводять публіку до того, що ваш висновок є більш правдоподібним» [4, с. 15]. Процес аргументації також часто супроводжується детективними історіями, візуальними зображеннями чи іншими засобами, що роблять виступ більш правдоподібним і налаштовують глядача на довірливе ставлення до доповідача.

Мовними та мовленнєвими засоби переконування, які найчастіше використовували спікери TED стали анекдоти (гумор), спостереження та особисті історії, аналогії та метафори, анафора та синтаксичний паралелізм, а також використання цитат як спосіб підтримки власної думки. За допомогою використання гумору та гумористичних історій, як виявилось, зменшується відстань між спікером та публікою і слухач починає більше довіряти сказаному, адже коли досвідчений комунікатор оживляє статистику, дані мають силу рухати, надихати нас та закликати до дії. Використання аналогій та метафор є досить дієвим, за допомогою яких можуть формуватися «уявлення про різні сфери нашого життя, а також світу загалом, і впроваджуватися у свідомість під виглядом об'єктивної інформації» [2, с. 35]. Анафора та синтаксичний паралелізм при приведенні аргументів несуть додаткову логічну та експресивну інформацію, сприяючи прагматичній ефективності мовлення. Цитати, у свою чергу, також сприймаються у промовах як в якості вагомого аргументу, який би скріплював тезу. Цитата є влучною, якщо «автор цитат є авторитетом для того, на кого спрямований акт аргументації, у результаті чого він веде діалог з певною «вищою інстанцією» [1, с. 70]. Цитати можуть також викликати сміх і допомагають зв'язатися зі своєю аудиторією, зменшити відстань між спікером та його аудиторією.

Отже, аргументація є поєднанням різних засобів мовного вираження і при дослідженні не може обмежуватися лише вивченням внутрішніми відносинами між об'єктами мови. Важливими є екстралінгвістичні фактори, які мають певний вплив на особливості функціонування аргументації в певному вербальному оточенні. Теорія аргументації – це підхід, який поєднує норми логіки та вимоги лінгвістики з метою глибокого аналізу комунікації. Логіка зосереджує свою увагу на формальній частині мовлення, в той час як

лінгвістика ґрунтується на вербальному спілкуванні. Теорія аргументації має практичну спрямованість, адже не відкидає жодних прикладів, а навпаки, включає їх в структуру. Способом реалізації аргументації в комунікації є аргументативний дискурс, до складу якого входять мовні одиниці та мовленнєві конструкти, невербальні компоненти, які використовуються метою переконуючого впливу на реципієнта.

Література

1. Гусев С.С. Цитирование как способ аргументации : Речевое общение и аргументация. Вып. 1. – СПб., 1993. – 230 с.
2. Лакофф Дж. Метафоры, которыми мы живем. М.: Прогресс, 1990. – С. 387-415.
3. Dennett D. Intuition Pumps and Other Tools for Thinking. N.Y.: W. W. Norton & Company, 2014. – 512 p.
4. Eemeren V., Grootendorst F.H., Kruiger T. Handbook of argumentation theory: A critical survey of classical backgrounds and modern studies. Dordrecht: Foris Publications, 1986. – 333 p.

ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ У ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТАХ РІЗНИХ ЖАНРІВ

Зикова Тетяна

група Лаз-91мп, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол .н., доц. Ткачик О.В.

Політичний текст – це культурний простір, який за допомогою мови, стилістичних прийомів, емоційності, експресивності, компонента оцінності відображає культуроментальну специфіку, характер та особливості домінуючого політичного режиму, динаміку і спрямованість політичних процесів конкретної країни. Політична еліта вміло використовує інформаційно-психологічні прийоми для поширення у суспільстві своїх ідей і принципів, ведення політичної боротьби, пропаганди, агітації. При цьому політики, політичні публіцисти нерідко спотворюють факти в особистих або кон'юнктурних цілях, дають їм невірну інтерпретацію.

Головна функція політичного тексту досягається через його структурно-композиційне вираження і за допомогою системи спеціальних лінгвістичних і композиційних засобів. Ефективність досліджуваного тексту залежить від

вдалого поєднання всіх складових його компонентів: теми, структури, словесної тканини. Разом з тим дослідники відзначають найголовнішу важливість саме вербального компонента політичного тексту – словесного тексту.

Мова сучасних політичних виступів відображає суспільно-політичне, економічне і духовне життя соціуму. Вивчаючи політичні тексти, можна скласти чітке уявлення про час, епоху і мову. Відомо, що мова політикуму динамічна, вона знаходиться в постійному розвитку. Мова англійського політичного тексту корелює з публіцистичним стилем мови, який представляє собою функціональний різновид літературної мови, обслуговує політико-ідеологічну сферу суспільної діяльності. Стиль реалізується в промовах, риторських виступах на мітингах, політичних заявах на суспільно-політичну тематику, гострих наукових політологічних статтях, на парламентських засіданнях і широко застосовується на телебаченні та радіо. Сюди ж слід додати політичну літературу для масового читача.

Тепер розглянемо лексичний склад політичного тексту. Основу політем складають політичні терміни. Термінологія політичної мови, як і термінологія будь-якій області знань, служить засобом спілкування фахівців і висловлює різні поняття. На відміну ж від більшості термінів природничих і технічних наук, політична термінологія має низку характерних тільки для неї рис: це розпливчастість, неточність найменування, неоднозначне емоційно-оцінне ставлення носіїв мови до політичних термінів.

Відмінною рисою термінів-політем та ідеологем є їх багатозначність, що відрізняється від багатозначності інших слів. Якщо значення багатозначного слова, що належить до інших семантичних полів, експлікується в контексті, то значення політичної термінології та ідеологізованої лексики досить часто залишається розмитим, невизначеним.

Особливе місце в політичних промовах займає метафоричне використання термінологічної лексики. Метафорична інформація – особливий вид тексту, відмінною рисою якого є протяжність створюваних образів, які часом виходять за рамки даного конкретного випадку.

Прикладами метафор, використовуваних у промовах сучасних політиків, є: *the rotten fruits of pluralism and democracy* – тухлі плоди плюралізму і демократії; *the war of laws* – війна законів; *machine of fear* – машина страху; *parade of sovereignty* – парад суверенітетів.

Щодо лексичного рівня передачі виразності, то суттєву роль тут відіграє використання прийому лексичного повтору, який полягає в повторі в реченні одного і того ж слова, чи мовної конструкції. Лексичні повтори надають велику експресивність і переконливість промовам політиків.

До особливостей англомовних політичних виступів відносять часте вживання неологізмів. Такі лексеми з'явилися в останні роки на позначення нових реалій (понять, предметів, явищ), які виникли в житті сучасної людини порівняно недавно. Так, виникнення ІТ-технологій зумовили появу неологізмів на їх позначення: *iPad*, *iPod*, *Apple*, *tweets*, *Guestblogger*, *Rmoney* та ін.

В межах публіцистичного стилю, існують політично забарвлені слова, що виступають тільки в переносному значенні: *practical steps* – практичні кроки, *survival school* – школа виживання, *peace package* – пакет мирних пропозицій.

Однією з рис політичного тексту є те, що в переносному значенні можуть вживатися терміни з галузі науки, культури, спорту: *an atmosphere of trust* – атмосфера довіри, *backstage negotiations* – закулісні переговори, *a new political course* – новий політичний курс.

Для політичних текстів властивий високий ступінь стандартизації: велика кількість клішованих і стійких виразів, стандартні терміни і назви, лексикалізовані метафори, штампи. Наприклад: «*to take part in discussions*», «*international cooperation*»,

Для політичних текстів властивий високий ступінь стандартизації: велика кількість клішованих і стійких виразів, стандартні терміни і назви, лексикалізовані метафори, штампи. Наприклад: «*to take part in discussions*», «*international cooperation*», «*nuclear power*», «*to maintain peace*». «*Simplicity is the best Policy*». «*We are trying to better understand what can cause human error by using the same tools as neuroscientists, like electro-encephalography, measuring the heart rate, perspiration etc*».

Деякі мовознавці стверджують, що на лексичному рівні політичні тексти наповнені фразеологією, яка здатна дати інформацію в найкоротші терміни: *peaceful offensive* – мирний наступ, *local disputes* – локальні суперечки, *package of proposals* – пакет пропозицій.

Слід зазначити, що політичні тексти містять політично коректну лексику, яка за своєю суттю є евфемізмами для слів, що зачіпають почуття і гідність людини. Наприклад вживання слова *Afro-Americans* замість *Negroes*.

В англійських політичних текстах можна зустріти латинські і французькі слова і вирази, що сприяють створенню урочистого, консервативно-піднесеного стилю. Рідше в англійській мові зустрічаються грецькі, німецькі та італійські запозичення: *ad interim* – «тимчасово», «на даний час»; *a priori* – попередній; *bona fide* – істинний; *de facto* – фактичний; *de jure* – юридично.

Нерідко для створення живописної і виразної мови політики вдаються до фразеологічних сполучень, які є свого роду джерелом знань про культуру.

У політичних текстах часто з'являються посилання і цитати (як правило, з точним зазначенням джерела). Крім того, вони рясніють виразами відомих людей: *a clash of civilization* – зіткнення цивілізацій.

Таким чином, лексичний рівень політичних текстів досить різноманітний і знаходиться в постійному розвитку, про що свідчать використовувані різного роду термінології, неологізми, безеквівалентна лексика. У свою чергу, означені тексти не виключають можливості використання скорочень, аббревіатур, кліше, штампів, а також евфемізмів.

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ АНГЛОМОВНОЇ КАРОНІМІКИ

Ігнатова Катерина

студентка 3 курсу, група ЛА-72, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

З огляду на зміни в соціальному житті суспільства дедалі більш актуальним завданням гендерної лінгвістики стає вивчення одиниць номінації. Великою кількістю онімів оперує кароніміка (від грец. карабос – корабель і онім – ім'я) – розділ ономастики, наука, що вивчає назви кораблів і суден (за визначенням, поданим у статті Ківілевої К.Б. «Динамический аспект каронимики как раздела ономастики») [1]. Номінація кораблів і плавучих засобів супроводжується процесом запозичення антропонімів – чоловічих і жіночих імен, що стає причиною виникнення гендерного питання в кароніміці. Англомовним каронімам свої наукові роботи присвятив Малкольм Джонс (“Ship Names”, “The Names Given to Ships in Fourteenth- and Fifteenth-Century England”).

Широкого розповсюдження проблема гендера у назвах та позначеннях кораблів набула завдяки відмові Морського музею Шотландії (The Scottish Maritime Museum) від позначення корабля (ship) займенниками жіночого роду (she, her), що віддавна є традиційним та загальноприйнятим для англійської мови, і переходу до гендерно-нейтрального “it”, що було висвітлено виданнями, як-от Independent і The Guardian [3].

Серед запозичених антропонімів у номінації плавучих засобів відповідали часовим тенденціям і домінували жіночі імена – богинь (Aurora, Pandora); королев і принцес (Princess Anne, Queen Mary); жінок, що зіграли важливу історичну роль (Amelia Earhart), а також популярні та впізнавані жіночі імена (Alice, Margaret) [2]. Домінування жіночих імен призвело до наділення кораблів

як плавучих засобів характеристиками, типово притаманними жіночій статі, наділення їх містичними та надлюдськими якостями; ототожнення у професійному середовищі концептів «корабель»-«мати»-«захисниця».

Гендерне питання полягає у тому, що усі кораблі, включно із тими, що носять чоловіче ім'я, позначаються займенниками жіночого роду. Вирішенням цього питання є перехід до гендерно-нейтрального займенника, урівноваження співвідношення жіночих і чоловічих антропонімів у кароніміці, утворення і запозичення нових одиниць номінації.

Отже, кароніми тісно пов'язані із сприйняттям концепту «корабель», їх позначення займенниками залишається невизначеним та неусталеним, а гендерний аспект проявляється у нерівноцінності. Перспективним є дослідження каронімів з точки зору когнітивної, а також гендерної лінгвістики, визначення домінуючих одиниць номінації, їх етимологічних та семантичних особливостей.

Література

1. Кивилева Е. Б. Динамический аспект каронимики как раздела ономастики / *Вестник Московского государственного лингвистического университета*. – 2014. – № 20. – С. 110.
2. How Are Ships Named – Naming and Launching Ceremony *Marine insight* : вебсайт. URL: <https://www.marineinsight.com/life-at-sea/how-are-ships-named-naming-and-launching-ceremony/> (дата звернення : 05.12.2019).
3. Museums stopped calling ships 'she' and 'her' to recognize changes in society, not in response to vandalism, director says. *Independent*: вебсайт. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/ships-gender-neutral-she-scottish-maritime-museum-irvine-a8884346.html> (дата звернення: 05.12.2019).

МОВНОСТИЛІСТИЧНА СПЕЦИФІКА ВЛАСНИХ НАЗВ В РОМАНАХ ДЕНА БРАУНА

Існюк Ольга

*студентка 1 курсу магістратури, групи ЛА-91мп,
факультету лінгвістики, КПП ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: д. філол. н., проф. Тараненко Л.І.*

Вивчення особливостей ідіостилю письменника та його внеску в розвиток і подальше дослідження художньої літератури в цілому було й надалі залишається ключовим завданням лінгвостилістики. Оскільки кожен автор

пише в якомусь окремому жанрі, то саме цей фактор впливає на загальну систему стильової закономірності художнього твору і цим самим привертає увагу багатьох дослідників, зокрема Н.П. Гури, Т.М. Єрошенко, М.П. Кочергана, Г.В. Матюхи.

Втім, попри появу значної кількості досліджень, спрямованих на визначення ролі власних назв у художньому тексті та, власне, доцільності їхнього використання, висвітлення питання функціонування цих лексичних одиниць не було достатньо вичерпним.

Поділяючи думку Т.М. Єрошенко [1, с.178], можемо стверджувати, що однією з головних характеристик твору художньої літератури згідно з сучасними представленнями стилістики та лінгвістики тексту є образність. А кожен твір Д. Брауна з циклу романів про Роберта Ленгдона це своєрідна єдність художніх образів, загадок, науки, історії, релігії та мистецтва. З цієї точки зору, передача образності як лінгвістичної категорії відбувається шляхом створення художніх образів, представлених різними стилеутворюючими засобами, чільне місце серед яких посідають власні назви (оніми).

Цикл романів про Роберта Ленгдона насичений великою кількістю власних назв. Спираючись на класифікацію М.П. Кочергана, Г.В. Матюха та В.С. Ланцева [3, с. 52] розподіляють їх на *антропоніми, топоніми, теоніми, хрононіми та хрематоніми*.

Дослідивши частотність вживання зазначених лексичних одиниць у романах, зокрема у творі «Янголи та Демони» [4], можемо стверджувати, що найбільш поширеними у є саме імена людей, до яких, наприклад, належать:

- діячі культури: *Bernardo Buontalenti, Boccaccio, Sandro Botticelli, Damien Hirst, Elvis Presley, Gustave Dore, Raphael Santi*;
- політичні діячі: *Marcus Agrippa, Charles Terry, George Washington, Caesar, emperor Justinian, Franklin D. Roosevelt, George Bush*;
- науковці: *Albert Einstein, Michelangelo, Newton, Johannes Kepler, Ptolemy, Robert Fulton, Robert Boyle*;
- церковні діячі: *Alexander Chigi, Paul Marcinkus, Pope John II, Pope Pius XII*.

Аналізуючи функціонування топонімів в романах «Інферно» та «Янголи і Демони» [4; 5] можемо розподілити їх на такі підгрупи: назви річок, морів, озер та каналів (*Arno River, Balearic Sea, Adreatic Sea, Seneca Lake, Grand Canal*), міст (*Vatican, Florence*), вулиць, площ та мостів (*Water Street, St. Diane Lane, Alemdar Avenue, Kennedy Avenue, St. Peter Square, Galata Bridge*), пам'ятників, обелісків (*Washington Monument, Pistoletto Statue, Bernini Statue, Egyptian obelisk, obelisk of Ramses II*), садів та парків (*Boboli Gardens, Vatican City Gardens*,

Alemdar Park), музеїв та церков (*Palazzo Vecchio Museum, Hagia Sophia Museum, Uffizi Gallery, Pantheon, St. Mark's Basilica, Capella Sistina*).

Що ж до теонімів (назв божеств), то вони, на відміну від топонімів, у текстах зустрічаються рідше. Прикладами таких є: *the Virgin Mary, Marisa, Holy mother of Jesus, Helios*. Слова, що слугують для позначення часових проміжків, хрононіми, пов'язані з історичними подіями, що мали місце в певну епоху, наприклад *Armagedon, Renaissance, Russian Revolution*. Окреме місце у циклі романів про Роберта Ленгдона займають назви об'єктів матеріальної культури, зокрема сучасної – хремотоніми. Прикладами зазначених онімів є *the National Aero Space Plane* та *Worldwide Web* [3, с. 53].

Розглядаючи топоніми, як одну з ключових складових власних назв в романах Дена Брауна, варто зауважити, що вони тісно пов'язані з іншими класами власних назв, і тому виступають як єдине ціле, що складає онімний простір твору художньої літератури. При цьому назви географічних об'єктів становлять в тексті ключовий сюжетний базис, на основі якого розгортаються усі події [2, с. 281]. Разом з тим, ці оніми підпорядковуються загальним законам художності контексту окремого твору, несуть певну експресивність, стилістичну навантаженість та вимальовують просторову домінанту художнього тексту.

Таким чином, наявність в художньому творі власних назв робить його більш інформаційно цінним й певною мірою науково спрямованим. Це, у свою чергу, створює потужний ефект переконливості та беззаперечності по відношенню до зазначених у творі аргументів і фактів.

Література

1. Єрошенко Т. М. До питання про дослідження індивідуально-авторської картини світу. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. – 2010. – Вип. 52. – С. 218-220.
2. Максимюк М.В. Специфіка використання власних назв у сучасній українській постмодерній прозі (на матеріалі романів В. Кожелянка) Ужгород, 2009. Вип. 9: Ономастика. Антропоніміка : зб. наук. ст. – С. 280-285.
3. Матюха Г. В., Ланцева В. С. Лексико-стилістичні засоби художньої виразності в романі Дена Брауна «Янголи і Демони». *Мова. Свідомість. Концепт: матеріали IV Міжнар. наук.-метод. конф.* – 2015. – С. 51-53.
4. Dan Brown. *Angels and Demons*. Great Britain: Cogri books, 2001. – 620 p.
5. Dan Brown. *Inferno*. Great Britain: Cogri books, 2014. – 624 p.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ГАЛУЗІ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Капуста Вікторія

Студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Борбенчук І. М.

Важливою складовою будь-якої мови є терміни, що слугують для позначення спеціальної лексики і понять та активно використовуються у різноманітних галузях та сферах життя, а безперервний розвиток науки, техніки, економіки та багатьох інших галузей зумовлюють появу великої кількості термінів, способи творення та семантичні особливості яких потребують дослідження.

Терміни стали темою наукових робіт багатьох відомих науковців, серед них: Є. Вюстер, С. Буличева, В. Лейчик, А. Герд, О. Ахманова, тощо.

Окремий інтерес викликають англomовні терміни, які вживаються для позначення певних понять та процесів у галузі обліку та аудиту.

Основоположником теорії термінознавства прийнято вважати австрійського мовознавця Є. Вюстера, наукова праця якого дала значний поштовх розвитку термінології, а завдяки висвітленим там засадам і принципам роботи з термінами і донині працює Міжнародний термінологічний комітет. Значний внесок у розвиток термінології зробили також такі лінгвісти, як: А. Хаютін, О. Ахманова Л. Кутіна, Ф. Сороколетов, Щ. Коновалова, Е. Скороходько, Т. Кияк, Ф. Циткіна, Є. Лобач, Л. Симоненко, А. Крижанівська, Т.Панько.

Поняття «термінологічна одиниця» є достатньо дискусійним та викликає чимало суперечок. Проте, більшість науковців під цим терміном розуміють мовну одиницю (слово або словосполучення) спеціальної сфери вживання, яка є словесним позначенням наукового поняття, має закріплене дефініцією термінологічне значення, що є семантичною основою відповідного поняття і реалізується в межах певного термінологічного поля.

Щодо класифікації термінів, то єдиної немає досьогодні. Їх лише поділяють з огляду на зміст, формальну структуру, семантичний аспект, етимологічний критерій, частотність уживання та нормативність. Окремий пласт термінології становлять англomовні термінологічні одиниці у галузі обліку і аудиту. Вони становлять повноцінну частину загальнолексичного складу літературної мови, однак як елементам терміносистеми їм притаманні чіткіші семантичні межі, тенденція до однозначності, строгіша

регламентованість у вжитку, що відповідає вимогам професійного спілкування і взаєморозуміння.

Будь-яка галузева термінологія, по суті, являє собою систему, яка складається з підсистем та мікросистем. Економічна термінологія являє собою терміносистему, яка постійно поповнюється, а морфологічні, синтаксичні і семантичні шляхи формування нових термінів традиційно мають велике значення в словотворі.

Зокрема, існують такі способи творення термінологічних одиниць, як морфологічний, тобто афіксація, синтаксичний, за допомогою якого формуються багатокomпонентні терміни, та семантичний, до якого відносять метафоризацію значення загальноновживаної лексичної одиниці, звуження та розширення значення загальноновживаного слова і метонімію [1, с. 283]. Науковці виокремлюють такі способи словотворення в сучасній англійській діловій термінології [2]: семантичний (через метафоричний та аналогічний перенос шляхом уточнення або звуження загальних значень слів); афіксація; конверсія; складання сполук; скорочення; утворення термінологічних словосполучень.

Отже, формування термінології бухгалтерського обліку і аудиту є досить складним процесом, який складається з низки дій, що забезпечує її досконалість. Маючи на меті удосконалення терміносистеми бухгалтерського обліку, необхідно дотримуватися найбільш визнаних вимог. Розвиток галузі фінансового обліку і аудиту зумовив появу великої кількості англомовних термінів, які потребують дослідження та систематизації.

Література

1. Гринев, С.В. Исторический систематизированный словарь терминов терминоведения (учебное пособие) / С.В. Гринев. - 2-е изд. - М.: Экономическая школа, 2001. - 433 с., с. 283].
2. Огієнко В. П. Особливості термінотворення у бізнесі та діловому спілкуванні [Електронний ресурс] / В. П. Огієнко, Л. І. Карпець. — Режим доступу до статті: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2009/Philologia/39333.doc.htm.]

НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТЕРМІНУ

Кириленко Тетяна

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Усик Г.М.

В кінці 20 – на початку 21 ст. мова починає розглядатися як засіб комунікації, на який значний вплив має розвиток суспільства та культури. В лінгвістичних дослідженнях велика роль звертається на те, як сучасні знання, мислення та прогрес впливають на мову, а отже і на терміни, що змінює підходи до вивчення поняття.

Термін більше не розглядається, як статична одиниця. Згідно з новими підходами до вивчення термінології, термін – це динамічна мовна одиниця, як змінюється паралельно та одночасно зі сферою науки, в якій вона існує, а отже і суспільства. Саме тому на початку 90 років минулого століття виникає соціальна теорія термінознавства, яка отримала назву соціотермінознавство. Засновницею соціотермінології вважається Р. Теммерман. У своїх працях вона описує основні принципи соціотермінознавства та порівнює цей підхід до вивчення терміну з традиційним. Так, на думку дослідниці, вони різко відрізняються одна від іншої. У роботі “Що вважати терміном? Від статичного опису до динамічного оброблення термінології” [3]. Р. Теммерман та її колега К. Кереманс розглядають перехід терміну від як назви поняття до терміну як одиницю розуміння, яка має прототипну структуру та в майбутньому може змінюватися. З точки зору соціотермінознавства явища синонімії та полісемії є невід’ємними складовими термінознавства, які необхідні для динаміки розуміння терміну. Крім цього, Р. Теммерман вважає, що одиниці розуміння перебувають в стані постійного розвитку і можливо навіть визначити історичні періоди в еволюції термінологічної одиниці. Іншим принципом є те, що терміни – є мотивованими, адже будуються на когнітивних моделях.

На сучасному етапі розвитку філології також активно розвивається когнітивний підхід до вивчення мовних одиниць, де людина – є центром в процесі пізнання та мовної діяльності. Когнітивне термінознавство займається вивченням ролі термінів в науковому пізнанні у взаємозв’язку з мисленнєвою діяльністю людини [2]. В когнітивній термінології термін – «інформаційно-когнітивна структура, що акумулює спеціальні знання, необхідні в процесі наукової комунікації та професійної діяльності». Тобто термін не лише дає назву об’єктам чи поняттям, він є засобом передачі інформації, закладеної в нього, наступним поколінням, а отже є своєрідними медіаторами у процесі формування всезагального знання. На відміну від традиційного підходу, основним завданням когнітивного термінознавства є дослідження «проблеми співвідношення мовних структур із ментальними структурами, що відбивають особливості людського досвіду та діяльності, питання представлення в мові різних типів знання – буденного та наукового, асоціативно-образного та раціонально-логічного» [1, с. 170].

Отже, проаналізувавши 2 нових підходи до вивчення терміну, ми помітили, що всі вони є міждисциплінарними та антропоцентричними (орієнтованими на людину). Так, соціотермінологія вивчає терміни з точки зору соціальних умов, в яких вони вживаються; в когнітивній термінології термін розглядається, як засіб передачі та збереження знання від покоління до покоління.

Література

1. Голованова Е.И. Введение в когнитивное терминоведение: учебное пособие. М.:ФЛИНТА: Наука, 2011, – 224 с.
2. Селіванова О.А. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : [підруч.] / О.А. Селіванова ; МОН України. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
3. Temmerman R., Kerremans K. What Will be Considered a Term? From Static Terminology Description to Dynamic Terminology Processing // Proceedings of the LSP Conference. – 2005. – P. 265-277.

МЕТАФОРИЧНІ ТЕРМІНИ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ СФЕРИ АВІАЦІЇ

Ключка Антон

студент 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Метафора відома людству ще з часів Аристотеля. Мислитель запропонував першу відому теорію метафори у своїй «Поетиці». Він зазначив, що метафора – це перенесення слова із зміною значення з роду на вид або з виду на вид, або з виду на рід, або за аналогією [1, с. 26]. В наш час мовознавці визначають метафору як художній засіб, що переносить ознаки одного предмета чи явища на інший на підставі їхньої схожості чи контрастності [3 с. 11]. Часто про метафору говорять лише в контексті художніх творів, але для неї знайшлося не менш важливе застосування і в технічній термінології.

Важливим є виявлення типів і особливостей метафор в англійських авіаційних текстах, а також осмислення принципів їх категоризації.

В англійських авіаційних текстах часто зустрічаються наступні метафоричні групи: птахи та інші тварини, частини людського тіла, географічні терміни, топографічні характеристики, чуттєве сприйняття, цифри і т. ін. [2, с. 132]. Метафори, що утворилися на підставі схожості з птахами чи тваринами є образними або поведінковими: *tail, wing, bird* (коли літак називають

пташкою), *rabbit* (проблисковий світловий маяк), *heading bug* (схема підходу до аеродрому), *dog-tooth clutch* (спеціальна муфта зчеплення); в розмовній мові використовують *running rabbit* для позначення проблискових маячків, які встановлюються вздовж злітної смуги. В метафоричній категорії, що базується на схожості з людським тілом, простежується проєкція частин людського тіла на конструкцію літака: *nose of the aircraft*, *hand controls*, *cylinder head*, *rotor head*, а також *leg* (ділянка польоту) та ін. Так, функції частин тіла людини переносяться на функції технічного оснащення чи частин літака. За візуальною схожістю з цифрами часто називають фігури пілотажу, як-от *Cuban eight*, *Reverse half Cuban eight*.

Тож, метафоричні терміни в англійській мові авіації знайшли широке застосування; в основному, метафори утворюються на підставі схожості образів (*image metaphors*) або схожості поведінки (*behavior-based metaphors*). До найбільш широкоживаних лексичних груп метафоричних перенесень слід віднести: частини людського тіла, тварини, чуттєве сприйняття та цифри. Крім того, слід зазначити, що метафоричне перенесення простежується не лише в англійській мові, адже метафори влучно і зрозуміло характеризують технічне обладнання чи частини літака. Ймовірно, саме це зумовлює високу частотність використання метафор у технічній термінології багатьох мов.

Література

1. Арістотель. Поетика / Арістотель. – Київ: Мистецтво, 1967. – 130 с.
2. Поталуй В. В. Метафори в авіаційному англійському мові [Електронний ресурс] / В. В. Поталуй, Д. С. Воронко // *Международный научно-исследовательский журнал*. – 2016. – Вип. 8 – С. 132-134. – Режим доступу до ресурсу: <https://research-journal.org/languages/metafory-v-aviacionnom-anglijskom-yazyke>.
3. Kövecses Z. *Metaphor* / Zoltán Kövecses. – New York: Oxford University Press, 2010. – 375 с.

НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ

Ковальчук Марія

студентка 2 курсу, група ЛН-81, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. наук., доц. Дзикович О. В.

Важливість невербального спілкування у повсякденному житті є незаперечною. Комунікація відбувається скрізь, і часто того не усвідомлюючи ми є учасниками комунікативних процесів. У них невербальні засоби дають змогу більше зрозуміти про людину, її ставлення, почуття. Сьогодні є важливим вміння керувати невербальними засобами і їх дослідження є цікавим процесом.

Кожна країна має власні невербальні знаки, і їх варто вивчати так само, як і мову, щоб не виникло непорозумінь. Ці знаки створюються протягом всієї історії народу. Багато культур мають характерні сценарії поведінки. Людина з іншого середовища може сприйняти жести невірно. Наприклад, американці відомі своїм позитивом та посмішкою. Таким чином вони показують доброзичливе ставлення до іншої людини. В той час, росіяни можуть сприйняти це як нещирість. Деякі знаки є зрозумілими для всіх. Наприклад, розкриті руки означають щирість та відкритість людини, а схрещені навпаки – замкненість. Цей жест є своєрідним оборонним засобом. Звичайно, що в «міжнародній жестовій мові» є багато спільного, але на відмінності зважати потрібно [2, с. 19].

Велике значення має також вираз обличчя, який говорить про налаштованість, характер та настрої співрозмовника. У повсякденному житті ми не помічаємо, що за допомогою виразу обличчя самі повідомляємо багато. Наприклад, «кам'яний» вираз насторожує, викликає небажання спілкуватися. Через це часто важко зрозуміти японців, яким характерно носити «обличчя-маску». Активну міміку мають французи, італійці, іспанці, а фінни реагують на все дуже стримано. В різних народів мімічні рухи мають неоднакові значення. Зокрема, українці підморгують аби натякнути на щось, покепкувати. Англійці ж використовують цей жест під час привітання та в ході дружньої розмови, а в багатьох східних народів так можна образити людину [3, с. 89]. Але не варто формувати узагальнене уявлення про народ, тому що всі люди різні і в кожного свої звички.

Невербальні засоби доповнюють слова. Відповідно до досліджень 55% інформації сприймається через вираз обличчя, пози і жести, а 38% — через інтонації та модуляції голосу. Отже, лише 7 % становлять слова, які сприймає людина. Важливо підмітити, що наша манера розмовляти та поводитися може сказати про нас більше за розмову. Нас ніхто не навчає як правильно невербально виражати наші почуття, тому що ця функція є вродженою [2, с. 14].

Вступаючи у комунікацію люди обмінюються інформацією, підключаючи невербальні засоби. Їх використання має більший спектр у дружніх колах (люди

широ посміхаються, обіймаються, шепочуть на вухо, підморгують). Цих жестів ділові переговори у собі не містять, хоча люди тиснуть один одному руки та обмінюються поглядами. Вербальну та невербальну комунікацію варто узгоджувати. Людина, яка володіє таким вмінням, досягає успіху у справах тому, що впевненість та відкритість приваблюють інших. Американський психолог Альберт Мейєрабиан (Albert Mehrabian) сформулював правило ефективної усної комунікації – «правило 7% – 38% – 55%». Ефективність комунікації лише на 7% залежить від словесної діяльності, 38% від інтонації, 55% від ритму, міміки та жестів [4]. Під час спостережень будь-якого діалогу невербальні засоби йдуть нарівні з словами.

Не тільки слова та жести дають змогу отримати інформацію, а й паузи. Вони можуть нести різну інформацію та багато говорити про людину. Логічні наголоси у відповідних репліках несуть суворість, вдумливість, розчарування. Мовчання є засобом для спонукання до дії. Воно може показувати згоду, вказувати на необхідність додаткових роздумів або ж завершення діалогу [1, с. 22].

Отже, невербальне спілкування має велике значення, оскільки дає змогу зрозуміти приховані людиною речі. Під час спілкування з іноземцями потрібно бути обережним, розуміючи відмінності в культурах. Невербальне спілкування неможливо дослідити повністю, адже ми підсвідомо робимо жести та посміхаємося. Цікавим я вважаю подальше дослідження невербальної комунікації в окремих професійних колах.

Література

1. Голощук С. Л. Реалізація невербальних засобів спілкування в спонукальному дискурсі / С. Л. Голощук // Вісник Сум ДУ. Серія Філологія – 2007. – №1. Т. 2 – С. 19-23.
2. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація / І. В. Ковалинська. – Київ: Освіта України, 2014. – 289 с.
3. Корнєва Л. М. Невербальні засоби в міжкультурній комунікації / Л.М. Корнєва // Культура народів Причорномор'я. – 2004. – № 49, Т.1. – С. 88-90.
4. Омельченко Н. Мова тіла: про що говорять погляди та жести на переговорах [Електронний ресурс] / Н. Омельченко. – 2017 – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/openmind/20176880-mova-tila-pro-shcho-govoryat-poglyadi-ta-zhesti-na-peregovorah>.

DIFFERENT APPROACHES TO THE INVESTIGATION OF PRAGMALINGUISTICS

Ковтика Олена

*студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

As G. Kasper and Kenneth R. Rose stated, pragmalinguistics is the linguistic resources available for conveying communicative acts and depicting pragmatic functions. The resources “include pragmatic purposes such as directness and indirectness, routines, and a large range of linguistic forms which can intensify or soften communicative acts”. That means that they state, pragmalinguistics focuses on the intersection of pragmatics and linguistic forms and constitutes the knowledge and capacity for the use of agreements of meanings (e.g. the strategies for realizing speech acts) and conventions of forms (e.g. linguistic forms implementing speech act approaches) [1, p. 202].

It's worth to mention, that pragmalinguistics or the possession with pragmatic aspects of language can be important where computational linguists or artificial intelligence researchers are involved with natural language interfaces to computers, with modelling dialogue behavior. What speakers are having in minds with their utterances, how hearers are reacting to what they hear, and what they take the words to mean will all play a role of increasing the significance when natural language systems have grown enough to cope with syntax and semantics. It us a common thought that pragmalinguistics discusses more of a grammar side of pragmatics, in which Leech defines it as study of language-specific. Likewise pragmalinguistics concerns on the linguistics end of pragmatics and specific linguistics features a language has to function as certain illocution. Hymes states that in relation to sociopragmatics, the study of language is a multidisciplinary field, a field to which simple linguistics is crucial, but to which other disciplines, for instance sociology, social anthropology, education, folklore, and poetics are indispensable as well.

Another key to consider is Crystal's pragmatics, which studies the factors that govern our choice of language in social interaction and the influence of our choices on others. Moreover, pragmatic factors always influence our selection of sounds, grammatical constructions, and vocabularies in producing the meaning we intend to communicate. Thus, pragmatics belongs to the study of meaning of words which are used by people in particular social situations, that is, with words in context.

Robin's Robin states that the study of meaning in pragmatic perspective involves all factors around the speech situation [3, p. 23-25]. Considering the pragmatic meaning (meaning in pragmatic point of view), he then states, that a set of

numerous and different relations held between the utterance and its parts and the relevant feature and components of the environment, cultural, physical and forming part of the more extended system of interpersonal relations involved in the existence of human societies.

Apart from that, the purposes of verbal communication in this case are clear and defined – as a rule, to be liked by the listener, to rise their reaction by, for example, a question. Someone can consider it especially clearly in, for example, political speeches, advertisements, in teachers' and lecturers' speeches. In all these cases, addressers almost always have communicative purposes and strategies manifested in the choice of illocutions and the implementation of intentions. Such a branch of pragmalinguistics is called functional-illocutionary.

Nowadays, in linguistic literature, all pragmalinguistic studies are dedicated to the study, classification and linguistic representation of illocutions. From the other side, the psychological mechanism of choice may be habitual or uninspired, unfocused and automatic. Any common actions of a human (for instance, switching on the light when entering the room) partially become habitual. Actually, the intention of this action goes into the subconscious, and the action becomes unconscious. As a result of its frequency the choice of grammatical and textual categories in speech communication becomes automatic, habitual and unconscious, and furthermore neither the plane of expression nor the plane of content of grammatical and textual categories in speech communication is conscious.

To sum up, pragmalinguistics is a linguistic discipline, established the anthropocentric principle. This study takes place in the system of linguistic disciplines and it is characterized by two branches: Functional-Illocutionary Pragmalinguistics, and Implicit Pragmalinguistics, whose object is to study the conditions and demonstration of verbal communication and the practical aspect of analyzing the speech portrait of a person [1, p. 4-5].

Література

1. Galina G. Matveeva. IVth International Conference on Pragmalinguistics and Speech Practices / Galina G. Matveeva, Irina A. Zyubina. // Newcastle upon Tyne. – 2011.
2. Kasper, G. Pragmatic Development in a Second Language. Blackwell Publishing, Inc / Kasper, G., Kasper, Gamp; Rose, K., 2002.
3. Robins R. H.. General Linguistics: An Introductory Survey. / R. H. Robins.– London: Longmans, 1964. – (Longmans; Linguistics Library).

ІМПЕРАТИВИ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА

Ковтун Юлія

студентка 3 курсу, група ЛА-71, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викл. Скобнікова О. В.

Головним завданням рекламного тексту є представлення товару або послуги, при чому в такий спосіб, щоб зацікавити споживача та змусити його придбати певний продукт. Прикладами таких текстів є рубрики в журналах, оголошення на білбордах та інформаційних дошках, рекламні буклети, візитки приватних підприємців та власне упаковка продукту.

Імплицитне значення реклами – звернення до логіки та емоцій індивіда. Тобто реклама має на меті викликати яскраву реакцію та залишитися в пам'яті, щоб споживач захотів отримати той чи інший товар або послугу. Цього можна досягти шляхом різних апелювань до підсвідомості, особистого звернення, використовуючи гру спогадів та асоціацій, або ж просто за допомогою шокуючого контенту. Отже, основна ціль реклами – створення образу продукту та підігрівання інтересу покупця.

Одним із найбільш часто використовуваних засобів емотивності рекламних текстів, які за своєю суттю, зазвичай, уже є короткими висловлюваннями, виступає перетворення їх у лаконічні слогани. На думку філологині А. Ковалевської, слогани додають ефекту *сугестивності*. Тобто вводять покупця у певний емоційний стан, підсвідомо спонукаючи до дій, необхідних виробнику, у випадку із рекламою – придбання товару [1]. Для підсилення такого впливу та досягання максимальної переконливості маркетологи та лінгвісти часто вдаються до імперативів (*«Придбайте!» «Не зволікайте!» «Зверніться до найближчого відділення мережі»*).

Імператив, як дієслівна форма, не описує власне дію, а лише вказує на особисті інтенції мовця, його побажання стосовно виконання дії іншим суб'єктом комунікації. Імперативні форми можуть також й спонукати утриматися від виконання певних процесів, застерегти або ж заборонити проводити дії залежно від ситуації [2]. Слогани, що містять дані синтаксичні структури, тобто дієслова у формі наказового способу, спонукають окремого споживача або певну соціальну групу покупців у другій особі однини або множини. Перший спосіб притаманний продуктам, цільовою аудиторією якої є молодь, це налагоджує контакт між споживачем та виробником, додає ефекту неофіційності та дружності (*«Не гальмує – снікерсуй»*, *«В Comfy ціни просто закупись»*, *«Золотий Вік. Тобі личить моє кохання»*).

Множина використовується тоді, коли товар орієнтовано на покоління середнього та старшого віку, особливо адресантів із більшим доходом чи вищим соціальним становищем. Вважається, що звернення у такому випадку повинно бути більш вишуканим, шанобливим та конкретним, бажано без незрозумілих елементів (*«ПриватБанк. Одержуйте пенсію без комісії, а на залишок – високий процент. Заходьте, будь ласка»*).

Окрім імперативів, рекламне гасло може містити назву продукту чи компанії (однак, якщо бренд доволі відомий, його слоган використовується впродовж років, тому уточнення не потрібні), лексику особливого стилю (як-от сленг у випадку реклами, реципієнтом якої є молоде покоління, або ж спеціальну лексику для просування особливої групи товарів), скорочення чи слова на позначення культурних реалій відомих конкретній групі споживачів. Таке різноманіття емотивних засобів, а також стрімкий розвиток сучасної науки маркетингу у тісній взаємодії з мовознавством, робить аналіз рекламних текстів актуальною темою для динамічних досліджень.

Література

1. Kovalevska A. V. Structural model of textual suggestibility (on the material of advertising slogans and orders) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2404>
2. Даскалюк О. Л. Семантико-граматична характеристика імператива сучасної української мови : автореф. дис. ... к. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / О. Л. Даскалюк – Чернівці, 2005 – 20 с.

МАНІПУЛЯЦІЯ З ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТОЧКИ ЗОРУ

Козліцька Марина

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КІІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Маніпуляція – це лінгвістичний термін з великим творчим потенціалом, який в першу чергу є актуальним у рамках теорії мовної маніпуляції. Маніпулятивні функції дискурсу створюють прихований, замаскований шар мовних даних, який не легко відокремити від суто інформаційного змісту. Залежно від характеру висловлювання (орієнтація на минуле чи майбутнє) більше значення надається або підтвердженню об'єктивної реальності (якщо тема взаємодії стосується чогось, що

вже відбулося), або прагматичному фактору (відвертість того, хто виступає, пов'язана з майбутнім).

Є. Л. Доценко пропонує наступне визначення цього поняття: «Маніпуляція – це вид психологічного впливу, при якому майстерність маніпулятора використовується для прихованого укорінення у психіці адресата цілей, бажань, намірів, відношень або установок, які не збігаються з тими, які адресат має на даний момент» [3, с. 60].

У процесі комунікації маніпулювання здійснюється за допомогою мовних засобів і мовленнєвих прийомів. Тому в лінгвістиці цей процес називається «мовним (мовленнєвим) маніпулюванням». Тобто, з лінгвістичної точки зору маніпуляцією слід вважати використання мовних засобів, які часто вступають в активну взаємодію з паралінгвістичними засобами, для здійснення психологічного впливу на адресата, метою якого є приховане укорінення у психіці адресата певних відношень та установок.

Активне використання маніпулятивного дискурсу певних граматичних форм і синтаксичних конструкцій не створює специфічної "маніпулятивної граматики", оскільки ті ж лінгвістичні засоби використовуються для виконання інших функцій. У той же час врахування мовних засобів, характерних для маніпулятивних текстів, є важливим для виявлення факту маніпулювання. Дискурс стає маніпулятивним не через використання конкретних лексичних чи граматичних одиниць, а, в першу чергу, через асоціацію з намірами мовця, неясним впливовим характером висловлювання, умовами спілкування (соціальний контекст). Мова пропонує мовцям цілий арсенал засобів для реалізації маніпулятивних цілей. Лінгвістична маніпуляція позначена мовними знаками різного рівня, що допомагають інтерпретувати наміри мовця.

Простежується певна кореляція між функціональним різновидом мовлення та відповідними мовними засобами, що використовуються з маніпуляційною метою. Так, у публіцистичних текстах до них належать експресивні одиниці та метафоричність. Метафора – це слово або вираз, що використовується для представлення порівняння між двома ідеями. Два спільних джерела метафор в політиці англійських країн, що використовуються як політиками так і журналістами є спорт та війна, наприклад: *“take flak from”*, *“be on the offensive”* та *“launch an attack on”*. Ці метафори виражають жорстокість та агресивність, та залучають такі концепти як *ворог – опонент*, *перемога – програш*, вони не передбачають управління країною через переговори, співпрацю та досягнення однакових цілей.

В політичному дискурсі – граматичні засоби маніпуляції(прямі накази, дієслова та вигуки), лексичні (терміни, книжкова лексика, неологізми, омоніми,

синоніми, жаргонні слова, діалектизми) та стилістичні(риторичні питання, тропи)[1, с.31-32]. Наприклад:

- терміни – *the general maritime law, maritime jurisdiction, admiralty,*
- книжкова лексика – *vow, challenges, to neglect, to emphasize,*
- неологізми – *Obamacare, Hezbollethargy,*
- риторичні питання – *“The question for everyone in this chamber, running through every decision we make this year, is whether we are going to help or hinder this progress”.*

У текстах реклами найчастіше використовуваними стилістико-синтаксичними та лексико-стилістичними засобами є, насамперед:

- оцінна лексика – *“comfortable”, “extraordinary”, “the largest”, “completely redesigned”, “astonishingly low”, “success”, “quality”, “dynasty”, “leader”,*
- епітети – *“state-of-the-art technology”, “Sleek, quiet, efficient affinity air conditioner”, “Luxurious experience”*
- метафора – *“World dining. Malaysia airlines”*
- питальні речення та риторичні запитання – *“Will you be among them?” (Time); “Got milk?” (Time); Only British Airways guarantees the best sleep in business class”(The Economist).*

Підсумовуючи сказане, ми можемо зробити висновок, що мовленнєва(мовна) маніпуляція – це вплив, який здійснює одна людина на іншу чи групу людей за допомогою мовних та невербальних засобів, орієнтованих на досягнення певної мети, що полягає у зміні поведінки, уявлень та намірів адресата на хід комунікативної взаємодії.

Література

1. Арешенкова О. Маніпулятивні технології як мовознавча проблема. О. Арешенкова Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8: Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). – 2012. – Вип. 4. – С. 28-33. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_8_2012_4_7
2. Дмитрук О. В. Маніпулятивні стратегії в сучасній англomовній комунікації (на матеріалі текстів друкованих та Інтернет-видань 2000-2005 років): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філолог. наук : спеціальність 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2006. – 229 с.
3. Доценко Е. Л. Психология манипуляции. М.: “ЧеРо” совместно с издательством “Юрайт”, 2000. – 344 с.
4. Тарасов, Е. Ф. Речевое воздействие: Методология и теория. Е. Ф. Тарасов Оптимизация речевого воздействия. М.: Наука, 1990. – С. 5-18.
5. Thomas J. Meaning in Interaction. An Introduction to Pragmatics. Pearson Education. London, 1995.

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ

Коршок Вікторія

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Василенко Л. О.

Реклама – динамічна сфера людської діяльності, що швидко трансформується. Вже багато сторіч, будучи постійною супутницею людини, вона змінюється разом з нею. Почавши свою історію ще в древньому світі, реклама увесь час свого існування задовольняла специфічні потреби людини в суспільних комерційних комунікаціях.

Рекламний текст відноситься до найбільш популярних предметів дослідження в сучасній лінгвістиці, що обумовлено його роллю у формуванні думки як окремої людини, так і нації в цілому. Основними функціями соціальної комунікації є: інформаційна (передача інформації), експресивна (здатність висловлювати не тільки смислову, а й оцінну інформацію), прагматична (здатність передавати комунікаційну установку, яка дозволяє певним чином впливати на одержувача) [1, с. 85].

Рекламний текст є прикладом максимально ефективного використання мовних засобів. «Важлива вимога, що пред'являється до рекламних текстів, – максимум інформації при мінімумі слів» [2, с. 27]. До таких мовних засобів належать лексичні, граматичні та стилістичні особливості.

На лексичному рівні слід виділяти вживання омонімів, синонімів, антонімів, паронімів, фразеологізмів, лексичного повтору, діалектизмів, жаргонізмів, архаїзмів, неологізмів, а також термінологічної лексики.

Серед прийомів на граматичному рівні можна виділити морфологічні і синтаксичні прийоми. До морфологічних засобів відносяться використання словоскладання, зменшувально-пестливих суфіксів, форм вищого та найвищого ступенів, різноманітних часових форм дієслова, а також навмисне порушення граматичних форм.

До засобів стилістичного рівня відносяться прийоми антитези, перифрази, гіперболи, каламбуру, іронії, сарказму, метафори, епітета, метонімії, порівняння. Нерідко в рекламі використовуються тропи. Найбільш поширені види тропів: гіпербола, літота, порівняння, епітет, анафора, антитеза, каламбур, анафора, іронія, метафора, метонімія, перифраза, синекдоха, тощо.

Гіпербола – це навмисне перебільшення якостей або розмірів предмета. Наприклад: «*the universe in your computer – всесвіт в твоєму комп'ютері*»; «*The world is yours – світ належить тобі*», «*feel like a goddess – відчуйте себе богинею*».

Рідше використовується зворотний прийом – літота, наприклад: «*a drop of joy – крапля радості*», «*a sip of bliss – ковток блаженства*», «*a piece of Italy every day – шматочок Італії кожного дня*».

Порівняння – це зіставлення двох явищ з метою пояснити одне при допомозі іншого. Наприклад: «*beautiful as the day, mysterious as night – прекрасна, як день, загадкова, як ніч*», «*soft like a cloud – м'яка як хмарика*» [3, с. 56].

Одним з найбільш часто використовуваних виражальних засобів реклами є метафора. Наприклад: «*The easy way to beauty! – Легкий шлях до краси!*» (Косметика «Оріфлейм»), «*Touch Your Temptation – Доторкнися до спокуси*» (мобільний телефон «Samsung X-100»).

Отже, реклама є одним з основних інструментів реалізації та просування певного продукту. Її роль спрямована на те, щоб викликати реакцію споживачів. Проте, вона повинна бути ефективною, правдивою, містити в собі різноманітні мовні засоби, не набридати споживачам та справді доносити потрібну та цікаву інформацію.

Література

1. Конецька В. П. Соціологія комунікації. М.: МУБіУ, 1997. 304 с.
2. Левешко З. Н. Аналіз ефективності реклами / З. Н. Левешко – К.: ВІРА, 1999. – 118 с.
3. Dyer G. Advertising as Communication / G. Dyer - L.: Routledge, 1995 – 140

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОДИНИЦЬ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛЕНГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Кравчук Мирослава

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Г.М. Усик

Всі слова мають історію, навіть ті, які, як вважають, склалися спонтанно. Слова - найважливіша і яскрава частина мови. Вони самим безпосереднім чином пов'язані з усіма сторонами життя суспільства - побутом і

технікою, спортом і політикою, мистецтвом і наукою, оскільки саме там вони формуються, щоб забезпечувати необхідне для існування людських колективів спілкування. Бажаючи оволодіти іноземною мовою, всі прагнуть мати якомога більший запас слів, дізнатися їх значення і можливі відтінки, навчитися правильному їх вживанню [2].

Сленг також не залишається постійним. Зі зміною однієї технології іншою, старі слова забуваються, їм на зміну приходять інші, деякі з яких залишаються в мові, закріплюються і переходять в професіоналізми [4].

У зв'язку з розвитком комп'ютерних технологій, деякі слова в комп'ютерному сленгу застарівають і йдуть з нього, їх змінюють нові, поповнюючи словниковий запас комп'ютерного сленгу.

Під «комп'ютерним сленгом» ми розуміємо соціолект неформального співтовариства любителів комп'ютерів, які явно усвідомлюють себе, як виділену соціальну групу. Комп'ютерний сленг протиставлений як літературної мови, так і професійному мові комп'ютерних фахівців [1].

Комп'ютерний термінологічний сленгізм - це образна лексична одиниця дискурсу, на відміну від комп'ютерних термінів, які суть одиниці мови у функції позначення спеціального поняття в системі інших понять. Широко вживані комп'ютерні сленгізми також не слід змішувати з комп'ютерними професіоналізмами і жаргонізмами, які використовуються в мікрогрупах фахівців. Функціонально комп'ютерні сленгізми надають лінгвістичну самостійність специфічної соціо професійної групи «любителів комп'ютерів», частково перетинається з комп'ютерними професіоналами, беруть участь у формуванні її специфічного дискурсу [1].

Одним з найбільш популярних способів створення сленгових термінів-словосполучень в англійській комп'ютерній термінології є утворення складних слів. Крім того, зміни в словниковому складі відбуваються за рахунок надання споконвічного слова нового значення проблемою виділення сленгу в окрему категорію, а також з недостатньою розробленістю класифікацій комп'ютерного сленгу [4].

У зв'язку з розвитком комп'ютерних технологій, словниковий запас англійської комп'ютерного сленгу постійно поповнюється новими словами, витісняючи застарілі слова, що становить складність у вивченні таких слів і створенні класифікацій англійської комп'ютерного сленгу, тому дана тема підлягає подальшій розробці.

Література

1. Виноградова Н. В. Компьютерный сленг и литературный язык: проблемы конкуренции // Исследования по славянским языкам. - 2001. - № 6. с.203-216.)

2. Швейцер А.Д. Очерк современного английского языка в США. - М.: Высшая школа, 1963 - 200с.
3. Pei Mario The History of English Language. Philadelphia, Lippincott ,1967 - 430 с.
4. Spears Richard A. Slang and Euphemism. - М.:Русский язык, 1991- 528с.

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ПАТЕНТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Кравчук Юрій

студент 4 курсу бакалаврату, факультету лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Борбенчук І.М.

Патентна документація є однією з ключових тем інтелектуальної власності та залишається в центрі уваги вітчизняних дослідників.

Особливості перекладу патентної документації вивчалися такими сучасними науковцями як О. Іваньо, Т. Косско, І. Криворучко, В. Євтушенко, Я. Паргаонкар, О. Літвінова, Б. Юргенс тощо.

Було помічено, що патенти зберегли свою архаїчну форму і в стилістичному відношенні відрізняються складними граматичними формами і довгими пропозиціями без пунктуації. Тобто, наявність складних прислівників: *thereof* — чий?; *hitherto* — до сих пір, *thereto* — до даного моменту, великої кількості незалежних зворотів і постійного повторення суті питання.

Мова патентної формули формалізована і має менше стилістичних обмежень, наприклад: *blade means* — ніж, *light indicator means* — індикатор світла, *support means* — опора. Як бачимо, в цих виразах слово *means* не перекладається [1, с. 25].

На лексичному рівні спостерігається вживання багатозначних слів (*to comprise* — входити до складу, *to consist in* — полягає в, *to provide* — забезпечувати, *to relate to* — стосуватися); слова, що мають різні значення у визначених словосполученнях (*meet a condition* — виконувати умову, *to meet a disadvantage* — виправляти недолік, *to meet an object* — досягати мети, *to meet a problem* — вирішувати проблему, *to meet a standard* — відповідати стандарту), синонімів (*complaint* — скарга; *default* — невиконання; неявка, відсутність; *defect* — вада, порок; *deficiency* — дефіцит, недолік; *detriment* — збитки, шкода; *detrimental characteristic* — шкідлива характеристика, *disability* — інвалідність, неспроможність; *disadvantage* — недолік; *disadvantageous*

effect — несприятливий ефект, *disadvantageous feature* — не вигідна особливість, *fault* — похибка, провина, вина; *failing* — помилка, невдача; *inadequacy* — невідповідність вимогам; *nuisance* — неприємність, прикрість; *objection* — затримка, заперечення; *objectionable feature* — заперечна ознака; *shortcoming* — недолік, вада; *undesirable characteristic* — небажана характеристика; *undesirable effect* — небажаний ефект, *undesirable feature* — небажана особливість, *weakness* — слабкість) [2, с. 82-84].

До того ж, з явищем синонімії тісно пов'язане явище тавтології. Наприклад: *the disadvantages and drawbacks* — недоліки; *the invention and discovery* — винахід; *new and novel* — новий; *to remove or obviate the disadvantage* — усунути недолік [2, с. 85].

Для англomовних патентних документів характерна наявність великої кількості канцеляризмів та архаїзмів, зокрема, вживання канцеляризмів в основному зумовлено їх структурою, присутність додатків і креслень, які супроводжують матеріали заявок на патенти. Це одна з причин чому поряд з іменниками *description*, *claim*, *drawing* вживаються слова-канцеляризми *accompanying*, *annexed*, які правильно перекладати як супровідний.

Не менш важливим при написанні патента є використання лексичних штампів процедурного характеру та великої кількості термінів-словосполучень, які вказують на альтернативність технічного рішення. Наприклад: *alternatively* — як варіант, *conventionally* — умовно, *for illustrative purposes* — в ілюстративних цілях; *solely by way of comparison* — виключно шляхом порівняння. Крім того можливе вживання таких лексем, як: *device* — пристрій; *body* — предмет; *member* — учасник; *apparatus* — прилад; *means* — способи, кошти; *piece* — дрібничка, шматок, etc [3, с. 164].

Особливу увагу потрібно звернути на індикатори відмінних ознак: (*in accordance with one feature of the invention* — відповідно до однієї ознаки винаходу; *a farther aspect of the present invention* — це одна ознака винаходу) та прислівників напрямку і орієнтації: (*upwardly* — вгору, *downwardly* — вниз, *forwardly* — вперед, *rearwardly* — назад, *inwardly* — усередину, *outwardly* — назовні, *clockwise* — за годинниковою стрілкою, *exteriorly* — зовні, *interiorly* — внутрішньо). Також було зафіксовано форми слів-замінників *the former*, *the latter*, *the same* (в значенні *one*, *that*), *the whole* (в значенні все це, всі ці) та складних прислівників *thereof* (*of the former*, *of the latter*, *of it*) [3, с. 164].

Підсумовуючи результати, варто зауважити, що на лексичному рівні для патентної документації властиве вживання архаїзмів, канцеляризмів, багатозначних слів, синонімів, тавтологій, які виконують у текстах різні стилістичні функції.

Література

1. Макарова М. И. Типы патентных формул и особенности их перевода. Киев: Общество «Знание» Украинской ССР., 1979. 26 с.
2. Григоренко О. В. Особливості перекладу патентної термінології. URL: <https://is.gd/cJRa10> (дата звернення 18.11.2019).
3. Царьова С. О. Лінгвістичні особливості перекладу опису винаходу з англійської на українську мову. URL: <https://is.gd/0uO5Az> (дата звернення 18.11.2019).

БАГАТОКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНИ АНГЛОМОВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Красовська Олександра

*студентка 4 курсу, група ЛА-62, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: ст. викл. Василенко Л.О.

Англійська термінологічна лексика, у тому числі економічна, складалася століттями. Ця терміносистема розвивається і далі, постійно змінюючись, але водночас це єдина цілісна система, яка функціонує та змінюється разом з людським суспільством [1, с. 105].

Вивчення економічної термінології неможливо без вивчення теоретичних основ самої економічної науки. Економічна наука служить загальнотеоретичною і методологічною базою для всіх галузевих економічних наук, оскільки розробляє основні поняття, визначення, терміни, а також стратегії і методи наукових досліджень економіки. Особливістю англійської економічної термінології є запозичення базових термінів, частково з грецької мови, та, в основному, з латинської, на ранньому етапі виникнення економічної науки [4, с. 12].

Питання, пов'язані з аналізом термінів із погляду їх словотвору, структури, семантики та мотивації, вже були об'єктом дослідження таких вітчизняних та зарубіжних мовознавців, як В. Г. Гак, Б. Н. Головін, С. В. Грін'юв, В. П. Даниленко, Т. Л. Канделакі.

Відомий австрійський вчений Х. Фельбер вважає, що термінологія - це сукупність термінів, які представляють окрему систему понять у певній галузі. А термін - це будь-який умовний символ (слово, словосполучення, що представляє певне поняття в конкретній галузі [5, с. 1].

У лінгвістиці існують різні точки зору на способи термінотворення.

На думку відомого науковця В. А. Лейчика існує п'ять способів утворення термінів:

- семантичне термінотворення;
- морфологічне термінотворення;
- синтаксичне термінотворення;
- запозичення [3, с. 9-15].

Найбільш продуктивним способом структурного термінотворення є синтаксичний спосіб, який полягає в перетворенні звичайних вільних словосполучень в складні «еквіваленти слів». За допомогою даного способу утворюється більшість складу різних досліджених термінологій європейських мов, що свідчить про переважання термінологічних словосполучень (складених термінів) над однослівними термінами як характерною рисою сучасної термінологіки. Термінологічним словосполученням, вважають словосполучення, що є одиницею номінації в системі даної термінології, а також смислове і граматичне об'єднання двох (або кількох) повнозначних слів, що служить найменуванням спеціального професійного поняття, наприклад: *productive labour*-продуктивна праця; *natural growth* - природне зростання. Структура термінологічного словосполучення вказує на місце даного їм поняття в системі споріднених йому понять. Родове слово, ядерний компонент словосполучення вказує на групу, до яких належать дані словосполученням поняття. Це слово виділяється в словосполученні фіксованістю місця, і процес утворення сполучень зазвичай зводиться до приєднання до нього нових слів або словосполучень [2, с. 124-127].

Багатокомпонентні термінотворення, за допомогою яких створюються численні терміни, мають найбільш високу ступінь продуктивності в термінології. В нашій роботі ми розглядали класифікацію найбільш поширених видів С. В. Гринев-Гриневича.

Найбільш поширеними є атрибутивні словосполучення з іменником у функції препозитивного визначення NN (noun + noun), наприклад *budget deficits*, *money supply*, *business operations*, *market economy*, *market knowledge*, *copper production*, *consumer economy future productivity*, *clock tower*, *clay brick*, *language unit*, *storage building*.

Наступними за поширеністю є атрибутивні термінологічні словосполучення з прикметником в функції препозитивного визначення. Структурна формула таких словосполучень - AN (adjective + noun): *productive work*, *primary industries*, *pure competition*, *specific factors*, *prudent boss*.

Із збільшенням кількості компонентів словосполучення стає менш продуктивним. Цілком ймовірно, що гранична кількість слів, які утворюють

словосполучення, підпорядковуюються особливостям людського сприйняття та визначається обсягом пам'яті [2, с. 136-144].

Отже економічна термінологія та особливо багатокomпонентні терміни є продуктивними та їх часто вживають в англійській економічній документації. Оскільки економічні терміни не містять ознак багатозначності та експресивності, їм притаманна стилістична нейтральність і відсутність синонімів, саме такі особливості характерні для лексики, яка використовується у офіційно-діловому стилі.

Перспектива дослідження цієї проблеми пов'язана з постійним розвитком економіки як науки та англійської термінологічної лексики та мови загалом.

Література

1. Головін В.М. Переклад економічної термінології. Київ : Наука. – 2005. – 187 с.
2. Гринев-Гриневич С. В., Сорокина Э. А., Скопюк Т. Г. Основы антропологистики : навч. посіб. Москва : МГУ – 2008. – 128с.
3. Лейчик В. М. Терминоведение Предмет, методы, структура. Москва: ЛКИ. – 2007. – 256 с.
4. Худинша Л. А. Особенности становления и развития английских базовых терминов в языке терминологии : авторефер. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10. 02. 04. Омск, – 2011. – 156 с.
5. Helmut Felber Terminology manual. Paris: International Information Centre for Terminology, – 1984. – 426 p.

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА КАРТИНА СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ГУРТУ “КАЗКА”)

Лазурченко Геннадій

студент 1 курсу, Інституту аерокосмічних технологій,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. культурол.н., доц. Динікова Л.Ш.

У формі сучасної української пісні збережено історичні культурно-мовні традиції української нації. Аутентичні семантика, стилістика та переносні символічні значення не зникли та залишаються основним підґрунтям при створенні нових пісень.

Невід'ємною частиною пісні є текст, її смислове навантаження зазвичай передається через нього. Основна ідея текстів сучасних українських пісень залишається майже незмінною ще з часів першої відомої народної малоросійської пісні «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?».[1] Простежуються переживання та пориви людської душі, які передаються милозвучністю словосполучень та надзвичайною чутливістю у виразах. Так само використовуються символи та образи, сюжети та драми. І далі в історії видно аналогічні цим форми тексту пісень, наприклад, у збірці пісень Д. Лавренка «Пісні українського люду».[2] Та у «Книзі з поясненнями» В. Антоновича та М. Драгоманова.[3]

Автором всіх пісень альбому «Карма», гурту «KAZKA» є екс-журналіст, сценарист, поет та музикант Сергій Локшин. З його слів «У пісні повинні бути дуже точні драматичні сюжети, історії»[4]. Автор зазначає, що у написанні текстів він використовує свій досвід з написання сценаріїв. Так, у пісні обов'язково повинні бути сюжет, драма, герої та їх переживання. Відразу проглядаються схожі принципи, що перейшли з народних пісень. Наприклад, обрядових, з їх невід'ємним слідуванням за сюжетами природи, переданням почуттів, що народжуються з цим, фантастичними сюжетами та легким вплетінням в них побуту життя. Чи побутові, з детальними описами життя та звичайними сюжетами звичайних людей. Або ж станові пісні (Кріпацькі пісні, козацькі, наймитські тощо). Відголосок цих пісень і відчувається в текстах Локшина.

Підтвердженням спорідненості з давніми народними українськими піснями є слова автора, що треба звертати увагу на події, які відбуваються навколо нас щодня, пропускати їх через себе, намагатися прожити кожную секунду. Так само думали й раніше, складаючи пісні, ґрунтуючись тільки на подіях повсякденного життя та забезпечуючи їх багатими образами та символами. Про це каже М. Максимович.[5]

Образність у всіх піснях гурту «KAZKA» є невід'ємною частиною тексту. Так, наприклад, у пісні «Плакала» вона передається автором завдяки асоціативним зв'язкам, що притаманні більшості потенційних слухачів чи використанням старих художніх образів. Наприклад, місцем основної драми сюжету пісні «Плакала» є кухня, де зазвичай збираються українські жінки, щоб поділитися своєю долею, виплакати одна одній. Слова «Поплакала і знов, фіалка розцвіла» - це образ повного переродження після емоційного згорання, це образ Феніксу, що після палання знаходить нове життя. Як зазначає сам автор, тексти його пісень наповнені мелодією та імпульсом всієї композиції загалом, тобто і форма тексту відіграє значну роль у сприйнятті музики.[6] Таку саму думку знаходимо у Д. Лавренка[2].

У текстах пісень гармонійно переплітаються символічні й досить прямі значення. Достатньо ясно та невигажливо написані тексти пісень «Запала» «Танці» чи «Свята». Схожий стиль складання простежується і в піснях Марусі Чурай: «Котилися вози з гори», чи «Сидить голуб на березі».

Отже, основний настрій семантики та стилю в українських піснях залишився майже незмінним ще з давніх часів. Лексично сучасні пісні достатньо відрізняються від старих народних. Також змінилися способи передання образу та структура композиції. Ідейна ж складова збережена.

Література

1. Кубайчук В. Дунаю, Дунаю // Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови. – 2004.
2. Лавренко Д. Пісні українського люду. – 1864.
3. Драгоманов М., Антонович В. Историческія пѣсни малорусскаго народа. Съ объясненіями Вл. Антоновича и М. Драгоманова. Томъ первый. – Кіевъ: Тип. М.П. Фрица, 1874.
4. Ятель К. Кто стоит за группой KAZKA? – 2018. – Режим доступу: https://karabas.live/kazka_team/.
5. Максимович М. Малороссійскія пѣсни.- 1827.
6. Панасов І. Сергей Локшин – 2018. - Режим доступу: <https://karabas.live/sergej-lokshin-interview/>.

МЕДІАТЕКСТИ ЯК ПРИКЛАДИ ПОЛІКОДОВИХ ТЕКСТІВ

Лисюк Богдана

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викладач Гаман І. А.

Раніше текст був звичним лише у друкованому вигляді, проте із появою та стрімким розвитком інформаційних технологій виникає новий різновид тексту, який можна вважати унікальним за своєю сутністю, адже він поєднує візуальну та звукову складові. Саме медіатекст відіграє важливу роль у сучасній гіперінформаційній епосі, де для споживача першочерговою є структуралізація вербальної інформації, що ефективно забезпечує використання паравербальних та невербальних засобів. Таким чином, у сучасній комунікації у зв'язку з розвитком мультимедійних засобів зростає значення візуальної інформації у ЗМІ.

У медіатекстах вербальна інформація супроводжується відеорядом, графічним оформленням та звуковим супроводом.

Текст фігурує як основне поняття у лінгвістиці тексту. Серед медіатекстів розрізняють п'ять груп текстів:

- оперативно-новинні (замітка у всіх різновидах);
- оперативно-дослідницькі (інтерв'ю, репортажі, звіти);
- дослідницько-новинні (кореспонденція, коментар, рецензія);
- дослідницькі (огляд);
- дослідницько-образні (нарис, есе, памфлет) [1; 138, 139].

Чайковська О. Ю. у своїй дисертації виокремлює такі головні ознаки медіатекстів як: медійність; багатофункціональність масової комунікації, яка впливає на аудиторію; особливий характер зворотного зв'язку; колективне створення текстів; масова аудиторія, яка може бути невизначеною та різноманітною; вторинність тексту та його полікодовість [3, с. 29].

Аудіальні, зображальні та вербальні компоненти є визначальними у полікодових текстах, оскільки привертають увагу реципієнта, мають високий ступінь інформативності та зумовлюють досягнення прагматичних цілей. Коли сприйняття інформації відбувається одразу через декілька каналів, воно є більш дієвим [2, с. 132].

Чайковська О. Ю. також зазначає, що «за допомогою взаємодії слова та зображення, які по-різному можуть апелювати до людських цінностей та викликати емоційний відгук аудиторії, стає можливим вплив на формування суспільної думки» [3, с. 33]. Отож, медіатексти завдяки своїй мультиадресатності виступають засобом впливу на широкую цільову аудиторію і здатні змінювати уявлення про різні аспекти життя.

У досліджуваних відеоматеріалах з сайту YouTube чітко простежується використання візуальної інформації, яка є підтвердженням сказаного диктором, що посилює комунікативно-прагматичний вплив на реципієнта. На прикладі відеоматеріалу «Wie Deutschland im Kampf gegen die Drogen versagt» [4] прослідковується варіація типів візуальної інформації: диктор говорить за кадром загальні факти, на фоні – відеоряд, який чергується з коротким репортажем, інтерв'ю з конкретною особою, якої стосується проблема, та з експертами, які вживають заходів для її подолання. У інших відео використовуються також графіки, схеми, певні зображення. Мовцем може бути як особа, що говорить за кадром, так і особа, яка знаходиться в кадрі.

Вплив на реципієнта може залежати не лише від невербальних засобів, а й від паравербальних, тобто від режиму мовлення та його гучності, інтонації, швидкості, артикуляції та тембру диктора.

Отже, відеоповідомлення (медіатекст) – це текст, інтегрований в зображення, що зумовлює більшу ефективність комунікативних інтенцій адресанта. Він об'єднує в єдине ціле різні семіотичні коди (вербальні та невербальні) та є зразком взаємозв'язку медійного тексту з глядачами, оскільки за допомогою інтерактивних візуалізацій ми можемо виокремити та отримати інформацію, яка цікавить саме нас.

Література

1. Кройчик Л. Система журналистских жанров / Л. Кройчик. – Основы творческой деятельности журналиста / Под. Ред. С. Корконосенко. – СПб. 2000. – с. 138-139.
2. Сергеева Ю. М., Уварова Е. А. Поликодовый текст: особенности построения и восприятия. – Наука и школа. 2014. №4. С. 132.
3. Чайковська О. Ю Лінгвостилістичні характеристики теленовін у комунікативно-прагматичному аспекті: Чайковська Олена Юріївна. дис. канд. філ. наук.: 10.02.04. Запоріжжя, 2020. – с. 29, 33.
4. Wie Deutschland im Kampf gegen die Drogen versagt [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://youtu.be/SLNFyHTZ_jo.

ONOMATOPOEIA IN COMICS

Lysiuk Kseniia

second-year student, group LE-81, Faculty of Linguistics,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Scientific supervisor: senior lecturer, PhD H. Matkowska

At the beginning of establishment of comics as a synthesis of literature and visual art, they were met with great interest and excitement because of the reason that people enjoyed the feeling of travelling to different dimensions being at the same time in their own houses. Nowadays comics are considered as art: the government supports the development of this genre by allocating funds and exhibitions are often held. Some may claim that comics are popular only among children or bookworms; however, everyone can find answers to life's questions or motivation to move on.

According to Collins dictionary, onomatopoeia refers to the use of words, which sound like the noise they refer to [2]. Since the words in the comics are used to describe everything that happens, onomatopoeia allows readers to hear the sounds produced. As a result, the picture is fully perceived. In addition, the usual conversation or fight scene does not elicit the prompt response of the reader without

onomatopoeia, because its use gives the emotional coloring to the actions. After analyzing the texts of the comic books “Flashpoint” [1] and “Batman and Robin” [3], it was found that onomatopoeia is used to denote certain types of sounds. There are many words in the English language, which relate to onomatopoeia, and they can be categorized in the following way.

To start with, the first and probably the most common category is the sounds, which usually describe fight scenes. They are an essential part of comics as their characters can fight for any reason. For instance, a superhero fights with the villain, a man quarreling with his neighbor, two women want to buy the last pair of shoes. Such onomatopoeia examples are “**FIGHT! FIGHT!**”, “**WHAM!**”, “**BOOM!**”, “**HUFF-PUFF**”, “**OUCH!**”, “**YIPE!**”, or “**POW POW!**”

Secondly, words in comics can describe sounds that a person makes in an emotional state. For example, there are dozens of sounds of laughter – from a long one to a chuckle: “**HO HO HO!**”, “**HOO-RAY!**”, “**GUFFAW!**”, “**GIGLE**”, or “**TITTER**”. Apart from this, one can express negative feelings or even cry: “**BOO HOO HOO**”, “**BAWL!**”, “**WHIMPER**”, “**GLOOM**”, “**MOAN**”. In addition, if there is a need to describe sounds that characters usually make in a dream one can use such words as “**Z-Z-Z-Z**”, “**SNORE**”, “**YAWN**”, “**S-N-O-O-Z-E**”, or “**YAWN-Z-Z-Z**”. When a person is sick or caught in the rain, the author can utilize “**KER-CHOO!**”, “**SNEEZE**”, “**COUGH-COUGH!**” etc.

Finally, there is a large category of sounds of the environment. These are the sounds of animals (“**WOOF-WOOF**”, “**ME-OOO**”, “**ROAR!**”, “**COCKLE-DOODLE-DOO!**”, “**CHIRP-CHIRP**”, “**SNARL**”, “**HEE-HAW**”), cars (“**VA-ROOM!!!**”, “**HONK! HONK!**”, “**BEEP-BEEP**”) or nature (“**SPLASH!**”, “**DRIP**”, “**SPRAY**”, “**BUZZ**”).

In conclusion, it is crucial to understand the precious contribution that onomatopoeia makes to comics art medium. The thing is, the reader may perceive the same character differently and as a result, it can generate a false impression of the whole story. Fortunately, with the help of textualized sounds people are able to enjoy the comics without restriction.

References

1. Korman, G. Flashpoint. New York, NY: Scholastic Inc, 2014.
2. Onomatopoeia definition and meaning: Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/onomatopoeia> (дата звернення 05.03.2020).
3. Tomasi, P., Gleason, P., & Gray, M. Batman and Robin. Burbank, CA: DC Comics, 2017.

ЛІНГВАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРИ ЗМІНІ СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ

Логвиненко Мирослава

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Соціолінгвістика — наука, яка вивчає проблеми, пов'язані із соціальною природою мови, її суспільними функціями, механізмом впливу соціальних чинників на мову і роллю мови в житті суспільства [3, с. 12].

Її розвиток тісно пов'язаний з такими науковими дисциплінами, як психолінгвістика, соціологія, соціальна психологія, демографія, етнографія і рядом інших.

Мовна ситуація належить до одного з головних понять соціолінгвістики [4, с.18]. Вона охоплює соціальні умови функціонування мови або мов, сфери і середовища вживання мови або мов, форми їх існування.

В.І.Беліков і Л.П.Крисін визначають «мовну ситуацію» як компоненти соціально-комунікативної системи, яка обслуговує ту або ту мовну спільність, знаходяться один з одним у певних відношеннях [1, с. 17-18]. За В.О. Виноградовим, «мовна ситуація» – сукупність форм існування (а також стилів) однієї мови або сукупність мов у їх територіально-соціальному взаємовідношенні й функціональному взаємовпливі у межах певних географічних регіонів або адміністративно-політичних утворень [2].

Актуальність дослідження визначається загальною спрямованістю лінгвістичних праць на вивчення комунікативної поведінки мовців при реалізації різних соціальних ролей.

Об'єктом дослідження є комунікативної поведінки людини в процесі комунікації.

Дослідженнями раннього етапу розвитку соціолінгвістики займалися Л.П. Крисін, Ю.Н. Караулов, І.Н. Горелов, Л.П. Буєва, В.І. Герасимов; соціальної обумовленості соціолінгвістики Ш. Баллі; соціальної диференціації єдиної національної мови в залежності від соціального статусу його носіїв Е. Д. Поліванов.

За основу дослідження взято сценарій серіалу Теорія брехні (Lie to Me), зокрема комунікативні ситуації, у яких мовці в процесі комунікації змінюють свої соціальні ролі.

В.В. Красних [5, с. 65], виокремлює чотири компоненти комунікативного акту: конситуація (об'єктивно наявна екстралінгвальна ситуація спілкування; умови спілкування і його учасники (хто, що, де, коли)); контекст (імпліцитно або експліцитно виражені смисли, що реально існують і є частиною ситуації, відображаються в дискурсі та є актуальними для цього комунікативного акту); пресупозиція (зона перетину індивідуальних когнітивних просторів комунікантів, у тому числі розуміння конситуації); мовлення (продукт безпосереднього творення).

Отже, в роботі визначаються характеристики комунікативної поведінки мовців та способи реалізації їхніх соціальних ролей. Робота також доповнює наукові знання про лінгвальні характеристики комунікативної поведінки мовців при зміні соціальних ролей. Запропоновану методологію можна застосовувати для подальших теоретичних досліджень у галузі перекладу.

Перспективний аспект дослідження даної теми полягає у розгляді та аналізі комунікативної поведінки мовців та засобів її зміни, коли мовець перебуває у різних соціальних ролях.

Література

1. Беликов В. И., Крысин Л. П. Социолингвистика. М.: Издательство Юрайт, 2015. – 337 с.
2. Виноградов В.В. Проблема авторства и теория стилей М.: Государственное издательство художественной литературы, 1961. – 616 с.
3. Кочерган, Михайло Петрович. Загальне мовознавство: Підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. – 2.вид., випр. і доп. – К.: Видавничий центр "Академія", 2006. – 463 с.
4. Кочерган М. Журнал Світогляд. – №2. – 2008. – С.18-23.
5. Красних В.В. Основы психолингвистики и теории коммуникации: Курс лекцій – М.: ИТДГК «Гнозис», 2001 – 270 с.

СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лоп'янецька Роксолана

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Тікан Я. Г.

Фразеологія як окрема наука сформувалась в першій половині ХХ століття і завжди була цікавою темою для лінгвістичних досліджень та дискусій, оскільки фразеологічні лексеми представляють найбільш колоритну частину словникової системи будь-якої мови. Об'єктом фразеології є фразеологічні одиниці або ідіоми – унікальні та стійкі словосполучення певної мови.

Загалом дослідженням фразеології займалися такі видатні науковці, як В.В. Виноградов, О.І. Смирницький, О.В. Кунін, Л.А. Булаховський, В.М. Мокієнко, Л.П. Сміт, Ш. Баллі та ін. Кожен з лінгвістів висвітлював різноманітні теоретичні питання фразеології. Однак, якщо вітчизняні лінгвісти робили спроби систематизації фразеологізмів англійської мови, то англійські філологи зосереджували свою увагу на складанні словників ідіом без їх аналізу та класифікації. Проте, фразеологічні одиниці можна класифікувати за різними структурними та семантичними аспектами, адже до складу фразеологізмів можуть входити найрізноманітніші компоненти: імена, назви тварин, рослин, та ін. Окремо також виділяють фразеологізми з колористичним компонентом, в структурі яких присутні колороніми – лексема, денотативним значенням якої є ознака кольору [3]. Така група фразеологізмів буде відрізнятися від інших семантичними особливостями, саме тому в сучасній лінгвістиці актуальною проблемою є не тільки загальна класифікація фразеологізмів англійської мови, а й виділення семантичних особливостей фразеологізмів з різними компонентами, в тому числі і фразеологізмів з колоронімами, адже з допомогою їх класифікацій можна проаналізувати різні аспекти та тенденції мови загалом.

Насамперед, досліджуючи фразеологізми з колористичним компонентом, варто звернути увагу на ідіоматичні відношення між компонентами та проаналізувати фразеологічне значення кожної одиниці, адже колоронім в складі фразеологізму набуватиме зовсім інші семантичні відтінки. Тому доцільно буде класифікувати фразеологізми з колористичним компонентом за типом їх переосмислення, взявши за основу семантичну класифікацію фразеологізмів В.В. Виноградова: фразеологізми-порівняння, фразеологізми-метафори та фразеологізми-метонімії [1, с. 293]. Фразеологізми-порівняння – це ті одиниці фразеології, значення яких, на думку В.М. Мокієнко, виражені експліцитно. Кожен колоронім у таких фразеологічних порівняннях вживається в першому значенні кольоронайменування [4, с. 167]. Прикладами фразеологізмів-порівнянь є наступні одиниці: *as black as night*, *as green as a grass*, *as red as a lobster* та ін. Фразеологізми-метафори є досить образними. О.В. Кунін вважає, що особливістю цієї групи є перенесення найменування з одного денотата на інший на основі реальної, або ж уявної схожості [2, с. 124].

До цього типу входять такі фразеологізми, як *once in a blue moon, to paint the town red, to turn yellow* та ін. Фразеологізми-метонімії – група менш уживаних фразеологічних одиниць, які базуються на перенесенні найменування з одного денотата на інший на основі суміжності значень [2, с. 129]. До цієї групи відносяться такі одиниці, як *black shirt, red coat, blue-coat boy* та ін. Серед фразеологізмів метонімії варто виділити фразеологізми перифрази, що базується на заміні назви предмета чи явища шляхом опису його найсуттєвіших ознак чи характерних рис [5, с. 170]. Прикладами таких фразеологізмів є *the long green, the blue blanket, black diamonds, yellow metal, black gold, white-collared workers, green meat* та ін.

Фразеологізми з колористичним компонентом можна класифікувати на різні семантичні групи, беручи до уваги не види фразеологічних значень, а власне значення окремої ідіоми. Таким чином фразеологічні одиниці з колористичним компонентом можна поділити на такі семантичні групи: сімейні відносини (*a green marriage*), вік (*the sear and yellow leaf*), емоції та почуття (*to be in a blue funk*), характеристика людини (*to be lily-white*), професійна діяльність (*a white-collar job*), наука і технології (*a white room*), преса і телебачення (*a yellow back; a white noise*), книги (*a black lace*), торгівля (*green goods*), політика (*a black power*), судова система (*a black cap*), злочинність (*a white-collar crime*), гроші та бухгалтерія (*to be in the red*), соціальні поняття (*a sea-green incorruptible*), брехня (*to swear black is white*), визначні дні в історії (*black Friday, black Tuesday*), армія та воєнні дії (*a yellow alert*), природні ресурси (*a black earth*) та ін.

Отже, семантика фразеологізмів з колористичним компонентом та їх класифікація залишається актуальним питанням для лінгвістичних досліджень, оскільки такі лексеми використовуються у всіх сферах життя і можуть відобразити тенденції сучасної англійської мови.

Література

1. Виноградов В. В. Избранные труды: Лексикология и лексикография / В. В. Виноградов. – М. : Наука, 1977. – 308 с.
2. Гоздарев Ю. А. Современный русский язык: Лексикология и Фразеология. Москва-Ростов на Дону, 2009. – 352 с.
3. Ковальська І. В. Колористика як перекладознавча проблема (на матеріалі українських і англомовних художніх текстів): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 “Перекладознавство”. Київ, 2001. 19 с.
4. Мокиенко В.М. Славянская фразеология: Учебное пособие. Москва: Высшая школа, 1989. – 287 с.

5. Мороховский А.Н., Воробьева О.П. Стилистика английского языка: Учебник. Киев, 1991. – 272 с.

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У МОВІ З ГРАМАТИЧНИМ РОДОМ

Маковічук Алла

студентка 1 курсу бакалаврату, інститут аерокосмічних технологій,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. культурол.н., доц. Динікова Л.Ш

Андроцентризм у сучасному мовленні значно послабив свій вплив на модернізоване суспільство. Явище, коли точку зору чоловіка вважали передовою, не має доцільного обґрунтування у ХХІ столітті.

З минулого іменники чоловічого роду узагальненого значення широко використовувались як в розмовному, так і в офіційно-діловому стилі мовлення. В свою чергу, іменникам жіночого роду навмисно додавали негативного відображення, детально дослідженого в підручнику «Гендер для медій» [2, с 122]. Образ жінки в мові проектувався як «той, що заслуговує на осуд». Це підтверджують давні вислови: «як баба», «матусин синок» та інші.

Тому й не дивно, що сучасний медіапростір поширює велику кількість інформації щодо врівноваження гендерної рівності в мовах з граматичним родом.

Фемінітиви – це ознака прогресивного суспільства. Вони з'явилися разом із потребою називати жінок у суспільних процесах.

Мова постійно розвивається, все частіше неологізми заповнюють простір спілкування, викорінюються архаїзми та історизми, навіть діалектизми зникають в окремих кутках України. Чому ж фемінітиви зустріли такий опір серед населення?

«Ріжуть слух» та «неприродно звучать» - слабкий аргумент, щоб забороняти мовцю деталізувати професію. Проте смішно звучать саме неузгоджені речення, які існують в мовленні на офіційному рівні. Для того, аби звернути увагу на те, що посаду обіймає жінка, використовують іменники чоловічого роду разом з дієсловами жіночого. «Директор підписала», «вчитель сказала» та інші.

Неможливо зіпсувати мову, підкріплюючи її милозвучність.

Аналізуючи статистику, в Україні серед науковців – 45% жінок. Відтак, основне завдання сучасності – змінити ставлення населення до фемінітивів. Часто іменники жіночого роду видаються статусно нижчими. Проте провідні

фактори, що призводять до небажаного вживання жіночого роду в мові — це низький соціальний статус жінки і мовний сексизм.

Фемінітиви – не масова модна тенденція в культурі, вони були властиві українській мові як системі ще в минулому. Насправді, іменники жіночого роду мають давнє походження, різносторонньо вживаються в усному мовленні, можна натрапити на них навіть в давніх офіційних звітах.

Окрім того, в академічному тлумачному словнику, укладеного у 1970–1980 роках, міститься понад 700 фемінітивів. Багато слів, які ми думаємо, що створили заново, давно існують на запилених віком сторінках підручника.

22 травня 2019 року Кабінет Міністрів України схвалив правопис української мови в новій редакції. Згідно з пунктом 4 параграфу 32 правопису, іменники на позначення осіб жіночої статі утворюються від іменників чоловічого роду за допомогою суфіксів -к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес- та інших.

Широке вживання фемінітивів в офіційних документах, особливо серед жінок, що обіймають високі посади, сприяло б вкоріненню рівності між чоловіком і жінкою.

Власне ми спостерігаємо творення мови: вивчаємо її не тільки за книгами, а живемо у вирі змін, й самі стаємо їх творцями.

Література

1. Академічний тлумачний «Словник української мови» в 11 томах, 1970-1980.
2. Богачевська-Хомяк М., Веселова О. М. «Жіночий рух в Україні», 2005. – Т. 3. – 672 с.
3. Жінка і демократія: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Україна, Київ, 2-5 черв. 1995 р. – К., 1995.
4. Маерчик М., Плахотнік О., Ярманова Г., «Гендер для Медій», 2013.
5. Скорик М. М. Основи теорії гендеру. – К., 2005.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ МАСОВОЇ МАНПУЛЯЦІЇ

Максименко Діана

студентка 2 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Дзикович О.В

Сучасне телебачення є чудовою платформою для вивчення впливу впровадження і використання лексичних конструкцій та емоційно забарвлених слів у засобах масової комунікації. Саме ця особливість на сучасному етапі

формування і переосмислення ролі комунікації та телебачення як одного з її видів є ідеальними для вивчення лінгвістами через особливості психолінгвістики та фоносемантики.

Телебачення з'явилося майже сто років тому, але за цей час з засобу масової інформації та комунікації перетворилося на інструмент управління людською думкою. Саме те, як диктор на телебаченні реагує та подає ту чи іншу новину, є дуже важливим фактором, який буде впливати на формування нашої особистої думки щодо новини, котру ми побачили по телебаченню.

Маніпулювання – це вид соціальної взаємодії двох або більше суб'єктів, один з яких прихованим чином намагається нав'язати вигідне йому бачення, щодо соціального явища, іншим суб'єктам.

Чи то гра на соціальних проблемах, чи то висвітлення подій у вигідному для власника каналу світлі – усе це є добре продуманими та відпрацьованими методами, котрі застосовуються для зміни публічної думки щодо певного питання. Телебачення тут виступає у ролі зброї, а слово у ролі набоїв.

Про небезпечність цього виду психологічного впливу на маси писав ще Джордж Орвелл у своєму витворі «1984». Телебачення у вигаданій державі Океанії використовувалось як засіб контролю та виховання мас. Багато дослідників сучасних ЗМІ підтримують думку про дивовижну схожість тоталітарного стилю використання телебачення у «1984» до сучасних маніпулятивних прийомів, що можна спостерігати переглядаючи телебачення [1, с. 23].

Дослідники психолінгвістики та фоносемантики вважають, що телебачення, хоч і розвивалось саме як комунікативний засіб, що мав дати поштовх процесу глобалізації та встановленню чіткої системи розвитку комунікативних процесів у світового суспільства після Другої світової війни, але як показала практика, вектор розвитку телебачення як комунікативного й інформаційного засобу змінився у світлі приватизації більшості ЗМІ особами, пов'язаними з політичними партіями [2, с. 145].

Поєднання психологічних прийомів, що впливають на підсвідомість людей та емоційно забарвлених слів, що використовуються дикторами – досить цікавий тип синтезу, що постає у вигляді нового образу маніпулювання.

Основним засобом маніпулювання на телебаченні виступає використання емоційно забарвлених слів, які діють на підсвідомість людей як "триггер", що провокує виникнення у соціуму емоцій, що вигідні суб'єкту маніпулювання.

На практиці основними лексичними засобами маніпулювання на телебаченні виступають конструкції типу питання-відповідь в частині коментарів щодо подій, котрі зображені в ефірі. Наприклад: "Чи може світова спільнота так себе поводити за таких обставин? Звичайно ні, адже це

неприпустимо!" - таке використання емоційно забарвлених коментарів щодо новинного блоку присвяченого політиці - звичайна практика країн, в яких основні ЗМІ працюють на провідну політичну партію [3, с. 493].

Лексичні конструкції, що відображають думку диктора чи ЗМІ щодо політичних, культурних, економічних подій є частиною маніпулювання на телебаченні. Адже згідно з стандартами журналістики, новини мають подаватися виключно в нейтральній площині й журналіст ніколи не має займати ту чи іншу сторону в конфліктній ситуації [3, с. 499].

Отже, на сьогоднішній день, використання маніпулятивних лексичних конструкцій є досить вираженою специфічною рисою, що пов'язана зі зміною вектору розвитку телебачення з засобу масової комунікації, що мав виконувати роль механізму пришвидшення процесу глобалізації, на засіб масової маніпуляції, що діє в інтересах певних суб'єктів власності ЗМІ. Ця проблема не є суто українською, а є складовою проблематики популізму, що є процесом синтезу психічних та лінгвістичних особливостей побудови комунікацій у сучасному світі. І хоча наукових досліджень на цю тему існує чимало – проблематика поширюється і вимагає якомога більшого дослідження й наукових публікацій на цю тему.

Література

1. Орвелл Д. 1984 / Джордж Орвелл. – Харків: Видавництво Жупанського, 2017. – 12-32 с.
2. Джудіс Д. Великий вибух популізму / Джон Б. Джудіс. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. – 139-164 с.
3. Капусцінський Р. Імперія / Ришард Капусцінський. – Київ: Темпора, 2011. – 453-472 с.
4. Подшивайлова Г. М. Мовні засоби маніпулятивного впливу в політичному дискурсі (на матеріалі друкованих російськомовних ЗМІ України): автореф. дис. ... канд. філол. наук / Г. М. Подшивайлова ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2009. – 21 с.
5. Руда О. Г. Мовне питання як об'єкт маніпулятивних стратегій у сучасному українському політичному дискурсі: монографія / О. Г. Руда. К., 2012. – 232 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ В АНГЛОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ

Мартинюк Н.

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

Ділове листування передбачає не тільки грамотне написання, але й дотримання етики та культури, використання відпрацьованих структурних схем листа, застосування чітких правил та стилю.

Вивченням епістолярного жанру в діловому спілкуванні займалися такі вчені, як І. Деркач, С. Єрмоленко, С. Гіндін, В. Наєр, Т. Радзієвська, О. Тарнопольський, Б. Херслі, Р. Рікрофт тощо [4, с. 106]. Загалом, епістолярне мовлення є міжстильовим явищем, здатним існувати у рамках чи на базі певного функціонального стилю [1, с. 90-91]. Відповідно, виділяють такі основні його риси: доступність тексту до розуміння, стислість, точність, ясність викладу думок, об'єктивність, логічність, стандартизованість, переконливість та грамотність. На лексичному рівні обов'язковим є вживання слів у прямому значенні, використання специфічної термінології (*invoice* – *рахунок-фактура*, *certificate of origin* – *сертифікат походження товарів*), мовних кліше (*We are looking forward to hearing from you* – *Ми з нетерпінням чекаємо вашої відповіді*; *We would appreciate your cooperation on this matter* – *Будемо вдячні за співпрацю*), відсутність образних засобів, наявність архаїзмів (*hereby* – *цим*, *aforsaid* – *вищезгадане*), запозичень з латинської мови (*persona grata* – *бажана людина*, *pro tempore* – *тимчасово*) та скорочень (*M. P.* – *(Member of Parliament)* – *член парламенту*; *a.a.r.* (*against all risks*) – *проти всіх ризиків*; *chq* (*cheque*) – *чек*). Серед синтаксичних особливостей епістолярного жанру можна виділити наступні: ускладнення речень **інфінітивними конструкціями** (*we expect the goods to be loaded* – *ми очікуємо завантаження товару*; *to understand the importance of this event you should know all the facts* – *для того, щоб зрозуміти важливість цієї події, вам слід знати всі факти*), **герундієм** (*when unpacking the goods* – *при розпакуванні товару*; *we insisted on the contract being signed immediately* – *ми наполягали на тому, аби контракт був підписаний якнайшвидше*), **дісприкметниковими зворотами** (*you having been most successful in selling other goods* – *ви були більш успішні у продажі інших товарів*), вживання довгих речень, розгорнутих висловлювань з розгалуженою системою сполучників [3, с. 31-34].

Для ділового листа важлива також композиційна будова, що передбачає регламентованість тексту, використання трьох видів контекстів (повідомлення, опис, роздум), інформативність, модальність, когезію та інтеграцію, рубрикацію тексту, використання абзацу.

Вивчаючи структурно-семантичні особливості ділового листа І. Шаграй запропонувала поділ тексту на п'ять комунікативних блоків: звертання і

привітання, посилання на попереднє листування, основне повідомлення, спонукання до подальшої комунікації, етикетні формулювання і підпис [5, с. 13-15]. Таким чином, кожна така комунікативна частина листа має в тексті окреме завдання і водночас виконує свою функцію у досягненні загальної комунікативної мети всього документа.

Варто зазначити, що діловий лист є узагальненою назвою великої групи управлінських документів, а його основною функцією є комунікативна, за якою ділові листи можна розділити на чотири види: **листи-повідомлення** (лист-нагадування, лист-супровід, рекламний лист), **креативні листи** (лист-прохання, лист-запит, лист-пропозиція), **корекційні листи** (лист-згода, лист-відмова, лист-гарантія) та **емотивні листи** (лист-подяка, лист-співчуття, лист-вибачення) [2, с. 236]. Однак, досить часто ці види ділових листів не зустрічаються в чистому вигляді. Тому для професійного укладача ділової кореспонденції є важливим підібрати потрібний вид листа та відповідні лексико-стилістичні засоби.

Таким чином, епістолярний жанр є важливою складовою ділового спілкування. Він допомагає вибудувати комунікативні зв'язки, використовуючи при цьому цілий спектр граматичних, лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів.

Література

1. Епістолярна спадщина і парадигми наукового дослідження/ Г. С. Мазоха // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. - 2005. - Вип. 24. - С. 88-92.
2. Израилевич Е. Е. Деловая корреспонденция и документация на английском языке / Е. Е. Израилевич. – М.: ЮНВЕС, 2003. – 496 с.
3. Крисанова Т.А. Лексико-граматичні особливості англійського та українського ділового листа: компаративний аспект / Т.А. Крисанова і І Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки: Мовознавство». - 2009.-Вип. 17. -С . 31-34.
4. Особливості написання ділових листів у Великобританії та Україні: порівняльний аналіз/ О. М. Попова, Ю. В. Кабанчук // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство. - 2015. - Т. 23, вип. 21(3). - С. 106-113.
5. Шаргай, І. Є. Комунікативно-прагматичні особливості французького ділового листа в оригіналі та перекладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / І.Є. Шаргай. – К., 1998. – 16 с.

LINGUISTIC PECULIARITIES OF THE ENGLISH APHORISM TEXTS

Марценюк Вікторія

Студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Aphorisms, as a concise and apt means of expressing a person's emotional and mental state, on the one hand, and as ready-made formulas for the rational behavior of an individual in society, on the other, have attracted the attention of researchers in various fields of humanitarian knowledge for a long period of time.

According to M.V. Bukovskaya, every work of art is a work of speech, and therefore, it represents some sound sequence from which a sequence of words, phrases, sentences emerges [2].

Proverbs, sayings and aphorisms are small pieces of art. A variety of linguistic means, including phonetic ones, are found in their structure.

A common feature of paremia is alliteration. Alliteration in the broad sense is the repetition of vowels and consonants at the beginning of closely spaced syllables. By its nature, alliteration can be of different types, but the most common is alliteration repetition of sounds, such as: *W* here there is a *w* ill there is a *w* ay (*Де охота - там і робота*); He *th* at will eat *th* e kernel must crack *th* e nut (*Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися*);

A large number of English aphorisms are a sequence of two equivalent statements that reinforce the pragmatilistic effect.

Some aphorisms use the as ... as clause operator, which is used to compare phenomena that are equivalent by certain criteria: *A good cigar is as great a comfort to a man as a good cry is ... to a woman* (Edward George Bulwer-Lytton) [3].

An important role in the implementation of imaginative speech concretization of English aphorisms is played by nomination, or “means of formal text organization”, which focus the reader's attention on certain elements of the message and establish semantically relevant relations between the elements of one or more often at different levels”[1].

For example, in one aphorism can be combined parallelism, ellipse, antithesis: All women become like their mothers. That is their tragedy. No man does. That's his (Oscar Wilde, “The Importance of Being Earnest” (1895) act 1 and “A Woman of No Importance” (1893) act 2) [4].

To sum up, aphorism mediated understanding or perception through language. The significance of the aphorism is not immediately clear. Typically, this works dialectically through paradox, pun, mixed metaphor, or similar unexpected verbal-

semantic combination, forcing them to rethink to complete the dialectical process of finding unexpected meaning.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык : учеб. для вузов / И. В. Арнольд. – [5-е изд., испр. и доп]. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 384 с.
2. Буковская И.О., Вяльцева С.И. О критериях отбора и употреблении английских пословиц // Словарь употребительных английских пословиц: 326 статей / З. И. Дубьянская и др. – 3-е изд., стереотип. — М.: Рус. яз., 1990. – 240 с.
3. Gray R. A treasury of memorable quotations / Rosemary Gray. – Macmillan Collector's Library, 2003. – 416 p.
4. The Oxford Dictionary of Quotations / Elizabeth Knowles. – Oxford; New York: Oxford University Press, 2004. – 1140 p.

РОЛЬ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ВИРАЖЕННІ СМISЛЮ АНГЛОМОВНОГО АФОРИЗМУ

Марценюк Вікторія

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Тараненко Л. І.

Проблема вивчення участі стилістичних засобів у реалізації текстів малої форми, до яких, безсумнівно, належать і тексти афоризмів, посідає особливе місце, оскільки від її вирішення залежить розуміння більш загального питання про специфіку декодування їхнього латентного смислу. З огляду на це, питання встановлення закономірностей функціонування стилістичних засобів у текстах афоризмів набуває особливої актуальності.

Тому метою цієї праці є визначення номенклатури провідних стилістичних засобів, характерних для текстів англomовних афоризмів.

Для досягнення поставленої мети на підставі вивчення низки літературознавчих і лінгвістичних джерел [7, с. 585–594; 8; 6] нами було узагальнено перелік засобів художньо-образної конкретизації смислу афоризму, до яких відносять такі стилістичні засоби, як контраст, аналогія, порівняння, метафоризація, прирощення смислу, акцентне «висунення» слів, паралелізм та ін.

При цьому винятковою мовностилістичною ознакою афоризму визнається його оригінальність, тобто підкреслено нетипова семантична й мовна організація афоризму, яка суперечить позамовному досвідові читача або взагалі мовній традиції [3, с. 11]. Суб'єктивно-когнітивною основою сприйняття афористичного судження як оригінального за змістом або за формою слугує зміщення у сприйнятті індивідом певного стереотипу, тобто набутих знань і досвіду, які притаманні певній культурі.

З'ясовано, що афористична оригінальність часто може мати на меті створення комічного ефекту, але також може мати пізнавальний характер та застосовуватися для демонстрації дотепності, як у прикладі: *A weak mind is like a microscope, which magnifies trifling things, but cannot receive great ones* (Philip Stanhope, 4th Earl of Chesterfield) [1].

Для досягнення експресивності в англійських афоризмах часто застосовується риторичний оклик, тобто риторична фігура, яка слугує для образного вираження певного сильного почуття. Так, у наступному прикладі, застосовуючи прийом риторичного оклику, автор афоризму передає свій гнів і відчай щодо безглуздості війни: *War settles nothing ... to win a war is as disastrous as to lose one!* (Agatha Christie) [2, с. 291].

На відміну від оклику, риторичне заперечення має форму відповіді як вірогідної реакції уявного співрозмовника. Застосування в афоризмі такої риторичної фігури здатне створювати враження безпосереднього спілкування та наділяти вислів емоційністю й експресивністю, як це ілюструє приклад:

Time goes, you say? Ah no! Alas, time stays, we go... (H. A. Dobson) [4, с. 387].

Для досягнення художньої образності афоризмів, їхні автори досить часто вдаються до метафоризації. Так, у наведеному нижче афоризмі *the price* є метафорою матеріальних цінностей, натомість *the value* вжито як метафоричний образ життєвих нематеріальних цінностей: *A cynic is a man who knows the price of everything and the value of nothing* (O. Wilde, *Lady Windermere's Fan* (1892) act 3) [2, с. 368].

Іншим засобом мовного втілення образності афоризмів слугують порівняння. При цьому яскравість представленого в афоризмі образу реалізується шляхом використання прийому схожості (повної або часткової) двох далеких один від одного предметів. Наступний приклад ілюструє вживання порівняння, коли проводяться паралелі між розумом і парашутом, що надає цьому афоризму насиченої образності та додаткової експресивності: *Minds are like parachutes, they only function they are open* (James Dewar) [1, с. 100].

Поширеним в англомовних афоризмах є прийом ошуканого очікування, тобто такий тип висунення, який базується на ефекті порушення передбачуваності. В афоризмах висунення цього типу найчастіше реалізується на семантичному рівні. Це відбувається, коли під час сприйняття тексту афоризму в індивіда зміщується передбачувана норма (мовностилістична, соціальна, моральна тощо), яка відповідає його комунікативно-когнітивному досвіду. Проілюструємо це явище таким прикладом:

If only God would give me some clear sign! Like making a large deposit in my name at a Swiss bank (Woody Allen) [2, с. 365].

У цьому афоризмі неочікуваним є порушення морально-етичних норм, оскільки традиційно звернення до Бога із проханням «дати знак» передбачає певні духовні аспекти, а деталізоване матеріальне побажання (із урахуванням розміру та місця депозиту) порушує цю норму.

Отже, як свідчить викладене, найпоширенішими серед стилістичних засобів реалізації текстів афоризмів є метафора, порівняння, синтаксичний паралелізм, прийом ошуканого очікування, а також риторичні оклик та заперечення. Часто ці засоби поєднуються в одному афористичному вислові, що надає їм образності, слугує реалізації латентного смислу, а також підсилює прагматично-сугестивний ефект афоризмів.

Література

1. Gray R. A treasury of memorable quotations. Macmillan Collector's Library, 2003. 416 p.
2. The Oxford Dictionary of Quotations / Elizabeth Knowles. Oxford University Press, 2004. – 1768 p.
3. Афоризми на англійській мові. Переклад на українську [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.infoportal.pp.ua/publ/erudit/mova/aforizmi_na_anglyjskij_movi_pereklad_na_ukrajinsku_chastina_1/20-1-0-304#!
4. Бабенко О. В. Функціонально-прагматичні аспекти афоризмів на матеріалі виступів Гіллари Родхем Клінтон // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство. – Луцьк, 2013. – № 20. – с. 56-59.
5. Буковская И.О., Вяльцева С.И. О критериях отбора и употреблении английских пословиц. Словарь употребительных английских пословиц М., 1990.
6. Колоїз Ж.В. Українська пареміологія : навч. посібник для студ. філол. спец. ВНЗ / Ж.В. Колоїз, Н.М. Малюга, Н.М. Шарманова ; [за ред. Ж.В. Колоїд]. Кривий Ріг : КПІ ДВНЗ «КНУ», 2014. – 349 с.

7. Стилистический энциклопедический словарь русского языка / под ред. М. Н. Кожинной. 2-е изд. испр. и доп. М.: Флинта: Наука, 2006. 696 с.
8. Ткаченко А. Мистецтво слова (вступ до літературознавства). К.: Правда Ярославичів, 1998. – 448 с.

ПОНЯТТЯ «ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ТИПАЖ» ЯК ОСНОВА ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ

Матвійчук Аліна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н, доц. Ткачик О.В.

Лінгвокультурний концепт як складне комплексне ментальне утворення стало об'єктом дослідження у працях таких науковців, як С.Г. Ворчаков, В.В. Дементьєв, В.І. Карасик, О.О. Манаєнко, М.В. Піменова, Г.Г. Слишкін, О.В. Бабаєва та ін.

В.В. Дементьєв тлумачить лінгвокультурний концепт як той, який має виражену національно-культурну та національно-мовну специфіку [1, с. 46].

Як слушно зазначає В.І. Карасик, культурний концепт – це «багатовимірне, культурно значуще утворення у свідомості соціуму, яке має своє вираження у мові». Досліджуючи культурний концепт, науковець також акцентує увагу на триєдності в концепті образу, поняття та оцінки. Образна складова концепту – це зорові, слухові, смакові і тактильні характеристики предметів, подій, явищ, які відображені у нашій пам'яті [3, с. 117].

В.І. Карасик та О.О. Дмитрієва висувають думку про те, що лінгвокультурний типаж є особливим типом лінгвокультурних концептів, найважливіші характеристики якого полягають у типізованості особистості, її важливості для певної мовної культури. Вчені звертають особливу увагу на культурно-діагностичну значущість типізованої особистості, оскільки вона дозволяє зрозуміти аспекти певної культури, а також на дослідження такої особистості з точки зору лінгвістичної науки, зауважуючи позначення, вираження та опис відповідного концепту, який виражено у мові [2, с. 22].

Під лінгвокультурним типажем розуміємо стереотипне уявлення про специфіку мови певної соціальної групи, яка існує в конкретній лінгвокультурі у будь-який проміжок її історичного розвитку.

Вивченням лінгвокультурних типажів займалися дослідники, які працювали у двох наукових школах – волгоградській (В.І. Карасик) та

воронезькій (Й.А. Стернін). Фахівці в галузі теорії лінгвокультурних типажів здійснили аналіз типів особистостей, які наразі існують у соціумі та виражають важливі культурно-специфічні риси: В.І. Карасик («шпана», «російський чиновник», «інтелігент»), Л.І. Макарова («піжон»), М.В. Піменова («царівна»), Я.О. Волкова («хам»), М.В. Мироненко («жартівник»), О.В. Лутовинова («хакер»), І.В. Щеглова («чиновник»), М.М. Панченко («скептик»), М.Б. Ворошилова («грузин»), Є.В. Шустрова (типажі карикатурного Барака Обами), Є.Ю. Голодова («лицар»).

Українське мовознавство тільки починає своє знайомство з дослідженням феномену лінгвокультурного типажу. Про це свідчить нечисленність наукових праць, пов'язаних з цією проблематикою, та їх спрямованість. Для прикладу, І.Б. Бордуляк проаналізував типажі представників різних молодіжних субкультур на матеріалі творів Світлани Повалєвої та Любка Дереша; Є.М. Санченко охарактеризувала «елітарну мовну особистість», спираючись на типові риси української інтелігенції, визначила рівні самооцінки знань сучасної української літературної мови залежно від віку, статусу, освіти та виховання конкретної особистості; О.П. Дубчак, досліджуючи опозицію «СВІЙ» – «ЧУЖИЙ», виокремила лінгвокультурні типажі так званих «чужаків»: *кацап, жид, лях, москаль, турок, татари, циган*, а також «своєків»: *образи свата та кума* [4, с. 58].

Дослідниця О.П. Демиденко здійснила порівняльний аналіз типажів британців та українців з точки зору лінгвосеміотики; А.Ю. Леонова окреслила типаж «українець» у російському медіа-дискурсі; Н.В. Коч описала лінгвокультурний типаж середньовічного аскета та звернулася до ретротипажу «український козак» [4, с. 58].

Як бачимо, лінгвокультурний типаж є складним та комплексним феноменом, який наразі не досить ґрунтовно досліджено у рамках українського мовознавства. Аналізуючи лінгвокультурні типажі, варто звернути особливу увагу на поняттєві, образно-перцептивні, оцінні та ціннісні характеристики окремих типізованих фігур, визначити орієнтири їхньої комунікативної поведінки, а також простежити процес вербалізації специфічних рис окремих індивідуумів та з'ясувати, які саме мовні одиниці сприяють фіксації цього образу у свідомості людей.

Література

1. Дементьев, В. В. Коммуникативные ценности русской культуры. Категория личности в лексике и прагматике : [монография] / В. В. Дементьев. – М. : Языки славянской культуры, 2013. – 337 с.

2. Карасик В. И., Дмитриева О. А. Лингвокультурный типаж: к определению понятия // Аксиологическая лингвистика: лингвокультурные типажы: сб. науч. тр. / под ред. В. И. Карасика. Волгоград: Парадигма, 2005. – С. 5-25.
3. Карасик В.И. Языковая кристаллизация смысла. Волгоград: Парадигма, 2010. – 428 с.
4. Сукаленко Т.М. Лінгвокультурні типажі українського художнього дискурсу ХІХ ст.: дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. наук : спец. 10.02.01. – Київ, 2019. – 584 с.

СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ ГІПЕРБОЛИ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ

Меняліна Анастасія

*Студентка 4 курсу, група ЛА-62, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: ст.викл. Присяжнюк Н.М.

Останнім часом в багатьох країнах виникає інтерес до такого явища як реклама, через це зараз дуже важливо поглиблене вивчення стилістичних особливостей рекламних текстів.

В плані обсягу і впливу, світова реклама займає одне з провідних місць в сучасному інформаційному потоці. Вона містить інформацію, яка викликає різні емоції і фантазії, впливає на всі органи чуття та має соціальну і практичну мету. Особлива специфіка реклами полягає в тому, що завдяки використанню різних засобів мовної виразності, а саме тропів, вона надає досить сильний вплив на думки людей, залишаючи ті чи інші враження, що досягаються за рахунок емоційності суджень та експресивності оцінок. Отже, всі ці стилістичні фігури і формують образність рекламного тексту.

Троп – слово або вираз, який вживається у переносному значенні. Тропи розкривають суть зображуваного предмета, явища, вони є засобом індивідуалізації персонажа, виявляють ставлення автора до зображуваного. Тропи надають мові образної виразності, емоційності.

Найчастіше, фігура, яка зустрічається у рекламних текстах – це гіпербола. Гіпербола – перебільшення властивостей предмета, головна мета якої є посилення виразності тексту, створення більш сильного, ніж дає реальність враження, за рахунок того, що значення залишається незмінним, але набуває грандіозних масштабів. Особливо ефективна

гіпербола на початку тексту, яка зосереджує увагу реципієнта, викликає його активну реакцію та інтригує.

Приклади гіперболи в рекламних слоганах:

«Рекордна стійкість» – реклама помади від Yves saint laurent.

«Нескінченно довгі вії» – туш для вії від Oriflame.

« The best a man can get (Gillette)» – Найкраще, що може отримати чоловік (бритви компанії Джілет).

Head & Shoulders. Є тільки один № 1 (Шампунь).

Тож, гіпербола в своїй основі має приховане або явне порівняння, але в перебільшеній мірі, формі, зокрема.

На думку І.В. Арнольда гіпербола взаємодіє з метафорою, порівнянням, епітетом, антитезою і іншими засобами виразності [4, с. 270]. В результаті взаємодії метафори і гіперболи рекламний текст набуває більш яскравого, емоційно-забарвленого характеру. Н.В. Яришева зазначає, що багато тропів за значенням дуже близькі один до одного, тому один троп може реалізовуватися за допомогою моделі іншого [37, с. 36]. С.А. Тихомиров вважає, що при взаємодії гіперболи з порівнянням, виконується додаткова функція перебільшення ознаки порівнюваного предмета [31, с.4]. Взаємодія гіперболи і персоніфікації відбувається засобом перенесення якостей живого на неживе. Гіпербола реалізується через епітет шляхом використання прикметника, прислівника, числівника, дієслова або іменника. Епітети набувають гіперболічний характер, коли вживаються як визначення до слів, з якими не можуть поєднуватися в плані звичайних логічних асоціацій.

Отже засоби виразності часто використовуються рекламистами для пожвавлення текстів, надання їм яскравості і виразності. Саме завдяки різному виду метафор, порівнянь, епітетів і гіпербол вже сьогодні можна говорити про поступове проникнення їх один в одного. Стилiстичні фігури є текстовими стимуляторами і каталізаторами створення рекламного образу, які підвищують ефективність повідомлення, в свідомості споживачів. Тож, можна зробити висновок про те, що велике значення в мові реклами грає стилістична структура, завдяки якій інформація сприймається швидше.

Література

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык : учебник для вузов. Изд. 7-е. Москва. Флинта: Наука. – 2005. – 384 с.
2. Тихомиров С.А. Гипербола в градуальном аспекте: автореф. дис. канд. филол. наук : спец. 10.02.01. Москва. – 2006. – 21 с.

3. Ярышева Н. В. Гипербола в поэтических произведениях М. Ю. Лермонтова : автореф. дис. канд. филол. наук : спец. 10.02.01. Москва. – 1995. – 214 с.

НЕОЛОГІЗМИ У ТВОРАХ НАУКОВОЇ ФАНТАСТИКИ

Михайлова Діана

студентка 3 курсу, група ЛА-73, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Вивчення неологізмів у творах наукової фантастики і фентезі є досить актуальним. У таких роботах достатньо авторських нових лексем, які ще не знайшли свого місця в типології нових слів, перш за все через їх актуальності для штучних мов, створених самим автором. Крім того, ці новоутворення вимагають особливої уваги в області перекладу на іншу мову, але необхідна стратегія перекладу, що передає реалії, яка ще не розроблена в сучасних дослідженнях перекладу. Метою доповіді є аналіз авторських неологізмів в англійських науково-фантастичних творах та способи їх творення.

Термін *неологізм* має грецьке походження: *neos* «новий» і *logos* «слово», тобто означає «нове слово». Неологізми сприймаються як нові слова, поки названі ними поняття не стануть загальноживаними. Оказіоналізми інколи плутають з неологізмами. За Д. Розенталем, *оказіоналізм* – це слово, що було створене за непродуктивною моделлю і використовується лише в умовах певного контексту [1]. Деякі дослідники використовували спеціальну термінологію в додаток до вищезазначених термінів, таким чином, для визначення нових лексичних одиниць в жанрі наукової фантастики існують поняття *квазі-лексеми* і *квазі-терміна* [2].

Наукова фантастика як окремий вид художньої літератури зазвичай розповідає про вигадані світи інопланетних цивілізацій. Відповідно, є необхідність у вираженні і назві неіснуючих об'єктів і явищ. Неологізми в англійських науково-фантастичних творах можна поділити на такі групи: власні імена (*RoboCop, Neo, Skywalker, Avatar*), назви тваринного і рослинного світу (*direhorse, viperwolf, obesus rotundus, aloeparilus succulentus* (приклади тваринного і рослинного світу на планеті Пандора з фільму «Аватар»)), назви неіснуючих планет (*Pandora, Cybertron, Dagobah, Krypton, LV-426*), назви що описують тип та інтелект людини (*cyborg, robotan, android, na'vi, humanoid*,

jedi), назви неземної зброї (*rayguns, lightsaber, blaster, phaser*), науково-технічні ідеї автора (*Cloaking device, Metaverse, Cavorite*) [2].

Що стосується морфологічних особливостей, то неологізми мають дві тенденції: перша – вільне створення автором квазі-лексеми вигаданого світу (*ultramicroscope, homologues*), друга – використання мовних елементів для створення нових лексем (*newcomer, supermental*). Більшість імен, назв космічних об'єктів, створюються за допомогою суфіксу *-er*, наприклад, у творі Джеймса Корі «Пробудження Левіафана», людей, що живуть на астероїдах називають *belters*. Ця дериваційна модель є поширеною у сучасному англійському словотворі. Найпродуктивнішими префіксами авторських неологізмів в науковій фантастиці є *hyper-*, *super-*, *non-*, *anti-*, *sub-*, наприклад, *hyperspace, hypercraft, superbly, superstructure, antigravity, anti-intellectual, nonhuman* [2].

Кожен письменник, завдяки своїм навичкам і уяві, будує свій власний уявний світ. Іноді цей світ майже не відрізняється від реального життя читача, а іноді він настільки не схожий з реальністю, що читачеві потрібні певні навички і уява, щоб зрозуміти сенс новаторства автора. Таким чином, створення нових слів пов'язане з формуванням авторського ідіостилю, як одного з окремих компонентів мови, яка визначає специфіку художньої системи письменника.

Література

1. Енциклопедія «Українська мова». Неологізм. [Електронний ресурс] – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://litopys.org.ua/>
2. Oleynikova G. The Role of Author's Neologisms in Literary Text [Електронний ресурс]. Oleynikova G. Journal of Danubian Studies and Research, Vol 6. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/3474/3896>

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Михалюк Ілона

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. вик. Бондаренко Т. Б.

Сучасний етап історичного розвитку характеризується прогресом в усіх галузях науки і техніки, процесами їх міжнародного кооперування. У зв'язку з

цим, виникає проблема вдосконалення системи передавання та оброблення інформації.

Науково-технічна термінологія — значний шар лексики, який бурхливо розвивається та взаємодіє з іншими видами лексики, насамперед, загальноживаною. Тому вивчення структурних особливостей термінів науково-технічної літератури стало одним з найважливіших завдань сучасної лінгвістики.

Головін В. Н. і Кобрин Р. Ю. в роботі «Лінгвістичні основи вчення про терміни» визначають термін як слово або підрядне словосполучення, що має спеціальне значення, що виражає і формує професійне поняття і застосовується в процесі пізнання і освоєння наукових і професійно-технічних об'єктів і відносин між ними [1, с. 33].

Специфічність термінів полягає в тому, що «вони висловлюють наукові поняття, що вимагають досить точної дефініції відповідно до рівня розвитку тієї чи іншої галузі знань». Сутність терміна містить в собі сукупність абстрактності слів і зміст їх значень з поняттями. Таким чином, з огляду на всі функціональні та семантичні особливості термінів, можна сказати, що вони є завжди прямими і нейтральними, і позбавлені сполучних компонентів найменуваннями [3, с. 68].

Терміни складаються в певних терміносистемах, вони логічно пов'язані один з одним в тій чи іншій предметній галузі, і зміст кожного терміна взаємопов'язаний з іншими термінами і осмислюється на тлі системно оформлених семантичних співвідношень. Так, відмінною рисою терміна є наявність в назвах мовних одиниць таких елементів як -ема, наприклад, лексема, морфема, -трон, наприклад, космотрон, циклотрон, -сома, наприклад, хромосома, рибосома. Таким чином, простежується частотність штучного і усвідомленого створення і вживання нових термінів [2, с. 86].

Для терміна також характерні конкретність і недолік синонімів. Визначення вузьких професій свідомо розрізняються з простими текстами, які мають здатність генерувати велику кількість значень. Різноманітні визначення створюються з підтримкою одних і тих же лексем в різних терміносистемах. [2, с. 89].

Особливого розгляду набуває проблема мотивованості терміна, що полягає в його семантичності, тобто надає можливість відобразити у формуванні терміна кореляцію значущих визначень з іншими уявленнями. Безпосередні властивості, притаманні визначенню терміна, дають можливість йому бути таким, що запам'ятовується, і взаємодіяти з іншими визначеннями, встановлювати їх підхід до предмета позначення і області терміна в терміносистемі [2, с. 92].

Отже, дослідження термінів науково-технічних текстів засвідчило, що вони мають низку структурних ознак, які відрізняють їх від інших слів: сукупність абстрактності слів і зміст їх значень з поняттями, наявність в назвах мовних одиниць таких елементів як –ема, -трон, -сома, конкретність і недолік синонімів, вони є завжди прямими і нейтральними. У зв'язку зі значною кількістю виразних структурних ознак науково-технічних термінів, дослідження цієї проблеми перебуває у центрі уваги лінгвістів та фахівців інших суміжних галузей.

Література

1. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. – М.: Высшая школа, 1998. – 104 с.
2. Горелікова С. Н. Природа терміна і деякі особливості термінотворення в англійській мові / С. Н. Горелікова. – К.: Вісник, 2002. – 126 с.
3. Кузнецова Э. В. Метод ступенчатой идентификации в описании лексикосемантической группы слов // Уч. зап. Тартуского ун-та. Проблемы моделирования языка. – Тарту, 1999. – Вып. 228. – № 3. – Ч. 2. – С. 85-92.

ТЕД-ЛЕКЦІЯ ЯК МУЛЬТИМОДАЛЬНИЙ ТЕКСТ

Міненко Євгеній

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доц. КТППАМ, к. філол. н. Марченко В. В.

Одним з найкращих прикладів мультимодальності є TED-лекції. Уже звичні всім три великі червоні літери TED (Technology Entertainment Design) розшифровуються як Технології, Розваги, Проекти. TED є некомерційним приватним американським фондом, який щорічно проводить конференції та збирає яскравих особистостей із різних галузей [2]. Конференції проводяться в місті Монтерей (Каліфорнія, США), а з 2009 в місті Лонг-Біч (Каліфорнія, США) [4].

Організація TED розпочала свою діяльність у 1984 році з проведення конференції, на якій обговорювалися технології, розваги та дизайн. Сьогодні TED-лекції відбуваються майже на всі тематики та сфери, що існують у світі – від науки та бізнесу до глобальних питань, також слід зазначити, що лекції проводяться більш ніж 100 мовами [1].

Завдання TED-лекцій полягає у розповсюдженні унікальних ідей («ideas worth spreading»), всі лекції доступні на сайті TED.com [4]. Одними з основних тем лекцій є: наука, мистецтво, бізнес, глобальні проблеми, технології, культура, дизайн та розваги. Потрапити на конференцію можна тільки за запрошенням. До списку людей, які виступали на конференції TED входять такі відомі особистості, як 42-й президент США Білл Клінтон, нобелівські лауреати Джеймс Уотсон, Маррі Гелл-Ман, а також засновник Вікіпедії Джиммі Вейлз [4].

TED-лекції можна визначити як гібридний інноваційний веб-опосередкований жанр, який спрямований на популяризацію науки та розповсюдження ідей і є чудовим прикладом багатомодального тексту, оскільки вони включають у себе мовні та паралінгвістичні засоби (жести, мова тіла, інтонації, візуальні зображення та відеоролики), які взаємодіють та сприяють створенню ширшого значення, а ніж якщо б вони були презентовані окремо.

Метою спікера TED є донесення свого повідомлення та переконати свою аудиторію, тому виступ має таке ж важливе значення, як і саме повідомлення. Саме через це, візуальний супровід (різні кінезичні та пара лінгвістичні засоби семіотики) словесного повідомлення може мати особливу актуальність у передачі сенсу та посиленні ідей оратора [3].

Викладене надає підстави розглядати TED-лекцію як мультимодальний текст, що об'єднує у своїй структурі текстовий (вербальний), аудіальний та візуальний компоненти. Головною ідеєю лекції є якомога краще донести інформацію до якомога більшої аудиторії. Не всі можуть брати участь в TED-лекціях, а лише освідченні люди, які не лише добре знаються на тематиці своєї лекції, а й здатні ефективно впливати на реципієнта застосовуючи різні мовні та позамовні засоби комунікації.

Література

1. Офіційний сайт TED. URL: <https://www.ted.com/>
2. Курбанова А. Що таке TEDx та чому варто витратити час на перегляд цих відео. URL: <https://nachasi.com/2018/04/26/shho-take-tedx/>
3. Richards, J.M. & Gross, J.J. (2000). Emotion Regulation and Memory: The Cognitive Costs of Keeping One's Cool. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79 (3), 410-424.
4. [https://ru.wikipedia.org/wiki/TED_\(%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/TED_(%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F))

ГІПЕРО-ГІПОНІМІЧНІ ВІДНОШЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ КОМП'ЮТЕРНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Мірошниченко Олена

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. пед. н. доц. Демиденко О.П.

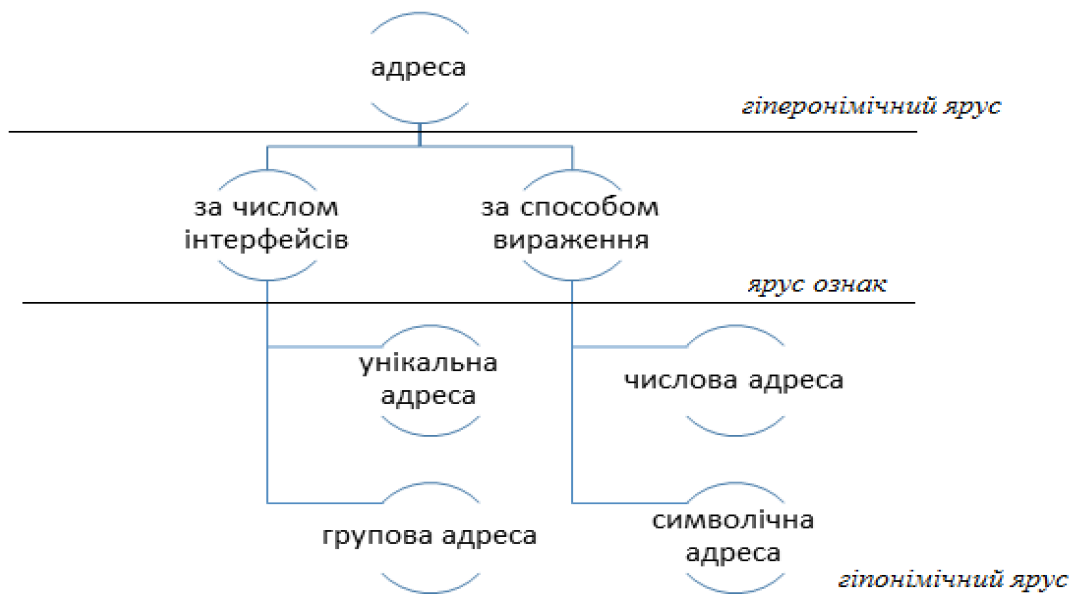
Сучасна ера характеризується швидким розвитком усіх галузей науки і техніки, відбуваються істотні зміни в лінгвістичній моделі світу – невпинно зростає кількість спеціальної лексики, особливо науково-технічних **термінів** (*terms*), які активно взаємодіють із загальноживаною лексикою. Загалом, термін – це прийнятий у певній галузі науки мовний засіб передачі спеціального поняття, який є результатом когнітивної діяльності людини та є важливим компонентом фахового спілкування.

Як відомо, однією з основних ознак терміна є системність, співвіднесеність з іншими термінами всередині терміносистеми. Вона забезпечується лексико-семантичними зв'язками. Особливим видом таких зв'язків є гіперо-гіпонімічні (родо-видові) відношення. Саме завдяки цим зв'язкам терміносистема постає як цілісна ієрархічна структура [3; 78-101].

У процесі номінації об'єктів дійсності семантика слів відображає їх взаємозв'язок. Одні терміни слугують для позначення класу осіб, предметів, властивостей, дій, станів. Інші ж термінологічні одиниці називають їх різновиди в межах даного класу. Такі відносини між словами прийнято називати **родо-видовими або гіперо-гіпонімічними**. Лексичну одиницю, що позначає родове загальне поняття, поняття вищого рівня, прийнято називати **гіперонімом** (від грец. *hyper* «понад», «над» і *onyma* «ім'я»). Слово ж, що означає видове окреме поняття, поняття нижчого рівня по відношенню до вищого, називають **гіпонімом** (від грец. *hypo* «внизу», «під» і *onyma* «ім'я»). У гіперо-гіпонімічних групах відокремлюється загальне семантичне ядро, так зване «**парасолькове**» (**збірне**) **поняття** (*umbrella concept*).

Гіперо-гіпонімічні групи в англійській комп'ютерній термінології мають складну структуру, в якій простежується поєднання простих і розгорнутих ієрархічних зв'язків. У такій структурі змішаного типу між певними основними гіперонімічними і гіпонімічними ярусами є додаткові яруси ознак, а між іншими основними ярусами проміжні яруси відсутні.

Розглянемо приклади гіперо-гіпонімічних відношень за допомогою наступного рисунку [1; 43-46] [2; 16-21].

Таким чином, одним з основних чинників структурної організації комп'ютерної термінології є гіперо-гіпонімічні відношення. Терміни об'єднуються в гіперо-гіпонімічні групи на основі родо-видових зв'язків, що відображають ієрархічність і взаємозумовленість понять галузі інформаційних технологій.

Література

1. Агабабян С. Р., Барабанова И. Г. Гипер-гипонимические отношения в языке Рунета / С. Р. Агабабян. – Т., 2016. – С. 43-46.
2. Даниленко В. П. Теоретичні та практичні аспекти нормалізації наукової термінології. / В. П. Даниленко. – К., 1980. – С. 16-21.
3. Матвієнко П. В. Українська інтерпретація англомовних термінів. / П. В. Матвієнко. – К., 2007. – 208 с.

КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Мірошніченко Олена

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

На початку ХХІ століття формується **когнітивний підхід в термінознавстві**. З точки зору прихильників цього підходу, до них відносяться Т. В. Дроздова, І. С. Квитко, Ф. Кессіді, В. М. Лейчик, В. Ф. Новодранов, О. О. Селіванова, А. В. Суперанська, термін розглядається як інформаційно

когнітивна структура, що накопичує спеціальні знання, які є необхідними в процесі наукової комунікації та професійної діяльності. Тобто, термін стає інструментом знання, носієм колективної професійно-наукової пам'яті. Термін вважається динамічним явищем, що народжується, формується та поглиблюється під час когніції, тобто, пізнання, переходу від концепту розумової категорії до вербалізованого концепту, який пов'язаний з певною теорією [4, с. 365-421].

Прихильники когнітивного підходу вбачають нові перспективи у вивченні терміна як результату пізнавального процесу. Проблема співвідношення мислення, мови і знання й так довгий час перебували в центрі уваги термінологів, починаючи з часу усвідомлення і виділення термінознавства як самостійної дисципліни.

Під впливом когнітивної лінгвістики мета термінознавчих досліджень перемістилася з вивчення специфічних властивостей терміна на його внутрішню природу, зумовлену зв'язком з професійною комунікацією, професійним знанням і професійною діяльністю, на проблему представлення знань в терміні [2, с. 21] .

Розвиток когнітивної лінгвістики спровокував новий спалах наукового інтересу до проблеми термінологічної лексики, в результаті чого в мовознавстві виділився новий напрямок – *когнітивне термінознавство (cognitive terminology)* [4, с. 365-421]. Термін «когнітивне термінознавство» вперше було зафіксовано 1998 року С.В. Гриньовим в створеному ним «Історичному систематизованому словнику термінів термінознавства». У якості об'єкта когнітивного термінознавства використовується така категорія як концепт.

Одним з перших, хто став використовувати поняття «*концепт*» (від лат. *conceptus* – поняття) (*concept*), був академік Д.С. Лихачов, який зазначав, що концепт є результатом зіткнення словникового значення слова з особистим і народним досвідом людини [1, с. 70].

Термін – це особливий знак, який виконує функцію позначення певного денотату. Знак – це матеріально-ідеальна одиниця, матеріальна сторона в якій реалізується у фізичній формі слова (морфологічно-фонологічній), а ідеальна представляє реальність у розумі людини. Кожен термін – це двостороння матеріально-ідеальна одиниця зі своїми планом змісту (змістом спеціального поняття) і планом вираження (лінгвістичною формою – фонетичною, графічною, морфологічною, словотвірною структурою) [2, с. 21].

Кожна система термінів – це когнітивна модель тієї чи іншої галузі знань або діяльності. Фахівці конкретної галузі знань у своєму спілкуванні використовують терміни, які є особливими когнітивними структурами представлення концепцій – *фреймами (frames)*. Фрейм сприймається як

структура, що має центральну частину – ядро, відносно якого на однаковій відстані розташовані *слоти/вузли* (певні типи інформації, релевантні для фрагмента дійсності, що описується) або *термінали* (незаповнені вузли), що фіксують ті концепти, сукупність яких і створює образ концепту, представленого ядром фрейма. Такі фрейми, тобто певним чином структуровані лексичні системи і підсистеми, є мовною репрезентацією конкретної схематизації досвіду або знання у вигляді сукупності ієрархічно розташованих, що взаємодіють один з одним, елементів [1, с. 70].

З точки зору когнітивного термінознавства терміни народжуються в дискурсі. Категорія дискурсу прийшла на зміну категорії тексту і неймовірно швидко стала провідною в усьому спектрі лінгвістичних досліджень. Сьогодні категорія дискурсу легко вміщує в себе практично будь-яку сферу професійного спілкування. *Дискурс (discourse)* (від лат. *discursus* «бесіда», «розмова») – це зв'язний цілісний текст, виражений у письмовій або усній формі, разом з екстралінгвістичними, прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами. Тобто, дискурс – це значно ширше поняття, ніж текст. Дискурс – це текст в нерозривному зв'язку із ситуативним контекстом. Дискурс – це мова, занурена в життя [3, с. 142-153].

Отже, когнітивний підхід до розуміння термінів дозволяє розкрити причини і механізми динамічних процесів в сфері термінологічної номінації з урахуванням мінливих когнітивно-комунікативних потреб людей.

Література

1. Голованова Е. И. Когнитивное терминоведение / Е. И. Голованова. – Челябинск, 2008. – 180 с.
2. Квитко И. С. Термин в научном документе / И. С. Квитко.– Львов : Выща шк., 1976. – 150 с
3. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура / В. М. Лейчик. – [изд. 3-е]. – М. : ЛКИ, 2007. – 254с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник / О. О. Селіванова – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.

ORTHOGRAPHISCHE MERKMALE DER VONG-SPRACHE

Мисливий Климентій

студент 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Туришева О. В.

Die Mitte der 2010er Jahre als Internetphänomen entstandene Vong-Sprache zählt zu den neusten Sprachkreationen der deutschen Sprache. Kennzeichnend für die Vong-Sprache sind der Gebrauch von Anglizismen und Malapropismen, eine absichtlich veränderte Grammatik sowie eine Rechtschreibung, die zahlreiche Fehler voraussetzt [4, S. 1]. Im Folgenden möchte ich darauf eingehen, welche orthographischen Merkmale für die Vong-Sprache typisch sind.

Alle orthographischen Merkmale der Vong-Sprache lassen sich zwei Kategorien zuordnen: Fehler, die aus Unkenntnis der Rechtschreibregeln resultieren, und Tippfehler, die dem Computerschreiben geschuldet sein können. Ein Wort wird jeweils so verändert, dass der Sinn trotzdem erkennbar bleibt [1, S. 15f.].

Typischerweise sind in einem Vong-Text folgende orthographische Merkmale präsent:

- Weglassung, Vertauschung oder Hinzufügung von Buchstaben [1, S. 16]: *wilkürli* statt *willkürlich*, *guteng morgen* statt *guten Morgen*, *weng* statt *wenn*;
- Verdrehung von Buchstaben, wobei das Wort immer noch erkennbar bleibt: *gayschichte* statt *Geschichte*, *Jewrüsselheim* statt *Jerusalem*, *Legastechniker* statt *Legastheniker*;
- Vermeidung der Geminatio: *halo* statt *hallo*, *ale* statt *alle* [3, S. 5];
- Austausch von M durch N und umgekehrt: *zusammen* statt *zusammen*, *damke* statt *danke* [3, S. 19]. Dies ist eines der auffälligsten Merkmale der Vong-Sprache, das sich so weit etabliert hat, dass es fast zu einer Regel der Vong-Sprache wurde [1, S. 16]. Vermutlich ist das Phänomen darauf zurückzuführen, dass Tasten N und M auf der Tastatur nebeneinanderliegen. Das heißt, der Austausch von M durch N parodiert häufige Fehler vieler Internetnutzer [3, S. 5];
- Austausch von Ä durch E: *Saite* statt *Seite*, *menlich* statt *männlich* [2, S. 30].

In der Vong-Sprache gelten eigene Gesetzmäßigkeiten für Groß- bzw. Kleinschreibung. Die Großschreibung von Nomen und Satzanfängen ist optional, außer wenn es sich um einen Eigennamen handelt: *oppertunity*, *yearz*, *blood*; *u God speakte zu seinem Boi, Abraham* [2, S. 22]; *U Gott sayte: // "was is das für 1 nices life?"*.

Des Weiteren ist es für die Vong-Sprache typisch, Ziffer statt Wörter zu gebrauchen. Folgende Merkmale lassen sich feststellen:

- Ersatz des unbestimmten Artikels „ein“ bzw. „eine“ durch Ziffer 1 bzw. 1e, wobei die beiden Formen bei femininen Nomen möglich sind: *1 nices Bizepss* [2, S. 45], *1 krasser Strongman* [2, S. 45], *1e schöne Figur*, *1 überflye Bitch*, *1 Taufe* [2, S. 67];

- Ersatz der Zahlwörter durch entsprechende Ziffer: 1-2 Weekz später [2, S. 13], 2,5 Hourz [2, S. 17], 3 Angelz [2, S. 28];
- Ersatz der Buchstabenkombination -ein- in der Wortmitte: *dle* statt *deine*, *m1* statt *mein* usw.

Die Rechtschreibung bestimmter Pronomen, Partikeln, Konjunktionen und Präpositionen unterliegt auch Veränderungen, insbesondere:

- die Rechtschreibung der Pronomen: *i* statt *ich*, *si* statt *sie*, *mi* statt *mich* [3, S. 5], *si* statt *sich*;
- die Rechtschreibung der Negationspartikel *nicht*: *nit* [3, S. 5];
- die Rechtschreibung der Konjunktion *und*: *u*;
- die Rechtschreibung der Präposition *von*: *vong* (Regelfall, *von* – Ausnahmefall).

Zusammenfassend lässt sich festhalten, dass orthographische Merkmale der Vong-Sprache die Ausdrucksweise der Menschen mit oberflächlichen Deutschkenntnissen und geringer Intelligenz nachbilden. Diesem Zweck dienen mit voller Absicht gemachte Fehler, die zu Gesetzmäßigkeiten dieser Sprachkreation wurden.

Quellenverzeichnis

1. Pascal Lippuner. Nachdenkliche Sprüche mit Bilder[sic] / Pascal Lippuner. – Zürich, 2017. – 47 S.
2. Shahak Shapira. Holyge Bimbel: Storys vong Gott u s1 Crew / Shahak Shapira.. – 80 S.
3. Turysheva O. Sprechen Sie Vong? / Oksana Turysheva // Linguistische Treffen in Wrocław. – 2018. – Online unter: http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-fa9fd6e8-1aa1-441d-aa29-9a853e288079/c/turysheva_277-285.pdf
4. Was ist die Vong-Sprache? Bedeutung, Beispiele, Ursprung, Definition. – Online unter: <https://www.bedeutungonline.de/was-ist-die-vong-sprache-bedeutung-beispiele-ursprung-definition/>

КОМУНІКАТИВНІ ДЕВІАЦІЇ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ НЕКОРЕКТНЕ ВЖИВАННЯ ПАРОНІМІВ

Муляр Назар

студент 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доц. Туришева О.О.

Незважаючи на те, що в роботах вітчизняних германістів термін «паронім» досить широко розповсюджений, німецькі лінгвісти це лексичне явище як правило визначають за допомогою описових конструкцій. Наприклад, у відомого німецького видавництва «Duden» існує словник «Слова, що легко сплутати» («Leicht verwechselbare Wörter»). Автор словника В. Мюллер розглядає і коментує слова, що мають певну звукову подібність. Деякі слова з одного ряду бувають навіть різними частинами мови, тобто не є паронімами в нашому розумінні.

Як приклади «слів, що легко сплутати» автор наводить такі пари: *anscheinend – scheinbar, Aufschrift – Inschrift – Anschrift – Beschriftung – Unterschrift – Überschrift – Schrift, bedeutend – bedeutsam, begreiflich – begrifflich, fatal – fatalistisch* та ін. [1].

Попри меншу розповсюдженість німецькомовної паронімії відносно української мови, це лексичне явище представляє великий інтерес для сучасних науковців. Оскільки в окремих випадках хибне розуміння паронімів може призвести до суттєвих непорозумінь, особливу увагу варто було б приділити саме тим паронімічним рядам, складові яких мають зовсім відмінні значення (семантично, за емоційним забарвленням, за сферою вживання, тощо).

Прикметники *autoritär – autoritativ* (авторитарний – авторитетний) сильно подібні один до одного фонетично та графічно, проте, якщо переплутати їх у комунікативній ситуації, значення девіації може виявитись колосальним. Словник паронімів німецької мови, розроблений Інститутом німецької мови приводить таке тлумачення:

Autoritär - bezeichnet einen Führungsstil, ein System, einen Sachverhalt oder eine Person als diktatorisch, absolutistisch und totalitär.

Autoritativ - bezeichnet einen Erziehungs- oder Führungsstil einer Person oder die Person selbst als maßgebend, als auf einer bestimmten Instanz oder einem Geltungsbereich beruhend [2].

*Mein Vater war ein **autoritärer** Mensch* (негативна конотація).

*Mein Vater war ein **autoritativer** Mensch* (позитивна конотація).

Таким чином, припустившись подібної помилки можна легко скласти хибне враження про людину, яку описують.

Ще один приклад потенційної девіації можна прослідкувати, якщо припуститися помилки у вживанні прикметників *kinderlos – kinderfrei* (бездітний – без дітей). У словнику паронімів німецької мови наводяться такі тлумачення:

Kinderlos - bezeichnet eine einzelne Person oder ein Paar dahingehend, keine leiblichen oder adoptierten Kinder zu haben.

Kinderfrei - charakterisiert einen Ort oder Zeitraum dahingehend, dass dieser entgegen des gewohnten Zustands keine Kinder aufweist bzw. dass keine Kinder anwesend sind [3].

*Wir können Sie hier nicht unterbringen, weil dieser Saal nur für die **kinderfreien** Besucher ist.*

*Wir können Sie hier nicht unterbringen, weil dieser Saal nur für die **kinderlosen** Besucher ist.*

Можна помітити, що прагнення закладу створити комфортні умови для відвідувачів, що прийшли без дітей, можуть сприйматися як відверта нетолерантність лише через хибно обраний паронім.

Отже, явище паронімії в німецькій мові попри невелику розповсюдженість, відіграє важливу роль у комунікації і потребує пильності мовця задля уникнення девіацій. Із проаналізованого матеріалу можна зробити висновок, що тема потребує подальшого дослідження.

Література

1. Müller W. Leicht verwechselbare Wörter. – Mannheim: DUDEN Taschenbücher, Bibliographisches Institut AG, 1973. – 336 S.
2. Paronyme – Dynamisch im Kontrast / Institut für deutsche Sprache. Mannheim, 2020. – Режим доступу: https://www.owid.de/parowb/artikel/autorit%C3%A4r_autoritativ/diff
3. Paronyme – Dynamisch im Kontrast / Institut für deutsche Sprache. Mannheim, 2020. – Режим доступу: https://www.owid.de/parowb/artikel/kinderlos_kinderfrei/diff

ДОКУМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Нагнибіда Валентина

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Борбенчук І.М.

Стрімкий розвиток міжнародної торгівлі сприяє лінгвістичному вивченню текстів документів як одного з видів комунікації та ведення ділових стосунків.

Торговельні документи були предметом дослідження таких науковців, як В. Апопій, А. Виноградська, С. Кулешов, Н. Кушнарєнко, С. Литвин, які вважають торговельну документацію підсистемою галузевої економічної

системи документації, що забезпечує підтримку сфери торгівлі, її документаційне супроводження, та включає тендерну, рекламну, транспортну, первинно-облікову, логістичну, страхову, нормативну документацію, а також господарські договори.

Учений С. Кулешов стверджує, що незважаючи на чисельні наукові роботи, присвячені розробці класифікації документів, тільки деякі з них містять чіткі визначення узагальнюючих типологічних схем документації [3; 4].

Професор С. Кулешов системи документів офіційного походження групує таким чином:

- базові – навчальна, економічна, наукова, судова, законодавча, громадсько-політична, військово-оборонна та інші;
- інфраструктурні – нормативна документація (документація з охорони праці, з пожежної безпеки, зі сертифікації та стандартизації), управлінська;
- галузеві (дисциплінарні) – гуманітарні, технічні, природничі;
- економічні – фінансова, торговельна, зовнішньоторговельна, банківська, виробнича, цінова документація.

Основою англійських міжнародних документів є загальноживана нейтральна лексика, що співвідноситься зі спеціальною й термінологічною лексикою, а також уніфіковані скорочення, аббревіатури. До економічної терміносистеми відносять терміни-слова та терміни-словосполучення, що формуються двома способами творення слів, а саме префіксальним та суфіксальним.

Щодо лексичного складу документації міжнародних організацій, то варто зауважити, що йому здебільшого притаманне функціонування фразових стандартів, які служать зачином, логічним переходом та кінцівкою текстів установчих документів [2, С. 6]. До них відносять спеціальну лексику документації регламентаційного характеру, що сприяє досягненню мети домовленості.

Зокрема, досить часто зустрічаються наступні фразові стандарти:

- *The Parties understand and agree* – Сторони розуміють і погоджуються;
- *The instruments of ratification, acceptance or approval* – документи про ратифікацію, прийняття чи затвердження;
- *The parties welcome and endorse* – сторони вітають і схвалюють;

До своєрідних лексичних засобів В. Калюжна та О. Зарума-Панських зараховують також так звані ділові стандарти, що надають документам певний відтінок стилістичного значення. Використання кліше – одна з

основних особливостей лексики міжнародних договорів, оскільки їх часто вживають задля ощадливості мовних засобів вираження.

Лексичний склад міжнародних договорів можна вважати кількісно обмеженим, оскільки присутня тенденція до замкнутості, вживання уніфікованого ряду лексем, структур й фраз, яким властиві лімітовані можливості сполучуваності, що і можна вважати одним з доказів консервативності стилю.

Приналежність до офіційно-ділового функціонального стилю є основною особливістю документів міжнародних організацій. За словами дослідниці О. Зарума-Панських, такі ознаки стилю, як багатослів'я, складні конструкції, синтаксис, надлишок повторів, укладачі договорів вважають вкрай необхідними та незамінними мовними засобами, що сприяють точності, інформаційній стислості, чіткості викладу, однозначності тлумачення та всеохопності положень [1, с. 144-149]. Стиль міжнародної ділової документації є безособовим, об'єктивним і неупередженим.

Документація міжнародних організацій укладається за узвичаєним принципом, конкретно визначеними правилами та нормами. Як правило, в міжнародних документах стандарт визначають як основну стильову рису. Мається на увазі не лише словесний шаблон (вирази, стереотипні фрази, кліше), а й розміщення текстового матеріалу, оформлення думок із застосуванням спектру можливостей тексту документа. Зразками міжнародних документів, текстове оформлення яких закріпилося протягом довгого часу й наразі відіграє важливу роль, є резолюції, декларації, меморандуми, угоди та багато інших.

Література

1. Зарума-Панських О. Р. Лексико-семантичні особливості текстів міжнародних договорів. Іноземна філологія. 1999. – Вип. 111. – С. 144-149.
2. Иссерлин Е. М. Лексика и фразеология современных дипломатических документов. Москва: Из-во Моск. полиграф. ин-та, 1966. – 15 с.
3. Кулешов С. Г. Новый взгляд на структуру документознавства. Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 10. – С. 24-27.
4. Швецова-Водка Г.М. Типологія документа: навч. посібник для студ. ін-тів культури. Київ: Кн. палата України, 1998. – 80 с.

НЕОСЕМАНТИ В РАКУРСІ ЇХ СИНТАГМАТИЧНИХ ТА ПАРАДИГМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ГРУПАХ

Наливайко Валерія

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к., філол .н., доц. Ткачик О.В.

Однією з причин запозичення іншомовних слів є відсутність відповідного найменування в мові-рецепторі. Близько 15% новітніх англіцизмів запозичуються в зв'язку з відсутністю відповідного найменування в мові. На відміну від екзотизму, неологізми затребувані самим життям, розвитком науково-технічного прогресу і посиленням міжнародних контактів. Так як нові лексичні одиниці або актуальні неологізми є єдиним позначенням денотатів, мають всі підстави увійти в мову в якості повноправних одиниць системи [1, с. 45].

Відібрані неосеманти розподіляються за такими лексико-семантичними групами:

1. ЛСГ «їжа, харчування»: *fast-food*.
2. ЛСГ «спорт»: *draft, spoiler*.
3. ЛСГ «мода, зовнішність і стиль людини»: *baby face, second hand, image-maker, trend, dress-code, metrosexual, face-control, freak, hipster*.
4. ЛСГ «Комп'ютерні технології, комп'ютер, Інтернет»: *account, blogger, blogosphere, googly, driver, profile, trolls, screen-shot, interface, infographic, copypast, online, offline, offtopic, offtopic, selfie, scan, screen shot, fake, chat, chat*.
5. ЛСГ «економіка, маркетинг, бізнес»: *startup, freelancer, brand-manager, clearing, supervisor*.
6. ЛСГ «музика, література, мистецтво»: *glam rock, loft, prequel, remix, remake, soundtrack, sound producer, sequel, spoiler, headliner, chart*.
7. ЛСГ «шоу-бізнес, кіно, телебачення»: *multiplex; prime-time, trailer, chart, showman*.
8. ЛСГ «терміни, професійний сленг»: *content-analysis, copywriter, logistics, lowcaster, paternity*.
9. ЛСГ «сфера обслуговування, торгівля, соціальна сфера»: *merchandiser, merch, supervisor, billboard, baby box, discounter, office manager, promoter, reception*.
10. ЛСГ «приміщення»: *discount center, call center, penthouse, drain, townhouse*.
11. ЛСГ «політика і політологія»: *lobby, primaries, spoiler*.

Слова, що не увійшли в будь-які конкретні лексико-семантичні групи: *downshifting, crowdfunding, lifehack, prank, feedback, flash mob*. Ці слова не мають еквівалента в українській мові, тому що зазвичай їх запозичення відбувалося разом з новим в світі явищем. Наприклад, в модельній індустрії вирішили класифікувати типажі модельних осіб, і для назви типуажу з'явилося слово *baby-face*. З розвитком соціальних і політичних відносин стали з'являтися угруповання людей, побічно, в кулуарах, що впливають на події: політичне лобі, гомосексуальне лобі. Спочатку ці угруповання з'явилися на Заході. В українській мові цьому не було назви, тому для їх позначення був запозичений іноземний термін *lobby* [2, с. 45].

Як показують приклади, використання подібних неосемантів, їх освоєння мовою-реципієнтом проходить досить стрімко. Особливо це стосується слів, які номінують «живучі», актуальні денотати. Як тільки перестає існувати сама реалія, слово переходить в пасивний запас запозичень. Ті лексичні одиниці, які міцно входять в мову, піддаються адаптації [3, с. 5].

Процес синтагматичного аналізу складається з прийомів членування мовних послідовностей і визначення їх складу, а також спеціальних методів виявлення впливу однієї одиниці на іншу або ж їх взаємодії, причому особливо чітко це проявляється в фонології і морфології. Синтагматичний аналіз спрямовується на визначення відносин між мовними одиницями. Одиниці, здатні займати одну і ту ж позицію в аналізованій послідовності, а також виступати в якості взаємозаміни субститутів, вважаються вхідними в один парадигматичний ряд. Але з цього випливає, що до поняття парадигматичних відносин можна прийти незалежно від синтагматичних зв'язків [3, с. 6].

Синтагматичні зв'язки спостерігаються на різних рівнях будови мови. Однією з найважливіших сфер прояви синтагматики є синтаксис. Закони і правила синтагматики проявляються у всіх аспектах синтаксису. Слід розрізняти валентність (наприклад, *соруpast* (що?) Дані, інформація, статті (звідки?) З сайту, зі словників, з документа) - потенційну здатність слова сполучатися з іншими словами і сполучуваність - реалізацію або нереалізацію валентності в контексті [4, с. 78].

Запозичення на нижчих щаблях інтеграції не входять до морфологічної і словотворчої парадигми, а свою природу як частин мови і граматичні значення (такі, як рід, число, відмінок) висловлюють лише синтагматичні. Далі низький ступінь інтеграції проявляється в способі включення неосемантів у синтагматичні відношення. Синтаксична структура мови володіє такою гнучкістю, що дозволяє запозиченим словам виступати в висловлюванні в тих позиціях, які є зручними для пояснення їх семантики. Також дуже впливає здатність української мови до дериваційної стандартизації лексичних одиниць:

від іноземних слів утворюються деривати (наприклад, від запозичення глук утворилося дієслово глючити і прикметник глючний). Тобто тенденція іноземних слів до інтеграції проявляється в тому, що вони пристосовуються (адаптуються) до системних особливостей сучасної мови [5, с. 8].

Словотворчо-парадигматична адаптація - процес поступового розвитку словотворчих відносин у запозичених лексичних одиницях з іншими лексичними одиницями. У лексичну систему сучасної мови можуть бути запозичені лексичні одиниці, пов'язані словотворчими відносинами [6, с. 260]:

а) з лексичними одиницями, запозиченими незалежно від них (в минулому, зараз, з тими, які будуть запозичені в майбутньому);

б) з лексичними одиницями, які були запозичені разом з ними (у взаємозалежності);

з) з новоствореними лексичними одиницями, виникнення яких вони самі і мотивували (АйСІК-аська-асечний).

Основним законом лексичної синтагматики є семантична узгодженість. Вона полягає в тому, що суміжні слова-синтагми пов'язані з собою внутрішніми семантичними відносинами. Ці зв'язки визначають можливість їх вживання в рамках однієї фрази, текстового фрагмента або тексту. Існує дві позиції, в якій можуть себе проявляти слова-синтагми. Це сильна і слабка позиції.

Сильна позиція слова-синтагми є контекстом, в якому реалізується пряме значення запозиченого слова. Слабка позиція слова-синтагми - це контекст, в якому не реалізується основне значення слова, і за рахунок цього окремі семантичні компоненти відходять на другий план і реалізуються закладені в слові потенційні [7, с. 21].

Розглянемо приклади реалізації сильної і слабкої позиції запозичень. Слово «baby» має пряме значення «дитина, малюк». Слово «baby» реалізує своє основне і пряме значення - «малюк», «дитина» тому співвідношення слова baby цілком припускає наявність контексту, який створюється такими словами, як «няня». Це сильна позиція. Слово «baby» може реалізувати своє переносне значення: «дівчина», «крихітка». Це слабка позиція.

Таким чином, ми розглянули синтагматичні та парадигматичні відносини, в які вступають в українській мові неосеманти. Не всі неосеманти мають еквівалент в українській мові. У разі, якщо в мові-рецепторі є еквівалент, запозичення відбувається з метою розмежування відтінків сенсу з українським словом або конотативними відмінностями. Природним мовним явищем є стилістичне розмежування сфер вживання запозичень та еквівалентів. Неосеманти вступають в синтагматичні зв'язки, що проявляються в їх специфічній сполучуваності. Залежно від контексту неосеманти можуть

перебувати в сильній або слабкій синтагматичній позиції, реалізуючи, відповідно, пряме або переносне значення.

Література

1. Kobenko Y. V. Language and environment. Experience in the systematization of interdisciplinary research data. Tomsk, TPU Publishers, 2017. – 214 p.
2. Шанский М. Н. Лексикология современного русского языка. – М.: ЛКИ, 2007. – 304 с.
3. Сінькевич О. Б. Політкоректність в контексті глобалізаційних процесів сучасності. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 12 с.
4. Скороходова Е. Ю. Роль и употребление неологизмов в современных СМИ. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук.* – 2016. – № 5-3. – С.77-78.
5. Сенько Є. В. Теоретичні основи неології. Владикавказ: ВИД, 2001. – 235 с.
6. Петрова С. І. Неологізми в сучасній італійській мові: структурно-семантичні характеристики та перекладацький аспект. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія.* – 2017. – Вип. 34. – С. 258-263.
7. Лопатін В. В. Народження слова. Неологізми освіти. М.: Наука, 1993. – 152 с.

НЕОЛОГІЗМИ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ніколаєнко Ю.

Студентка 3 курсу, група ЛА-73, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

На сьогодні англійська мова, як і багато інших мов, переживає так званий «неологічний бум», адже величезний потік нових слів, особливо тих, які стосуються сфери інформаційних технологій, створив необхідність їх фіксування та пояснення.

Об'єктом дослідження виступають неологізми сфери інформаційних технологій сучасної англійської мови.

Варто зазначити, що проблемою неології займалися такі вчені, як І.В. Андрусак, В.Г. Гак, В.І. Заботкіна, Ю.А. Зацний, Г.І. Міськевич та інші.

Е.В. Бреус визначає неологізм як «нововведений або вжитий із новим значенням мовний вираз» [1, с. 104]. Л.Г. Верба вважає, що «неологізм – це є

слово, значення якого з'являється в певний період часу в мові і його новизна усвідомлюється мовцями» [2, с. 95]. За визначенням В.І. Заботкіної, неологізми – «це нові слова або фразеологічні одиниці, утворені власними засобами мови або запозичені, які з'являються в мові в конкретний період її розвитку у зв'язку зі змінами умов життя суспільства, а також у зв'язку з досягненнями в науці та техніці, з метою виразити нові поняття, відобразити нові сторони наявних понять, виразити старі поняття в тих випадках, коли виникає необхідність у більш удосконаленій формі вираження цього поняття або вираження емоційно-естетичної оцінки вже наявного поняття» [3, с. 19].

Перекладаючи науково-технічні тексти, ми стикаємося з низкою проблем. Труднощі перекладу науково-технічних текстів зумовлені складністю перекладу певних неологізмів, бо вони позначають реалії, яких не існує в мові перекладу, недостатньою кількістю або взагалі відсутністю спеціалізованих словників українською мовою, необхідністю застосування правильних методів перекладу лексики, наявністю безеквівалентних аббревіатур, слів, що позначають певні нові явища, і власних імен.

В залежності від способу утворення розрізняють лексичні, семантичні та фразеологічні неологізми [4, с. 6]. Залежно від умов утворення неологізми поділяють на загальномовні та індивідуально-авторські [5, с. 5]. Залежно від цілей утворення нових слів, розрізняють номінативні та стилістичні неологізми [6, с. 276].

У процесі міжмовних контактів було винайдено низку засобів передання неологізмів: транскрибування, транслітерація, калькування.

Описовий переклад полягає в переданні значення англійського слова за допомогою більш-менш розповсюдженого пояснення. Цей спосіб можна застосовувати як для пояснення значення слова в словнику, так і під час перекладу неологізмів у конкретному тексті. Перевагою цього перекладу є те, що за допомогою нього можна перекласти будь-який неологізм. Основний недолік в тому, що не завжди можна правильно й чітко тлумачити значення нового слова.

Актуальність теми зумовлена необхідністю дослідження даного пласта лексики, оскільки кількість нових лексичних одиниць у галузі інформаційних технологій з кожним днем збільшується. Це пояснюється низкою причин, з-поміж яких стрімкий розвиток науки та техніки, позначення реалії, яких немає в мові перекладу, недостатня кількість або взагалі відсутність потрібних словників українською мовою, необхідність застосування доречних методів перекладу лексики, наявність аббревіатур, які не мають еквівалентів, слів, що позначають певні нові явища. Попри велику зацікавленість неологізмами з боку науковців, їх аналіз все ще залишається досить проблемним.

Проаналізувавши вище подану інформацію, можна сформулювати своє бачення сутності даного пласта лексики. Неологізмами слід вважати нові слова або стійкі словосполучення, нові або за формою або за змістом, або за формою і за змістом, яким притаманна новизна протягом певного відрізка часу. Ці терміни входять в лексико-семантичну систему мови, мовну сферу, та не фігурували в пройдешньому періоді. Вони утворені за словотвірними законами відповідної мови, або запозичені з іншої мови у зв'язку з потребою відображення нових реалій. Це терміни, які перейшли з пасивного словникового запасу мови та сприймаються носіями мови, соціумом як нові і зафіксовані в словнику нових слів. Під час перекладу неологізмів часто використовуються різні способи для досягнення точного варіанту перекладу: транскодування (транскрибування і транслітерація), калькування, описовий переклад.

Література

1. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский / Е.В. Бреус. – М.: УРАО, 2000. – 208 с.
2. Вербя Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л.Г. Вербя. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 160 с.
3. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка / В.И. Заботкина. – М. : ВШ, 1990. – 124 с.
4. Зацний Ю.А. Сучасний англійськомовний світ і збагачення словникового складу. – Львів: ПАІС, 2007. – 228 с.
5. Намитокова Р.Ю. Авторские неологизмы: словообразовательный аспект. – Ростов-на-Дону, 1986.
6. Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык. М.: Айрис-Пресс, 2002. – 448 с.

FORMATION AND FUNCTIONS OF THE UKRAINIAN TERMINOLOGICAL SYSTEMS

Nuriiieva Oleksandra

1 year master student, group LE-91mp,

faculty of linguistics Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Academic advisor: Candidate of Philological Science, Assoc. Prof. Tkachyk O.

The scientific language of Ukraine was formed under unfavorable conditions, which led to the unnatural development of specific terminological systems. The long stateless state of Ukraine has negated the establishment of humanitarian, natural,

artistic and science and technical terminological systems [2, p. 17-25].

First of all, it is important to provide the definition for the term «terminological system». Terminological system is deliberately selected and created terminological units for their further use in the specific field of knowledge. V. M. Leychik believes that terminological system emerges as a complete system of concepts of a particular industry. Compared to the unordered terminology, terminological system is a clear and complete system of terms [3, p. 54-55].

For the first time the question of systematic terminology was investigated by D. S. Lotte. According to his research the systematic character in terminology can be achieved by fulfilling the following three conditions:

- 1) the classification of concepts should be the basis of the terminological system;
- 2) the need to distinguish between the terms and concepts using classification schemes;
- 3) the word-term within the terminological system must simultaneously indicate the specificity and generality of the term among other terms of the terminological system [4].

The study of concepts can also be used in the field of translation studies, where an idea that determining the boundaries of the conceptual space of the original work is a precondition for creating a quality translation text is an innovative one. The works of D. S. Lotte, S. S. Vilchynsky, M. K. Borisova, O. F. Kucherenko, A. Medvedev and other linguists are dedicated to the problems of research and analysis of formation and functioning features of terminological systems, but the lack of clear views on this issue in today linguistics determines the relevance of further detailed consideration.

To formulate a theory that describes a specific sphere of terminological system, existing terminology can be deliberately constructed or rearranged, by ordering and depriving inaccurate terms and replacing them with exact ones. Such terms are created by the unification of terminological variants. As a result, terminological system emerges on the basis of terminology and able to replace it [4].

In linguistics there are two positions of terminological system formation:

- 1) The first position is based on the conventionality of the terminological system, emphasizing the fact that the term cannot occur by itself and is specifically created in the system of industrial or scientific activity. A. Medvedev notes that the system of concepts gives the word a terminological function. Depending on the ability of the word to be contextually introduced into the system of concepts, the word can become a term [5, p. 13].
- 2) The second position is based on the idea that terminological system is subject to similar laws of creation that are used to create words in common language. According to S. S. Vilchinsky, trying to separate the correct term from the

linguistic environment is a difficult task. The researcher questions the uniqueness, specialization and emotional neutrality of the term and considers the presented characteristics to be relative. Terminological system is created by man and always interacts with natural language, as well as being constructed and functioning according to its laws [1, p. 35].

Thus, terminological system is created by mankind and always interacts with natural language, as well as being constructed and functioning according to its laws. As a part of the lexical system of natural language, the terminological system serves for the special purposes; it is layered on the basis of the natural language, in order to serve the special sphere of activity or knowledge area.

References

1. Вильчинский С. С. Термин и общелитературное слово / С. С. Вильчинский // Мова і культура: Матеріали 6-ї Міжнар. наук. конф. – К.:Collegium, 1998. – Т. 2. – С. 35-38.
2. Козловський В.О. Термінологічні уваги / В. О. Козловський // Бібліотечний журнал. – 1926. – Ч. 6–8. – С. 17-25.
3. Лейчик В.М. Проблема системности в отечественном терминоведении // Научно-техническая терминология (научно-реф. сборник). – М., 2001. – Вып. 2. – С. 53-56.
4. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики / Д. С. Лотте. – М.: Издво АН СССР, 1961. – 158 с.
5. Медведів А. Що ж таке термін? / Андрій Медведів // Проблеми української термінології: зб. наук. праць учасників XI Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології Слово Світ 2010». – Л.: Львівська політехніка, 2010. – С. 12-18.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Озимай Інна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Сучасна військова термінологія потребує постійного вивчення та чіткої класифікації, оскільки склад англійської загально-військової та військово-технічної термінології є досить непостійним, так як він безупинно змінюється шляхом зникнення ряду слів із загального ужитку, зміни прийнятих значень,

поповнення термінологічними неологізмами, у зв'язку з реорганізацією збройних сил, розробкою нових зразків військового озброєння та техніки, нової стратегії ведення бойових дій тощо [5, с. 14-15].

Класифікація термінів полягає в таких особливостях як: зміст, структура, функції тощо. Для того щоб вибрати найбільш прийнятний варіант перекладу терміна, перекладач повинен спиратися на певну класифікацію.

Як правило, військова термінологія ділиться на офіційну термінологію, що складається зі статутних термінів, та на нестатутну термінологію, яка вживається в усному мовленні військовослужбовцями.

У свою чергу офіційна військова термінологія складає систему лексичних засобів, що позначають поняття військової науки і вживаються у сфері професійного спілкування. Слід зауважити, що оскільки військова справа, військова наука, поділяються на окремі області, то відбувається виділення термінології тактичної, військово-організаційної, військово-технічної, термінології за родами військ та видів збройних сил.

Нестатутна термінологія включає в себе слова і поєднання частини військової термінології, що виникають і вживаються здебільшого серед особового складу збройних сил. Таким чином, нестатутна термінологія є різновидом військового сленгу. Тут можна виділити наступні основні категорії лексики: просторічну лексику і жаргонізми. Наприклад, *pillbox* – *закрите вогневе спорудження*; *armor* – *бронетанковіє війська*; *dud* – *розірвався боєприпас*; *mess* – *кухня-їдальня*; *stick* – *серія бомб*; *група парашутистів*; *ручка управління (літаком)*.

На думку В. Литовченко, найпоширенішими прикладами класифікації термінологічних одиниць мови можуть бути наступні класифікації [3, с. 158]:

1. Класифікація за змістовою (семантичною) структурою, яка дозволяє виділити терміни однозначні та багатозначні, тобто ті терміни, які мають два або більше значень у рамках однієї термінологічної системи;

2. Класифікація за сферою використання: універсальні (для багатьох споріднених областей), унікальні (для однієї області) та концептуально-авторські терміни;

3. Історико-лексикологічна класифікація термінів, створена для кожної епохи, у якій фігурують терміни-архаїзми та терміни-неологізми.

Л. Білозерська Л. запропонувала класифікацію термінів на три групи відповідно до ступеня спеціалізації значення [1, с. 22-23]:

1. Загальнонаукові терміни – терміни, які вживаються практично у всіх галузевих термінологіях;

2. Міжгалузеві терміни – терміни, які використовуються в кількох споріднених або віддалених галузях.

3. Вузькогалузеві терміни – терміни характерні лише для певної галузі.

Також при класифікації термінів слід виділити історичний аспект, на підставі якого терміни поділяються на споконвічні та запозичені терміни. Споконвічні терміни – це поняття, які здавна існували в мові. Для англійської мови це слова індоєвропейського, спільно германського походження та власне слова англійської мови. Для безпосередньо української мови, споконвічні терміни – це поняття індоєвропейського, східнослов'янського, загальнослов'янського походження.

За структурою і з урахуванням походження споконвічні терміни можна класифікувати на наступні групи:

1. Непохідні (запозичення з інших мов відбулося без зміни форми слова);

2. Похідні (утворення терміна здійснювалося за допомогою морфологічного словотворення)

До запозичених термінів відносяться лексичні одиниці, повністю або частково запозичені з інших мов.

Окрім того, з точки зору хронологічного аспекту, можна класифікувати терміни на терміни-архаїзми, -неологізми, -історизми, а також застарілі терміни.

Військова термінологія також підлягає класифікації за вищезазначеними категоріями. Окрім цього, К. Ісаєва має намір стверджувати, що військова термінологія розподіляється на окремі області, тому виділяє тактичну, військово-організаційну, військово-технічну термінологію за родами військ та видами збройних сил.

Вона також виокремлює наступні групи військових термінів, розподілені за тематичною ознакою, що відрізняє їх від класифікації загальноживаних термінів [1, с. 31]:

1. Військові команди;
2. Військово-технічні терміни;
3. Оперативно-тактичні терміни;
4. Військово-адміністративні терміни;
5. Військово-топографічні терміни;
6. Військово-інженерні терміни;
7. Військово-медичні;
8. Авіаційні.

Відповідно до складності розуміння і перекладу перекладознавці поділяють військові терміни на такі три групи:

1. Терміни, що позначають реалії та предмети військової справи, які є однаковими чи подібними для багатьох мов світу. Розуміння і переклад таких термінів не викликає особливих труднощів у перекладачів.

2. Терміни, що позначають реалії та предмети військової діяльності, які відсутні в деяких мовах, однак мають загальноприйняті термінологічні еквіваленти.

3. Терміни, що позначають реалії та предмети військової діяльності, які відсутні в деяких мовах, при цьому вони не мають загальноприйнятих термінологічних еквівалентів. Переклад таких термінів викликає найбільше труднощів у перекладачів.

Л. Нелюблін пропонує наступну класифікацію військових термінів [4] :

1. Терміни, які стосуються тактики, стратегії, способів ведення війни, підготовки до війни. Наприклад, *operations* – дії, *target acquisition* – виявлення і досягнення цілей, *tank heavy task force* – тактична група з переважанням танків.

2. Терміни, пов'язані з озброєнням, технічним оснащенням армії. Наприклад, *defences* – оборонні споруди.

3. Терміни, що представляють дипломатичну і організаційну сферу застосування. Наприклад, *articles of war* – положення про військове діловодство та дисциплінарні стягнення.

Отже, багато вчених перекладознавців за останні роки розробили декілька класифікацій військових термінів, базуючись на різних семантико-структурних і функціональних особливостях термінів. Таке різноманіття поглядів на класифікацію військових термінів є досить вагомим внеском у галузь термінознавства, оскільки кожна класифікація охарактеризовує та конкретизує певну особливість терміна.

Література

1. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад. Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 232 с.
2. Исаева Е. Д. Иркутск : Вестник Иркутского государственного лингвистического университета, 2009. – 34 с.
3. Литовченко В. И. Классификация и систематизация. Сибирь : Вестник Сибирского государственного аэрокосмического университета им. академика М. Ф. Решетнева, 2006. – 159 с.
4. Нелюбин Л. Л. Военный перевод и его особенности: учебник военного перевода (общий курс). – М.: Воениздат, 1981. – 379 с.

5. Стежко Ю.Г. Методичні вказівки до перекладу наукових термінів. Кіровоград: РВВ КДПУ, 2012. – 79 с.

ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ

Очеретян Тетяна

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського"

Науковий керівник: к., філол .н., доц. Ткачик О.В.

Термін «дискурс» давно зміцнився в науці, і вже немає необхідності, здавалося б, обґрунтовувати законність його вживання. Використання в областях, що мають принципово різні предмети дослідження, зумовило і різне тлумачення цього терміну.

Традиційно в лінгвістиці дискурс співвідносять з такими поняттями, як мовна діяльність, мова, висловлювання, текст, діалог, монолог, комунікативна ситуація, що призводить до розуміння місця дискурсу в ряду явищ, з одного боку, і сприяє створенню помилкового уявлення про ідентичність цих явищ, з іншого боку.

Окремої уваги заслуговує відносно новий вид дискурсу – Інтернет-дискурс. Вивчаючи специфіку його функціонування лінгвісти переважно зосереджуються на дослідженні його лексичних (Н. А. Ахренова, Д. Кристал) та структурних (Н. О. Гудзь, З. Харріс) особливостей. Разом з тим лінгвістикою ще не накопичено достатньої кількості фактів щодо структурно-функціональних, мовностилістичних та лінгвокультурний закономірностей функціонування Інтернет-дискурсу, необхідних для їх подальшого інтегрування у дослідження цього явища, що і зумовлює актуальність нашої праці.

У результаті інформаційного прогресу виникло поняття «інфосфера», головною ознакою якого є доступність інформації в будь-який час, незважаючи на відстань. Відповідно створюються і нові способи комунікації, що значно відрізняються від традиційних, результатом чого є перетворення мережі Інтернет з величезного сховища даних на потужний засіб спілкування, що нівелює часові, просторові, гендерні, соціальні та інші обмеження і стає невід'ємною частиною еволюції цивілізації, проникаючи в усі сфери нашого життя. Виникнення нового комунікативного середовища – мережі Інтернет сприяло появі ще одного типу дискурсу – Інтернет-дискурсу [2, с. 35].

Ураховуючи шалену популярність мережі Інтернет, зацікавленість лінгвістів цим феноменом стає очевидною. Так, досліджуються лінгвокультурологічні [4] та гендерні особливості [3] Інтернет-дискурсу, його жанрові характеристики [5] та мовне оформлення [1]. Значну увагу приділено осмисленню таких засадничих понять Інтернет-комунікації, як віртуальний комунікативний простір та мовна особистість віртуального комуніканта.

У сучасній лінгвістиці Інтернет-дискурс трактується по-різному, одним з найпопулярніших визначень — складна текстова система, зумовлена екстралінгвістичними соціокультурними факторами і специфічною ситуацією вступу в мовленнєвий контакт за допомогою комп'ютера та інших електронних приладів як користувачів один з одним в мережі Інтернет, так і користувачів з дискурсивним Інтернет-простором [6, с. 32].

Для виявлення структурних та стилістичних особливостей Інтернет-дискурсу важливим є його дослідження на мовному та позамовному рівнях. Цілком впевнено можна стверджувати, що Інтернет-дискурс не дотримується стандартів мовного оформлення, однак, слідує законам мовної економії. Враховуючи технічні можливості Інтернет-мережі, передача інформації є в пріоритеті.

У результаті тенденції до мовних скорочень в Інтернет-дискурсі, на лексичному рівні використовуються такі мовні засоби, як аббревіатури та акроніми. Більше того, завдяки технічним характеристикам, з'являються нові види аббревіатур: цифрові аббревіатури, «звукові» аббревіатури, клавіатурні аббревіатури. Зважаючи на те, що Інтернет містить характерні риси усного мовлення, фонетичні засоби передачі інформації зустрічаються частіше, ніж засоби інших рівнів мови. Це підтверджує тенденцію до мовної емоційності Інтернет-комунікації.

Унікальність Інтернет-дискурсу проявляється і в функціонуванні в його межах засобів комунікації на письмі. Крім того, згідно з дослідженнями, на відміну від інших видів дискурсу, в Інтернет-дискурсі графічні засоби є найефективнішими та найемоційнішими. Враховуючи швидкий розвиток можливостей Інтернет-комунікації, наші емоції можуть передавати за нас емотикони. Іноді один символ може зекономити час на цілий опис почуття.

Позбавлене будь-яких обмежень на граматичному та пунктуаційному рівнях, Інтернет-спілкування є першим видом спілкування на письмі, де недбалість на письмі навіть заохочується. Про це свідчить наявність аграматизму на синтаксичному рівні. Уникнення знаків пунктуації може обґрунтовуватися необхідністю зекономити час та Інтернет-ресурси.

Література

1. Арутюнова Н. Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.zhelty-dom.narod.ru/literature/txt/discours_jr.htm.
2. Бенксі [Электронный ресурс] // Вікіпедія – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org>.
3. Бергельсон М. Б. Прагматическая и социокультурная мотивированность языковой формы: автореф. дисс. ... д. филол. н. – Москва, 2005. – С. 150.
4. Гриценко Л. М. Особенности виртуального дискурса / Л. М. Гриценко // Молодой ученый. – № 6. – 2009. – 189 с.
5. Гудзь Н. О. Інтернет-дискурс: структурна специфіка та конструктивні ознаки / Н. О. Гудзь // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія". Сер.: Філологічна. – 2013. – С. 89.
6. Клярська Г. Ю. Особливості мови Інтернет-спілкування / Г. Ю. Клярська, О. Д. Тарасенко. // Науковий вісник Міжнародного університету. – 2018. – №32. – С. 8.

**СЕМАНТИЧНІ ТА КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ БІНОМІВ
(НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНЬОГО ТА НАУКОВОГО СТИЛІВ)**

Павленко Вікторія

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Художній текст завжди представляв і представляє інтерес для лінгвістів, так як на відміну від наукового тексту, метою якого є повідомлення певної інформації, що впливає на раціональне мислення, художній текст оповідає про певні події та впливає більшою мірою на емоційну сферу людського свідомості. Основною метою лінгвостилістичного аналізу є розгляд художнього тексту як організованої системи мовних засобів, що відображає певний ідейно-тематичний, образний і естетичний зміст тексту. Прагматичні завдання автора художнього тексту – це емоційний вплив на одержувача. [1, с. 325]

Парні словосполучення (біноми) – це стійкі сполучення слів, які утворилися в результаті подібності значень, явищ, швидкого переходу від причини до наслідку, що часто й легко вживаються в мовленні для реалізації емоційно-експресивного або модульно-оцінного значення[2, с. 7].

Поняття бінома тривалий час залишалося не вивченим. Цією проблемою майже не займалися, оскільки вважалося, що біноми – це своєрідний пласт у фразеології. Так само, як і фразеологізми, біноми – це стійкі сполучення слів, готові словосполучення, які не створюються в мовленні як вільні словосполучення, а відтворюються, якщо мовцеві потрібно вжити фразу для підсилення, експресії, то він його вилучає, як і слово, у готовому вигляді зі свого фразеологічного запасу, а не будує його заново [3, с. 208].

Їхня структура не завжди збігається зі структурою українських відповідників: *divide and rule* – розподіляй і пануй; *hard and fast bargain* – надійна угода. Словник, який уклали Л. М. Медведєва та В. В. Дайнеко, містить біноми, що функціонують в обмежених контекстах – у прислів'ях та приказках [2, с.8].

Основна характеристика тексту – комунікативно-функціональна: він служить не тільки для передачі і зберігання інформації, але і для впливу на особу одержувача інформації. Вивченням художнього тексту займалися В. В. Виноградов, І. Р. Гальперін, Ю. А. Сорокін, В. А. Кухаренко, Н. О. Купіна, О. А. Гончарова, З. Я. Тураєва, У. Еко, Л. С. Макарова та багато інших [4, с. 245]. Функціональне призначення наукових текстів полягає у динамічному обміні об'єктивної, логічно побудованої та завершеної інформації, призначеної для вузького кола спеціалістів у певній галузі знань. Через швидкий прогрес, зокрема технічних наук, лінгвостилістичні та прагматичні особливості наукової комунікації постійно перебувають у колі інтересів лінгвістів (О.М. Ільченко, О.І. Карабан, М.М. Кожина, Г.Г. Матвєєва, А.Л. Пумпянський, Н.М. Разінкіна, М.С. Чаковська, В.Є. Чернявська, Т.В. Яхонтова та ін.).

У фокусі дослідження семантичні та комунікативно-прагматичні особливості англійських біномів в художньому стилі та семантичні та структурні особливості бінарних термінологічних словосполучень в науковому стилі. Умовно біноми поділяються на групи за структурою, сполучуваністю, семантичною ознакою. Особливу увагу привертає класифікація за семантичною ознакою, яка розглядає ці унікальні мовні утворення в аспекті різноманітності їхніх значень та образності [5, с. 99].

За лексико-граматичними ознаками складових частин біноми поділяються на однокласні та різнокласні. Однокласні біноми включають іменникові, прикметникові, дієслівні, займенникові, числівникові, сполучникові, прийменникові сполучення слів. Різнокласні біноми складаються зі слів, що належать до різних частин мови й поєднуються сполучником, який указує на дві подібні або протилежні ознаки, предмети, явища чи дії. В основі побудови біномів лежить принцип синонімії, антонімії, паронімії та причинно-наслідкового зв'язку між компонентами [6, с.100].

За семантичною ознакою розрізняються власне фразеологічні парні словосполучення, або ідіоматичні біноми, – це семантично неподільні фразеологічні одиниці, цілісне значення яких умотивоване значеннями їхніх компонентів. Стійкі словосполучення з непереосмисленим значенням компонентів – це стійкі сполучення слів, до яких належать необразні штампи, вирази з уточнювальним значенням, термінологічні звороти. Їм не властива ідіоматичність, тому вони більше подібні до вільних словосполучень. Вільні парні словосполучення вживаються в сталому складі. Вони побудовані за принципом контрасту, у них яскраво виражаються причинно-наслідковий зв'язок, швидка зміна стану подій. За лексико-граматичними ознаками бінарні словосполучення в науковому стилі (на прикладі медичних текстів) мають подібну класифікацію до бінарних словосполучень в художньому стилі. У рамках медичної терміносистеми найголовнішими є наступні групи термінологічних словосполучень за семантичною ознакою: 1) група - анатомічні терміни; 2) група - клінічні терміни; 3) група - фармацевтичні терміни; 4) група – це медична документація.; 5) група – медичне обладнання.

Література

1. Степанов Ю. С. В поисках прагматики (проблема субъекта) / Ю. С. Степанов //Изв. АН СССР, сер. лит. и яз. – 1981. – Т. 40. – № 4. – С. 325-333.
2. Медведєва Л. М. Англо-український словник парних словосполучень / Л. М. Медведєва, В. В. Дайнеко; ред. О. Є. Семенець. – К.: Укр. енцикл., 1994. – 254 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищихзакладів освіти / М. П. Кочерган. – К.: Вид. центр «Академія», 2000. – 367 с.
4. Винокур Г.О. Филологические исследования. – М., 1990.
5. Онищенко І. А. Англійські парні словосполучення (біноми): класифікація за семантичною ознакою / І. А. Онищенко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство. – Луцьк, 2015. – № 3. – С. 98-102. - Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/7700>
6. Стратифікація англійських парних словосполучень (біномів) за лексико-граматичними особливостями компонентів та сполучуваністю Н Максимчук, І Онищенко – 2013 - Режим доступу: https://scholar.google.com.ua/citations?user=cpEK1wYAAAAJ&hl=ru#d=gs_md_cita-d&u=%2Fview_op%3Dview_citation%26hl%3Dru%26user%3DcpEK1wYAAAAJ%26citation_for_view%3DcpEK1wYAAAAJ%3ATyk-4Ss8FVUC%26tzm%3D-120

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Панін Артем

студент 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викладач кафедри ТППАМ, Мачулянська А.В.

Мова – це специфічна поліфункційна природна знакова система, складний вербальний код, який обслуговує соціум для здійснення, насамперед, основних операцій з інформацією: її створенням, зберіганням, трансляцією, опрацюванням, трансформацією тощо. Завдання кожного – досконало володіти цим кодом, і в першу чергу в обраній галузі професійних знань, щоб вільно мислити засобами рідної мови, працюючи з різними поняттями та джерелами наукового простору своєї спеціальності, і вміти створювати власні тексти як вербальні носії фахової інформації або суми інформацій [1].

У сучасному світі термінологія грає важливу роль в професійній діяльності людей, будучи джерелом отримання і передачі наукової інформації, а також інструментом освоєння спеціальності. Термінологія є частиною наукової діяльності, дає можливість пізнати закономірності процесу, визначити канали взаємодії з іншими елементами в певній галузі науки.

Сучасна наука дає нам змогу порівняти багато різних визначень поняття *термін*. У складі авторів даного поняття – О. С. Ахманова, Р. А. Будагов, В. В. Виноградов, Г. О. Винокур, А. С. Герд, Б. М. Головін, О. О. Реформатський, Ф. П. Сороколетов, Ф. П. Філін та інші.

Значення термінів зафіксовано в спеціальних словниках, довідниках, і відповідно їх потрібно вживати лише в тій формі та в тому значенні, які подано у словниках.

За О. Суспернською, термін (лат. *terminus* – кордон, межа, кінець) – це спеціальне слово чи словосполучення, прийняте в означеній професійній сфері й уживане в особливих умовах. Термін являє собою словесне позначення поняття, що входить у систему понять означеної галузі професійних знань [2].

О. Реформатський зазначав, що термінологія – це замкнутий словниковий контекст, межі якого зумовлені певною соціальною організацією дійсності. На відміну від буденної лексики термінологія має соціально-обов'язковий характер [3].

Сучасні науково-технічні терміни створюються на базі існуючих слів, які, у свою чергу, можуть бути термінами тієї ж системи понять чи іншої. Утворюючи термін, завжди розрізняють його літерне значення і реальний зміст, що означено тим поняттям, яке даний термін повинен виражати [4].

Таким чином, мова виявляється структурним елементом наукового знання. Мова функціонує у науці насамперед через термінологію.

Фізична культура і спорт – це комплексна та дуже обширна галузь. Спортивна термінологія знаходиться на кінцевому етапі свого формування, підтвердженням чого є основний корпус її терміноодиниць, який охоплює термінолексеми на позначення найважливіших понять галузі спорту, але завдяки постійному прогресу та появі нових технологій ми завжди знаходимо нові поняття, що з'являються в цій терміносистемі.

Отже, вивчення сучасної англomовної спортивної терміносистеми зумовлюється вагомим зростанням попиту та розвитком спорту по всьому світу та для вирішення постійно прогресуючих проблем, пов'язаних із людською діяльністю в спорті і насамперед зі спортивними змаганнями.

Література

1. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник / Г.С. Онуфрієнко. – К.: «Центр навчальної літератури», 2006. – 312 с.
2. Суперанская А.В., Подольская Н.В., Васильева Н.В. Общая терминология. Вопросы теории. М., 1989; Фомина М.И. Современный русский язык. Лексикология / Изд. 2-е, испр и доп. М., 1983
3. Реформатский А.А. Мысли о терминологии [Текст] / А.А. Реформатский // Современные проблемы русской терминологии. М., 1986. С. 165–198.
4. Ліпінська А. В. Науково технічна термінологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання/За ред. акад. М. І. Жалдака. К.: Університет «Україна», 2007. 219 с.

ЯВИЩЕ ЕВФІМІЗАЦІЇ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ

Перевайло О.

студентка 3 курсу, група ЛА-73, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Евфемізми – пом'якшуючі або маскуючі слова і вислови, які використовуються замість слів, котрі сприймаються як небажані, неприйнятні,

вульгарні, зневажливі, образливі або табу. Також «евфемізм» — це лексична прихована стратегія.

Політичний евфемізм відрізняється функціонуванням у текстах політичної комунікації з метою уникнення репрезентації неприємних сторін дійсності шляхом пом'якшення й приховування смислу описуваного факту. Використання політичного евфемізму зумовлене кількома факторами: низкою обмежень правового характеру щодо використання мовних засобів для вираження прямої негативної оцінки в текстах політичної комунікації; дотриманням правил культурної коректності в сучасному суспільстві; високою ефективністю впливу на аудиторію імпліцитним способом передачі інформації. [3, с. 314]

Наукові праці, передусім дисертаційні роботи та монографії (А.Кацев, Н.Босчаєва, К.Хем, Дж.Лоуренс, В.Ноубл, К.Аллан та К.Баррідж, І.Алексєєва, С.Відлак, В.Кравченко, Б.Ларін), засвідчують виникнення різних підходів до трактування багатого за своєю онтологією явища евфемічної субституції в англійській мові.

Прагматичним мотиваційним чинником вживання евфемізмів є бажання уникнути дискримінації за віком, професією, статтю, фізичною спроможністю, етнічною, расовою належністю, соціально-економічним статусом, психічною адекватністю, інтелектуальними здібностями, сімейним статусом, освітою тощо. [1, с.170]

Евфемізми мають безліч функцій, але саме вуалітивна функція притаманна їм усім без винятку; інші функції діють поряд з вуалітивною та можуть бути більш або менш виражені. Особливо чітко ця функція евфемізмів простежується в мовленні політиків та громадських діячів. Щоби приховати політичні реалії, які можуть викликати негативну реакцію публіки, мовці використовують одиниці на зразок *game (war)*, *rectification of frontiers*, *transfer of population (deportation)*, *to stretch the truth*, *to embroider the truth (to lie)*. [4, с. 396]

Серед загальноновживаних евфемізмів спостерігається велика кількість одиниць, утворених способом фразеологізації. У фразеологічних евфемізмах відображається подвійна інтенція мовця: позначення об'єктів дійсності й вираження ставлення до них за допомогою виразних мовних засобів та субституція номінацій, що асоціюються з негативним денотатом. [2, с. 31]

Отже, евфемізми виступають засобами вторинної номінації з відносно позитивною конотацією, які значною мірою полегшують процес передачі інформації у певних сферах людської діяльності й здебільшого вживаються для субституції соціально чи психологічно неприйнятних прямих номінацій. Поповнення політичної лексики евфемізмами переважно відбувається за рахунок переосмислення значень існуючих одиниць.

Література

1. Тхір В.Б. Вплив явища політичної коректності на утворення евфемізмів в американському варіанті англійської мови // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2004. – Вип. 13. – С.166-171
2. Тхір В.Б. Ономазіологічна нормотвірність соматичних евфемізмів в історії англійської мови // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Зб. наук. праць. – К., 2004. – Вип. 9. – С.31-38.
3. Тхір В.Б. Особливості утворення політичних евфемізмів (на прикладі ідеологічних евфемізмів) // Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія. – Черкаси, 2004. – Число 8. – С.313-315.
4. Тхір В.Б. Особливості евфемістичних жаргонів політичного дискурсу // Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія. – Черкаси, 2006. – Число 10. – С. 395-398.

ПЕРЕНОСНЕ ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ З НУМЕРАЛЬНИМ КОМПОНЕНТОМ

Перейма Христина

Студентка 4 курсу, група ЛА-62, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст.викл. Присяжнюк Н.М.

Серед мовних засобів вираження поняття числа домінативне положення займають нумеральні сполучення, що вживаються для позначення фрагментів дійсності в їх кількісній репрезентації [1, с. 75-82].

Мовна категорія кількості набуває функціонально-семантичного статусу, адже проявляється у елементах різних мовних рівнів. Вона реалізується за допомогою нумеративності, засобу вираження у мові поняття числа, та квантитативності, котра є мовним відображенням когнітивної діяльності людини та принципово відрізняється від нумеративності, оскільки використовується для позначення кількості предметів, осіб тощо [3, с. 90-91].

Числівникові (нумеральні) словосполучення – з числівником у ролі головного слова, що сполучається з різними частинами мови, найчастіше з іменниками. Особливу увагу такі лінгвісти, як С.О. Швачко, О.М. Медвідь приділяють саме вивченню фразеологічних одиниць з нумеральним компонентом, оскільки це становить інтерес з точки зору перекладацького аспекту.

Як і усі інші фразеологічні словосполучення з нумеральним компонентом створюють певний образ у процесі створення якого відбувається перехід від прямого, буквального значення виразу до переносного, переосмисленого на основі таких процесів: метафоризації (*between two stools one falls to the ground*), метонімізації (*rise with the first lark*) та інших, а також за допомогою тропів – синекдохи (*four eyes are better than one*), гіперболи (*to have fifty things to tell somebody*), літоти (*many a little makes the mickle*) [2, с. 18].

Серед фразеологізмів з нумеральним компонентом представлені також вирази каламбурного характеру, в яких людське уявлення про факт, явище чи подію є вимислом або фантазією. Вони утворені внаслідок навмисного порушення семантичної сполучуваності слів, наприклад: *to go long way for nothing*.

Серед фразем з нумеральним компонентом виявлено звороти, які утворено на основі народних нісенітниць та небилиць: *сім мішків дурниць, give a long song and dance, tell a cock-and-bullstory*.

Отже, числівники, виступаючи в ролі нумерального компонента у словосполученнях, посідають центральне місце у лексико-семантичному полі кількості. Числівники визначають точні, приблизні та неозначено кількісні характеристики. На прикладах фразеологічних словосполучень з нумеральним компонентом можна простежити, що вони формуються під впливом метафоризації, метонімізації та різних тропів таких, як синекдоха, гіпербола та літота.

Література

1. Джочка І. Ф. Семантико-валентні характеристики фразеологізмів на позначення кількості / І. Ф. Джочка – Українознавчі студії. – 2007-2008. – 75-82 с.
2. Медвідь О. М. Системно-функціональні особливості квантитативних одиниць (на матеріалі сучасної англійської мови) / О. М. Медвідь // Харків. – 2001. – 18 с.
3. Швачко С. О. Деякі проблеми переладку нумеральних словосполучень / Науковий збірник.– К., 1981. – 90–91 с.

CONCEPTUAL SPACE OF LITERARY TEXTS

Petruk Yevgeniia

1 year master student, group LE-91 mp, the faculty of linguistics

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

In view of the recent tendency towards reorientation of modern scientific researches, the interconnections of cognitive science with other sciences have significantly deepened, primarily due to the emergence of a fundamentally new notion of «concept», which is nowadays widely used in psychology, linguistics, psycholinguistics, cultural studies, lingo-culturology etc. The study of concepts can also be used in the field of translation studies, where an idea that determining the boundaries of the conceptual space of the original work is a precondition for creating a quality translation text is an innovative one.

The works of S.A. Askoldov, Z.D. Popova and Y.A. Sternin, O.O. Zalevskaya, D.S. Likhachev, V.N. Telia, V. Lityaga, V.I. Karasik, G.G. Slyshkin, O.O. Selivanova, A. Vezhbitskaya, A.P. Babushkin are dedicated to the problems of research and analysis of such notions as «concept», «conceptual space» and «conceptual sphere», but the ideas of the conceptual approach to text analysis are new and need detailed consideration.

First of all, it is important to provide the definitions for the terms «concept», «conceptual space» and «conceptual sphere».

The concept as a mental formation in the mind of the individual is an access to the conceptual sphere of society, namely, its culture; and the concept as a unit of culture is a way of consolidating collective experience, which is reflected in the consciousness of the individual (V.I. Karasik) [4, p. 58].

The conceptual space is a temporal-spatial continuum, the space of concept life at different stages of their evolution (origin, strengthening and consolidation, attenuation, extinction, regeneration, development at new stages of evolution) (O.A. Leontovich) [5].

The conceptual sphere is «an orderly set of concepts of a particular people that form a system», «an information base of thinking of representatives of one linguistic culture» (Z.D. Popova and J.A. Sternin) [6, p. 36].

For the first time, the importance of a consistent multidimensional analysis of the text (its conceptual content) was described by I.R. Halperin in the monograph «Text as an Object of Linguistic Research» (1981), where information is defined as the main category of text and it is divided into content-factual, content-subtextual and content-conceptual information. The latter was defined as «the sum of the author's intention and his meaningful interpretation», and that is the very content which must be thoroughly interpreted [2, p. 27].

In linguistics there are two approaches to the study of concepts in literary text:

1) «systematic approach» – a lexicographic description of the keywords that are the explicators of the concept (less common type of conceptual analysis) [1];

2) «text-based approach» – an analysis of the concepts functioning in literary text (the most common type of conceptual analysis). This approach addresses the following tasks:

a) to identify the circle of lexical compatibility of the keyword (proper concept name) and its most important features;

b) to isolate and describe individual author's concepts in order to understand deeply an artistic view of the world that is specific for any writer;

c) to construct text fields in which the concept is embodied;

d) to analyze semantic development of concept-representative words [3, 14].

Thus, the purpose of conceptual analysis of a literary text work is to identify the paradigm of its culturally significant elements, a set of certain artistically and metaphorically designed cognitive structures and images that form a range of conceptual spheres of the text under study, that function within its conceptual space. The conceptual sphere of each literary work forms its mental field, which embodies the individual author's way of perception and organization of the world.

References

1. Болотнова Н.С. Поэтическая картина мира и её изучение в коммуникативной стилистике текста. Сибирский филологический журнал. Новосибирск, 2003. С. 3-4.
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. М.: Едиториал УРСС, 2005. – 144 с.
3. Маслова В.А. Лингвокультурология: учеб. пособие для студ. высш. учебных заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.
4. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс: монографія. Волгоград: Гнозис, 2004. – 447 с.
5. Леонтович О.А. Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения. Волгоград: Перемена, 2002. – 344 с.
6. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. М.: АСТ; Восток-Запад, 2007. – 314 с.

АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Півень Юрій

студент 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викл. Вацило О.В.

Мова як динамічна система в процесі історичного поступу постійно розвивається. Змінність літературної мови невіддільна від лексичних та інших інновацій, тісно пов'язана із трансформаційними процесами в її лексико-семантичній структурі. У лексиці еволюційні процеси відбуваються безперервно й особливо інтенсивно, тому вивчення змін словникового складу залишається одним із найактуальніших напрямів мовознавчих досліджень. Останнім часом надзвичайно розширилися різноманітні (політичні, економічні, культурні) зв'язки України з іноземними, зокрема – англомовними країнами. Це спричинило посилене надходження в українську мову чужомовної лексики. Особливо зросла кількість запозичених англіцизмів.

Поява англійських запозичень зумовлена, зокрема, й модою на іноземні слова, досягненнями англомовних країн в окремих сферах діяльності, двомовністю, зрушеннями комунікативно-прагматичного характеру, престижем англійської мови, вживанням англіцизмів для демонстрації освіченості або неординарності та внутрішньомовними потребами (необхідністю назв для нових предметів, процесів, понять, прагненням мовної економії, потребою поповнити експресивні засоби (бакси, упс, о'кей), уточнити, деталізувати поняття, поділ сфери семантичного впливу [4, с. 129].

Складні процеси в сучасній українській лексико-семантичній системі, що пов'язані з інтенсивним припливом запозичень, переважно з англійської мови, закономірно отримують неоднозначні оцінки українців: з одного боку, дослідники відзначають певне збагачення мови, наближення за допомогою асимільованих іншомовних запозичень до світових досягнень у суспільно-політичній, економічній, управлінській, торгівельній сферах, з іншого – виявляється переважання й засмічення рідної мови чужими лексемами часто за наявності українських відповідників.

Проблемам запозичення присвячено чимало праць вітчизняних та іноземних дослідників: Б. Ажнюк, О. Ахманова, В. Виноградов, Ю. Жлуктенко, О. Муромцева, І. Огієнко, О. Пономарів, В. Самійленко, С. Семчинський, Д. Шмельов, L. Blumfield, E. Naugen, A. Martinet, U. Weinreich та ін.

В україністиці розроблялися питання теорії запозичення, проблеми запозичення чужомовних слів в українську мову взагалі або ж стосовно різних періодів її розвитку (В. Коломієць, Т. Линник, О. Муромцева та інші). Вивчення запозичення англіцизмів активізувалося в українському мовознавстві лише останніми десятиріччями і переважно в окремих аспектах (Ю. Безрукава, Л. Кислюк, О. Махньова, А. Наумовець, Н. Попова, С. Руденко та ін.).

Окремо сучасний етап запозичення англіцизмів в українську мову досліджувався недостатньо. Втім, складні лексико-семантичні процеси, що відбуваються в лексичній системі української мови і спричинені сучасними

мовними контактами, а також їх наслідки вимагають нових досліджень. Тому дана проблема є актуальною на сьогоднішній день.

Енциклопедія дає таке визначення «англіцизму» – різновид запозичення; слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозичені з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком [3, с. 15]. В енциклопедичному словнику Брокгауза і Ефрона «англіцизм» розглядається як «особливість англійської мови, перенесена в іншу мову» [2, с. 25]. В. М. Арістова вважає, що «англіцизм – поняття лінгвістичне, тому вихідним вважається мова, а не національні, етнічні особливості того чи іншого мовного ареалу [1, с. 13].

Англіцизми знаходять свій вияв у таких *сферах* життя як: 1) техніка: блюмінг, бульдозер, буфер, грейдер, диспетчер, ескалатор; 2) мореплавство та військова справа: аврал, браунінг, бункер, ватерлінія; 3) політика, економіка та торгівля: банкнот, блеф, блокада, бойкот, бюджет; 4) спорт: аут, бокс, боксер, ватерполо, волейбол, гол, голкіпер, матч, жокей; 5) одяг й тканини: бязь, вельвет, джемпер, піджак, піжама, плед, плюш; 6) їжа та питво: біфштекс, кекс, пудинг, пунш, ром, ростбіф, сандвіч, торт; 7) культура: гумор, джаз, клоун, клуб, комфорт, памфлет, сквер, тент.

Отже, запозичення – елемент чужої мови (слово, морфема, синтаксична конструкція та ін.), який було перенесено з одної мови до іншої в результаті мовних контактів, а також сам процес переходу елементів одної мови до іншої.

Література

1. Арістова В. М. До історії англо-російських літературних зв'язків і запозичень // Семантичні одиниці в категорії російської мови в діяхронії. Калінінград, 1997. – С. 12-19.
2. Брокгауз Ф., Ефрон І. Ілюстрований енциклопедичний словник. М.: Ексмо, 2006. – 986 с.
3. Русанівський В.М. Українська мова. Енциклопедія/ В.М. Русанівський, О.О Тараненко, М.П. Зяблюк. – К., 2000. – 460 с.
4. Чернікова Л. Ф. Англіцизми в сучасній українській мові / Л. Ф. Чернікова, Т. І. Смілик, 2009. – С. 129-133.

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНКОТЕРМС ТЕРМІНОЛОГІЇ

Поліщук Аліна

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Борбенчук І.М.

Зовнішньоекономічні стосунки відіграють надзвичайно важливу роль у розвитку та благополуччі країни. Інтернаціоналізація світового господарства створила для підприємств більший та вільніший доступ до різноманітних ринків в усьому світі, що стало причиною збільшення обсягів товарів, їх різноманітності та зростання кількості споживачів у всьому світі. Для полегшення та досягнення взаєморозуміння між сторонами договору було створено міжнародні правила Інкотермс, що активно використовуються у міжнародній торгівлі [3, с. 265]. Питаннями Інкотермс термінології займалися такі науковці, як Н. Аляб'єва, А. Голубчик, О. Краснікова, О. Легкий, О. Марцінковська, Я. Рамберг та М. Самкова.

Актуальність даної теми полягає у тому, що правила Інкотермс є важливими і широкоживаними у договорах міжнародної торгівлі, а кількість укладених договорів, їх значення у світовій економіці зростає з кожним днем. Правила мають істотне практичне значення, оскільки встановлені у них певні норми поведінки контрагентів впливають на вигідність укладених договорів, закріплюють права й обов'язки покупця і продавця в комерційних операціях відповідно до обраної умови поставки.

Досліджуючи правила Інкотермс було відзначено, що термінологія правил має специфічні лексичні особливості, а деякі терміни мають певні закономірності у творенні. Причиною цього є те, що терміни кожної групи окреслюють певні правила, умови та зобов'язання, на основі чого виділяють чотири групи термінів за їх вимогами щодо продавців та покупців, а саме група «E», група «F», група «C» та група «D» [2, с. 78].

Різницю між групами термінів Інкотермс можна відчутти, розглянувши деякі аббревіатури. Так, умови DAT означають, що продавець виконав своє зобов'язання з приводу постачання, коли він надав покупцеві товар, розвантажений з транспортного засобу в узгодженому терміналі зазначеного місця призначення. Під терміналом розуміється будь-яке місце, в т.ч. авіа/авто/залізничний карго термінал, причал, склад тощо. Продавець несе всі ризики по доставці товару і його розвантаженні на терміналі. Продавець не зобов'язаний виконувати митні формальності або сплачувати імпорتنі мита при ввезенні товару. Даний термін може застосовуватися при поставках будь-яким видом транспорту.

Умови CFR означають, що поставка є здійсненою продавцем, коли товар перейшов через поручні судна в порту відвантаження. Продавець зобов'язаний понести витрати та оплатити фрахт, необхідні для доставки товару до названого порту призначення. Проте, ризик втрати чи пошкодження товару, а також будь-які додаткові витрати, спричинені подіями, що виникають після здійснення

поставки, переходять з продавця на покупця. Цей термін може застосовуватися тільки у випадках перевезення товару морським або внутрішнім водним транспортом [1].

Можна зробити висновки, що кожний термін Інкотермс окреслює певні особливості, обов'язки сторін, умови страхування, митні зобов'язання та розвантаження товару. Відповідно, вони потребують уніфікації та подальших досліджень.

Література

1. Законодавство України. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2010 року) (укр./рос.). 2010. __URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007 (дата звернення: 28.02.2020).
2. ІНКOTEPMC 2010. Правила ICC з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. Київ : Асоціація "ЗЕД", 2011. – 131 с.
3. Марцінковська О., Легкий О. "INCOTERMS-2010" як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Економічний аналіз. 2013. № 12(3). – С. 265-268.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДМОВИ

Полянська Аврора

Студентка 4 курсу, група ЛАЗ-61, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Присяжнюк Н.М.

Однією з особливостей комп'ютерних термінів є те, що на відміну від інших термінів, вони стають здобутком загальнолітературної мови. Це відбувається завдяки тому, що у результаті глибокого проникнення комп'ютерної техніки у всі сфери життя суспільства, комп'ютерні терміни поступово втрачають вузькоспеціальний характер функціонування.

Комп'ютерна підмова є засобом писемного й усного спілкування різних груп людей у сфері комп'ютерних технологій і всього, що якимось чином пов'язано з нею. Одиницями комп'ютерної підмови є комп'ютерні терміни, професійна лексика та жаргонізми. Виокремлюють шість етапів розвитку комп'ютерної підмови та її термінології.

Існує багато наукових розробок щодо способів словотворення комп'ютерних термінів. Визначаючи діахронічні способи словотворення, В. М. Немченко розрізняє: афіксальне (морфематичне) словотворення, до якого належить префіксація, суфіксація, постфіксація, префіксально-суфіксальний спосіб тощо.

Саме афіксація вважається одним із найбільш продуктивних способів словотворення не тільки в англійській, але й в інших мовах. Словотвірна структура похідного слова передбачає наявність таких обов'язкових елементів, як основа, афікс та модель, за якою афікс приєднується до твірної основи. В якості прикладу наведемо один з продуктивних префіксів *cyber-* (*cybercafe, cyberbalkanization, cybercasing, cyberhodriac, cybersiunhibition, cyberflaneur, cybergripping, cyberpark, cyberprivacy, cyberscriber, cybersquatting*).

За структурою своїх компонентів мовні інновації розподіляються на такі типи: а) складні слова, утворені з простих основ: *touchdown, slivercasting, smartphone*; б) складно-похідні слова: *user-friendly, computer-mindedness, doom-monger*; в) складноскорочені слова: *smexting, machinima, spamdexing*; г) лексикалізовані синтаксичні утворення: *word-of-post, word-of-blog, crime-as-a-service*.

Шляхи та способи формування комп'ютерного сленгу дуже різноманітні, але всі вони зводяться до того, щоб пристосувати англійське слово до української дійсності і зробити його придатним для постійного використання.

Семантичний спосіб творення англомовних лексичних інновацій сфери комп'ютерних технологій полягає в процесах спеціалізації одиниць загальноновживаної лексики, в той час як метафора та метонімія виступають основними механізмами творення інноваційних семантичних дериватів.

Отже, нова лексика, яка виникла у зв'язку з появою комп'ютерів, поширена у використанні майже всіх сфер людського буття, вона відображає численні проблеми та переваги, а також нові соціальні проблеми, негативні наслідки сучасного етапу науково-технічного прогресу.

МОВНІ ЗАСОБИ ЕСКПРЕСІЇ ТА МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У МОВІ АНГЛОМОВНИХ ЗМІ

Потапенко К.

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к., філол. н., доц. Ткачик О.В.

Термін «маніпуляція» у мовному аспекті — це відбір і використання засобів мови з метою прихованої дії на адресата, тобто певний мовленнєвий вплив [4, с. 34]. З різних аспектів його розглядають лінгвісти та психологи, піднімаючи питання актуальності досліджень на обрану тему.

Б.М. Бессонов визначає маніпуляцію як форму духовного впливу прихованого панування, здійснювану насильницьким шляхом [2, с. 54]. Рудінов Дж. пише про маніпуляцію як про спонукання поведінки за допомогою обману або гри на передбачуваних слабкостях іншого [5].

У сучасній науці проблема маніпуляції є особливо актуальною у зв'язку з поширенням ЗМІ та збільшення кількості джерел інформації у житті людини, кожне з яких може мати та меті вплив на свою аудиторію. Крім того, визначення маніпуляції та її прояви у мові є досить багатограними, що збільшує потребу в проведенні досліджень на дану тему.

Об'єктом нашого дослідження є мовні засоби експресії та маніпулятивного впливу на матеріалі англomовних ЗМІ.

До проблеми маніпулювання та його розгляду як поняття частково звертались такі науковці: Бессонов Б. М., Волкогонов Д. А., Гудін Р., Йокояма О. Т., Прото Л., Рікер У., Рудінов Дж., Робінсон П. У., Амелин В. Н. та інші.

За основу дослідження взято матеріали друкованих ЗМІ, зокрема всесвітньо відомих Британських та Американських газет, таких як The Daily Mail, The Guardian та Open Democracy, оскільки вони містять статті на різноманітну у але особливо, на політичні теми, де маніпулювання прослідковується більшим чином [3, с. 6].

Ф.С. Бацевич зазначає чотири основні складові маніпулювання: об'єкт маніпулювання (свідомість людини чи мас, на котру здійснюється вплив), жертва маніпулювання (об'єкт, котрий був використаний для досягнення мети), суб'єкт маніпулювання (людина, котра ініціювала маніпулювання з певною метою), інструмент маніпулювання (ідеї, прийоми, форми, способи та методи котрі впливають на свідомість людини) [1, с. 35].

Отже, зараз тема маніпулювання за допомогою ЗМІ та зокрема друкованих джерел набуває значного поширення та актуальності. Не зважаючи на те, що науковці займаються дослідженням впливу на людину за допомогою слів вже не один десяток років, із поширенням технологій та доступу до інформації ця проблема постає все більш гостро.

Перспективний аспект дослідження цієї теми полягає у розгляді мовних засобів експресії як складової частини маніпуляції, їх класифікації та визначенні, базуючись на конкретних прикладах.

Література

1. Бацевич Ф.С, Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К.: Довіра, 2007. – 205 с.
2. Бессонов Б. И. Идеология духовного подавления. – М.: 1971. – 295 с.
3. Бойко О. Д. Політичне маніпулювання: навч. посіб. / О. Д. Бойко. - К.: Академвидав, 2010. – 432 с
4. Стернин И.А. Практическая риторика / И.А. Стернин. — М.: Центр «Академия», 2003. – 270 с
5. Rudinow J. Manipulation. / Ethics, Vol. 88. – July 1978. – P. 338-347.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ CHILD

Прибищенко Надія

студентка 2 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Концепт CHILD – актуальна тема досліджень багатьох лінгвістів, адже тема дітей і дитинства є надзвичайно важливою у кожній культурі.

Для вираження концепту CHILD можуть бути використані різноманітні номінації. Згідно з М.О. Косичевою, дітей часто порівнюють з усілякими міфічними істотами. Наприклад, *little angel - a kind and lovable child* (янголятко), *cherub - an innocent or sweet child* (херувим), *elf - a lively, mischievous child* (крихітка, малятко, шибеник (фольк.)), *Little imp - a mischievous child* (постреленок, чортеня, бісеня), *dickens - a mischievous child* (чортеня, бісеня), *changeling - a child secretly exchanged by the fairies for another in infancy* (підмінне дитя; дитина, залишена ельфами замість викраденого) [2].

Характерною рисою існування концепту CHILD, за О.О. Борисовим, є його вираження за допомогою багатьох лексем. Ці лексеми поєднуються в лексико-семантичні групи. О.О.Борисов також наводить приклади семи лексико-семантичних груп:

1. Назви періодів дитинства (*childhood, babyhood, teens, the young, adolescence*)
2. Назви осіб згідно з віковою шкалою дитинства (*child, baby, infant, toddler, teenager, adolescent, youth, kid*)
3. Найменування дитини згідно з її взаємовідносинами з батьками (*orphan, foster child, stepchild*)
4. Діяльність, до якої залучена дитина (*childbearing, childbirth, childcare, infanticide, youth hostelling, kidnapping, upbringing, to babysit*)

5. Дитячі предмети (*baby milk, baby walker, baby bottle, baby carriage*)
6. Ознаки дитинства, які можуть бути у інших вікових груп (*childishness, childlessness, youthfulness, childish, childlike, babyish, infantile, youthful, childishly*)
7. Змішана група, до якої входять різні денотативні сегменти концепту CHILD (*child benefit, Babygro, baby talk, babytooth, infant mortality rate, childminder, babysitter, children's home, child support*) [1].

Т.С. Трусова наголошує, що концептуальні ознаки гучності, артикуляції, темпу, вокальних особливостей і тональності дитячих голосів виражають образ дитини. Учена підкреслює, що ці ознаки у творах Дж.К. Роулінг виражаються через:

1. Дієслова: *yell, scream, shout, shriek, roar, stammer, drawl, pant, murmur, tumble, gibber*. Наприклад: «*WATCH OUT FOR THAT TREE!*» *Harry bellowed, lunging for the steering wheel, but too late; «Come off it, Miss!*» *howled Fred, but Madam Hooch blew her whistle and Alicia flew forward to take the penalty...*
2. Поєднання дієслова з іменником: *Angelina punched the air as she soared around the end of the field; the sea of scarlet below was screaming its delight; «Oh, I don't know!» yelled Hermione with awful sarcasm...*
3. Іменники: *shout, roar, squeak, drawl, grunt: Hermione had let out a little squeak of horror; «Well, look who it is,» said Malfoy in his usual lazy drawl, pulling open the compartment door...; After a few moments he muttered to Harry, «Did you see he's grown a stupid little beard?» Harry gave a noncommittal grunt*
4. Прислівники: *loudly, quietly, tonelessly, hollowly, clearly, quickly, hurriedly, slowly: «You've got some nerve» said Ron loudly ; «Can't you give her a break?» Harry asked Ron quietly. «No,» said Ron flatly; «I'll be in my bedroom, making no noise and pretending I'm not there,» said Harry tonelessly; «Get up, Mr. Crouch,» said Harry loudly and clearly...; «Not here!» said Harry hurriedly*
5. Прикметники: *loud, quiet, clear, low, high, hollow, offhand, brittle, hoarse: «Do you know who this is?» he repeated in a much slower and louder voice than usual...; «Midnight on Saturday!» he said in a hoarse voice; «What's that thing – hanging underneath?» said Ron, a slight quiver in his voice...*
6. Дієприкметники: *high-pitched, hushed, lowering; dropping (one's voice), clenched, chattering, gritted (про зуби); strangled, choked (про голос), наприклад: «Well,» said Malfoy, lowering his voice to a whisper, «partly, Potter»; «I know,» said Hermione, dropping her voice...; «It was y-you?» Harry said at last, his teeth chattering, his voice weaker than usual due to his near-strangulation; «Oh yes,» said Hermione in a choked voice, taking her things and turning away quickly to hide the fact that she was wiping her eyes on her*

pencil case...

7. Інтенсифікатори: *even more loudly, so loudly; in barely more than a whisper, more quietly*. Наприклад: «*I'm not running around after him trying to make him grow up!* » *Harry said, so loudly that several owls in a nearby tree took flight in alarm; «What are we going to do with them?» Ron whispered to Harry through the dark; then, even more quietly, «Kill them?»* [3].

Таким чином, концепт CHILD у художній літературі може виражатися за допомогою різноманітних лексем та граматичних структур. Подальше дослідження концепту CHILD вважається надзвичайно перспективним, адже незважаючи на велику кількість проведених досліджень та багатьох учених, які займалися цими дослідженнями, багато особливостей даного концепту може бути проаналізовано в майбутньому.

Література

1. Борисов, О. О. Петракович, В. В. Лексична репрезентація концепту 'ДИТИНСТВО' (на матеріалі сучасних лексикографічних джерел). ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (40). – 2008. – Р. 164-167.
2. Косычева, Марина Александровна. Концепт "CHILD" и средства его реализации в английской лингвокультуре : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.04 / Косычева Марина Александровна; [Место защиты: Поволж. гос. соц.-гуманитар. акад.]. - Самара, 2013.- 179 с.: ил. РГБ ОД, 61 13-10/803 [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <http://www.dslib.net/germanskie-jazyki/koncept-child-i-sredstva-ego-realizacii-v-anglijskoj-lingvokulture.html>
3. Трусова Т. С. Лексические средства объективации признаков концепта CHILD в современном английском языке // Язык и культура. – 2016. – № 2(34). – С. 98-105.

ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АСПЕКТІ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО КІНЕМАТОГРАФУ

Приймак Дар'я

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Мачулянська А.В

Поняття терміну, термінології, а також властивості терміну і проблема розмежування термінології і загальноживаної лексики є предметом дискусій в термінознавстві.

Сфера функціонування юридичної термінології не обмежена спеціальними текстами, отже юридичні терміни в кінотексті представляють не менш багатий матеріал для дослідження.

Юридичний термін - це слово або словосполучення, яке вжито у законодавстві, є узагальненим найменуванням юридичного поняття, що має точний та певний сенс, і що відрізняється смисловою однозначністю та функціональною стійкістю [1, с. 65].

Терміни об'єднуються в термінологічні системи, які виражають поняття однієї галузі. У кожній термінологічній системі утворюються певні групи, для яких загальним є їх належність до класу предметів або до класу процесів, властивостей. Основна кількість термінів кіно утворилась за рахунок загальноживаних слів, запозичень із міжнародної лексики за словотвірними моделями, які характерні для сучасної англійської мови [2, с. 110].

Юридична термінологія становить автономний прошарок лексичного складу сучасної англійської мови. Екстралінгвістичні чинники впливу на розвиток англійської юридичної термінології зумовили її сучасне функціонування як системи що складається з термінів – лексичних одиниць англійської мови та термінів – запозичень з інших мов. У процесі взаємодії термінологічних систем (юридичної та сфери кіно) фактично відбувається становлення міжкатегоріальної кіно– юридичної термінологічної системи, яка абсорбує термінологію цих двох підмов, сприяючи утворенню міждисциплінарного юридично-кіноматогографічного дискурсу, ознаками котрого на лінгвістичному рівні є категорії змісту кіно у поєднанні з категоріями юридичного (чи навпаки).

Усі терміни за своєю будовою поділяються на:

- прості (складаються з одного слова): *legislation*;
- складні (складаються з двох слів): *Supreme Court*;
- терміни-словосполучення: *specific performance* .

В англійській юридичній термінології кіно існує ряд термінів, які складаються з декількох компонентів. Наприклад: *human rights protection* – захист прав людини; *protection of rights and interests* – захист прав та інтересів; [3, с 12]

Отже, юридична термінологія становить автономний прошарок лексичного складу сучасної англійської мови. Оскільки правнича галузь перебуває сьогодні на стадії активного розвитку і вдосконалення, створюються

нові терміноодиниці відповідного словотвірного типу за існуючими словотвірними моделями, які досить активно використовуються в сучасному кіно.

Література

1. Авербух К.Я. Загальна теорія терміна. Іваново, 2004/ Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: КомКнига, 2007. – 576 с.
2. Бондарева Н.А. Способи перекладу термінів кримінального права в російській і англійській мовах /Известия РГПУ ім. А.І. Герцена. – 2014. – №172 С.74-79.
3. . The Law Dictionary Featuring Black's Law Dictionary Free Online Legal Dictionary 2nd Ed. [Електронний ресурс]. URL: <http://thelawdictionary.org/>

АБРЕВІАТУРА В АНГЛОМОВНОМУ ТЕХНІЧНОМУ ТЕКСТІ ТА ЇЇ КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ

Пяткова Анастасія

*студентка 4 курсу , факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: ст. викладач Іщенко О.В.

Абревіатури та скорочення виявляють цілий ряд граматичних особливостей. У науковій та технічній літературі існує безліч текстів, орієнтованих не стільки на носіїв певної мови, скільки на представників певної професійної групи з певними екстралінгвістичними знаннями.

З метою економії мовних зусиль ми часто застосовуємо широко відомі скорочення слів або фраз. Саме по собі, скорочення фраз є пропуском несуттєвих членів речення, який здійснюється без втрати магістрального сенсу фрази (окремих частинок, допоміжних дієслів, тощо)[1]. В англійській мові щороку з'являється все більше і більше нових складноскорочених слів, аббревіатур, а також інших видів скорочень, отже виникає потреба в їх правильному використанні та розумінні.

Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає поняття аббревіатури наступним чином: "Абревіатура" - складноскорочене слово, утворене з початкових складів або з перших літер слів словосполучення[2].

"Вибух" створення та вживання аббревіатур настав під впливом екстралінгвістичних чинників, в тому числі прискореного ритму життя, і його наслідком є економія мовних зусиль.

Л.І. Сапогова розглядає наступні типи аббревіацій:

1. Синтаксичні:
 - а) семантико-синтаксичні (*public - publichouse, Liberals-Liberalparty*);
 - б) морфолого-синтаксичні (*sitters - baby-sitter, char - char woman*);
2. фонеморфологічні (*doc - doctor, mike - microphone, pub - public house, noncom - noncommissioned officer*);
3. Фонографічні (*Dr - doctor, Sgt - sergeant, sec - second, I. G. - Inspector-General, NATO - North Atlantic Treaty Organization*);
4. Змішані (*a-bomb - atom-bomb, scific - scientific fiction, Eurasia - Europe and Asia*)[4].

У науково-технічних текстах використовуються скорочення двох видів:

1. Текстові (авторські), які функціонують в межах тільки цього тексту;
2. Загальноприйняті, які фіксуються в офіційних довідниках і є частиною лексичної системи мови[3].

Абревіатури є важливим компонентом багатьох науково-технічних текстів та статей, і, якщо використовувати їх правильно, вони не тільки економлять, а й полегшують прочитання та розуміння тексту фахівцями. Найчастіше перекладачеві доводиться стикатися зі складними реченнями, багатими на терміни, для яких зазвичай вже існують усталені скорочення. Особливістю сучасного науково-технічного тексту є велика кількість акронімів та аббревіатур, і їхнім основним завданням є економія зусиль для написання та перекладу усного чи письмового тексту.

Література

1. Антимонова О. К вопросу о сокращении как способе словообразования в английском языке Электронний ресурс / О. Антимонова // ТарГУ им. М. Х. Дулати, Казахстан. – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/10_NMIW_2015/Philologia/6_189129.doc.htm4.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з. Дод., допов. на CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. — 1736 с.: іл
3. Мелешко І. В. Навчання технічному перекладу [Електронний ресурс] / І. В. Мелешко. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kamts1.kpi.ua/ru/node/919>.
4. Сапогова, Л.И. Сокращение как словообразовательный процесс в английском языке / Л.И. Сапогова // Вопросы общего и романо-германского языкознания. - Уфа, 2009. - 267 с.

ПОНЯТТЯ І ЗАСТОСУВАННЯ КОДУ У КОМУНІКАТИВНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Рибачок Катерина

студентка 1 курсу бакалавру, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Дзикович О.В.

Код – це знакова система, яка здійснює комунікацію. Прагматика досліджує системи знаків (коди) в їхньому відношенні до тих, хто цими знаками (кодами) оперує, а мова є знаковою системою. Саме наявність загального, зрозумілого всім комунікантам коду є необхідним аспектом процесу спілкування, за відсутності якого він стає неможливим. Комунікативний код вивчався багатьма дослідниками у сфері семіотики (У. Еко, В. Кінчем, М. Бахтіним, Р. Якобсоном, Ю. Лотманом, Г. Щедровицьким та ін.). Термін «кодування інформації» – це представлення повідомлення у зручній формі передачі каналом [4].

Код – система символів, за допомогою яких текст передається, усвідомлюється і зберігається. Код забезпечує комунікації, тому він має бути зрозумілим для усіх учасників комунікаційного процесу. Основою коду, на думку У. Еко, є чотири символи: А, В, С, D, де кожен символ протиставлений іншому: А не є В, С і D [5, с. 56]. Саме тому, лише один символ для нас нічого б не значив, якби не взаємодія із трьома іншими. Завдання ускладнюється тим, що система коду передбачає не тільки присутні символи, але й відсутні. Більшість досліджень учених-лінгвістів стосовно розрізнення понять коду та знаку в комунікації до цього часу не мають чіткої системи співвідношень. Деякі автори вважають, що код – це «сукупність знаків (символів)», а знак – це «окремий символ алфавіту». Отже, букви «м» і «а» – це знаки, а слово «мама» – це код. Таке розуміння коду застосовується в техніці зв'язку (код Морзе), в обчислювальній техніці, інформатиці, алгебрі та навіть у генетиці («генетичний код»). Виходить, що код – це природна мова, яка має алфавіт букв, що є «знаками», й створює слова-коди. Таким чином, переклад з німецької мови українською – це перекодування, а саме перехід з одного коду на інший.

Код є ширшим поняттям, ніж знак. Код – це система знаків та правил для кодування та декодування інформації. Комунікативний код – це знакова система, що використовуються у ході передачі або отримання інформації. Оскільки спілкування людей (вербальне і невербальне) має знаковий характер,

то під час комунікації люди користуються різноманітними знаковими системами (кодами). Загалом, комунікація – це обмін інформацією, взаємодія, в процесі якої учасники виступають суб'єктами й об'єктами водночас. Метою такого обміну інформацією в спілкуванні людей є визначення якогось спільного знання, погляду. Процес комунікації умовно може бути поділений на окремі частини – комунікативні акти. Будь-який акт комунікації передбачає, як правило, наявність трьох елементів: суб'єкта, об'єкта і повідомлення. Комунікативний акт не відбудеться, якщо повідомлення не реалізується в якомусь коді. У повсякденній комунікації між людьми таким кодом є мова.

Аналіз феномену коду приводить ще до однієї суттєвої частини комунікації: повідомлення треба закодувати і розкодувати, тобто зрозуміти. Для того, щоб сенс повідомлення дійшов до одержувача, код потрібно не просто зрозуміти – він повинен фізично дійти до адресата. Тут з'являється поняття «канал зв'язку». Канал комунікації – спосіб фізичної передачі повідомлень, засіб, який уможлиблює передавання повідомлень. У людини, як стверджує сучасний український вчений Георгій Почепцов, комунікація відбувається в більшості випадків між двома головними каналами – вербальним та візуальним [6]. Невербальний код – комплекс позамовних засобів (жестів, рухів), які комуніканти використовують для створення повідомлень та обміну ними. Без розуміння невербального коду співрозмовника іноді стає неможливим і сам процес спілкування.

Отже, як вербальний, так і невербальний комунікативний код є однією з найважливіших одиниць комунікативного акту, за його допомогою відбувається спілкування у суспільстві та в різних сферах життя. Людина онтологічно залежить від знакових форм самовираження та спілкування з навколишнім світом, тому знак лежить в основі комунікації. Кодова система, що демонструє денотативне значення знака, виступає як зразок поєднання знаків, сукупність правил, що врегульовують їхній рух та взаємозв'язок.

Література

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. / Ф. Бацевич. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.
2. Кирющенко В. В. Язык и знак в прагматизме / В. В. Кирющенко. – СПб. : Изд-во ЕУСПб, 2008. – 200 с.
3. Моррис Ч. Основания теории знаков / Ч. Моррис // Семиотика. – М., 1983. – С. 42.
4. Лотман Ю. М. Люди и знаки / Ю. М. Лотман // Семиосфера / Ю. М. Лотман. – СПб., 2010. – С. 8.

5. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / пер. с итал. В. Г. Резник и А. Г. Погоняйло. – СПб. : Симпозиум, 2004. – 544 с.
6. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – К. : Ваклер ; М. : Рефлбук, 2001. – 656 с.

ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ПОЛІТИЧНОГО ГУМОРУ У РОЗВАЖАЛЬНИХ МЕДІАФОРМАТАХ

Рибкіна Олександра

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Дзикович О. В.

Політика завжди була і залишається однією з найпопулярніших тем для диспутів, а отже, щойно виникає нестабільність у державі та занепадає політичний устрій, зростає кількість підстав для висміювання влади та політичних реалій [3].

Існує кілька причин для виникнення політичного гумору: громадяни та ЗМІ висміюючи владу, критикують її, а метою політиків, в свою чергу, є дискредитування політичного опонента та привернення уваги до своєї політичної позиції.

Відповідно до причин виникнення, політичний гумор – будь-яке гумористичне словесне та/або візуальне спілкування про політичні інститути, політиків та/або проблеми, які цікавлять комунікаторів, що переслідують намір розважитись.

З точки зору мовленнєвої реалізації політичних жартів варто відмітити, що вони характеризуються своєю своєрідністю та різноманітністю з огляду на функції, які вони виконують. Ці функції також проявляються по-різному в залежності від того, як реалізуються власне самі жарти.

Жарти можуть бути представлені у різних формах, таких, як комедія, іронія, сатира, пародія тощо [2] і виконують ряд таких функцій [5]:

- Інтеграційна функція: завдяки гумору зміцнюється групова згуртованість.
- Критична функція: питання постає в тому, чи твереза критика в контексті гумору, оскільки він часто виходить за межі: може бути аморальним, агресивним.
- Інформаційна функція: гумор слугує не лише засобом розваги, а й передає зміст політичних змін, реформ, подій.

Згідно із вищезазначеними функціями та умовами виникнення політичного гумору, його можна поділити на 6 типів (видів):

1. Критичний гумор: політичний гумор в сатиричних форматах. Основними об'єктами дослідження є „Fake News“, сатира, трансляції тощо. Зазвичай цей тип гумору „обслуговує“ обізнану в політичних подіях аудиторію [1].

2. Гумор для всіх і про все: політичний гумор у суто розважальних форматах. В центрі – гумор розважальних та персоналізованих ток-шоу. На відміну від сатири, ці жарти доступні для розуміння ширшій аудиторії [2].

3. Політичні історії: гумор у вигаданих реаліях. Реалізується такий вид гумору у телевізійних серіалах, фільмах, художній літературі тощо. Ван Зонен та Врінг вирізняють політичну комедію з поміж інших можливих жанрів (поряд із трилером, драмою тощо) [7].

Такий вид політичного гумору не пов'язаний з сучасною політичною ситуацією, але навіть вигадані події можуть бути широко інтерпретовані і містити натяки на конкретні політичні реалії.

4. Персоналізований гумор: Політичні діячі у розважальних форматах. Цей тип „розважальної політики“ передбачає персональну репрезентацію можновладців у різних медіаформатах: ток-шоу, інтерв'ю тощо. Нерідко політики висміюють свої слабкі сторони, оскільки самоіронія сприяє політичній стратегії солідаризації [4].

5. Стратегічний гумор: маркетинг через політичний гумор (у мережі). На мережевій платформі жарти представлені піснями, мемами, стендапами тощо, завдяки чому послуговуються більшою популярністю серед народних мас [6]. Перегляд подібних матеріалів викликає бурхливу реакцію у вигляді коментарів та швидкого розповсюдження.

6. Гумор серед «друзів»: політичний гумор для самопрезентації та спілкування у мережі. Цей тип жартів поширений здебільшого в соціальних мережах, приватному чатуванні тощо і має на меті розважити інших. В цьому випадку можемо спостерігати деполітизацію політичного гумору.

Отже, політичний гумор у розважальному дискурсі постає цікавим об'єктом для аналізу. Взаємодія між соціальними мережами та політичною активністю значно розширила коло комунікаторів та зміст політичного гумору. Перспективним для дослідження є аналіз мовленнєвих засобів в окремих форматах, що доступні у мережі.

Література

1. Caufield R. P. The influence of “infoenterpropagainment”: Exploring the power of political satire as a distinct form of political humor. *Laughing matters:*

- Humor and American politics in the media age / R. P. Caufield – New York: Routledge. – 2008. – P. 3-20.
2. Knop K. Comedy in Serie. Medienwissenschaftliche Perspektiven auf ein TV-Format / K. Knop – Bielefeld: Transcript. – 2007. – 360 p.
 3. Krikmann A., Laineste L. Permitted laughter. Socialist, post-socialist and never-socialist humour / A Krikmann, L. Laineste – Tartu: ELM Scholarly Press. – 2009. – 406 p.
 4. Lefcourt H. Humor: The psychology of living buoyantly / H. Lefcourt – New York, NY: Kluwer Academic/Plenum. – 2001. – P. 208.
 5. Lynch O. H. Humorous communication: Finding a place for humor in communication research. Communication Theory. – 2002. – 12. P. – 423-445.
 6. Strauss J., El-Ansary A., Frost R. E-Marketing. Upper Saddle River. / J. Strauss, A. El-Ansary, R. Frost – NJ: Pearson Prentice Hall. – 2006. – 680 p.
 7. van Zoonen L., Wring D. Trends in political television fiction in the UK: Themes, characters and narratives, 1965-2009 / L. van Zoonen, D. Wring – Media, Culture & Society, 34. – 2012. – P. 263-279.

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЦІННИХ ІДЕОНІМІВ В АНГЛІЙСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ЗМІ

Рогова Олена

*студентка I курсу магістратури, група ЛА-391мп,
факультет лінгвістики, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.*

Засоби масової інформації – це важлива складова частина нашого суспільства й нашого життя, оскільки вони є найважливішими засобами передачі інформації. Під поняттям ЗМІ розуміють технічні засоби, які інформують, освічують і розважають масову публіку.

Мова засобів масової інформації характеризується певним стилем викладу інформації. ЗМІ характеризуються певними мовними і позамовними особливостями.

Мова як соціальне явище, що обслуговує життєдіяльність суспільства, постійно розвивається і зазнає певних змін. Однак, як справедливо зазначає В.Г.Костомаров, сьогодні “нормальні темпи мовної динаміки помітно завищені, що створює небажаний розрив в наступності традицій і цілісності культури” [1, с.7].

Такий помітний мовний динамізм сприяє розширенню мовної норми, тому природно, що наше ставлення до норми змінюється.

Процеси, що спостерігаються в сучасній мові, є наслідком впливу певних екстралінгвістичних факторів на функціонування мови.

Для позначення одиничних предметів, пов'язаних з творчою діяльністю людини вчені використовують термін «ідеонім» [2, с. 201, 203].

Глибоке вивчення ідеонімів неможливе, тому що зацікавленість широкого кола вчених ідеонімією виникла досить недавно, тому досліджень з цієї тематики існує обмежена кількість. Без усебічного розгляду характеристик ідіонімів та виявлення особливостей ідеонімів в англійських та американських ЗМІ.

Значну увагу в сучасній лінгвістиці приділено вивченню мови ідеонімів різного призначення, оскільки мова є системою, що постійно змінюється та розвивається. Вчені зосереджені на таких проблемах, як відмінність імені власного від номінального, межі ономастичного простору і полів. Ономастична лексика – особливий тип семантики, що по-різному проявляється на цих рівнях. Можна безперечно сказати, що власні назви відіграють важливу роль у нашому житті саме тому, вони викликають лінгвістичний інтерес, складаючи невід'ємну частину нашого повсякденного життя. Будучи мовними одиницями, власні назви беруть участь у формуванні картини світу.

Отже, досліджуючи ідеоніми та їх відтворення у перекладі ми можемо дійти висновку що дані лексичні одиниці є недостатньо вивченими, оскільки не існує єдиної класифікації даних одиниць, вони розглядаються як підсистеми ономастики, хоча їх і намагаються виокремити у самостійні групи лексичних одиниць. Способи відтворення таких одиниць у перекладі вважаємо транслітерація, транскрипція, транспозиція та калькування, які застосовуються з метою досягнення комунікативно-функціональної ефективності.

Перспективу подальшого дослідження ми бачимо в дослідженні функціонування прагматонімів та ідіонімів у текстах різних типів, а також в аналізі способів передачі прагматонімів та ідеонімів при перекладі.

Література

1. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. – 3 изд., испр. и доп. – С.Пб.: Златоуст, 1999. – 320 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода. М. : Межд. отнош., 1975. – 240 с.

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ КОСМЕТИКИ ТА КОСМЕТОЛОГІЇ

Россохач Ірина

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. педагог. наук, в. о. доц. к. ТППАМ Тікан Я. Г.

Поява усе більш складних явищ, нових технологічних процесів і винаходів сприяє створенню нових лексичних одиниць і поєднань, які потребують впорядкування у вигляді спеціалізованих терміносистем, що у майбутньому полегшить їх переклад. До таких ділянок лексики можна віднести і вивчення термінології косметики та косметології як нової галузі, що сьогодні бурхливо розвивається.

Як відомо, слово «термін» походить від латинського «terminus», що означає «кінець, межа, закінчення». У середньовіччі це слово набуло значення «визначення, позначення», а в давньофранцузькій мові «terme» мало значення «слово». На думку Е. Літре, О. Блоха, В. фон Вартбурга, П. Робера, воно породило у французькій мові слово «term» – термін у сучасному розумінні. В англійській мові слово «term» було запозичене зі старофранцузької («terme» – межа) [1, с. 3]. Термінологію як частину лінгвістичної науки вивчали наступні українські науковці: Л. Боярова, К. Городенська, О. Жирик, Т. Кияк, І. Кочан, А. Крижанівська, Г. Мацюк, Т. Панько, Л. Симоненко, О. Тараненко та ін. Медичні терміни, що стали основою для термінології косметики та косметології, були об'єктом досліджень багатьох лінгвістів. В історичному аспекті її розглядали Г. Дідик-Меуш, В. Німчук, Т. Олещук, О. Олійник, у сучасному – І. Корнейко (радіологічна медицина), Т. Лепеха (судово-медична), Н. Місник (клінічна), О. Петрова (шкірні хвороби) тощо. Також близькою до сфери косметології можемо вважати біологічну термінологію, яку в своїх працях висвітлювала Л. Симоненко.

На ранніх етапах дослідження термін розглядався як елемент фіксований, вчені не брали до уваги те, що в живій мові він може піддаватись змінам. Основоположник російської термінологічної лексики Д.С. Лотте досліджував «ідеальний» термін. Він вважав, що термін, на відміну від звичайного слова, завжди виражає суворо фіксоване поняття і має бути коротким, позбавленим багатозначності, синонімії і омонімії. Проте термін, будучи мовною одиницею, належить мові і підпорядковується її законам, модифікуючись і пристосовуючись до них в кожному конкретному випадку залежно від умов і мети його застосування. На початку 1970-х років лінгвісти почали досліджувати вже не «ідеальний» або «бажаний» термін, а реальний, яким він є

насправді. Ця концепція була розроблена Г. Винокуровим, який наголосив на тому, що «в ролі терміна може виступати будь-яке слово, терміни – це не особливі слова, а лише слова в особливій функції» [1, с. 5]. Згідно з дослідженням Н. Котелової термінам притаманні такі загальнолексичні явища, як полісемія, омонімія, паронімія, синонімія. Лінгвістка відмічає, що термінів антонімів не менше, ніж нетермінів-антонімів [4, с. 122-123].

Термінологічні одиниці надходять до мови різними шляхами [2, с. 9]. До них відносяться:

- семантичний
- морфологічний
- лексико-морфологічний
- морфолого-синтаксичний
- синтаксичний

Більшість термінів косметики та косметології утворюються шляхом афіксації (суфіксальний спосіб – waxing, префіксальний - undereye, префіксально-суфіксальний – antiperspiration); переходу із загальноживаної лексики, метафоризації (body milk, Cupid's bow); аббревіації (SPF, АНА/ВНА acids). Також термінолексика надходить до англійської мови шляхом запозичення (Gommage, Kajal) або є інтернаціоналізмами (cream, lotion). Кожен структурний пласт широко представлений у термінології косметики та косметології: присутні прості, складні та складені терміни. [3, с. 43]

Отже, терміносистема косметики та косметології є відкритою лексико-семантичною групою, що перебуває в динамічному розвитку й постійно поповнюється неологізмами для позначення нових реалій, які виникають під час професійної та наукової діяльності. Термінології притаманні такі явища як полісемія, омонімія і синонімія, адже термін – це слово у особливій функції, тому йому притаманні ознаки загальнолітературної мови. У процесі творення термінів косметологічної галузі домінують такі явища як суфіксація, префіксація, словоскладання та аббревіація.

Література

1. Винокур Г.О. О некоторых явлениях словообразования в русской технической терминологии: сборник статей по языковедению / под ред. М. В. Сергиевского, Д. Н. Ушакова, Р. О. Шор. М.: Тр. Моск. ин-та истории, философии и лит. 1939. С. 3-54.
2. Д'яков А.С. Основи термінотворення: семант. та соціолінгвіст. аспекти / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. – К.: Вид. дім "KM Academia", 2000. – 220 с.

3. Левковская К.А. Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала / К.А. Левковская. – М.: Высшая школа, 1962. – 296 с.
4. Котелова Н. З. К вопросу о специфике термина. Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. Москва: Наука, 1970. – С. 122-126.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Русалкіна Анна

*студентка 3 курсу бакалаврату, групи ЛА-73,
факультет лінгвістики, КПІ ім. Ігоря Сікорського»
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.*

В наші дні відбувається дуже стрімкий розвиток новітніх технологій та саме це сприяє активному збагаченню наукової мови через терміни. Багато вчених досі сперечаються щодо визначення що таке «термін». Відповідно до проведеного дослідження, В.В. Коптілов вважає, що «термін» - це наукове поняття, яке виникло через тривалий розвиток галузі [2, с. 154]. В цей час З. Мацюк та Н. Станкевич визначають «термін» як спеціальне слово, яке має дефініцію та виражає якесь чітко окреслене поняття з певної сфери життя [3, с. 89]. Тобто, англomовні технічні терміни - це слова або словосполучення, які стосуються науки або техніки в англійській мові.

Вивчаючи терміни, лінгвісти задалися питанням поділу їх за структурою. Відомі сучасні мовознавці Н. Станкевич та З. Мацюк визначають такі структурні групи термінів:

- 1) однокомпонентні терміни, тобто ті, які складаються лише з одного слова:
cable, base, cathode;
- 2) двокомпонентні терміни – зазвичай це словосполучення, які побудовані таким чином: іменник + іменник: *bridge rectifier, circuit breaker*, чи прикметник + іменник: *clean room, conductive adhesive;*
- 3) трикомпонентні конструкції, тобто словосполучення з 3 слів, які можуть виражатись таким чином: прикметник + прикметник + іменник:
complementary bipolar transistors, прикметник + іменник + іменник: *direct chip attach*, іменник + іменник + іменник: *ball grid array;*
- 4) багатокомпонентні аналітичні терміни, тобто терміни з 4 та більше слів:
confocal scanning acoustic microscopy [3, с. 91; 4].

Так як терміни – невичерпна тема для дослідження, перед нами постало питання творення значення термінів. І. Арнольд, відома лінгвістка та доктор філологічних наук, наводить такі категорії термінів за семантикою:

- 1) Специфікація значення, тобто звуження значення та спеціалізація терміну відповідно до сфери використання: *cell* – 1) *a telephone that you can carry around with you, that works by using a network of radio stations to pass on signals*, 2) *a piece of equipment for producing electricity from chemicals, heat or light*;
- 2) Метафора - це перенесення назви терміну на основі асоціації подібності і, таким чином, є фактично прихованим порівнянням: *cookies* – 1) *a small flat sweet cake*, 2) *information that a website leaves in your computer so that the website will recognize you when you use it again*;
- 3) Метонімія це посилання на одне, як ніби якесь інше, засноване на асоціації суміжності: *Silicon Valley* - *to refer to the tech industry* [1, с. 60,61,64; 4; 5].

Отже, структурні та семантичні категорії технічних термінів дуже важливі для вивчення лінгвістами. Розподіл термінів за структурою на однокомпонентні, двокомпонентні, трикомпонентні та багато компонентні, полегшує пошук термінів в текстах. А що не менш важливо – це розподіл термінів за семантикою на ті, які утворили своє значення через звуження, метафору та метонімію. Цей поділ термінів допомагає перекладачам визначити, яке значення краще підібрати. Тому ми вважаємо, що вивчення цього матеріалу є необхідним для того, щоб стати сучасним обізнаним технічним перекладачем.

Література

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. 3-е издание, 1986. – 296 с.
2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Вища школа, 1982. – 165 с.
3. Станкевич Н., Мацюк З. Українська мова професійного спрямування: навч. посібн. – К.: Каравела, 2005. – 352 с.
4. ES Components – Режим доступу: <https://www.escomponents.com/glossary-of-electronic-electrical-terms> .
5. K12 Reader Reading Instruction Resources – Режим доступу: <https://www.k12reader.com/term/metonymy/> .
6. Longman Dictionary of Contemporary English – Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/> .

НЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ МЕТАФОРИЧНИХ ТА МЕТОНІМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ТЕКСТАХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сенчук Любов

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Мова засобів масової інформації знаходиться в процесі постійного розвитку, що зумовлено суспільно-політичними процесами та технологічним розвитком в країні та світі. Зокрема невід'ємною частиною ЗМІ стали метафоричні та метонімічні сполуки з залученням неологізмів, що надають тексту увиразненості та спричиняють більший вплив на читача.

У дослідженні Слободян Н. зазначає: «Дослідження метафори та метонімії як способу осмислення дійсності дозволяє зрозуміти особливості мислення всього соціуму» [1, с. 460].

Утворення метафоричних та метонімічних сполук є основними типами полісемії, що стають базовими для компонентів найменувань вторинних понять в переосмисленні попереднього значення. На думку дослідника П. Мельника, процес створення метафоричних зв'язків полягає у концепті згорнутої семантичної одиниці: «При творенні метафори логічно взаємодіють властивості того об'єкта, який є референтом осмислення, та деяких ознак, що асоціюються з чуттєвим образом реалії, чиє найменування використовується в конкретній проблемно-номінативній ситуації, а саме — формування нового поняття та його вербалізації» [2].

Об'єктом дослідження є функціонування неологізованих метафоричних та метонімічних сполук в текстах аналітичних та художньо-публіцистичних жанрів масової інформації.

Дослідження метафор та метонімії в різноманітних аспектах у медійних текстах присвячені праці таких учених останніх десятиліть, як П. Мельник, Ж. Колоїз, О. Стишов та багатьох інших.

За основу дослідження були взяті тексти аналітичних та художньо-публіцистичних жанрів засобів масової інформації, а також ті метафоричні та метонімічні сполуки, що були в них віднайдені.

Серед останніх тенденцій в мові ЗМІ дослідники виокремлюють появу «єврометафор», що пов'язано з бажанням багатьох країн долучитись до європейського союзу. Вчений Мусолф А. наголошує, що медійники часто метафоризують поняття Європи або ЄС. Традиційно їх відносять до так званого «єврожаргону» або «євромови», основу яких складають терміни євроінтеграції

[3, с. 25]. Через таке швидке розповсюдження дослідниками навіть були створення спеціальні довідники для журналістів, до якого входить: Євросоюз викручує руки, Європа сама себе рекламує тощо. Виникнення нових метафор спричинено їх екстралінгвістичністю, тобто змінами в суспільстві або технологічним розвитком, а саме тому вони привалюють в текстах засобів масової інформації.

Процеси новоутворення метонімії протікають в значно меншій мірі. Дослідники зазначають, що метонімії схильні до впливу екстралінгвальних чинників. Зокрема велика частина нових лексичних одиниць була утворена в наслідок суспільних протестів під час Євромайдану або Революції гідності, а також протягом ведення бойових дій на Донбасі. Таким чином, вчені зафіксували появу нового значення слова «майдан», що віднині означає акцію протесту, та «ватник», що використовується на позначення малоосвіченої людини з радянською ментальністю. Дослідник О. Стишов зазначає: «У досліджувану добу розширення семантичного обсягу слова на основі метонімії відбувається і в іменниках на позначення істот, зокрема у пропріальних одиницях. Передусім це стосується відомих осіб» [4, с. 369]. Яскравим прикладом-підтвердженням є використання прізвища видатного автогонщика Шумахера на позначення людей, що часто перевищують швидкість або люблять швидку їзду.

Отже, в сучасних засобах масової інформації журналістами активно використовується експресивно-емоційна лексика, яка корелюється поза мовними чинниками, хоча тісно пов'язані з інтролінгвальними. Останніми роками активно відбувається процес розширення семантичного обсягу в сталих мовних виразах на основі утворених метафор та метонімії, процес створення яких повністю залежить від необмеженості процесів мислення та логіки. Однак, метонімічні сполуки є не так поширеними в утворенні нових лексичних одиниць через базування на реальних обмежених зв'язках з поняттями. Використання метафори та метонімії спричиняє утворення полісемних термінів, в яких підставою для функціонування є початкове значення слово і далі вже термінологічно закріплене.

Література

1. Слободян Н. В. Метафоризація як когнітивний процес / Слободян Н. В. // Актуальні проблеми слов'янської філології. Частина 1. – 2011. – Вип. 24. – С. 460-466.
2. Мельник П. Нове метафоричне мислення в газетній спортивній журналістиці [електронний ресурс]. – Режим доступу <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1062>.

3. Musolff A. Metaphor Scenarios in Public Discourse / A. Musolff // Metaphor and Symbol, 21(1). – Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2006. – P. 23-38.
4. Стишов О. А. Семантичні неологізми в дискурсі україномовних мас-медіа на початку ХХІ століття / Стишов О. А. // Філологічні студії. Лінгвістика та поетика тексту. – 2015. – Вип. 13. – С. 364-373.

ПРАГМАТИЧНА СПЕЦИФІКА ГУМОРУ У ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПАХ

Старкіна Аліна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: доц., к. філол. н. Ткачик О.В.

У публічних виступах уміння впливати на аудиторію займає важливе місце у досягненні бажаного комунікативного ефекту.

Вивчення особливостей гумору в прагматичному аспекті є одним із найважливіших напрямків у вивченні комічного, оскільки гумор – це особливий спосіб спілкування, що призводить до комічного ефекту маючи певну мету [5].

У контексті сучасної парадигми досліджень застосування засобів вираження гумору у публічних виступах потребує детального вивчення, оскільки гумор у публічних виступах – це ефективний спосіб інформування, переконання та зв'язку з аудиторією.

Об'єктом нашого дослідження є засоби вираження гумористичних висловлювань у публічних виступах.

До проблеми вивчення гумору з точки зору прагматики зверталися такі науковці як В. Раскін, Р. Сміт, В.Т. Бондаренко, А.В. Карасик, М. Мінський, З. Фрейд, О.Ю. Титаренко, О.Ю. Коновалова, А. Самохіна та ін.

Науковці по-різному підходили до вивчення функціонування гумористичних висловлювань у різних видах публічних виступів. Р. Грюнер вважав, що оратор використовує гумор як комунікативну стратегію, тому якщо правильно підійти до використання жартівливих висловлювань, які будуть позитивно сприйматимуться слухачами, то такі виступи будуть високо оцінені [3, с. 143-144]. Наприклад, якщо потрібно привернути увагу аудиторії або перевірити їх реакцію мовець може використати прийом введення жарту, що також допоможе встановити контакт з аудиторією. [1, с.167].

У прагматичному аспекті гумор розглядається як форма мови, що має певні відхилення від норм мовних правил та розмовних принципів. В основному гумористичний ефект досягається за допомогою відповідних

прийомів комічного або жартів, з використанням мовних та позамовних засобів [2, с. 681].

Дослідження гумору в лінгвопрагматиці пов'язане з постулатами Грайса. В. Раскін припускав, що недотримання принципу кооперації може викликати комічний ефект. Дослідник вважав, що жарт не виникає лише внаслідок порушення максимумів в розмові, тому адаптував загальноприйнятий принцип кооперації до жартів (the Non-Vona-Fide (NBF) Communication Mode of joke telling), який давав би змогу створити вдалий гумор [4, с. 97].

Отже, використання гумористичних висловлювань у публічних виступах допомагає мовцю виглядати впевнено, здійснювати потрібний вплив на аудиторію, вирішити проблемні питання, що виникають в ході комунікації, а також зменшити напругу.

Дослідження цього явища можуть бути використані в подальшому вивченні особливостей функціонування гумору у різних сферах спілкування.

Література

1. Attardo, S. Linguistic Theories of Humor. New York: Mouton de Gruyter, 1994. – 426 p.
2. Diningsih, S. W. Andayani & Muhammad Rohmadi, M. Literature learning: Pragmatic study of humor discourse in Indonesian political humor book. International Journal of Educational Research Review, Special Issue, 2019. – P. 680-690.
3. Gruner, C. R. Advice to the beginning speaker on using humor—what the research tells us. Communication Education, 34(2). – 1985. – P. 142-147.
4. Raskin, V. Semantic Mechanisms of Humor. – Boston: D. Reidel, 1985. – 285 p.
5. Simpson, E. S. C., & Weiner, J. A. (Eds.). The Oxford Encyclopaedic English Dictionary. Oxford: Clarendon Press, 1989. – 220 p.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ ЗАГАЛЬНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ЯК КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИХ ОДИНИЦЬ

Ткаченко Анна

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Усик Г. М.

Для того щоб зрозуміти особливості та властивості терміну як когнітивно-комунікативної одиниці необхідно окремо визначити та зрозуміти значення таких понять як когнітивна лінгвістика та комунікативна лінгвістика.

В свою чергу, когнітивна лінгвістика є складовою такої науки як когнітологія. Основними об'єктами дослідження когнітології є моделі свідомості, які, насамперед, пов'язані з процесами пізнання, зберігання, використання, з репрезентацією знань та обробкою інформації, яка надходить до людини через різні канали, з переробкою знань, логічним виведенням, аргументацією та іншими видами пізнавальної, тобто когнітивної діяльності. Когнітивна лінгвістика з'явилася у 70-ті рр. ХХ століття в США. Метою цього напряму було дослідження ментальних процесів під час опанування і застосування знання та мови [3, 142].

Комунікативна лінгвістика – розділ мовознавства, який вивчає мову як діяльність, здійснення спілкування в певних ситуаціях, спрямованість мовних засобів на повідомлення певної інформації, передавання емоційного стану мовця та спонукання до дії [2, 78].

Когнітивний підхід до аналізу термінів, які в сукупності утворюють терміносистему – структуроване наукове знання, з'явився і почав свій розвиток в кінці ХХ – початок ХХІ ст.

Сукупності термінів розглядаються в подібних дослідженнях з точки зору теорії знання і пізнання, як результат когнітивної діяльності фахівця. Тобто в терміні реалізуються механізми пізнання тієї або іншої сфери знань чи діяльності, в нашому випадку у сфері загального машинобудування. Аналізуючи машинобудівні термінологічні одиниці таким чином, можна побачити, що в таких термінах репрезентовані структури спеціального знання, які є відправною точкою в осмисленні професійного простору і сприяють оптимальній організації діяльності фахівців.

Комунікативний підхід також є дуже важливим і потребує свого обґрунтування і розроблення. Завдяки ньому можемо розглядати термін як необхідний інструмент професійної комунікації та засіб застосування професійних знань у процесі діяльності [4].

Також слід взяти до уваги те, що певні терміни, які потрапили до фахової лексики шляхом термінологізації слів загальнозживаної лексики можуть бути неправильно зрозумілі деякими людьми, які не мають фахових знань у сфері загального машинобудування і, в наслідок цього, неправильно використовуватись. Наприклад, термін *drum* – *барабан* – відоме слово загальнозживаної лексики і визначається в тлумачному словнику, як ударний музичний інструмент, що має форму широкого порожнього циліндра, обидва отвори якого затягнені шкірою, а у технічній сфері загального машинобудування цей

термін визначається як деталь у різних машинах і механізмах, яка має форму порожнистого циліндра.

При перекладі текстів зі сфери загального машинобудування перекладачу слід враховувати всі когнітивно-комунікативні аспекти і особливості термінів, задля правильного розуміння тексту і створення його вірного перекладу. В когнітивно-комунікативній дослідницькій парадигмі перекладач працює зі змістом вихідного повідомлення, внаслідок чого породжується комунікативно актуальний смисл. Цей смисл репрезентується через зміст одиниць мови перекладу і набуває матеріального оформлення для передачі цільовій аудиторії [1, 13-14].

Отже, можемо зробити висновок, що когнітивно-комунікативні особливості термінів загального машинобудування є дуже важливими у професійній сфері і потребують спеціальних знань від фахівця задля правильного їх розуміння та вживання. А від перекладача, який працює з текстами з цієї сфери потребує уважного ставлення до термінів.

Література

1. Андрієнко Т. П. Переклад як когнітивно-комунікативна діяльність. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер. : Філологічні науки. – 2014. Кн. 3. – С. 13-17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2014_3_4
2. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ : Либідь, 2001. – 222 с.
3. Томенюк. О. Когнітивний підхід до аналізу мовних явищ. Актуальні питання гуманітарних наук. – 2015. – Вип. 11. – С. 141-146. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2015_11_21
4. Федчик В.А. Властивості терміна як когнітивно-комунікативної одиниці – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/23_WP_2009/Philologia/50999.doc.htm

FEATURES OF LANGUAGE FUNCTIONING IN ENGLISH MEDIA DISCOURSE

Trofimova Svetlana

Second year student,

Faculty of Informatics and Computer Technology,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Research adviser: O. O. Serheieva

The combination of expression and standard is the main feature of the media discourse that provides reliable communication to the reader of the content - information essence with its alertness, efficiency, uniqueness, intellectual accuracy, along with its exclusivity, emotionality and even sensationally. To this end, they often use a language game that involves a component such as aesthetics (the pleasure of the unexpected, the unusual), through which the information presented in the text "comes to life", acquires a new (often ironically - sarcastic) meaning.

The language game is an integral part of new rapidly evolving speech formations. It is characterized by multi functionality, communicative diversity, multimedia. The main problems that attract particular attention in the field of linguistic research are a discursive component of language play as a speech formation, typology of network genres, language/speech features of language play, a specificity of language play in media discourse, etc.

Various interpretations of the language game have been proposed in the scientific literature. Thus, the Austrian philosopher Ludwig Wittgenstein is traditionally considered the author of the term "language game". He notes that language play is a special activity of native speakers, which aims to create content that demonstrates the relationship of language to the laws of nature and logic [1]. V.I. Shakhovsky considers language play as the result of original, non-standard variation of linguistic and speech norms based on the creative competence of communicators in a certain emotional discourse [2].

It is impossible to determine the functions of a language game without considering the functions of the language. Consider the most well-known classification of functions by RO Jacobson, which distinguishes six functions according to the participants and aspects of his communication model. According to the scientist, each of the six elements, factors of language communication corresponds to a special function of language. Thus, R.O. Jacobson distinguishes the following functions of language [3]:

- emotional (expressive) - expresses the attitude of the addressee to the object of speech (gives a certain tone to the whole expression);
- connotative (appellate or assimilation) - is to attract the attention of another person and encourage him to take some action;
- referential (communicative) - the main function of the message (relates to the subject in question and the relationship of the message to it or context);
- phatic - aimed at establishing contact (establishes, continues or terminates communication);
- meta-speech - establishes the identity of the utterance;
- poetic - focus on the message for its own sake (inherent in poetic communication, in messages of another type is secondary, auxiliary).

Language play is an effective verbal means of speech influence, operating techniques of combining language units and elements of speech experience, which regulate their functioning in the game associative field, taking into account linguistic and extra-linguistic factors. In the study of the means of speech influence, it is worth noting that to create a new meaning it is advisable to talk about the "homomorphic structuring" of units of different levels (linguistic and linguistic), combining emotional and cognitive components, which makes it impossible to delimit the phonetic, structural, textual organization.

Studies of the language game in morphemic and word formation are mostly conducted together with cases of manifestation of this phenomenon at the level of lexical units. Studies on the level of morphology and syntax also occur without delimiting them from the actual lexical level.

Conclusion. In a functional sense, the game form of information submission is aimed at optimizing the communicative influence on the recipient. The language game psychologically facilitates the perception of information material and at the same time attracts the reader's confidence in the opinion of the interlocutor - the mediator. At the same time, the use of gaming techniques with the use of jargon expands the possibilities of information transformation, which leads to the active use of language play in the media discourse.

References

1. Wittgenstein L. Brown Book / L. Wittgenstein. M.: House of intellectual books. – 1999. – 158 p.
2. Shakhovsky V.I. Linguistic Theory of Emotions / V. I. Shakhovsky. Gnosis. – 2008. – 416 p.
3. Jacobson R.O. Language in relation to other communication systems / R.O. Jacobson. Progress, 1985.S. 319-330.8. Sherzer J. Speech play and verbal art / J. Sherzer. Austin: University of Texas Press. – 2002. – 198 p.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП «СПОСОБИ ЗАРОБИТИ КРИПТОВАЛЮТУ» та «ТРАНЗАКЦІЇ ТА ОПЕРАЦІЇ З КРИПТОВАЛЮТОЮ»

Федорчук Анастасія

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доц., к. філол. н. Ткачик О.В.

Протягом останніх років помітне все більше зацікавлення лінгвістів проблемами термінології та термінотворення.

Проблема термінотворення є особливо актуальною для галузі економіки, оскільки за останнє десятиріччя саме вона зазнала інтенсивного розвитку. Саме динамічний розвиток ІТ-технологій та інформаційної економіки активізував пошук нових видів фінансових інструментів, заснованих на інформації. Такою фінансовою новацією стала криптовалюта [5].

Об'єктом нашого дослідження є структурні особливості економічної термінології у сфері криптовалюти.

Окремі аспекти обігу криптовалют досліджували такі науковці як А. Демиргуч-Кунт та Л. Клеппер, Г. Т. Карчева та С. М. Нікітчук, О. М. Петрук та О. С. Новак, М. Лішке, а словотворення термінологічної лексики як частини мовної системи висвітлено певною мірою в працях таких науковців як В. П. Даниленко, А. С. Д'якова, Д. С. Лотте.

Так наприклад, згідно з класифікацією В. І. Карабана [2, с. 134], терміни за своєю будовою поділяються на прості (*address – адрес, wallet – гаманець*); похідні: суфіксальні (*miner – майнер*), префіксальні (*unconfirmed – непідтверджений*); складні (*cryptoholder – власник криптовалюти*) та терміни словосполучення.

Особливу увагу слід звернути на термінологічні словосполучення, які виступають досить дієвим способом термінотворення, що збагачують англійську економічну лексику. Такі терміни-словосполучення доцільно диференціювати за типом їх структури: прості словосполучення, що складаються, як правило з двох слів, одне з яких є головним, а інше залежним (*corporate verification – верифікація корпоративного аккаунта*) та складні словосполучення, в яких залежні слова визначають різні аспекти значення стрижневого слова (*legal effect of the transaction – юридична дія транзакції*).

За морфологічною ознакою основного слова економічні терміни словосполучення можна поділити на іменні словосполучення (*payment options – варіанти оплати*), прикметникові словосполучення (*valid for one year – діє протягом одного року*) та дієслівні словосполучення (*cancel a transaction – відмінити транзакцію*) [4, с. 267].

Важливе місце в підсистемі посідають багатокomпонентні терміни [1, с. 45–47]. За кількістю терміноелементів можна виділити двокомпонентні (*processing time – час обробки*), трикомпонентні (*zero confirmation transaction – транзакція з нульовим підтвердженням*) та полікомпонентні (*moving average convergence divergence – технічний індикатор, який використовується в технічному аналізі для оцінки і прогнозування коливань цін на фондовій і валютній біржах*). Найбільш поширеним структурним типом термінології є

модель Adj+N. Використання багатокomпонентних можна пояснити неспроможністю передати широкий обсяг процесів, явищ однокомпонентними термінами.

Також, не слід забувати про широке використання аббревіатур, які спеціалісти використовують для економії часу передачі повідомлень по каналах зв'язку або кодування комп'ютерної інформації, наприклад: *BTC (bitcoin – біткоїн)*, *TXID (transaction ID) – номер транзакції* [3, с. 20].

Отже, терміносистема економіки, а саме сфера криптовалюти, швидкими темпами поповнюється новими лексичними одиницями, які мають різну структуру. Таким чином і відбувається розширення словника тематичної лексики. Тому, перекладачеві необхідно вивчати структурні особливості його термінів для кращого оволодіння та розуміння текстів економічної галузі, а, отже, для отримання більш якісного перекладу.

Дослідження цього явища можуть бути використані в різних аспектах: соціолінгвістичному, а також процесів запозичення англomовних термінів цієї галузі іншими мовами світу; стилістичному, при дослідженні способів утворення та функціонування лексичних одиниць на позначення концептів, пов'язаних зі сферою економічних відносин, що функціонують у сфері криптовалюти сучасної англійської мови.

Література

1. Грицьків А.В. Стратифікаційна та галузева структура терміносистеми (на прикладі англomовної фінансової термінології). *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство.* – №1. – С. 45-47.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина 2. Київ: НД, 2001. – 230 с.
3. Лотка О. М. Англomовна термінологія фінансово-економічних взаємин: автореф. дис. на здобуття ступеню канд. філол. наук. 10.02.04 / Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2000. – С. 20.
4. Фогель Г. Б. Структурні аспекти термінологічної лексики. *Нова філологія.* 2007. – № 6. – С. 267.
5. Шетле Т. В. Англomовна термінологія банківського дела в мовній системі і мовній практиці : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Москва, 2010. – 98 с.

МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В ТЕКСТАХ ПІСЕНЬ A\$AP ROCKY

Хованець Світлана

*студентка 2 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: к. філол. н., ст. викл. Матковська Г.О.

Яскравими показниками взаємопов'язаності мови та культури є соціокультурні реалії. Зокрема, вони часто зустрічаються в усному неформальному мовленні, у ЗМІ, популярних фільмах/серіалах та текстах пісень. Внаслідок взаємодії культур, інтерес до таких реалій невпинно зростає. Актуальність даної теми зумовлена надзвичайною популярністю виконавця A\$AP Rocky та його музичного жанру, зокрема, серед молоді нашої країни. Проте соціокультурні реалії, в тому числі в текстах пісень, часто є незрозумілими для іноземців.

Реалія є досить складним терміном, який позначає предмет, явище чи поняття, характерне для певної культури та непоширене у інших; та лексичну одиницю, яка позначає це поняття.

Розглянемо приклади соціокультурних реалії у текстах за класифікацією В.С. Виноградова [1, с.79]:

1) Побутові реалії (одяг, їжа, гроші, елементи щоденного життя і т.д.)

«Blue money in the bank» є елементом хизування, перекладається як «сині купюри в банку» (посилання на те, що нові купюри США номіналом в сто доларів мають синій підтон).

Або, наприклад, у рядку «Benjiss in the safe» йдеться про стодоларові купюри, на яких зображений Бенджамін Франклін

2) Міфологічні й етнографічні реалії.

Рядок «My touch is righteous, like virus by Midas» підводить слухача до міфічного царя Мідаса, який перетворював на золото все, чого торкався. Міф є зовсім не поширеним у нашій культурі.

3) Реалії природи (рослини, тварини, ландшафти).

«It's animals in my projects like monkeys, orangutans» - ототожнення свого оточення з дикими джунглями, і характеристика його «жителів» як непередбачуваних, тих, які довіряють лише власним інстинктам.

4) Реалії державного устрою та суспільного життя (як сучасні, так й історичні).

«'Cause everyday we on our pesos»: песо (тут) – гроші. Песо – срібна монета середньовічної Іспанії та її колоній; а також назва грошових одиниць деяких країн, колишніх іспанських колоній.

5) Ономастичні реалії – антропоніми (імена чи прізвища відомих людей, що потребують додаткових коментарів і пояснень), топоніми, імена літературних героїв тощо.

Наприклад, «I listened to X». Україномовний слухач навряд чи здогадається, що мова йде про Ерла Сіммонса, більш відомого під псевдонімом DMX.

Іншим прикладом буде фраза «Throwin' Westside», що означає показати за допомогою чотирьох пальців літеру W, оскільки знак Westside (західного тихоокеанського узбережжя) є літера W.

б) Асоціативні реалії – аніمالістичні символи, колірні символи, фольклорні, історичні, літературно-книжкові та мовні алюзії.

«Now do A through Z to G», де G – gangster. Для носіїв мови це досить очевидна паралель, проте інші зазвичай потребує пояснення.

«Keep a red or blue flag in the denim»: червоний та синій – кольори двох найбільших афроамериканських злочинних угруповань Bloods і Crips.

Отже, соціокультурні реалії у текстах пісень виконавця, з одного боку, є ключем до розуміння сучасної субкультури американського хіп-хопу, а з іншого - формують унікальний впізнаваний ідіостиль A\$AP Rocky.

Література

1. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В. С. Виноградов. – М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.

ТЕНДЕНЦІЇ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У СФЕРІ «ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ»

Хоменко Анастасія

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Усик Г.М.

Сфера «охорона довкілля» вважається відносно новою і на сучасному етапі ще не сповна дослідженою, якщо її розглядати з точки зору термінології, через це важливо вивчати тенденції термінотворення у даній сфері.

Кияк Т. Р. запропонував таку класифікацію словотвірних типів термінів:

1. Терміни – кореневі слова, які поділяються на власну непохідну лексику та запозичену непохідну лексику.

2. Похідна лексика, до якої входять терміни, які утворені шляхом суфіксації та терміни, які утворені шляхом префіксації.

3. Терміни – складні слова.

4. Терміни-словосполучення.

5. Терміни-абревіатури.

6. Буквені умовні позначення.

7. Символи або знаки.

8. Номенклатура [1].

Англійські терміни у сфері «охорона довкілля», так само як й інші наукові терміни володіють власними структурними особливостями. Серед них розрізняють прості, складні та похідні терміни.

Дослідження показало, що у сфері «охорони довкілля» функціонують прості терміни, які містять греко-латинські префікси такі, як: re-, de-, pre-, dis- та суфікси: -ing, -er, -or, -ment, -ity.

Однослівні терміни володіють неоднорідною кількістю словотворчих компонентів. Отож, однослівні терміни формують такі групи:

1. Коли структура терміна вміщує одну основу.

2. Коли структура терміна вміщує один чи більше афіксів чи основу.

3. Коли терміни утворені шляхом складання основ.

4. Коли терміни утворені шляхом складання частин слів.

5. Коли утворення терміна відбувається за допомогою афіксації та складання основ [2, с. 225].

Найбільшу групу формують похідні екологічні терміни, які утворюються шляхом афіксації та префіксації. При формуванні похідних афіксальних термінів у сфері «охорона довкілля» використовуються наступні суфікси: -ate, -ness, -ed, -ing, -ty, -ism, -ant, -or, -er, -ic, -ify, -ive, -al, -ance, -ment, -ation, -age.

При формуванні префіксальних похідних термінів у сфері «охорона довкілля» беруть участь наступні приставки: a-, bio-, aero-, agro-, re-, over- [2, с. 227].

Таким чином, існують терміни-кореневі слова, похідну лексику, терміни-складні слова, терміни-словосполучення, терміни-абревіатури, буквені умовні позначення та символи. А за структурою терміни поділяються прості, складні та похідні.

Література

1. Кияк Т.Р. Теорія і практика перекладу німецької мови. / Т.Р. Кияк, А.М. Науменко, О.Д. Огуй – Вінниця: Нова книга, 2006.

2. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. / В. Коптілов - К.: Вища школа, 1982. – 267 с.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК СПОСІБ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БУТТЯ

Хомченко Катерина

*магістр філології, гуманітарний факультет,
Національний університет*

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Павельєва А. К.

Згідно з С. В. Флекснером, одним з авторів «Словника англійського сленгу», з 600 тисяч слів англійської мови приблизно 45 тисяч складає сленг. При цьому лексичний запас середньостатистичного носія мови – від 10 до 20 тисяч слів, з яких 2 тисячі – це так звані «buzzwords» – «модні» слова [3, с. 13].

З усіх соціальних груп, молодь найбільш схильна до використання й оновлення сленгу і «нетрадиційної» мови, оскільки вона сприйнятлива до змін в моді, в поглядах, стилі, а також у мові. У них мало політичної влади, але вони можуть використовувати сленг як контркультурний інструмент, як зброю проти усталеної влади і умовностей [5].

Зрозуміло, що деякі соціальні групи більш схильні, ніж інші, до створення та використання сленгу. В цілому, вважається, що американці на відміну від англійців, більш схильні використовувати неформальну і нетрадиційну мову [4].

Основна соціальна функція сленгу полягає в тому, щоб сигналізувати про свою приналежність до певної групи: американський сленг позначає мовця як активного та поінформованого члена глобальної молодіжної культури. Слова та фрази для груп або музичних стилів (rapper (репер), east coast (іст коуст), gangsta (гангстер)) та написання музики (sampler (семпл), loops (луп/петля)) або ключові культурні поняття (battle (батл), freestyle (фрістайл)) є невід'ємною частиною молодіжної культури в усьому світі.

Американський сленг живе в спеціалізованих засобах масової інформації молоді, таких як фільми, пісні та відеокліпи, журнали і веб-сайти. Через засоби масової інформації молодь потрапляє в фан-спільноти, де вони вчаться включати певні терміни англійської мови в своє мовлення та письмо, щоб показати, що вони є частиною молодіжної культури. Крім того, сленг американських студентів збагачується саме завдяки життю в кампусах, чого, наприклад, немає у Великобританії (та, відповідно, британський студент схиляється до більш стандартної мови).

Велика частина сучасного підліткового сленгу – і сленгу в цілому – походить з афро-американської спільноти. Афро-американські музиканти, особливо багато виконавців хіп-хопу, внесли великий вклад в розвиток мови. Рух ЛГБТ також породив деякі популярні фрази. Тривають суперечки про те, чи нормально для підлітків і дорослих, які не є частиною цих спільнот, вживати в своєму мовленні такі терміни, як *finna* (аббревіатура «fixing to», зазвичай це означає «збиратися»), *fleeku* (видатний), *thicc* (жінка з зайвими кілограмами, але у «правильних місцях») і використовувати їх як свої власні.

Також молодіжний сленг створюється для того, щоб певним чином відокремитися від дорослих та зашифрувати свою мову. Тринадцятирічна дівчинка Люсі ван Амеронген написала книжку («A-Z of Teen Talk»), що стала певним керівництвом для батьків по молодіжному сленгу. Передумовою написання книги стало те, що батьки не розуміли її розмов зі старшими сестрами. У книзі можна знайти 300 слів та виразів молодіжного сленгу [1]. Варто зазначити, що надрукувати книжку захотіло одразу 3 видавництва, що вказує на те, що молодіжний сленг є дійсно актуальною проблемою.

Важливо зазначити, що молодіжний сленг поповнився новими термінами після теракту у Нью-Йорку 11 вересня 2001 року. «September the tenth» (десяте вересня) тепер називають тих, хто «відстав від життя». Надокучливих та неприємних вчителів тепер називають «terrorists». А якщо вчитель залишить учнів після уроків, то вони можуть це назвати «jihad» (джихад – з ісламу, зусилля, боротьба за щось). Також можна почути лайку, що звучить «Osama Yo' Mama» (Усама, твою матір).

Редактори відомого Oxford English Dictionary звернулися до підлітків, сподіваючись, що вони зможуть допомогти впоратися зі «слизькими» підлітковими сленговими словами, адже мова молоді сьогодні «особливо невловима», тому що терміни швидко змінюються, а методи спілкування, такі як WhatsApp і Snapchat, ускладнюють моніторинг мінливого словникового запасу. Дорослим також пропонується зробити свій внесок, якщо у них є приклади сленгу молодих людей, що використовують «слова, які Вам абсолютно незнайомі, або знайомі слова, що використовуються у дуже незрозумілих значеннях» [1, с. 5].

Старший редактор Оксфордського словника англійської мови Фіона Макферсон каже: «Лексикографи звикли спостерігати і записувати зміни мови. Тим не менш, є щось особливо інноваційне і невловиме в тому, як молоді люди адаптують існуючий словниковий запас для створення нових слів і при цьому створюють щось на зразок секретного лексикону для тих, хто не в курсі» [44].

Література

1. Amerongen van L. The A-Z of Teen Talk. Horsham : Ravette Publishing Ltd, 2007. – 40 p.
 2. Flood A. Oxford English Dictionary asks teenagers to explain modern slang // Reference and languages books. 2018. URL : <https://www.theguardian.com/books/2018/sep/19/oed-appeals-to-teenagers-to-help-it-understand-slang-dictionary> (дата звернення: 03.03.2020)
 3. Walt W., Schilling-Estes N. American English: dialects and variation. New York : Wiley-Blackwell, 2006. – 256 p.
 4. Youth words // Oxford living dictionaties. URL : <https://forum.oxforddictionaries.com/en/discussion/425/youth-words> (дата звернення: 02.03.2020).
2. Павельєва А. К., Хомченко К. К. Сучасний англійський сленг: лексичні особливості, класифікації, сфери використання. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 22 травня 2019. – Вип. 52. – С. 247-249.

СОЦІОЛЕКТ ЯК ЛІНГВІСТИЧНИЙ ФЕНОМЕН

Цубера Ніна

студентка 3 курсу, група ЛА-73, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Проблема соціально зумовленої варіативності мови, зокрема соціального діалекту, актуальна і в теперішній час. Це пояснюється, перш за все тим, що соціолекти кількісно розширюються, поповнюються одиницями, пов'язаними із різними соціальними факторами, серед яких постійний процес глобалізації та невідпинний технічний прогрес.

Серед дослідників у галузі соціолектики слід зазначити таких українських та російських мовознавців як О. С. Христенко, Р. В. Бондар, Н. М. Копитіна, Є. В. Горчакова, В. П. Коровушкін, А. К. Мойсієнко.

Під терміном соціального діалекту розуміють такий варіант вербального та невербального засобу спілкування, який характеризується використанням лише серед певних груп населення, об'єднаних професійно чи соціально. А. Мойсієнко дає таке визначення цього феномену: «Соціолект – це мова, якою розмовляє певна соціальна група, соціальний прошарок або яка переважає всередині певної субкультури».[7, с. 94]

Цей термін вживається як у досить вузькому значенні (для позначення поняття, яке аналогічне поняттю арго), так і в більш широкому, оскільки в основі соціальних діалектів лежить літературна мова чи територіальний діалект, відрізняючись від них тільки специфічною лексикою, словотворенням і фразеологією. [4, с. 386]

Найчастіше соціолекти зустрічаються в усній неофіційній формі спілкування, частково в художній літературі та у публіцистиці, а з набуттям популярності електронних засобів соціолекти почали активніше відображатися на письмі.

У лінгвістиці на позначення цього феномена зазвичай використовуються три терміни – поняття: "арго", "жаргон", "сленг". Основа соціолектів – словникова і граматична – зазвичай мало чим відрізняється від характерної для даної національної мови, однак самі соціолекти не представляють цілісних систем комунікації [1, 5].

Утворення та формування нестандартної лексики сучасної англійської мови має германські джерела, і це, безперечно, відіграє важливу роль у словотворенні. Соціолекти є відгалуженням загальнонародної мови та зумовлені соціально-професійною диференціацією суспільства. Соціальні діалекти характеризуються специфікою у формуванні, доборі й використанні певної частини лексико-фразеологічних (а іноді й фонетичних, морфологічних та синтаксичних) мовних засобів [3, с. 344].

Соціолект як мовний феномен викликає багато труднощів під час перекладу. На це впливає, перш за все, специфіка вживання та середовище соціолекту. Найбільш поширеними способами перекладу соціолектів є аналог, описовий переклад та дослівний переклад. Однак, звісно, вирішальною є прагматика отримувача. Сучасне перекладознавство надає великого значення питанням відносин мови та соціальних ролей мовців, а також впливу на мову статусу та суспільного становища мовців. Дійсно, соціальний клас, етнічні джерела, стать, вік, регіональні джерела і професійний статус – всі ці фактори призводять до зміни мови [6].

Отже, соціальні діалекти є невід'ємною частиною будь-якої мови, а його носії об'єднані спільною професією, віком або ознакою інтересів. Перекладати соціолекти є завданням надзвичайної складності, оскільки знання сленгу чи жаргону саме по собі не вирішує проблему його перекладу на іншу мову, через виникнення питання про подібність лексичних одиниць у мові перекладу. При перекладі соціолектів найчастіше використовуються описовий метод, дослівний переклад чи пошук аналогів, або здійснюється пошук адекватних способів перекладу за допомогою інших перекладацьких прийомів, які є індивідуальними для кожної пари мов і культур.

Література

1. Аврорин В. А. Проблемы изучения функциональной стороны языка. К вопросу о предмете социолінгвістики / В. А. Аврорин – М.: Наука, 1975. – 276 с.
2. Байсултанов И. В. Социальная дифференциация лексического субстандарта английского языка в Австралии : автореф. дисс. ... к. филол. наук / И. В. Байсултанов. – Пятигорск, 2005. – 16 с.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 344 с.
4. Жирмунский В.М. Проблема социальной дифференциации языков / В. М. Жирмунский //Общее и германское языкознание. – Л.: Наука, 1976. – С. 386-400.
5. Коровушкин В. П. Основи контрастивної социолінгвістики : дисс. ... д-ра филол. наук / Коровушкин В. П. – Пятигорск, 2005. – 643 с.
6. Маковский М.М. Взаимодействие ареальных вариантов "слэнга" и их соотношение с языковым стандартом / За ред. М.М. Маковского // Вопросы языкознания. – 1963. – № 5. – С. 2130.
7. Мойсієнко А. К. , Бас-Кононенко О.В., Бондаренко В.В. СУЛМ: Лексикологія. – К. – 2010. С. 111-112.

ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ ФЛАМЕНКО

Чопенко Валерія

студентка 4 курсу бакалавріату, Інститут філології,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Підпригора Ю.Г.

Останнім часом лінгвісти все частіше надають перевагу когнітивному підходу до дослідження мови. Це не дивно, адже мова являє собою не лише систему знаків, а й відображає мовну картину світу, що показує складний та масштабний зв'язок людини з навколишньою дійсністю, з її свідомістю.

Прихильники когнітивізму вважають, що особливості мови та культурна специфіка менталітету її носіїв розкриваються також через термінологізацію понять, адже виконуючи найважливішу комунікативну функцію – забезпечення взаєморозуміння між представниками різних сфер знань та наукових дисциплін, терміни є доволі великою частиною лексики сучасних літературних мов [1, с. 1]. У нашому дослідженні утворення термінів професійного дискурсу фламенко

досліджується крізь призму універсальних когнітивних механізмів метафоризації та метонімізації, що дозволяє визначити особливості когнітивних процесів виокремленого соціуму та їх роль у мовній картині нації.

У межах когнітивної лінгвістики є низка дискусійних питань, одним із яких є визначення поняття концепт. Ми розглядаємо концепт як специфічну ментальну одиницю, що відображає культурне середовище людини і корелює з середовищем лінгвальним.

Людина, набуваючи досвід, трансформує його в певні концепти, які логічно пов'язуючись між собою, формують концептуальну систему; вона конструюється, модифікується й уточнюється людиною безперервно. Концепти, стаючи частиною системи, потрапляють під вплив інших концептів та видозмінюються. Змінюється з плином часу також кількість концептів і об'єм їх змісту. [2, с. 30] Таким чином формується мовна картина світу.

Мовна картина світу є результатом когнітивної діяльності усіх мовців певного соціуму а також є засобом пізнання дійсності. Картини світу різних мов мають як спільні, інваріантні риси, так і суттєві національні особливості, пов'язані з менталітетом народу, його історією, культурою, природними умовами [3, с. 481].

Для глибшого розуміння семантики мовної картини світу потрібно проаналізувати її зв'язок з поняттям концептуальної картини світу, адже ці поняття тісно взаємопов'язані, але не тотожні. Концептуальна картина світу масштабніша від мовної. Вона не обмежена мовною інформацією, оскільки у її творенні беруть участь різні типи мислення, і не все, що пізнано людиною, набуває словесної форми, не все відображається за допомогою мови, і не вся інформація, яка надходить із зовнішнього світу, набуває мовного виразу [4, с. 6].

Розмиття чітких кордонів між точними та лінгвістичними науками останнім часом провокує інтерес науковців до поглибленого вивчення термінів та методів їх творення. Сучасні лінгвісти дедалі частіше звертають увагу на когнітивні аспекти термінотворення, що мають комунікативну спрямованість.

Наше дослідження побудоване на засадах когнітивного термінознавства, оскільки у межах саме когнітивного термінознавства утворюються терміносистеми залежно від професійного та інтелектуального розвитку особистості.

Таким чином, у межах дослідження нашої теми ми звертаємо увагу на певні концепти з концептуальної картини світу, які отримують своє пряме вираження у мовній картині світу іспанців, що є динамічною, і в якій ці концепти виражаються через метафоризацію понять у термінології фламенко. Цей процес допоможе визначити національно специфічні характеристики

концептуальної картини світу іспанців, адже фламенко є невід'ємною культурною спадщиною Іспанії.

Література

1. Зяблова О. А. К пониманию природы термина с когнитивной точки зрения [Електронний ресурс] / О. А. Зяблова. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-ponimaniyu-prirody-termina-s-kognitivnoy-tochki-zreniya/viewer>.
2. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин., 2007. – 314 с.
3. Булыгина Т. В. Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики) / Т. В. Булыгина, А. Д. Шмелев., 1997. – 605 с.
4. Турсиду Н. Ю. Розуміння «картини світу» і «моделі світу» в лінгводидактичному аспекті під час вивчення російської мови як іноземної студентам грекам [Електронний ресурс] / Н. Ю. Турсиду. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/HP/Downloads/Vnadped_2016_1_11.pdf.

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Чопсієва Заріна

студентка 4 курсу бакалавра, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: викл. Козко О.А

Науково-популярна література як феномен, з одного боку, відіграє виняткову роль у житті сучасного суспільства, а з іншого – характеризується унікальністю в мовному відношенні. [1, с. 14].

У зв'язку з суспільною необхідністю інтенсивного розвитку науково-популярних різновидів мови стає актуальним дослідження особливостей економічних текстів, які спрямовані на поширення наукового знання серед широкої аудиторії.

На сьогоднішній день англійська мова є міжнародною мовою, саме англійською проводяться міжнародні конференції та семінари, публікуються збірки авторів різних країн. Усе це говорить на користь важливості і необхідності вивчення стилістичних особливостей сучасних англомовних текстів економічної тематики.

Науково-популярний текст повинен характеризуватися ознаками: науково, популярно, цікаво, інформативно. В основі наукової популяризації лежить принцип казати знайоме через знайоме, зрозуміле та легке для сприйняття, коли ступінь популярності визначається ступенем підготовленості адресата сприйняти інформацію.

У науково-популярному викладенні більше, ніж у суто науковому, виявляється діалектична єдність емоційно-почуттєвого й логічного елементів пізнання. Емоційно-почуттєвий складник пов'язаний з поняттям емотивності, що розуміється, як:

1) складник конотативного компонента в семантичній структурі мовної одиниці, котрий репрезентує емоційне ставлення носіїв мови до позначеного;

2) текстова категорія, підпорядкована інформативності або модальності, яка виражає емоційне ставлення автора, його функції у тексті, дійових осіб, імовірні емоції реального чи модельованого авторською свідомістю гіпотетичного читача щодо описуваних подій [2, с. 62].

Науково-популярний текст прагне до стислості і лаконічності, тому автори використовують аббревіатури і скорочення, що також може бути характерним для наукового стилю.

Предметом науково-популярного тексту стає не будь-яка проблема, а така, що має певну науково-соціальну значимість. Ця проблема висвітлюється у великій кількості наукових текстів, що відображають її різноманітні аспекти. Таким чином, опосередкований характер співвідношення цих видів тексту полягає в тому, що науковий текст не прямо трансформується у науково-популярний, а є передусім засобом розуміння сутності певної теоретичної концепції, яка згодом втілюється у відповідний науково-популярний текст, адресат якого не дорівнює адресатові наукового тексту.

Метою науково-популярної літератури є усунення труднощів сприйняття нової інформації. Для цього автор повинен знайти спосіб знизити рівень абстрактності до мінімуму і дати можливість читачеві уявити сутність наукових ідей у формі мислення, яка є для нього сприятливою. В цьому напрямі науково-популярний текст передбачає поєднання науковості та розважальності, яка забезпечується тим, що наукові факти викладаються в образній асоціативній формі. Це інколи зближує науково-популярний текст з художнім. Внаслідок використання певних елементів художнього стилю, наукова інформація повинна сприйматися легко і просто.

Науково-популярний стиль застосовується з метою доступного викладу інформації про наслідки досліджень для нефакхівців, і використовується у неспеціальних часописах та книгах, подекуди навіть із застосуванням засобів художнього та публіцистичного стилів. Науково-популярний стиль

використовує елементи художнього мовлення (епітети, порівняння, метафори), щоб зацікавити читача.

Серед типових рис науково-популярних текстів, що стосуються морфології, слід назвати переважно іменний стиль – перевагу іменникових, а не дієслівних конструкцій, що дає можливість більшого узагальнення, з усуненням необхідності зазначення часу дії. З цієї ж причини у науковому стилі перевага надається пасиву, де не обов'язково вказується діяч, а також неособовим формам дієслова. У даному стилі типовим є вживання форм теперішнього часу дієслова, і ці форми, характеризуючи досліджуване явище, мають позачасове значення. Позачасове значення набувають і форми минулого часу.

Література

1. Арнольд, И. В. Стилистика. Современный английский язык / И.В. Арнольд. – М. : Флинта: Наука, 2012. – 384 с.
2. Айтмуханова Г. Ш.. Стратегии интерпретации немецких научно-популярных текстов (грамматический аспект): дисс.... канд.филол.наук : 10.02.04. / Гульнара Шаймуратовна Айтмуханова/ Моск.гос. лингв. ун-т. – М.,1997. – 147 с.
3. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации / А. Д. Белова. – К.: Логос, 2003. – 304 с.

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОМОВ БРИТАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА БОРИСА ДЖОНСОНА

Шамбір Анна

студентка 4 курсу

факультету романо-германських мов

Національного університету «Острозька академія»

Науковий керівник: д. політ. н., проф. Худолій А. О.

Політична діяльність завжди посідала важливе місце у житті суспільства. Без участі лідера функціонування великого державного апарату не є можливим. Постать політика репрезентує не лише позиції країни, народу, а й створює загальний імідж держави. Устами політика говорить весь народ, який має змогу висловити свої позиції щодо різних світових проблем. Тому ефективна комунікація між політиком та виборцями є вкрай важливою. Саме вербальна комунікація слугує основним способом зв'язку між різними ланками суспільства, що забезпечує його функціонування [6].

Політична промова як вид політичного дискурсу цікавить науковців дедалі частіше. Більшість вчених сходяться на думці, що політична промова має бути загальнодоступною для всіх членів суспільства, а тому їй характерно використання активного словника, доступних засобів вираження. В ідеалі промова має апелювати до кожного зі слухачів. Таким чином, у нашому дослідженні ми будемо дотримуватися поняття «політичної промови» як підготовленого цілеспрямованого вербально-комунікативного акту в рамках контексту, метою якого є вплив на реципієнта [1; 3].

Ефективна ораторська промова вимагає застосування широкого кола лексичних засобів та прийомів, оскільки основна ціль політика – досягнути конкретної мети шляхом комунікації з аудиторією. Така комунікація можлива лише за допомогою використання експресивної, поетично- і художньо забарвленої лексики, спрямованої на те, щоб привернути та затримати увагу [2;5].

Одна із основних особливостей ораторського стилю Бориса Джонсона – висока експресивність, широке використання ідіом, метафор та фразових дієслів. Саме експресивність та образність мовлення зумовлюють багате використання лексичних прийомів у його промовах.

Варто виокремити широке вживання **метафор**. Метафоризація промов Джонсона тісно переплітається із політичними явищами, що робить висловлювання менш сухими та більш загальнодоступними: «*You may only have lent us your vote...*», «*put your cross in the Conservative box*», «*no ifs, no buts, no maybes*», «*that service performs miracles*» [4]. Яскравою демонстрацією бачення Джонсоном сутності Брекзиту та перемоги в процесі є метафоричний образ у поєднанні з ідіомою, відображений у реченні: «*That's it, time to put a sock in the megaphone and give everybody some peace*» [7;8].

Промови Б. Джонсона дуже насичені **ідіомами**: «*rise to the challenge*», «*take for granted*», «*break the deadlock*» та фразовими дієсловами: «*to step down*», тощо. Примітно, що деякі ідіоми Джонсон підлаштовує під політичну ситуацію, наприклад, ідіому «*to turn your back on sth*» він використав у контексті Брекзита: «*to turn our backs on Europe*», або «*take the wind out of the sails*» у контексті екстремізму та політичної імміграції [7;8].

Особливий наголос у промовах Джонсона падає на необхідність єднання народу. Саме з цією метою він використовує **синекдоху**, **рефрени**, **анафори**, **паралельні конструкції і повторення слів**. Наприклад, одну з промов він почав словами. Також у промовах часто зустрічаються **евфемізми та парафрази**. Зокрема, в одній із промов називає ЄС «*our stentorian friend in the blue 12-star hat*», маючи на увазі 12 зірок на офіційній емблемі ЄС [8;9].

Варто відзначити, що у промовах Джонсона використання політичної термінології та мовних кліше зведено до мінімуму, що може бути причиною успішності його звернень до аудиторії.

Таким чином, на прикладі промов Бориса Джонсона, можна простежити важливість політичної промови як засобу масового впливу та велике значення лексичної експресивності у політичному дискурсі, що слугує засобом створення іміджу політика та його успішності. Можна стверджувати, що промови Бориса Джонсона позбавлені клішованості і мають низку особливостей, які створюють образ політика та додають мовленню експресивності, а саме: висока частотність використання ідіом, фразеологізмів, оригінальних та актуальних метафор, рефренів, евфемізмів, питальних речень; часте суб'єктне звернення до народу, динамічне змалювання образу «ворога», тобто, ЄС. Окрім того, його промовам характерні загальні ознаки політичного дискурсу: спрямованість на позитивне майбутнє, інклюзивне звернення до слухачів з об'єднувальною метою, інші засоби масового впливу.

Література

1. Мацько Л. І. Лінгвістична риторика//Наука і сучасність: Зб. наук. праць. Ч.4. К.: Логос, 1999. – С. 3-16.
2. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. К.: Світогляд, 2015. – 380 с.
3. Павлуцька В. О. Політичний дискурс: особливості та функції//Вісник Житомирського державного університету. Вип. 39. Філологічні науки. Житомир, 2008. – С. 218-221.
4. Худолій А. О. Лінгвістичні особливості політичних текстів// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2014. – С. 133-137.
5. Худолій А. О. Метафорична концептуалізація в сучасних американських публіцистичних текстах // Наукові записки. Серія «Філологія»: збірник наукових праць / укладачі: І.В. Ковальчук, Л.М. Коцюк, С.В. Новоселецька. – Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2018. – Вип.1 (69). Частина 2. – С. 217-222.
6. Шейгал Е. И. Инавгурационное обращение как жанр политического дискурса// Жанры речи. Саратов, 2002. – №3. – С. 205.
7. Boris Johnson's Brexit day speech in full URL: <https://www.telegraph.co.uk/politics/2020/01/31/boris-johnsons-brexit-day-speech-full/>

8. Boris Johnson's Brexit victory speech: full transcript URL: <https://www.newsweek.com/boris-johnsons-brexit-victory-speech-full-transcript-474086>

9. Election results 2019: Boris Johnson's victory speech in full URL: <https://www.bbc.com/news/election-2019-50777071>

ЯВИЩЕ СИНОНІМІЇ В МЕДИЧНИХ ТЕРМІНАХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТЕКСТІВ

Шевченко Діана

*студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. І. Сікорського*

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Будь-якій терміносистемі притаманні певні ознаки, які вирізняють її з-поміж загальноживаної лексики. Серед таких диференційних ознак виокремлюють наявність точної дефініції та відкидання синонімів.

Явище синонімії нерідко ставала об'єктом досліджень у галузевих терміносистемах. Фармацевтичну терміносистему лише нещодавно почали активно досліджувати науковці.

До складу термінології фармацевтичної галузі входять назви лікувальних препаратів, рослин, тваринної сировини, латинські хімічні номенклатури тощо. Також до її складу входять деякі терміни з хімії, біології, ботаніки, фізики та ін.

Незважаючи на вимоги термінології щодо однозначності термінів та терміноелементів, у клінічній термінології досить часто зустрічаються такі явища, як синонімія та антонімія.

Синонімами називають слова, які мають значення, що повністю або частково збігаються. За ступенем синонімічності синоніми поділяють на абсолютні й часткові. [1, с. 37].

Усі терміни-синоніми фармацевтичної галузі можна поділити на такі групи:

- терміни-дублети – з'являються через запозичення відповідників та паралельне використання в мові запозиченого і питомого слова-терміна;
- терміни-структурні синоніми – однослівні та словосполучення, паралельне вживання термінів-словосполучень;
- використання термінів повної та короткої форми — скорочення засобами словотвору, повна форма та аббревіатура[3, с. 170].

Усі синонімічні терміни фармацевтичної галузі можна поділити на дев'ять структурних груп, серед яких виокремлюють такі, як: два слова (*autoinfection — self-contamination*), два слова та словосполучення (*oleovitamin — fish oil*), слово і два словосполучення (*hyaluronidase — diffusing factor; Duran-Reynals permeability factor*), терміни-словосполучення та терміни-епоніми (*Cori, Krebs cycle — tricarboxylic acid cycle*), два терміни-словосполучення (*sedating medication — depressant drug*), словосполучення та аббревіатура (*active pharmaceutical ingredient — API*), назви вітамінів (хімічні назви та їх словесно-буквено-цифрові відповідники) (*niacin — vitamin PP*), чотири словосполучення — одне слово та аббревіатура (*active pharmaceutical ingredient — active ingredient, drug substance, substance*), номенклатура ліків тощо [3, с. 170-171].

Варто зазначити, що наукова назва медичного препарату зазвичай відображає склад та молекулярну структуру хімічної сполуки, тому вона є надзвичайно важливою. Проте, через те, що користуватись такими назвами досить важко, фахівці надають перевагу застосуванню популярних, спрощених назв.

Такі тривіальні назви можна виокремити на три підгрупи: загальні (вільні найменування), які вважаються єдиними офіційними назвами лікарських препаратів, які входять до національної чи регіональної фармацевтичної промисловості; товарні знаки, які використовують для ідентифікації готового лікарського препарату, який може випускатись різними підприємствами; міжнародні непатентовані найменування, що дають можливість визначити діючу речовину препарату, приховану під різними товарними знаками [3, с. 170].

Так, наприклад, у препаратах *Tylenol, Calpol, Panadol, APAP, Coldex* активним інгредієнтом є *paracetamol*, тобто усі ці препарати мають схожі фармакологічні властивості та рекомендації щодо застосування. Єдиною відмінністю у даних препаратів є країна-виробник.

Таким чином, явища синонімії є надзвичайно поширеними у терміносистемі фармацевтичної галузі. Синонімічні фармацевтичні терміни зазвичай позначають тотожні поняття та мають деякі зміни на рівні афіксації. Синонімія є більш поширеною у терміносистемі фармацевтики. Обидва явища потребують ретельного дослідження з боку мовознавців.

Література

1. Коваль А. Практична стилістика сучасної української мови. Київ. – 1987. – С. 37-38.

2. Фармацевтична енциклопедія. Голова ред. ради В. Черних. – К.: МОРІОН, 2010. – 1632 с.
3. Хирівська Г. Явище синонімії в українській фармацевтичній термінології. Студія українського пізнання. – 2016. – №6. – С. 167-172.
4. Online Medical Dictionary [Electronic resource]. – Way of access: <http://dictionary.reference.com/medical>.

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ФЕНОМЕНІВ ТА ПРЕЦЕДЕНТНОГО ІМЕНІ

Шестопал Е.

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Тараненко Л.І.

Прецедентні феномени, як явище недостатньо вивчене та багатогранне, потребує чіткого усвідомлення та сприйняття різних підходів та позицій його вивчення. Завдяки різним векторам дослідження цього феномену ми можемо дослідити різні його аспекти, проте маємо прикласти достатню кількість зусиль аби об'єднати їх в одне поняття.

Хоча Ю.Н. Караулов був основоположником саме концепту феномена “прецедентності”, чимало інших дослідників вибрали вектор “прецедентних імен”, серед них В. В. Красних, Е. А. Нахимова, М. А. Захарова, Д. Гудков та інші. Ю.Н. Караулов наділяв усі прецедентні феномени наступними характеристиками: широке емоційне пізнання, загальна відомість, частота звертання[2, с. 216]. Оскільки прецедентні імена належать до категорії прецедентних феноменів, вони мають наділятися такими ж характеристиками.

Проблема розмежувань понять криється у способі їх актуалізації. Д. Гудков зазначав, що “при актуалізації одного може відбуватись актуалізація і інших феноменів”[1, с. 108].

Саме ж *прецедентне ім'я* Д. Гудков характеризує як індивідуальне ім'я, пов'язане або з прецедентним текстом або прецедентною ситуацією, або ж ім'я виступає мірилом сукупності певних характеристик, що увібрала в собі певна постать[1, с. 108]. В свою чергу Е.А. Нахімова надає прецедентному імені позначень не стільки конкретній особі, а скільки ролі “.. свого роду культурного знака, символу певних якостей, подій, доль.”[3, с. 207]. Так, наприклад, імена Ромео та Джульєтта асоціюються з безмежним коханням,

ідею за великим твором уособлюють всього лише два імені, стаючи культурним знаком.

Так продовжуючи роздуми Е.А. Нахімової, О.О. Решетняк наділяє *прецедентні імена* не тільки ролю культурного знаку, а й маркером національного менталітету та етнічної свідомості. [4, с. 26]. Передаючи знаковість культури, прецедентні імена сприяють стереотипізації та вибудовують портрет нації.

Отже, прецедентні імена мають передавати характеристики широкого емоційного пізнання, виступати мірилом або еталоном сукупності певних характеристик та виступати в ролі певного культурного знаку. Частота вживання імен та назв у дискурсі призводить до соціалізації і перетворенні їх на прецедентні імена. Завдяки цьому процесу вони починають виражати ядерні лінгвокультурні концепти.

Література

1. Гудков Д. Прецедентные имена и проблемы прецедентности. Москва, 1999. – 248 с.
2. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. М., 1987. – 264 с.
3. Е. А. Нахимова Прецедентные имена в массовой коммуникации. Екатеринбург, 2007. – 207 с.
4. Решетняк О. О. Парадигма біблійних символів з онімним компонентом в українській лінгвокультурі : дис. ... к. філол. наук: 10.02.01. Слов'янськ, 2015. – 258 с.

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ ТЕКСТІВ З КОМП'ЮТЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

Шумаков Вадим

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Інформаційна сфера та сфера захисту безпеки кіберпростору й надалі залишаються найвпливовішими галузями постачання лінгвальних інновацій. Прикладом цього може слугувати лексема *information*, за допомогою якої було створено парадигму інновацій таких як *information broker*, *information environmentalism*, *information fatigue syndrome*, *information scent*, *information foraging*, *information food chain*, *information pollution*, *information superiority*,

information tamer, information warfare. Усі наведені словосполучення у своїй семантиці містять змістовні складові, що несе в собі семантичний неологізм *information* – належність до новітніх інформаційних комунікаційних технологій. Також все більшою частотністю характеризуються й інші поняття, які відносимо до концептосфери “Cybersecurity“, а саме: *cyberspace, information security, information threats, state information policy, cyberspace; cybersecurity, cyber threat, protection of the information space, cyberdefense policy, computer networks* та ін.

Концепт «кібербезпека», який номінується в англійській мові як *Cybersafety / Cybersecurity*, виступає одним з ключових концептів і вербалізує одну з важливих умов життя в сучасному соціумі - явище інформаційної безпеки. Феномен кібербезпеки в сучасному світі отримало широке висвітлення в наукових лінгвістичних та інших суміжних галузях, що дозволяє говорити про широку репрезентації даного концепту мовними засобами в лінгвокультурологічній свідомості людини. Внаслідок різноманітності когнітивних установок, залучених у формування ментального образу концепту “Cybersecurity“ (кібербезпека), можна стверджувати, що останній є компонентом структури концептосфери *informational security / safety*.

Сьогодні концепт “Cybersecurity“ знаходить своє відображення у різних видах текстів (художніх, наукових, офіційно-ділових, публіцистичних) а також усному мовленні, що є відкриті у доступі для будь-якої аудиторії як експліцитне відображення поточного сприйняття концептосфери суспільством, з одного боку, та імпліцитний вплив на формування даної концептосфери, з іншого боку. Ключовими лексемами, що лежать в основі вербалізації аналізованої концептосфери в англійській мові, з'явилися *Cybersafety / Cybersecurity* (кіберзахист, кібербезпека) в комбінаториці.

Також слід зауважити, що виникнення більшості лексикалізованих концептів, що належать до концептосфери «Cybersecurity», актуалізуються розвитком інтерактивної мережі. У свою чергу це призводить до закріплення морфологізованого концепту «cyber»– у центральній (ядерній) ділянці мережі англійських морфологізованих концептів. За нашими спостереженнями, він має досить стійкі позиції щодо продукування інноваційних лінгво-ментальних одиниць шляхом включення у процеси концептуальної деривації за метакогнітивною моделлю афіксальної деривації, утворюючи при цьому похідну операційну модель із константним елементом *W + CYBER–* [1, с. 159].

Література

1. Гармаш О. Л. Вербалізація англійських техноцентричних лексикалізованих концептів, утворених за метакогнітивним механізмом афіксації / О. Л. Гармаш

ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ВСТАВЛЕНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Шумейко Валерія

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ імені Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл., к. філол. н. Матковська Г.О.

Для текстів, базовою функцією яких є передача інформації, використання вставних та вставлених конструкцій важко переоцінити. Зв'язність, логічна побудова і аргументованість тексту, передача суб'єктивного погляду автора на обговорюваний предмет забезпечуються багато в чому завдяки вставленим конструкціям. З семіотичної точки зору вони виступають в ролі свого роду маркерів, що орієнтують читача в структурі твору мови, сигналізуючи про різні причинно-наслідкові зв'язки між частинами тексту. О.В. Александровою був введений термін «неплавна мова» - мова, що переривається різними елементами, що мають в тексті семіотичну релевантність, в тому числі вставними словами [1, с. 102].

Не зважаючи на те, що вставні та вставлені конструкції вже тривалий час є предметом уваги лінгвістів, й досі немає одностайності щодо їхньої інтерпретації та функціонального навантаження в реченнєвій структурі.

Варто зазначити, що, наприклад, зарубіжні дослідники синтаксису романогерманських мов не розмежовують вставні та вставлені одиниці, а об'єднують їх у поняття «парентеза». У вітчизняній лінгвістиці термін «парентеза» існує для позначення включень як стилістичних мовних засобів, в граматиці використовуються терміни «вставна» і «вставлена» конструкція, як різновиду цього явища.

Поряд із цим вставні компоненти тлумачаться ученими як доповнювальні, коментувальні, а вставлені – як самостійніші, менше залежні від основної частини тексту [2, с. 149].

В англо-американській лінгвістиці (Р. Пенс, Х. Глісон, А. Хілл, Ф. Вуд, К. Фолкнер, Г. Суїт, С. Грінбаум) питання про розмежування вставних і вставлених конструкцій розглядається по-різному. Наприклад, у К. Фолкнера критерієм відмінності є наявність або відсутність у вставних конструкціях граматичного зв'язку з реченням [3, с. 95]. Г. Суїт розділяє парантези на «власне

парантези», що знаходиться в інтерпозиції, і приєднувальні парантези, приписуючи позиційному розташуванню вирішальну роль [4, с. 49].

Звідси, поняття вставлених конструкцій можна ототожнити з поняттям «парантези», до складу якої відносимо вставні та вставлені слова, словосполучення і предикативні комплекси. Ми сформулювали робочу дефініцію терміна, відповідного до якої, парантеза – це окремі слова, словосполучення або предикативні комплекси, що не входять до складу речення і не пов'язані з ним підрядним чи сурядним зв'язком, виходять за межі усталених синтаксичних зв'язків, але інтонаційно пов'язане з основним висловлюванням, виділяються круглими дужками або тире, семантично утворюють категорію різноманітних додаткових значень.

Література

1. Александрова О.В. Проблемы экспрессивного синтаксиса на материале английского языка. Москва: Высш. шк., 1984. – 212 с.
2. Козак Р.В. Парантеза у когнітивно-дискурсивній системі експресивного синтаксису східнослов'янських мов. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: філологічні науки*. Вип. 37. Кам'янець-Подільський, 2014. – 147-151 с.
3. Faulkner C. W. *Writing Good Sentences. A Functional Approach to Sentence Structure, Grammar and Punctuation*. N. Y: Charles Scribner's Sons, 1957. –295 p.
4. Sweet H. *A New English Grammar Logical and Historical: Part I*. Boston: Adamant Media Corporation, 2000. – 536 p.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОСИСТЕМИ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ

Шух Мирослава

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Марченко В. В.

Сучасна епоха характеризується бурхливим розвитком усіх галузей науки й техніки, процесами їх інтеграції й міжнародного кооперування.

Стрімке зростання науково-технічного прогресу, глобальна інформатизація, запровадження новітніх технологій у більшості галузей діяльності людини вносять істотні зміни в лінгвістичну модель світу, а саме у

сфері термінології, та пояснюють те, що нині в літературі все більше знаходять місце спеціалізовані тексти, а переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика (терміни та номенклатурні назви).

Із стрімкою появою нових термінів і необхідністю їх розуміння, з розвитком сучасних тенденцій у термінознавстві, недостатньою вивченістю лексико-семантичних аспектів науково-технічних термінів цілком виправданим є зростання інтересу до науково-технічного дискурсу.

Особливе значення має вивчення закономірностей утворення термінологічної лексики, її структури та семантики саме англомовної терміносистеми, адже зростає роль і значення міжнародних професійних зв'язків, міжнародної співпраці, відбувається постійний обмін досвідом в різних сферах діяльності саме англійською мовою. Тому об'єктом нашого дослідження є саме терміносистема сучасного англомовного науково-технічного дискурсу.

Мету роботи ми вбачали у з'ясуванні специфіки функціонування терміносистеми сучасного англомовного науково-технічного дискурсу шляхом виявлення її лексико-семантичних та структурних особливостей.

Дослідженню поняття терміна та терміносистем присвячені роботи таких вітчизняних та зарубіжних лінгвістів, як: К. Я. Авербух, Н. Д. Андрєєв, Л. І. Божно, В. В. Виноградов, А. С. Герд, В. П. Даниленко, П. Н. Денисов, В. М. Лейчік, Ю. Н. Марчук, А. Я. Шайкевич, С. Д. Шелов. Проблеми становлення, семантики, деривації та тенденції розвитку термінологічних одиниць, фахової лексики, зокрема, вивчали: Л. І. Вергун, О. О. Суперанська, Д. Д. Лотте, Б. Б. Комаровський, І. М. Кантор, В. В. Краєвський, В. В. Макаєв та інші.

Саме поняття «термін» є досить складним та дискусійним. В основі дефініцій переважно лежить певна характеристика [4].

Термін – слово або словосполучення спеціальної (наукової, технічної тощо) мови, що створюється (приймається, запозичується і т. д.) для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів [1].

Серед основних ознак терміну виокремлюють такі: стислість, однозначність, простота, вмотивованість (співвіднесеність терміна з іншими термінами тієї ж системи або словами загальної мови), системність (узгодженість з іншими термінами) висока інформативність, однозначність та точність.

Важливими рисами термінів будь-якої галузі є те, що вони точно виражають поняття, процеси та назви речей, які є характерними для тієї або іншої сфери виробництва. Цьому сприяє чітка структура побудови термінів науково-технічного дискурсу [3].

Відповідно до структурно-семантичних особливостей терміни поділяють на терміни-слова, виражені одним словом (*ultrasensor* – *ультрасенсор*), терміни-словосполучення (*explosive motor* – *двигун внутрішнього згорання*) та багатокomпонентні терміни (*low-gravity fuel* – *паливо з малою питомою вагою*). В свою чергу терміни-слова, виражені одним словом, за морфологічною ознакою головного слова поділяються на прості (*program* – *комп'ютерна програма*), похідні (*cleaner* – *очищення*) та складні (*keyword* – *ключове слово*), а терміни-словосполучення – на іменникові (*entitlement* – *права*), прикметникові (*mandatory* – *обов'язковий*) і дієслівні (*generate* – *виробляти*).

Не менш важливим аспектом дослідження термінів є їхня класифікація. Терміни класифікують за різними лексико-семантичними особливостями.

Загальновідомим є факт, що основою формування термінології є літературна мова. Тому є підстави вважати, що термінологія має такі ж закономірності та специфічні риси, які діють у літературній мові [2]. Тож, у термінології наявні лексико-семантичні процеси, характерні для лексики загалом: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімічні відношення.

Отже, особливості терміносистеми англomовного науково-технічного дискурсу потребують детального вивчення, оскільки наука і техніка не стоять на місці, а стрімко розвиваються, чим самим займають важливе місце у житті суспільства в наш час. Без такого роду терміносистеми буде неможливим не тільки обмін науково-технічною інформацією, але й подальший розвиток науки і техніки.

Література

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова. – М.: Советская энциклопедия, 1966. – 607 с.
2. Наконечний Я. В. Лексико-семантична характеристика термінології : [стаття] / Я. В. Наконечний. – Вінницький національний технічний університет. – 2016.
3. Синдега Р. Є. Структурні особливості функціонування термінів в англomовних текстах з проблем комп'ютерних наук та інформаційних технологій / Р. Є. Синдега, О. М. Іващишин // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Філологічна. – 2009. – Вип. 11. – С. 351-358.
4. Український термін як національно-культурне явище [Електронний ресурс] : стаття. – Режим доступу:
http://library.gnpu.edu.ua/books/Scientific%20language/Chapter%204/Part_1.htm

СЕКЦІЯ № 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК МІЖМОВНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ

Асауленко Вікторія

магістр філології, гуманітарний факультет,
Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Павельєва А. К.

До даного виду міжмовних перетворень, які найчастіше зустрічаються у роботі перекладача, ми відносимо антонімічний та описовий переклади.

Суть антонімічного перекладу полягає у заміні значення у мові оригіналу протилежним за значенням засобом вираження у мові перекладу: «*Here again he made an anxious examination of the paper; turning it in all directions. He said nothing*» [4, с. 62]. – «Він знову вступився на папір, повертаючи її то саяк, **проте зберігав мовчання**» [3, с. 12]».

Експлікація (описовий переклад) – це лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця на мові оригіналу замінюється словосполученням, яке експлікує її значення, тобто дає більш-менш повне пояснення цього значення мовою перекладу: : «*...I now possess an **H** myself (in hockey). I am thus entitled on my own to fifty-yard-line seats*» [2, с. 120]. – «Я теж мав **найвищу спортивну відзнаку** (за досягнення в хокеї) і теж мав право на найкращі місця» [7, с. 66].

Крім названих видів трансформацій, досить часто зустрічаються ще декілька: перестановки, додавання та опущення.

Перестановкою вважається зміна положення мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу. Перестановкам можуть піддаватися окремі слова або словосполучення, частини складного речення або ж навіть цілі речення.

Наведемо приклад перестановки: «*I realized there was no fog veiling my window*» [1, р. 50]. – «Я збагнула, що за вікном немає туману» [5, с. 43].

Іноді при перекладі потрібно вводити додаткові слова. Це може обумовлюватися певними причинами: відмінністю у структурах речення, або тим, що деякі англійські речення потребують більш розгорнутого вираження думки при перекладі. Наприклад: «*The shrub here often attains the height of fifteen or twenty feet, and forms an almost impenetrable coppice, burthening the air with its*

fragrance» [4, с. 54]. – «Кущі його досягають нерідко п'ятнадцяти – двадцяти футів і утворюють суцільну гущавину, що наповнює повітря тяжкими пахощами і є майже непрохідними **для людини**» [3, с. 5]. У даному прикладі ми можемо бачити в перекладі трансформацію додавання словосполучення «для людини», для того, щоб пояснити читачу, що кущі настільки густо ростуть, що людина майже не може пройти крізь них.

Опущення – це прийом, прямо протилежний додаванню. При перекладі опускаються частіше за все ті слова, котрі являються семантично надлишковими, з точки зору їх смислового навантаження: «*In the inmost recesses of this coppice, not far from the eastern or more remote end of this island, Legrand had built himself a **small** hut*» [4, с. 51]. – «У потаємних глибинах муртової хащі, не далеко від сходу, віддаленого від материка краю острова, Легран спорудив собі хатину» [3, с. 3]. У даному прикладі бачимо вилучення слова *small*.

Зазвичай, у процесі перекладу різного роду трансформації застосовуються одночасно, тобто поєднуються одна з одною – описовий переклад супроводжується перестановкою, при членуванні речення застосовується додавання тощо. Саме такий не простий, комплексний характер перекладацьких трансформацій і робить переклад надзвичайно складною та нелегкою справою.

Література

1. Meyer S. *Twilight* / S. Meyer. – Atom Book, 2009. – 491 с.
2. Segal E. *Oliver's Story*. – London; Toronto; Sydney; New York: Granada Publishing in Hart–Davis, MacGibbon Ltd, 1977. – 202 p.
3. Едгар Алан По. «Золотий Жук» / У перекладі Д. В. Доценко. – М., 2002. – 15 с.
4. Едгар Алан По. Стихотворения. Новеллы. Повесть о приключениях Артура Гордона Пима. Эссе / Алан Едгар. – АСТ, 2009. – Т. 1. – 768 с.
5. Маєр С. Сутінки / С. Маєр; пер. з англ. О. Федорченко. – К.: КМ Publishing, 2009. – 384 с.
6. Павельєва А. К., Асауленко В. В. Особливості перекладу кінофільму “Bridget Jones's Diary” з англійської мови на українську. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство): Збірник наукових праць. Дрогобич, 2019. № 11. С. 114 – 117.
7. Сігел Е. Оліверова історія: Роман / Е. Сігел // Всесвіт. – 1998. – №5-6. – С. 3-102.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Батюх Юлія

студентка 3 курсу, гр. ЛА-71, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Англійська мова розвивається досить швидко. З такими ж темпами з'являються нові слова. Крім того, щоденно виникає все більше та більше нових фразеологічних одиниць (далі – ФО), з перекладом яких дуже часто виникають труднощі, адже кожен фразеологізм обов'язково відображає історію, культуру чи побут, тонкі деталі яких не завжди відомі навіть найдосвідченішим перекладознавцям [3, с. 4].

ФО містять набагато більше інформації, ніж здається на перший погляд; це також одна з мовних універсалій, оскільки немає мови без фразеологізмів [3, с. 5].

Однією з основних особливостей ФО, яка відрізняє їх від вільних словосполучень, є ідіоматичність. Саме через цю характеристику загальне значення фразеологізму не дорівнює сумарному значенню його компонентів, часто це значення не має нічого спільного із значеннями слів, які входять до нього: *to pull one`s leg* – *жартувати над кимось, розігравати*.

Крім того, перш ніж перекладати ФО потрібно визначити її тип, адже це відіграє неабияку роль при тлумаченні її значення. Відомий лінгвіст В.Виноградов виділяє наступні типи фразеологізмів: фразеологічні зрощення (неподільні словосполучення, значення яких взагалі не пов'язане із значенням компонентів: *a quite wedding* – *негучне весілля*), єдності (стійкі звороти, у яких один з компонентів має буквально значення: *to pay through the nose* – *переплачувати*) та сполучення (звороти, в яких фразеологічно пов'язане значення одного з компонентів виявляється лише у зв'язку з чітко визначеним колом понять та їх мовних значень: *to show one`s teeth* – *огризатися*) [3, с. 143-147].

Дослідники в галузі перекладознавства виокремлюють такі основні способи перекладу ФО іншою мовою (звичайно, метод тлумачення тісно переплітається із поданою вище класифікацією) [4, с. 56]:

1. Еквівалент – уже наявний у мові перекладу фразеологічний зворот, зміст та образна основа якого адекватно збігаються з англійським фразеологізмом: *an old dog will learn no new tricks*. — *старого пса новим фокусам не навчиш*. Еквівалентний переклад - найбільш поширений та

«зручний» спосіб перекладу ФО. Проте, еквіваленти поділяються на два типи: повні та часткові. Перші мають не лише однакове значення у двох мовах, а й подібні граматичні та лексичні структури. Сюди відносять фразеологізми Біблійного та історичного походження: *the Lord gave and the Lord has taken away*. – *Бог дав, Бог взяв*. Часткові еквіваленти, у свою чергу, мають певні лексичні, граматичні або ж лексико-граматичні відмінності [5, с. 107-109].

2. Аналог – стійкий вислів або зворот, який за значенням адекватний англійському, проте частково або ж повністю відхиляється за образною основою: *every family has a black sheep*. — *у бочці з медом — ложка дьогтю*.

3. Калькування (дослівний переклад) – метод, який часто використовується за відсутності еквівалентів та аналогів, проте перекладач має намір зберегти образну основу оригінального звороту та вдається до дослівної передачі поняття чи образу: *one swallow does not make a summer*. – *одна ластівка не робить літа*.

4. Описовий переклад – використовується також у тих випадках, коли у мові перекладу немає еквівалентів та аналогів. Суть методу полягає у поясненні змісту ФО за допомогою вільного сполучення слів: *one man's meat is another man's poison*. — *про смаки не сперечаються* [4, с. 56-58].

Фразеологічний фонд англійської мови настільки великий, що повне його дослідження не вмістилося б у рамки цієї роботи. Проте на прикладі розглянутих фразеологізмів можна чітко уявити наскільки різноманітні за своєю семантикою й виразністю ФО сучасної англійської мови та скільки методів у нас є, щоб влучно перекладати кожен унікальний ФО.

Література

1. Англо-український фразеологічний словник / [уклад. К.Т. Баранцев. – 2-ге вид., випр.]. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2005. – 1056 с.
2. Виноградов В. В. Лексикология и лексикография / В. В. Виноградов. – М., 1977. – 254 с.
3. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка. / А. В. Кунин – М.: Высшая школа, 1986. – 336 с.
4. Попов Р.Н. Методы исследования фразеологического состава языка : учеб. пособие / Р.Н. Попов. – Курск, 1976. – 86 с.
5. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. / Я. И. Рецкер – Москва : Междунар. отношения, 1974. – 216 с.

ФУНКЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ З ПОГЛЯДУ АВТОРА І ПЕРЕКЛАДАЧА

Белуха Олександра

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д.пед.н., проф. Федоренко С.В.

Художній переклад – це «відображення думок і почуттів автора прозового або поетичного першотвору за допомогою іншої мови, перевтілення його образів у матеріал іншої мови» [3, с. 3]. Він одночасно є і продуктом (текстом), і унікальним творчим процесом. У художньому перекладі необхідно відобразити не лише ряд певних подій, а й передати задум автора, його настрої та задум.

У межах художнього перекладу розрізняють підвиди відповідно до окремого визначеного жанру художньої літератури тексту оригіналу. До таких підвидів належать: переклад поезії, переклад п'єс, переклад сатиричних творів, переклад текстів пісень та ін. [2, с. 95].

Однією із важливих властивостей та ознак перекладу є його двоаспектний характер: з одного боку, переклад – це продукт міжмовної комунікації, а з іншого, – він і є тим фактором, що її визначає та обумовлює. Сам перекладач також виконує дві функції: інформативну або посередницьку і творчу. На більш ранніх етапах розвитку лінгвістики вважалось, що головною є посередницька функція, яка лише зв'язує дві ланки – мову і культуру [1]. У сучасних літературних колах починає активізуватися саме творча функція перекладу, а оригінальний твір і його переклад сприймаються як окремо створені твори, даючи змогу прослідкувати відмінності, оцінити роботу перекладача, визначити спільні та відмінні риси, а також проаналізувати художні засоби, прийоми та мову обох авторів. Також серед функцій перекладу виділяють інформативну, культурну та естетичну.

Важливе завдання художнього перекладу – досягнення максимального співвідношення контексту автора і контексту перекладача. При виконанні художнього перекладу контекст перекладача прагне наблизитись до контексту автора. Таким чином, головним критерієм оцінки співпадіння або не співпадіння обох контекстів є ступінь співвіднесеності даних дійсності і даних з літератури. Письменник прямує від свого власного сприйняття дійсності до закріпленого словами образу. Перекладач, навпаки, прямує від уже існуючого тексту і до нового образного втілення, що закріплене в тексті перекладу [4, с. 376]. М. Шемуда вважає, що основна особливість художнього перекладу – це культурообмін: «Художній переклад – це завжди взаємодія і взаємовплив

культур, до яких належить текст оригіналу й текст перекладу. Цей вплив не можна звести тільки до мовної взаємодії, він охоплює всі сторони життя, відображені в художньому творі, особливий національний колорит, йому притаманний, національну своєрідність оригінального твору» [5, с. 164].

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що художній переклад обумовлений не лише об'єктивними, а й суто суб'єктивними факторами. При цьому жоден з існуючих у світі перекладів не може бути точним, оскільки дві мовні системи – мови оригіналу і мови перекладу – не можуть бути еквівалентно рівними, а така ситуація призводить до втрати важливої частини інформації. До цього також додається особистість перекладача, який інтерпретує зміст оригіналу за допомогою власних зворотів та засобів вираження задуму і має водночас зберегти усі особливості вихідного тексту.

Література

1. Дюришин Д. Межлитературные формы художественного перевода. М., 1993. 456с.
2. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода. – М.: 1999. – 276 с.
3. Коптілов В. Першотвір і переклад. – К.: 1972. – 183 с.
4. Левик В.В. Перевод – средство взаимного сближения народов. – М.: 1987. 655 с.
5. Шемуда М. Г. Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія : Філологічні науки.* 2013. Кн. 1. С. 164-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2013_1_33.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПРИВАТНИХ ІНТЕРНЕТ-ОГОЛОШЕНЬ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ

Бондарчук Катерина

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Дзикович Ольга Володимирівна

Технологічний прогрес, який ми можемо спостерігати протягом останніх років, має, безперечно, значний вплив на повсякденне життя людей. Багато зручностей стали доступними саме завдяки науковцям, які невпинно крокують у майбутнє і ведуть за собою людство. Але прогрес був би неможливим, якби

розвивалися лише деякі галузі науки. Успіх – результат спільної наполегливої праці вчених усіх сфер. І лінгвістика, як наука, що вивчає мову, має тут не останнє місце. Зовсім новий світ викрився нам після появи Інтернет-лінгвістики. Люди отримали безліч нових можливостей і, разом з тим, нову сферу вивчення мови, адже саме явище он-лайн спілкування вже давно є предметом багатьох лінгвістичних пошуків. Інтернет-оголошення виступають тут посередником, що об'єднують певним чином зовсім незнайомих людей. Саме тому дослідження таких оголошень є цікавим з точки зору лінгвістики. Дослідники відносять їх до коротких текстів, і це є цілком виправдано, оскільки оголошення має бути коротким, але водночас містити у собі всю необхідну інформацію, що потребують автор та реципієнт. В цілому, Інтернет-оголошення можна поділити на два види: *апелятивні* та *інформативні*. Апелятивні тексти мають функцію реклами, тобто мають привертати увагу потенційних покупців та приваблювати їх. Другі ж мають на меті проінформувати людей стосовно, наприклад, події. Знання ключових етапів написання та використання певних лінгвістичних прийомів значно примножують шанси на успіх оголошення та попит потенційних клієнтів.

Оголошення є одним з особливих мовних жанрів, що викликає інтерес у дослідників завдяки наявності ряду ознак, а також воно демонструє особливості певної лінгвокультури, дозволяє виявити гендерні особливості мовлення, а також демонструє специфічні способи мовного впливу на адресата. Оголошення як мовленнєвий жанр є досить широко використовуваним інструментом комунікативної організації в сфері масової ділової комунікації. Класичний варіант Інтернет-оголошення можна поділити на такі підрозділи:

- купівля / обмін / продаж нерухомості;
- купівля / обмін / продаж побутових речей, включно авто;
- навчання;
- послуги;
- лікування;
- заходи;
- знайомства;
- купівля / продаж / дарування / спарування домашніх тварин;
- пошук робітників / роботи;
- різне [1].

Інтернет-оголошення може бути диференційовано на приватне тобто коротке або комерційне та офіційне, тобто велике за обсягом оголошення, а залежить це головним чином від автора повідомлення (приватна особа, комерційне підприємство або офіційна установа) та мети.

У кожному випадку наявні свої специфічні правила та особливості, проте існують також і спільні ознаки для всіх вищезгаданих видів оголошень, що формують жанр даного типу тексту, а саме:

1. наявність факту, про який необхідно повідомити в оголошенні;
2. наявність в тексті інформативної і маніпулятивної функцій;
3. безпосереднє розміщення оголошення на веб-сторінках одного або ж декількох сайтів;
4. максимальна компресія інформації [2].

Як правило, автори оголошень звертають особливу увагу на заголовок, так як саме цей текст потенційний покупець побачить першим і саме він може вирішити подальшу долю угоди. Саме тому у заголовках часто можна зустріти «привабливі» прикметники, що можуть привернути увагу читача, такі як *wunderschön, zaubern, romantisch, modern* та інші семи позитивної конотації. Вони націлені, в першу чергу, на привернення уваги за рахунок своєї експресивізації. Зрештою, використання таких специфічних лексичних одиниць можна розглядати як частину рекламної кампанії.

Головне завдання перекладача при роботі з короткими текстами такого формату є вміння зберегти всі культурологічні особливості сказаного автором та правильно інтерпретувати сенс, націлюючись на кінцевого читача. І саме завдяки вивченню семантики та структури Інтернет-оголошень можна отримати дійсно хороший результат.

Література

1. Гусар М. В. Лінгвокогнітивний і комунікативно-прагматичний аспекти приватних газетних оголошень (на матеріалі сучасної британської періодици): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10. 02. 04 / М. В. Гусар. – К., 2004. – 20 с
2. Ломоносова К. О. ТЕКСТИ МАЛОЇ ФОРМИ: МОВНОСТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ / Катерина Олександрівна Ломоносова. // ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ. – 2013. – №38. – С. 325-333.

ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ФІЛЬМІВ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ

Валькова Анжеліка

факультет лінгвістики,

КРІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Документальний кінопереклад є важливим способом передачі знань та міжкультурної комунікації. Він вимагає застосування перекладацьких стратегій, що враховують особливості мови англомовного кіно тексту та адаптивні методи. Кінематограф відіграє провідну роль у масовій комунікації, а жанр документального фільму є невід'ємною частиною кінематографа, хоча і посідає в ньому не перше місце за популярністю.

На українському ринку більш популярна зарубіжна кінопродукція, тому коректний переклад є одним з головних факторів популярності іншомовних картин в Україні. Переклад документальних кінофільмів охоплює дві або більше мови, тому на перший план виходить проблема правильної передачі мови задля точного сприйняття інформації глядачем. Тому основну роль відіграє вибір відповідної перекладацької стратегії, що одночасно зберігає оригінальність і прибирає можливі непорозуміння, спричинені різницею культур.

Кінематограф можна сміливо розглядати не лише як форму мистецтва, а й як новочасний метод комунікації, як спосіб народу заявити про себе, про свою культуру, свої особливості. Національні кіноіндустрії вміло користуються тим впливом, який фільми мають на суспільство: вони стали рупорами власних культур, відображенням національної свідомості та колориту, які, дякуючи перекладу, є доступними та відкритими для кожного, хто прагне з ними ознайомитись. Проблеми відтворення такого роду текстів для іншомовної та іншокультурної аудиторії є на сьогоднішній день одними з найактуальніших проблем теорії та практики перекладу.

Об'єктом дослідження є англомовні документальні кінотексти. Предметом дослідження постають лінгвокультурні особливості текстів англомовних документальних фільмів у перекладацькому аспекті. Мета роботи полягає у вивченні й узагальненні лінгвокультурних особливостей мови англомовного документального кінотексту та дослідженні специфіки її перекладу українською мовою.

Найхарактернішою рисою кіно є його особлива мова. В широкому сенсі, мова фільму є способом спілкування режисера з його аудиторією. Вона складається з багатьох аспектів: місця дії, слів акторів, фонові музики, різноманітних звуків, візуальних та звукових ефектів. У вузькому розумінні – це діалоги між героями кінострічки. На відміну від звичайного написаного тексту, фільм сприймається не лише візуально, але й на слух, тому очевидною необхідністю для перекладача є вміння синхронізувати текст перекладу із тим, що відбувається на екрані.

ПРОБЛЕМА ВІДТВОРЕННЯ АЛЮЗІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ МЕДІА ТЕКСТІВ

Власюк Людмила

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Демиденко О. П.

Сьогодні недостатньо вивченим залишається стилістичний аспект в теорії перекладу. Для перекладу передача образної складової оригіналу є надзвичайно важливою, оскільки переклад допомагає читачеві познайомитися з іншомовною культурою. Тексти є справжньою скарбницею культурно-історичного досвіду людства в цілому. В той же час, текст, написаний певною мовою в умовах певної культури містить інформацію національно-специфічного характеру, яка створює неповторний образ мови і картини світу її носіїв.

За словами В. А. Маслової, текст є справжнім стиком лінгвістики та культурології, оскільки він належить мові і є його вищим ярусом, і в цей же час він є формою існування культури, оскільки його може зрозуміти лише читач, який має і загальні культурно-історичні знання, і знання, які притаманні певній культурі, тобто фонову інформацію [5, с. 101]. Як зазначає В. С. Виноградов, до фонових знань належить те, що є притаманним виключно для однієї культури, та не є характерним для будь-яких інших культур [2, с. 186]. Серед одиниць, які передають фонову інформацію, надзвичайно важливу роль відіграють саме алюзії.

Для створення адекватного перекладу необхідно враховувати тематичні межі алюзійної одиниці та її інтертекстуальну взаємодію. Іншою особливістю алюзії є її часове співвідношення: автори використовують як алюзії, які посилаються на факти минулого, так і ті, які є посиланням на сучасні факти чи твори.

Для передачі інформації необхідно вирішити наступні завдання: розпізнати алюзію, визначити її контекстуальну реалізацію, виявити рамки алюзії, тобто мікроконтекст. Цю необхідність обґрунтувала В. П. Гайдар: «Потрібно вивчити місце алюзії в мікро- та макроконтексті, дослідити значення алюзії та інтерпретувати її значення в певному тексті, знайти найбільш відповідний спосіб передачі алюзійної інформації при перекладі, беручи до уваги стилістичні особливості автора» [3, с. 38]. Це свідчить про те, що алюзія належить і до мікро контексту, і до макро контексту, а тому є складним лінгвістичним явищем. На етапі аналізу мікро тексту потрібно виявити екстралінгвістичну складову та релевантні ознаки алюзійної інформації в

певному контексті. В макро контексті проявляється актуальність та релевантність алюзійної одиниці, він також розкриває ситуативні конотації алюзії. Потрібно враховувати, що значимість одних і тих самих фактів може бути повністю різною для читачів, які є носіями мови, і для читачів, які є представниками іншої культури: це зумовлено національною специфікою фонових знань [3, с. 39]. В такому випадку завданням перекладача є не тільки збереження та передача стилістичних особливостей автора, але і знаходження аналогії для авторської алюзії, яка зможе повністю передати семантичну та енциклопедичну складову алюзійної одиниці. Це є головним завданням перекладача, але складність перекладу алюзії полягає в тому, що перекладач може адаптувати текст занадто буквально [4, с. 154].

Як правило, використовують чотири способи адаптації культурно-історичної інформації: використання описового перекладу, наявність коментарів, упускання алюзії, дослівний переклад. Використання того чи іншого способу відтворення алюзії обґрунтовує Є. А. Васильєва. У випадках, коли перекладач робить акцент на інформативний потенціал алюзійного посилання, відбувається часткова втрата функціональних особливостей алюзії, оскільки втрачається ефект неочікуваності, оригінальності. Це відбувається при використанні описового перекладу, наявності коментаря чи дослівному перекладі без елементів, які пояснюють значення алюзії [1, с. 17]. Якщо перекладач ставить за мету збереження функціонального навантаження алюзії, її стилістичного ефекту, то він використовує заміни, національна специфіка яких відома читачеві. Дуже часто перекладачі використовують додаткову інформацію, яка розшифровує значення алюзії, тим самим полегшуючи сприйняття тексту читачем. Коментарі наводяться в тих випадках, коли для розуміння смислового компоненту посилання додавання додаткових елементів недостатньо і необхідна фактична інформація [1, с. 18].

Отже, алюзія становить значну перекладацьку проблему, що пов'язано насамперед з культурологічним аспектом. Явища, події, персоналії, які є характерними для однієї культури, можуть не мати ніякого значення для іншої, а завданням перекладача є адекватна передача інформації.

Література

1. Васильєва Є. А. Функціональна специфіка алюзійних текстів: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2011. – 21 с.
2. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы): монография. Москва: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.

3. Гайдар В. П. Роль алюзії у створенні художності літературних творів. *Наука в інформаційному просторі*. – 2011. – № 7. – С. 36-39.
4. Лавриненко О. О. Алюзія як засіб концептуальної репрезентації знань. *Слов'янський вісник: зб. наук. праць*. – 2006. – № 6. – С. 150–157.
5. Маслова В. А. *Лингвокультурологія: монографія*. Минск: Академія, 2001. – 208 с.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ ЗМІ НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Галишич Марта

студентка 2 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Засоби масової інформації є одним з найголовніших джерел нової інформації, тож в першу чергу всі неологізми, які стосуються політичної ситуації, вживаються саме в засобах масової інформації.

Незважаючи на те, що неологізми досліджувала велика кількість вчених-лінгвістів, досліджуючи різні аспекти та особливості творення неологічних одиниць, єдиного та загальноприйнятого визначення терміну неологізм не має, проте протягом дослідження ми спирались на визначення В. Г. Гака: неологізми (від гр. *нео* – новий, *logos* – слово) – слова, словосполучення, фразеологізми чи вислови, які виражають факти мови чи мовлення у зв'язку зі змінами в житті та розвитком різних сфер життя внаслідок потреби називати нові поняття та явища, замінити існуюче або додати емоційності та експресивності поняттю, що вже наявне в мові шляхом словотвору, переосмислення, запозичення, і належать до пасивної лексики [1, с. 74].

Також В. Гак, відмежовує поняття «власне неологізмів» від інших видів інновацій, виокремлює: ксенізми (запозичені слова, що відображають побут інших країн), гапакси (індивідуально-авторські вживання), оказіоналізми (потенційні, або “мовленневі”, слова, що утворюються в мовленні за готовими моделями), ефемеризми (слова, котрі відображають перехідні явища) [1, с. 137].

Під час перекладу неологізмів перекладач повинен здійснювати переклад одиниць лише з урахуванням особливостей та специфіки мови-джерела, а також контексту неологічних одиниць [3, с. 93]. Тому він змушений застосовувати певні перекладацькі трансформації, уникаючи опущення та зниження

експресивності лексичної одиниці, якщо такий еквівалент в мові-перекладу відсутній, передати неологізм калькуванням або транскрибуванням.

Було розглянуто особливості перекладу англомовних неологізмів політичної тематики на прикладі ситуації в Україні за останні 5 років. У результаті було визначено, що найбільшу кількість неологізмів перекладають транскрибуванням або калькуванням, а також пошуком часткових або повних відповідників, тоді як опущення і заміни (граматичні або лексичні) застосовуються рідше.

Також дослідження неологізмів показало, що не всі неологізми мають таку задачу, аби стати загальноживаними, є ряд неологізмів, котрі є виключно контекстуальні, тож вживаються виключно один раз.

Неологізми також є важливим складовим контексту, а також неологізм може сам в собі нести широке значення, яке передає контекст ситуації, саме тому такі перекладацькі трансформації як, наприклад, опущення не є доцільним [2, с. 72].

До перспективних напрямів подальшого наукового пошуку в галузі дослідження неологізмів англійської мови, а саме їх лексико-семантичних особливостей, а також способів перекладу англійських неологізмів українською мовою слід віднести вивчення питань, пов'язаних з аналізом частотності вживання певних неологічних одиниць в англійській мові; виявлення універсальних семантичних особливостей для певних груп неологічних одиниць; дослідження способів перекладу неологізмів українською мовою та виявлення універсальних перекладацьких трансформацій, що найкраще передають неологізмів українською мовою.

Література

1. Андрусак І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: дис. ... к. філол. наук: 10.02.04 / І. В. Андрусак. – Ужгород, 2002. – 268 с.
2. Прибутько П. С., Лук'янець І. Б. Інформаційні впливи: роль у суспільстві та сучасних воєнних конфліктах. – К.: Паливода А. В., 2007. – 249 с.
3. Стишов О. А. Основні тенденції розвитку лексичного складу українській мові початку ХХІ століття / О. А. Стишов // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2012. – № 1. – С. 406-415. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_fi_2012_1_85, с. 406

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Гальчинська Марія

студентка 1 курсу, Інститут аерокосмічних технологій,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. культурол.н., доц. Динікова Л.Ш.

Сучасний етап розвитку суспільства тісно пов'язаний з практичною діяльністю людини в науково-технічній сфері, що актуалізує проблему перекладу відповідної літератури.

Мова науково-технічної літератури відрізняється від розмовної мови або мови художньої літератури певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями.

Відомо, що повнота, точність і правильність перекладу науково-технічних текстів значною мірою залежить від того, наскільки правильно перекладач визначає і розуміє граматичні форми, синтаксичні конструкції та структуру речення. Для виконання перекладу знання граматики та способів передачі граматичних явищ важливіше за знання термінології, тому що відповідники термінів можна знайти у спеціальному перекладному словнику, тоді як пошук відповідної граматичної форми або синтаксичної конструкції може виявитися досить довгим. [1]

У визначенні Ю. Найди відображені певні вимоги, що висуваються до перекладу: точне відтворення сенсу, відмова від буквалізмів, відповідність нормам мови перекладу, необхідність близькості до оригіналу, переважання змісту над формою та передача стилю оригіналу. Проте перелік вимог ще не розкриває сутності перекладу та не визначає його місце серед інших подібних явищ.

Процес перекладу охоплює дві основні фази: фазу осмислення, під час якої перекладач аналізує текст з урахуванням його смислової та стилістичної інтенції, та фазу мовної реконструкції, під час якої перекладач відтворює проаналізований текст з урахуванням потреб комунікативної еквівалентності. [2]

Виділяють такі типи науково-технічного перекладу:

1. Вільний переклад (розуміння і передача загального змісту тексту – переклад-конспект, реферат, анотація тощо).

2. Дослівний переклад (розкриває зміст кожного речення і допомагає вірно зрозуміти його) та виокремлює такі види:

1) письмовий переклад, який є основною формою з усіх видів технічного перекладу;

2) реферативний переклад (який, зазвичай, значно коротший від оригіналу);

3) анотаційний переклад (суть якого полягає у складанні анотацій оригіналу на рідній мові);

4) консультативний переклад (це вид усного технічного, який включає усне анотування, усне реферування, вибіркового перекладу і усний переклад заголовків);

5) переклад типу "експрес-інформація" (це вид письмового перекладу, суть якого полягає у складанні українською мовою реферату науково-технічної статті або патенту без скорочення оригіналу). [3]

Різні підходи щодо технічного перекладу відображені у двох технологіях: у першому випадку науково-технічний переклад виконується перекладачами-лінгвістами з наступним редагуванням фахівців з профільною технічною освітою; у другому – переклад здійснюють фахівці певних галузей знань, а редагування – лінгвісти. Проте, незалежно від технології виконання технічних перекладів, проблема кваліфікованих перекладачів залишається гострою.

Література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2002. - 564с.
2. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. - М.: Наука, 2003. – 71с.
3. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад : [навчальний посібник для шкіл з поглибленим вивченням англійської мови, профільних класів та загальноосвітніх закладів технічного спрямування] / А. Я. Коваленко. – [2-е видання, виправ.]. – Тернопіль : Видавництво Карп'юка, 2004. – 284 с.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Глібовська Аліна

Студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Цілком очевидно, що перекладознавство розвивається і збагачується новими ідеями тільки завдяки своїй орієнтації на перекладацьку практику. Власне, перекладознавство як наукова дисципліна спочатку з'явилося в зв'язку

з необхідністю усвідомити сутність перекладу як практичної діяльності, сутність завдань, що вирішуються перекладачем, і способів їх вирішення, основних підходів до здійснення перекладу.

В останні два-три десятиліття умови здійснення перекладацької діяльності значно змінилися. Перекладачі тепер працюють в комп'ютеризованому світі, охопленому мережею Інтернет, використовують різноманітні платформи і середовища, системи перекладацької пам'яті. Стає все більш вираженою реальністю і використання систем машинного перекладу. Більш того, набувають поширення види перекладу, які раніше перебували на периферії перекладацької професії або зовсім не існували (аудіовізуальний переклад, соціальний переклад, переклад-редагування).

Ів Гамб'є відзначає дві перекладознавчі парадигми, що розвиваються в даний час. Перша – це «найбільш традиційна концепція перекладу, що існувала протягом століть і виявлялася в парадигмі еквівалентності» [1]. На думку дослідника, ця парадигма стала більш орієнтованою на отримувача або аудиторію. З останнім твердженням важко не погодитися. Досить згадати твердження В.Н. Комісарова, одного з основоположників лінгвістичної теорії перекладу і автора теорії рівнів еквівалентності: «Перекладач повинен чітко уявляти, для чого і для кого він перекладає, яке завдання буде виконувати створюваний ним текст, як і ким цей текст буде використаний» [2].

Друга перекладознавча парадигма, на думку Іва Гамб, це та, в рамках якої знаходять своє відображення різні платформи і середовища, за допомогою яких в наш час здійснюється переклад. «У цьому сенсі спостерігається перехід від паперового формату до цифрового і до Інтернет-формату (де перекладається текст стає мультимодальних). Такий швидко мінливий контекст і служить причиною збільшення числа термінів, які використовуються для позначення того, що колись вважалося перекладом» [2].

Здійснення перекладу передбачає врахування особливостей в даній ситуації, мети перекладу, потреб і очікувань суб'єктів предметної діяльності, а також суто лінгвістичних чинників, що впливають на хід і результат перекладацького процесу, від особливостей співвідношення двох мов до типу тексту і його комунікативного завдання.

Отже, було розглянуто деякі нові тенденції в сучасному перекладознавстві та в практичній перекладацькій діяльності.

Аналіз зазначених тенденцій в теорії і практиці перекладу приводить нас до висновку про те, що як серед теоретиків перекладу, так і серед практиків існує уявлення про переклад як діяльності, в якості мети якої багато хто вбачає всього лише передачу когнітивної інформації переважно в тій формі, в якій вона була представлена в початковому тексті. Прагматична, культурна

адаптація тексту, потреба в якій виникає в зв'язку з відмінностями між двома культурами, розглядається в якості окремого виду перекладацької діяльності, що виходить за рамки власне перекладу, з чим не можна погодитися.

Література

1. Гамбье И. Перевод и переводоведение на перекрестке цифровых технологий // Вестник СпбГУ. Серия 9.Филология. Востоковедение. Журналистика. – 2016. – Вып. 4. – С. 56-74.
2. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. Учебное пособие. М.: ЭТС, 2001. – 424 с.
3. Комиссаров В.Н. Новые тенденции в переводоведении // Информационно-коммуникативные аспекты перевода: Сборник науч. трудов. Часть I. Н.Новгород: НГЛУ им. Н.А.Добролюбова, 1997. – С. 62-77.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ МЕТАФОРИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ, ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТА ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ)

Городиловська Олена

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Теорія метафори ґрунтовно розроблена світовою літературно-теоретичною наукою, над її проблемами працювало багато відомих теоретиків літератури від античності до наших днів, знаходячи все нові й нові грані цього тропу [1, с. 37].

Метафора (грец. метафора-перенесення) - один з найважливіших тропів, в широкому розумінні вважають будь-яке слово або вираження, ужите в переносному значенні: *годинники біжать, час летить, каяття з-звістки або її пробудження* [2, с. 172].

Раніше ключовими метафорами займалися переважно культурологи, які вивчали національні картини світу, тепер їх розглядають спеціалісти з психології мислення та методології науки. Особливу увагу цій проблемі приділили *М. Джонсон* та *Дж. Лакофф*. Вони стверджували, що метафора застосовується не лише в мовленні, але й самі процеси мислення людини значною мірою є «метафоричними» і — понятійна система людини упорядковується та визначається метафорично. Метафори як мовні вирази

стають можливі саме тому, що існують метафори в поняттєвій системі людини. Був введений і обґрунтований термін — поняттєва метафора або — *концептуальна метафора* [5, с. 256]. Ми живемо концептуальними метафорами, вони супроводжують кожен наш день не лише в мові та мовленні, але й в мисленні та діях. Концептуальна метафора стоїть на перетині знань між однією концептуальною областю та іншою. Вона переосмислює явища одного роду в термінах явищ іншого роду. Концептуальна метафора утворюється в результаті метафоричного мислення.

Термін-метафора поєднує у собі ознаки терміна, тобто слова, словосполучення, або просто мовного знака, що характеризує наукове поняття із певної професійної галузі науки, та метафори, мовного знаку вторинної непрямой номінації, що базується на переносі форматива з фіктивного денотату на реальний, між якими існує загальна константа порівняння [6, с. 77]. Особливістю метафоричного терміна є його образність. Саме вона відіграє важливу роль у створенні необхідного комунікативного ефекту. Створити подібний ефект повідомлюваного в тексті-перекладу як і в тексті-оригіналу та викликати у ре-цептора таке ж ставлення до повідомлюваного і є основним завданням перекладача [3, с. 248].

Актуальність дослідження обумовлено все більшою поширеністю використання метафор у публіцистичному, науково-технічному та художньому дискурсі, як українському, так і англomовному.

Об'єкт дослідження - особливості функціонування метафори у науково-технічних, публіцистичних та художніх текстах.

За основу дослідження використано твори в науково-технічному, публіцистичному та художньому стилі. Проаналізувавши літературу по даній темі, можемо зазначити, що метафора є стилістичним засобом, який базується на принципі схожості двох об'єктів. А постійне використання метафори поступово призводить до того, що первинне значення втрачає свою силу.

Отже, на сьогодні метафора застосовується в різноманітних видах текстів різних галузей, різних функціональних стилів та жанрів. Найчастіше звичайно метафора реалізується в художньому, публіцистичному та розмовно-побутовому функціональних стилях, в яких вона виступає як стилістичний прийом чи спосіб образного вираження змісту для посилення образно-виразної функції мовлення. В даному випадку метафора реалізується в мовленні. В науковому та офіційно-діловому функціональних стилях метафора як стилістичний прийом використовується рідко, оскільки образність та виразність можуть внести неточність, що є неприпустимим в цих стилях. Але метафора в цих стилях може виконувати пояснювальну функцію, особливо, що стосується абстрактних понять та явищ, які складно пояснити словами у прямому значенні

[4, с. 575]. Вона може також сприяти створенню нових термінів, оскільки при метафоризації з усього набору лексико-семантичних варіантів слова, реалізується лише один в результаті звуження або спеціалізація семантики.

Література

1. Арутюнова Н. Д. Метафора и дискурс / Н. Д. Арутюнова // Теория метафоры : сб. / Пер. с англ., фр., нем., исп., польск. яз. – М.: Прогресс, 1990. – С. 5-43.
2. Гусев С.С. Наука и метафора / С.С. Гусев. –Ленинград, 1984. – 172 с.
3. Карпова Н. С. Роль метафори в розвитку лексико-семантичної системи мови та мовної картини світу (на матеріалі англійських і російських неологізмів). – Саратов: Державний університет ім. Чернишевсько-го, 2007. – 248 с.
4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 575 с.
5. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафори, якими ми живемо: Пер. з англ. / Під ред. Баранова А.Н.–М.: Едиторіал УРСР, 2004. – 256 с.
6. Ортега-и-Гассет Х. Две великие метафоры / Х. Ортега-и-Гассет // Теория метафоры: [сб.] / [вступ. ст. и сост. Н. Д. Арутюновой; общ. ред. Н. Д. Арутюновой и М. А. Журиной]. –М.: Прогресс, 1990. – 77 с.

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Грищук Альона

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Калита А. А.

Жанр інтерв'ю на сьогодні є найбільш визначальною і переважаючою формою мовного вираження комунікації в жанрових параметрах стилю масової інформації. Саме тому перекладачеві суспільно-політичної літератури, яка складає основу газетно-інформаційного жанру, часто доводиться перекладати статті, тексти інтерв'ю та замітки з англійських й американських газет і журналів.

Головна мета, яка постає перед перекладачем, — його обізнаність у вираженні стилістичних особливостей таких матеріалів та правильний добір способів їхнього перекладу. Такими особливостями слід уважати використання власних імен і назв місцевості, установ тощо. Окрім того, нерідко у текстах

інтерв'ю зустрічаються аббревіатури і скорочення слів. Специфіку газетно-інформаційних матеріалів складають також кліше та фразеологізми, завдяки яким, нейтральний текст перетворюється в емоційно-забарвлений. Незважаючи на це, під час перекладу найчастіше вилучаються специфічні фразеологізми і кліше. У науковій літературі, такий процес вилучення експресивно-емоційних засобів вважається недоречним, оскільки тоді втрачається колорит і стиль спілкування та повідомлення [6].

Під час передачі синтаксичної структури текстів інтерв'ю українською мовою, необхідно пам'ятати, що англійська мова є аналітичною, а українська – синтетичною, тому тут відзначено значну різницю у побудові речень.

Слід зауважити, що текстам англomовних політичних інтерв'ю також притаманна метафоричність, яка надає висловленню виразності, яскравості, своєрідності. При цьому інтерв'ю проводяться на офіційному рівні, з дотриманням усіх мовних норм спілкування. Цим і зумовлюється, на думку Л. Г. Бабенко, такий інтерес до дослідження саме політичних текстів інтерв'ю [1, с. 30-36].

Крім того, проаналізовані нами англomовні тексти політичних інтерв'ю підтверджують погляд Н. М. Громової про те, що для текстів англomовних інтерв'ю характерними є [2, с. 26-31]:

1. Повтор словосполучень та речень, наприклад: *And I won't prejudge whether or not they'll be successful. If they are successful. It will be in part because of the extraordinary patience.*

2. Еліпсис, наприклад: *Clear? Got it? Well, if true.*

3. Паралелізм, наприклад: *I can keep going if – or you want to jump in; But there are social media accounts that says – that disputes that or that claims to present a different version.*

4. Чергування довжини висловлень і властивих англійській мові граматичних конструкцій, наприклад: *I didn't say 100 percent. Nothing is 100 percent in any world, Matt. But go ahead.*

Слід зауважити, що у зв'язку з проблемою відтворення смислу повідомлення через кардинально різне світосприйняття та, власне, специфічні особливості публіцистичного жанру, перекладачі часто звертаються до перекладацьких трансформацій. Після дослідження наукової літератури, було з'ясовано, що однозначного поділу перекладацьких трансформацій не існує.

Таким чином, наприклад, Р. К. Міньяр-Білоручевим було виокремлено три типи трансформацій [4, с. 96]: лексичні, граматичні та семантичні. До такої класифікації перекладацьких трансформацій Л. К. Латишев додає змішаний тип, до якого він відносить [3, с. 78]: лексико-семантичні та синтаксично-морфологічні трансформації. Ґрунтовний аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми

свідчить про наявність й іншої класифікації перекладацьких трансформацій, де А. Б. Шевнін і Н. В. Серов, виокремлюють лише два типи трансформацій: лексичні та граматичні [5, с. 125].

За попередніми результатами дослідження нами було встановлено, що найчастотнішими трансформаціями під час перекладу англомовних текстів інтерв'ю є лексичні та граматичні, оскільки вони вживаються у два рази частіше, аніж, наприклад, змішаний тип. Як наслідок, поділ науковцями перекладацьких трансформацій на лексичні і граматичні трансформації є, на наш погляд, найдоцільнішим.

Отже, через стилістичні та культурні розбіжності у мовах перед перекладачем постає завдання правильного добору способу перекладу та подолання труднощів під час використання відповідників у мові перекладу. При цьому варто звертати увагу на різну синтаксичну побудову мов, їхню метафоричність, наявність реалій і скорочень, а також на особливості передачі емоційного забарвлення текстів, оскільки некоректний переклад їхнього емоційного забарвлення призведе до нейтральності тексту, і, як наслідок, незацікавленості читачів. Саме такі розбіжності змушують перекладачів доволі часто звертатися до перекладацьких трансформацій.

Таким чином, досліджуючи функціонування перекладацьких трансформацій в різних типах текстів, учені виокремлюють зазвичай від двох до чотирьох, і, навіть, більше їхніх типів. Результати нашого дослідження свідчать про те, що найголовнішими і найуживанішими є лексичні та граматичні трансформації, де зазвичай використовуються такі прийоми, як: додавання, вилучення, перестановка тощо, без яких неможливо досягти адекватного перекладу.

Література

1. Бабенко Л. Г. Казарин Ю. В. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика : учебник; 2-е изд. М.: Флинта : Наука, 2004. 493с.
2. Громова Н. М. Лінгво-стилістичні особливості газетних текстів англомовної преси як засіб впливу на читацьку аудиторію. Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови (23). 2016. С. 26-31.
3. Латышев Л. К. Курс перевода : эквивалентность перевода и этапы его достижения. М.: Просвещение, 1980. 160 с.
4. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. М.: Воениздат, 1980. 237 с.
5. Серов Н. В., Шевнин А. Б. Теория и практика перевода: пособие для студ. филол. фак. ун-тов и фак. иностр. яз. пед. ин-тов. Элиста: КГУ, 1979. С.125.
6. Стилї сучасної української літературної мови. URL: https://studopedia.ru/16_45439_stili-suchasnoi-ukrainskoi-literaturnoi-movi.html

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ-СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ НАФТОГАЗОВОЇ ЛЕКСИКИ)

Губар Надія

студентка 4 курсу, гуманітарний факультет,

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Павельєва А. К.

Переклад науково-технічної літератури, а особливо спеціальної термінології – процес складний, тому вимагає від перекладача професійності, уважності, екстралінгвістичних знань та розуміння особливостей галузі [4]. Перше, що необхідно зробити під час перекладу будь-якої термінологічної одиниці – підібрати словниковий відповідник, але часто через стрімкий розвиток науки та техніки, зробити це неможливо. Коваленко А.Я. пропонує у таких випадках наступні способи перекладу [3]:

1) Описовий переклад – передача значення терміну за допомогою розширеного пояснення значення англійського словосполучення (цей прийом використовують у випадку відсутності відповідного значення слова в лексиці української мови, наприклад: *oil accumulation* – формування покладу нафти; *sand exclusion completion* – завершення свердловини, що передбачає затримку піску).

2) Переклад за допомогою родового відмінка: *well bore* – стовбур свердловини, *subsurface safety valve* – запобіжний клапан підземного покриття.

3) Калькування, тобто дослівний переклад іноземного слова чи виразу засобами української мови: *porous rock* – пориста порода, *thick fluid* – в'язка рідина, *turbo drill* – турбобур, *reservoir fluids* – пластові флюїди.

4-5) Транскрибування та транслітерація: *diode* – діод, *resistor* – резистор, *inverter* – інвертер, *absorber* – абсорбер, *acceptor* – акцептор.

6) Переклад за допомогою прийменників: *absorbent formation rock* – порода, що поглинає промивну рідину, *mud handling* – обладнання для роботи з буровим розчином, *wellhead static pressure* – статичний тиск у гирлі.

Використання таких способів перекладу зумовлено наступними факторами [3]:

1) У реченнях англійської та української мови різні способи передачі інформації. Наприклад, один і той же зміст в одній мові передається лексичними засобами, а в іншій мові – граматичними. Так, у англійській мові

ми використовуємо Past Perfect, коли необхідно показати попередність однієї дії іншій у минулому, а в українській мові ми передаємо це словами або словосполученнями («раніше», «перед цим», «до того» тощо).

2) Наявність різних граматичних структур у мовах. Наприклад, в українській мові, на відміну від англійської, існують родові форми іменників та прикметників, але відсутні артиклі та герундіальна форма дієслова.

4) Зміст речення представлений по-різному поверхневою структурою. Наприклад, у англійській мові можна виразити інформацію за допомогою складного додатку Objective Infinitive.

5) Вживання та особливості функціонування слів у словосполученнях. Наприклад, прикметник *solid* (твердий, міцний) у різних сполученнях повинен перекладатися по-різному: *solid relationship* (місні взаємини), *solid reason* (вагома причина), *solid compound* (складне слово, що пишеться разом).

Література

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2001. – 272 с.
2. Кияк Т. Вузькогалузеві терміни як основа формування та квазіреферування фахових текстів // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології», 2008. – № 620. – С. 3 – 5.
3. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. / А. Я. Коваленко – К.: Карп'юка, 2001. – 290 с.
4. Павельєва А.К., Губар Н.М. Термін в системі науково-технічної термінології. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»*: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. – Вип. 57. – С. 174 – 177.

CHALLENGES IN TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH COLOR TERM

Запотічна Яніна

студентка 4 курсу, факультет прикладної лінгвістики,
НУ «Львівська політехніка»

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Шийка Ю.І.

One of the most promising areas in linguistics is the study of the relations between language and ethnic group, between language and national mentality. The study of the relations between language and national culture, as well as its reflection

in linguistic units, has become particularly important in recent decades, which has been marked by the formation of an independent science in the field of linguistics – ethnolinguistics [3, p.45].

Recently, the phraseological units with the "color" name have increasingly attracted attention of modern linguists (O. Kucheruk, I. Gumenyuk, L. Kovbasyuk, T. Semashko), who are convinced that "phraseologisms containing color terms belong to the part of the nominative composition of the language, which is characterized by a pronounced cultural and national identity" [3, p.45].

Phraseologisms with color terms accompany and characterize human activity as well as the world around a person and a person himself.

The study of colorations through the prism of phraseology helps to reproduce a coherent picture of the world, to determine the values that characterize different ethnic groups. In different cultures each color usually has diverse meanings. Often one color has absolutely opposite meanings. Such discrepancies represent challenges for understanding and translating phraseological units with color terms.

Phraseologisms are used for different purposes: to express imagination, emotions and feelings; to create shades of irony, joke, ridicule, sarcasm, etc.; to express positive emotions or familiarity; to reproduce subtle aspects of meaning and characteristics of a subject, phenomenon or situation.

The worldview, spirituality and mentality as well as the ethnic culture of a person are reflected in phraseologisms. So, phraseological units are of a high value for the national culture.

In order to understand the meaning and value of phraseologisms containing *color terms*, we need to know the meaning of colors in the culture of the nation, whose language we are analyzing.

In Ukrainian *green* color symbolizes youth, freshness, flowering, inexperience. Green is a symbol of the awakening of the nature, eternal youth. It is a pleasure and peace.

For example, we can compare phraseological units in English, Ukrainian and Japanese [1], [2], [4]:

Молодий та зелений/ молоде-зелене – who has not acquired a life experience yet ; inexperienced, young;

Позеленіти від злості – *to be very angry, to become green with envy;*
Green at heart – *to be young in the soul;*

Smb's memory is green – *somebody's memory is still fresh and young;*

Be green around the gills – *to be nauseated;*

Greenhorn – *a very young, naive, immature, or inexperienced person, especially one who is extremely gullible or easily deceived;*

青菜に塩 (aonanishio) – *to feel emotionally sick, to lose heart;*

膏息吐息 (abura iki toiki) – *to be without strength, on the last breath*;
青筋を立てて争う (aosuji o tatete arasō) – *to argue fiercely*;
青筋を立てて怒る (aosuji o tatete okoru) – *to be very angry, to become green with envy*.

According to the phraseologisms above, we see that in given languages there are many phraseologisms which describe emotions of a person. Phraseologisms with a green color often denote inexperienced and young person, however these meaning may differ according to the national culture. Such differences may form challenges in translation.

Література

1. Быкова С. А. Японско-русский фразеологический словарь. — М.: ИД «Муравей-Гайд», 2000. — 272 с.
2. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1970 – 1980.
3. Фразеологічні одиниці з компонентом ‘кольороназва’ в мовній картині світу українців / Л. Бойко, С. Сабліна // Рідне слово в етнокультурному вимірі. - 2015. - С. 43-50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsev_2015_2015_7
4. The free dictionary by Farlex. Режим доступу: <https://idioms.thefreedictionary.com/red>

СТРАТЕГІЇ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРУ У ПРОМОВАХ TED-КОНФЕРЕНЦІЙ

Ішков Владислав

*студент 1 курсу магістратури, факультет іноземних мов,
ХНУ ім. В.Н. Каразіна*

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Мартинюк А.П.

Мета нашого дослідження полягає у встановленні стратегій перекладу гумору на матеріалі англомовних промов TED-конференцій. Актуальність дослідження зумовлена потребою детального аналізу особливостей перекладу гумору та складністю самого процесу його передачі на рідну мову. Переклад гумору становить інтерес з точки зору його зв'язку з лінгвокультурними та мовними особливостями мови оригіналу та мови перекладу. Специфіка перекладу гумору пов'язана з розбіжностями англійської та української мов та національним характером гумору, що ускладнює

збереження та відтворення гумористичного ефекту при перекладі. У процесі перекладу гумору перекладач стикається із дилемою – орієнтуватися на культурний зміст жарту, тобто переносити реалії мови оригіналу в мову перекладу, вдаватися до стратегії очуження [3], або, навпаки, – до стратегії одомашнення [3], тобто шукати аналогії у мові перекладу, які б полегшили сприйняття іноземних реалій.

Проблема гумору цікавить вчених різних галузей науки з давніх давен. У психології існують різні теорії гумору, однією з яких є «теорія несумісності». Прихильниками цієї теорії були філософи А. Шопенгауер (теорія абсурду) та І. Кант. У подальшому цю теорію розробляли А. Кестлер (бісоціація), Д. Сальс (двоетапна модель розуміння гумору), Т. Шульц (кульмінація), а також П. Кейт-Шпігель (теорія неконгруентності), згідно якої гумор виникає внаслідок «зіткнення різнорідних і несумісних ідей або ситуацій, які виходять за рамки звичних форм поведінки або, коли елементи, які спочатку здавалися непов'язаними між собою, раптом складаються в цільну картину» [1]. Гумор виражається у текстовій формі (іронія, гра слів, пародія, сатира, сарказм, анекдот, жарт, каламбур, чорний гумор), та у графічному вигляді (карикатура, шарж) [2].

Однак, на даний час проблема перекладу гумору на матеріалах виступів на TED-конференціях залишається невивченою. Це і визначає новизну нашої розвідки.

Матеріалом дослідження є 30 прикладів гумору, відібраних із 120 англomовних виступів на TED-конференціях та їх переклади українською мовою.

Розглянемо детальніше кілька прикладів.

1. *You couldn't have a worse relationship with reality than I did. From the get-go, I wasn't even attracted to reality. If they'd had Tinder when I met reality, I would have swiped left and the whole thing would have been over – Гірших стосунків з реальністю, ніж були у мене – годі й шукати. Від самого початку мені реальність зовсім не подобалась. Якби я зустріла реальність на побаченні наосліп, одразу б тицьнула їй гарбуза, та й усе на тому. У цьому прикладі гумористичний ефект збережено за допомогою лексико-граматичної трансформації цілісного перетворення, яка корелює зі стратегією одомашнення. Слово «Tinder» означає сайт знайомств, а «swiped left» – змахнути пальцем в ліву сторону, тобто поставити дізлайк (вираження антипатії), що в перекладі передано висловом «на побаченні наосліп тицьнути гарбуза». Фразеологізм «дати гарбуза» означає «відмовити тому, хто сватається».*

2. *I'm not a big fan of hard work. – Гарувати я зовсім не люблю.* Гумористичний ефект збережено, використано граматичну трансформацію

(словосполучення замінюється на дієслово). Словосполучення «*hard work*» дослівно перекладається як «*тяжка праця*», а в перекладі передається словом «*гарувати*», яке є застарілим в українській мові, та означає «*важко, без відпочинку працювати*». Відтак, перекладач передає нейтральне англійське слово стилістично забарвленим українським і у такий спосіб реалізує стратегію одомашнення. Гумористичний ефект зберігається, хоча слід зазначити, що тут має місце ситуативний, а не лінгвістичний гумор.

3. *No, instead, you would be served probably a lot of porridge, some vegetable – mostly cabbage – some cheese, and maybe if you're lucky, the absolute delicacy of that time – mmm, perfectly cooked fattened dormice.* – *Замість цього, вам подадуть кашу, овочі – скоріше за все, капусту, сир, і мабуть, якщо вам пощастить, делікатес того часу – добре запечену відгодовану сирю соню.* В цьому реченні слово «*dormice*» перекладено прямим словниковим відповідником «*соня*». Перекладач використовує стратегію очуження, оскільки не всі українські реципієнти пов'язують слово «*соня*» із породою гризуна. Гумористичний ефект при перекладі втрачається.

Проаналізувавши матеріал, робимо висновок, що більш комунікативно вдалою при перекладі гумору у промовах TED-конференцій є стратегія одомашнення, яка сприяє розумінню тексту перекладу українською аудиторією та дозволяє зберегти гумористичний ефект.

Перспективи вбачаємо у застосуванні напрацьованої методики для подальшого вивчення стратегій перекладу гумору на більших масивах емпіричного матеріалу.

Література

1. Keith-Spiegel P. Early conceptions of humor: varieties and issues. In: *The Physiology of Humor*. New York: Academic Press, 1972. P. 3-39.
2. Pocheptsov G. G. *Language and Humour Text* / G. G. Pocheptsov. – Kiev: Vysca skola Publishes. Head Publishing House, 1982. – 325 p.
3. Venuti L. *Strategies of Translation* // *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* / L. Venuti. – London & New York: Routledge, 2001. P. 240-244.

ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДМОВИ

Іщенко Христина

Студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник : ст. викл. Присяжнюк Н.М

Увагу ряду дослідників привертає вивчення і опис різних терміносистем. Професійні підмови викликають лінгвістичний інтерес у зв'язку з наростаючим впливом високих технологій на життя суспільства. Особливе місце в цьому плані серед різних підмов займає підмова комп'ютерних технологій. Комп'ютерна підмова є основним засобом спеціальної комунікації у відносно однорідному середовищі між носіями, що належать до одного напрямку науково-технічної підготовки. Дана підмова зазнає внутрішньої диференціації і поділяється на мову професіоналів і мову користувачів. Такий поділ, звичайно є умовним, так як кожен користувач комп'ютера володіє ним в різній мірі і використовує його для різних цілей.

Більшість непрофесійних користувачів комп'ютерами не володіють достатнім рівнем англійської мови, яка зараз являється мовою комп'ютера і Інтернету. Але так, чи інакше, їм все одно доводиться використовувати комп'ютерну термінологію. До факторів, які сприяють розповсюдженню американізмів у цій сфері відносяться розповсюдження комп'ютерів на вітчизняному ринку і поява цілого ряду комп'ютерних журналів, в яких використовується все більша кількість англомовних термінів. Форми існування мови поділяються на основні (головні) і другорядні в залежності від свого функціонально-стильового призначення.

До основних форм існування мови відносяться літературна мова, розмовна мова, просторіччя і територіальні діалекти. У зв'язку з заглибленою внутрішньої диференціацією галузі комп'ютерних технологій та комп'ютеризацією різних сфер життя людей, можна говорити про існування особливостей мови програмістів, системників, користувачів ПК, хакерів, "мови" Інтернету, комп'ютерних ігор, мультимедіа і т. д. Кожна з названих підгруп характеризується особливостями слововживання її представників. Поповнення лексичного складу мови як мовної підсистеми новими словами, як відомо, відбувається безперервно і здійснюється по-різному. Виділяються основні джерела створення нових слів: надання старому слову нового сенсу (семантична деривація), вироблення нових слів для позначення нових понять (утворення неологізмів за допомогою словотворчих засобів мови), а також запозичення слів з інших мов. Останній з перерахованих способів має свою специфіку в комп'ютерній підмові, тому що в багатьох мовах світу, в тому числі і в українській, запозичення, засвоєння і перетворення термінів англійської мови на національній підставі - основний спосіб номінації.

Комп'ютерна підмова складається з комп'ютерних термінів, професійної лексики та жаргонізмів. Сфера комп'ютерних технологій невпинно розвивається, поширюючись практично на всі сфери життя та діяльності людства, характерною рисою комп'ютерної підмови є її постійне поповнення

одинами на позначення нових понять і реалій. Одночасно деякі терміни застарівають і поступово виходять із загального вжитку, замінюючись новими в зв'язку з еволюційними змінами, що відбуваються (напр., *punched card, punch card, diskette, floppy disk – CD-ROM, DVD-ROM, flash drive; type bar printer, – laser printer, 3-D printer*). Відмітною ознакою комп'ютерної підмови англійської мови є наявність антонімів (*to pack files – unpack, online mode – offline mode*). А також наявність значної кількості фразеологічних одиниць і формальних специфічних знаків-символів (напр., *http//, @, &, #*) та одиниць, утворених шляхом літерно-цифрової абрєвіації (*2038 bug, Y2.038K bug, 9999 bug, Web 2.0* та інш.).

Отже, можна зробити висновки, що протягом останніх десятиліть відбувається інтенсивний розвиток комп'ютерної термінології, що є слідством науково-технічної революції, з іншого боку - становленням і виділенням окремої мовознавчої галузі - комп'ютерної лінгвістики, у лоні якої зосереджені сьогодні основні наукові розробки актуальних проблем досліджуваної мови.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ ДЕНА БРАУНА «DIGITAL FORTRESS»

Кисіль Ольга

*студентка 4 курсу, група ЛА-61, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: к.філол.н., доц., Мачулянська А.В.

Терміни вже давно виходять поза межі певної спеціальної літератури й нехудожніх стилів, також вони все більше переходять у повсякденне використання. Дедалі більше термінологічної лексики починає з'являтися у художніх текстах. Функціонування термінологічної лексики у художній літературі вивчало чимало дослідників. Серед них Г.Абакумова, В.Карпова, Т.Катиш, Т.Молодід, Є.Панаєва, О.Пономарів та ін. Вживання термінів у художніх текстах свідчить про їхню функціональну рівність порівняно з іншими словами загальної мови, а також про те, що вони у загальномовному вживанні поступово стають звичними засобами образного мислення, що є основою художнього стилю [1, с. 8].

«Цифрова фортеця» — це твір, у якому гостро обговорюються проблеми комп'ютерної безпеки в умовах швидкого розвитку комп'ютерних технологій

та цифрового зв'язку в сучасному світі. Події технотрилеру розвиваються у Агентстві національної безпеки США (АНБ), а саме у відділі шифрування, тут вперше і зустрічаються комп'ютерні терміни: алгоритми для ручного застосування шифрування, протоколи. Автор книги досить глибоко досліджував комп'ютерну термінологію і тому йому легко вдалося зацікавити читачів своєю майстерністю слова. Оскільки у часи написання твору відбувався стрімкий розвиток Інтернету, у романі зустрічається багато словосполучень на цю тематику: виходити в Інтернет, перехоплювати передачі, транслювати сигнал, читати браузером, завантажувати файли і повідомлення, ставити щити.

Варто звернути увагу на переклад термінів українською мовою. Задля того, щоб проаналізувати терміни, ми використали англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету та програмування Е. Пройдакова й Л. Теплицького [2]. За еталон ми взяли книгу з перекладом В. Горбатька: public-key encryption — кодування відкритим ключем (перекладач), кодування з відкритим ключем (словник); rap pals — дописувачі (перекладач), друзі за перепискою (словник); e-mail — і-мейл (перекладач), електронна пошта (словник); home-computer software — програма, уведена в персональний комп'ютер (перекладач), програма домашнього користування (словник); unscramble the message — прочитати повідомлення (перекладач), розшифрувати (словник); ID — посвідчення (перекладач), ідентифікатор (словник); transmission — послання (перекладач), пересилання, обмін даними (словник). У порівняльному аспекті наведені вище терміни перекладено не тільки власними українськими відповідниками, а й за допомогою слів-синонімів і навіть іншими частинами мови.

Використання термінів у художній літературі перестало бути чимось новим та невідомим, Ден Браун став одним з перших авторів, хто зумів точно та цікаво описати комп'ютерну сферу у технотрилері, і, таким чином, став одним з зачинателів цього піджанру. Завдяки його майстерності вживання термінологічної лексики, навіть вузькоспеціалізованої, не ускладнює сприймання тексту і зрозуміле читачам, які не мають технічної освіти. У ході порівняльного аналізу було встановлено, що як автор, так і перекладач використовували спеціальну комп'ютерну термінологію, але з урахуванням того, що книгу будуть читати пересічні читачі, які не мають технічної освіти.

Література

1. Панаева Е.В. Функции специальной лексики в художественном тексте: На материале произведений М.А. Булгакова: дис. кандидата филологических наук: 10.02.01. – М., 2005. – 189 с.

2. Англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету і програмування / уклад. Е. Пройдаков, Л. Теплицький. – Вид. 2-ге. – К. : Вид. дім «СофтПрес», 2006. – 824 с.

КАТЕГОРІЯ МОДАЛЬНОСТІ У НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ТЕКСТІ

Комар Юлія

Студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст.. викл., к. філол.. н. Матковська Г. О.

У книзі “Загальна лінгвістика та питання французької мови” швейцарський мовознавець Ш. Баллі писав: «Модальність – душа речення. Як і думка, вона утворюється здебільшого у результаті активної операції мовця, відповідно, не можна надавати великого значення висловлюванню, якщо в ньому не виявлено будь-якого вираження модальності» [1, с. 156].

Як зазначає Н.С. Валгіна, модальність тексту – це вираження в тексті відношення автора до повідомлюваного, його концепції, точки зору, позиції, його ціннісних орієнтацій, сформульованих заради повідомлення їх читачу. Способи вираження цього відношення і оцінки можуть бути різними, вибірковими для кожного автора, вони мотивовані й спрямовані. Загальна модальність як вираження відношення автора до повідомлюваного змушує сприймати текст не як суму окремих одиниць, а як цілісний твір. Таке сприйняття ґрунтується не на тлумаченні властивостей окремих одиниць мовлення, а на встановленні їхніх функцій у складі цілого [3, с. 64].

Бурхливий розвиток науки і техніки впливає на формування уявлень про світ сучасної людини. Популяризація та розповсюдження наукових ідей реалізується шляхом використання різноманітних засобів комунікації, до яких належить насамперед науково-популярна література. Для їх розуміння не потрібно бути фахівцем певної галузі науки та мати ґрунтовні фахові знання. Мова науково-популярного тексту є дуже близькою до загальнолітературної, термінологію використовується тут значно рідше, ніж у суто наукових текстах, переважно вживаються терміни, що мають загальне використання, на відміну від вузькоспеціальних. Дефініції наукових понять у науково-популярному тексті або замінюються спрощеними визначеннями, або такі поняття містять у тексті пояснення, порівняння та ілюстрації. [2, с. 145] Науково-популярні тексти часто використовують типову логічну схему аргументування й

доведення (висунення тези, представлення необхідних аргументів, формулювання висновку). Науково-популярний текст має стильові ознаки, які характерні науковому тексту, а саме: об'єктивність, логічність, емоційна нейтральність та точність. З одного боку, ми можемо припустити, що науково-популярні тексти характеризуються тільки об'єктивною модальністю, яка має значення можливості, необхідності чи повинності. З іншого боку, у деяких текстах наукового стилю фігурує чітке вираження авторського «я», тобто епімістична модальність.

Модальність у науково-популярних текстах виражається за допомогою низки мовних засобів, до яких належать модальні слова (*Thankfully, nobody was injured. Unfortunately, there is a slight chance for reconciliation.*) модальні дієслова (*I must study hard to achieve goals. Do the best you can.*) та спосіб дієслів (*I wish she should stop interrupting me. If I were you, I would definitely do the same.*)

Отже, у науково-популярних текстах засоби вираження модальності є необхідними складовими, які забезпечують всебічне розкриття інформації та вплив на читача.

Література

1. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Ш. Балли. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 416 с.
2. Бацевич Ф. С. Основы коммуникативной лингвистики: Підручник. – К. :Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Валгина Н. С. Теория текста / Н. С. Валгина. – Москва: Логос, 2003. – 191 с.

МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАТИВНІ ЛАКУНИ

Корженевська Катерина

студентка 2 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Дзикович О.В.

На сьогодні наша мова є найпотужнішою силою у світі комунікацій, проте й досі під час обміну інформацією носії мов зіштовхуються з проблемою комунікативних бар'єрів. Під час комунікації важливо правильно передати інформацію представнику іншої культури та навпаки – сприйняти зміст сказаного вашим співрозмовником самому, що інколи стає великою проблемою через наявність міжкультурних комунікативних лакун.

Термін «лакуна» був уперше введеним до наукового обігу канадськими лінгвістами Ж. Віне та Ж. Дарбальне, які визначили його як «явище, котре має місце всякий раз, коли слово однієї мови не має відповідника в іншій мові» [2, с. 10].

Явище лакунарності є актуальним, безперечно, в усіх мовах світу, що не є дивним, адже розбіжність у мовних визначеннях соціокультурних реалій різних народів існує в силу постійного розвитку в мовах, становлення певних їхніх нових норм, на які відповідно впливають соціальні, економічні, політичні події.

Виникнення міжкультурних комунікативних лакун свідчить про недостатній діапазон досвіду мовця щодо розуміння понять іншої мови, через те, що виникає неможливість відтворення наявними комунікативними засобами комунікативних особливостей слів, які були сформовані на території певної національної спільноти. Для правильного підбору еквіваленту та вживання іншомовного слова варто зважати не тільки на сутність слова, але й на події в даній культурі, які спричинили його появу, зміну та інше. Саме тому у більшості випадків лакуни характеризуються певною незрозумілістю, чужістю, незвичністю.

До причин розвитку лакунарного явища відносять відсутність еквівалента не лише у формі однослівного позначення, а також вигляді стійкого словосполучення. В такому випадку передати значення можна завдяки вільним словосполученням (поясненням, значенням). Складність передачі зумовлена також відмінністю відповідних культур. Наприклад, в англійській мові, окрім слова *lawyer* – юрист, адвокат, є ще декілька позначень різновидів адвокатської професії: *attorney* – уповноважений, повірений, *barrister* – адвокат, що має право виступати у вищих судах, *solicitor* – консультує клієнтів, у тому числі організації і фірми; готує справи для баристера; має право виступати в нижчих судах, *counsel* – юрисконсульт, *counsellor* – радник, *advocate* – адвокат вищого рангу. В українській мові цим позначенням відповідає одне слово – адвокат [4, с. 256].

Одне й те ж поняття може реалізуватись в різних мовах по-іншому в залежності від семантичної валентності, наприклад, якщо в українській мові берег (річки або моря) не має різниці, то англійською варто зазначити, чи то *bank* – берег річки і *shore* – берег моря. І, навпаки, якщо в англійській мові слово «wash» (мити, прати) застосовується для обох випадків, то в українській мові безперечно є різниця. Такі лакуни є видовими. Родовими вважаються такі, які в іншій мові мають одне найменування: німецька – *die Großeltern*, в українській мові немає такого еквіваленту, який би виразив це через одне слово (бабуся та дідусь).

Виникнення міжкультурних комунікативних лакун може бути обумовлене національно-культурними чинниками, коли того чи іншого поняття в іншій культурі просто не існує. Такі лакуни називаються мотивованими. Відповідно немотивовані: явище або предмет існує, проте позначень для них просто немає.

Отже, комунікативні лакуни можуть бути виявленими тільки при зіставленні двох або більше мов. Явище лакунарності має досить велике значення в міжкультурній комунікації, адже представляє собою певний комунікативний бар'єр при передачі інформації. Для правильного вживання іншомовного слова, необхідно розглянути його не лише з граматичної точки зору, а й зануритися в історію, визначити світогляд того часу, коли слово було створене, з яким значенням вживається сьогодні, дослідити його місце, функції з метою запобігання проблем в міжкультурній комунікації, а саме при інтерпретації та передачі думки. Варто пам'ятати, що досконале вивчення іноземної мови передбачає вивчення соціально-культурного життя народу, історії, традицій та звичаїв країни, що, власне, сприяє подоланню бар'єрів у спілкуванні та здійсненню ефективної міжкультурної комунікації.

Література

1. Бурдейна Т. Л. Етнокультурні комунікативні лакуни в мовному аспекті / Т. Л. Бурдейна // Наукове пізнання: методологія та технологія. – 2012. – Випуск 1. – С. 24-28. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1DsdcgX_TEyLmDFac9i6IDImsXF9oPuo8/view
2. Муравьев В. Л. Лексические лакуны (на материале лексики французского и русского языков) / В. Л. Муравьев. - Владимир, 1975. – 96 с.
3. Тарасенко Т. В. Мовні лакуни у міжкультурній комунікації / Т. В. Тарасенко // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2016. – Випуск X. – С. 68-74. – Режим доступу: <https://philology.bdpu.org/wp-content/uploads/2017/04/12-4.pdf>
4. Філоретова Є. Міжмовні лакуни в аспекті сучасних лінгвістичних досліджень / Є. Філоретова // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Філологічні науки. - 2010. - Вип. 89(3). - С. 255-258. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2010_89%283%29_63

MAKING TRANSLATOR DECISIONS DURING PROCESSING OF THE TECHNICAL DOCUMENTATION IN SCIENTIFIC COMMUNICATION THEORY CONTEXT

Kochev Hennadiy

first-year undergraduate student, Faculty of Informatics and Computer Science

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Scientific director: Candidate of Cultural Studies, Docent L. S. Dynikova

At the former USSR countries territory there is an opinion that the last product of a scientific work is a scientific report or a dissertation or maybe a book. In English-speaking countries, the terminal product that holds scientific information is an article at a science journal. Because of articles people write requests for receiving grants. Considering that main publication language is English, high-quality translation becomes highly relevant.

Translator's work is a complex combination of routine and creativity. On the one hand, translator has to explore and analyze text and context of the original, making transitions from source text to translation text. On the other hand, translation is "not a transcoding words or sentences from one language to another but a complex action of interpreting text characteristics into new functional, cultural and linguistic conditions" [1, page 45]. This way, translation is not a carry-over but a creation of new text that harmonically fits into a culture and enriches it. This confirms that creativity is an essential part of translator's work.

Scientific technical texts translation is often complicated because many documents are bad-quality written and that's why there are special important factors that affect the translator's decision in technical communication theory context.

There is nothing special that translator should precisely reflect the original in its form and content if it is possible. So what's going on when translator gets the original which is bad-quality written and where there are ambiguities or even factual mistakes?

Should a translator create a fine English text out of poor quality German, Russian or Chinese text? Should ambiguities stay there at translation? How far should a translator go into a research to make sure the original is right in fact? [2]

In my opinion, it is possible to create a mechanism of making translator decisions that is not bounded by strong rules but instead lets a translator use his will and creativity based on linguistic, extralinguistic and cognitive knowledge.

So let's look at the general interaction scheme in cognitive-heuristic model of technical translation and communication.

Now we are going to look at the first group - author (or informant). The problem of "communicatively-inadequate texts" is going just from them. Not by

chance there is a famous linguist D. M. Buzadzhi work which is dedicated to this problem [3]. Translator “must not feel being obliged to monumentalize worst mistakes and inaccuracies of the author” and “should track every unnecessary big amount of useless words because this lets a translator to “rephrase but not to paraphrase” [4, pages 6-10]. This is how cognitive search is expressed - via interaction with author bit by bit becoming a co-author.

The second group (maybe the most important) is readers. Translators seldom have connection to them and there is very little amount of comments from them. To make readers understand the document, translator needs to adapt his work using knowledge in documentation field [5, page 24].

Skill of creative thinking and combining linguistic and subject experience exactly shows

the professionalism of special science texts translator. Precisely in this case translator goes from literal interpretation and leads to special and correct. As the famous writer N. K. Ryabtseva said: “The easiest way to get closer to the optimal translation is to find all possible variations and compare them” [6, page 55].

As I said before, competent translation of a special text is not literal, it requires making creative decisions. It is important to not only know linguistic context from the vocabulary but also to be experienced in the field your original text is about so that author will be able to make a cognitive-heuristic search.

To conclude, as we see, poor quality originals may cause serious problems for translation. Solution for this problem varies from absolute non-intervention to the original to active changing for getting adequate form of text. The important factor that influences translator’s decision is the connection between main participants of technical translation process via cognitive and heuristic search of the solution. Analysis of models of this process shows us a pattern: stronger the connection between more process participants, then more active work onto bad-quality originals is.

I see the prospects of further research in studying more on translating problems that will shows us new factors and patterns of authors interactions, so that we will be able to find solutions to those problems.

Literature

1. Гуреева А.А. Социокоммуникативные характеристики языковой личности переводчика. – 2014.
2. Durban C. Translation: Getting It Right. A Guide to Buying Translations. – 2011.
3. Бузаджи Д. М. Перевод коммуникативно неполноценных текстов как теоретическая и практическая проблема. – 2013.
4. Sykes J. B. (ed.) Technical Translator’s Manual. – 2006.

5. Schubert K. Positioning Translation in Technical Communication Studies. The Journal of Specialised Translation. – 2009.
6. Рябцева Н. К. Прикладные проблемы переводоведения. Лингвистический аспект. – 2014.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ТЕКСТІВ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Кравцова Валерія

*студентка 4 курсу бакалавріату,
факультет соціально-гуманітарних технологій, НТУ «ХПІ»
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Самаріна В.В.*

Протягом останніх років значення науково-технічного перекладу невідмінно зростає з огляду інтенсивного розвитку сучасних технологій та їх впровадження у виробництві, посилення міжнародної співпраці нашої держави з іншими країнами. Тому виникає потреба в якісному перекладі технічної літератури, зокрема різної технічної документації, націленому на адекватне відтворення одиниць вихідної мови засобами мови перекладу без втрати змісту.

Термін «технічна документація» має не так багато тлумачень, серед них і тлумачення ДСТУ 3278-95, що визначає її як систему графічних і текстових документів, необхідних і достатніх для безпосереднього використання на усіх стадіях життєвого циклу продукції (конструюванні, виготовленні та експлуатації промислових виробів; при проектуванні, зведенні і експлуатації будівель і споруд; при розробці технологічних процесів виробництва; при розробці та використанні програмного забезпечення) [2, с.3].

Нормативний документ ДСТУ 3278-95 розподіляє технічну документацію на такі види: конструкторська документація (сукупність конструкторських документів, які містять потрібні у загальному випадку дані, згідно з якими розробляють, виготовляють, контролюють, приймають, постачають, експлуатують та ремонтують виріб); технологічна документація (сукупність документів, які визначають технологічний процес виготовлення виробу); програмна документація (сукупність документів, що містять відомості, необхідні для розробки, виготовлення, супроводу та експлуатації програм) [4, с.85].

У сучасній науці проблема перекладу технічних документів має нестабільний характер. Адже для того, аби перекласти такого роду документ потрібно володіти його теоретичними аспектами. Так виділяють підвиди

технічної документації, а саме: основні документи (документи, що містять зведену інформацію, необхідну для вирішення однієї або комплексу інженерно-технічних задач і повністю визначають технологічний процес виготовлення або ремонту виробу); допоміжні документи (документи, які застосовуються при розробці, впровадженні та функціонуванні технологічних процесів) [3, с.32]. Ці знання, насамперед, потрібні для визначення чи відповідає документ тим чи іншим вимогам, чи ні.

До проблеми перекладу німецьких текстів технічної документації частково зверталися такі науковці, як: І. Гальперин, Ю. Ванников, Т. Кияк, А. Науменко, А. Коваленко, К. Сухенко, І. Арнольд, С. Влахов, С. Флорін. Однак цілісного та сучасного дослідження, що розкриває застосування теоретичних навичок на практиці згідно з новими нормами української мови, з даної теми на сьогодні відсутнє, що й зумовлює актуальність нашої роботи.

За основу дослідження використано підручник з перекладознавства Т. Кияка, який суттєво розглянув та зазначив особливості перекладу німецьких текстів технічної документації українською мовою.

Під час перекладу різного виду термінів обов'язково потрібно звертати увагу на суфікси, які відповідають за правильність перекладу термінологічної одиниці.

В.В. Михайленко зазначає, що до граматичних особливостей, що впливають на морфологічнокатегорійні трансформації під час перекладу науково-технічних текстів, відносяться такі: • розбіжності у будові мови як наборі певних граматичних категорій та форм: німецькі артиклі, наприклад, як категорія означеності/неозначеності, що визначають новизну інформації, невідомі українській мові; різний обсяг змісту подібних конструкцій; відмінні функціональні характеристики, наприклад, різні форми однини та множини; відмінне частотне навантаження активного та пасивного стану, дійсного та мовного способів, інфінітивних конструкцій тощо; відмінна сполучуваність слів та інші [1, с.57].

Отже, мова науково-технічної літератури відрізняється від інших стилей певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями. Якщо лексичні відмінності помітні навіть для нефахівця, то у граматичному плані вони значно менш виразні, однак не менш різноманітні. У процесі перекладу таких текстів, перекладачеві доводиться вирішувати як суто мовні, лінгвістичні проблеми, зумовлені розбіжностями у семантичній структурі і особливостями використання двох мов в процесі комунікації, так і проблеми соціолінгвістичній адаптації тексту. У німецьких фахових текстах значно частіше, ніж в українських, вживаються форми пасивного стану та неособові форми дієслів, дієприкметникові звороти й специфічні синтаксичні конструкції, особові

займенники першої особи однини та одночленні інфінітивні й номінативні речення тощо. Та все ж найбільше між німецькими та українськими науково-технічними текстами граматичних розбіжностей інвентарного характеру, зумовлених особливостями побудови цих мов.

Література

1. Головин Б.Н. Лингвистические основы учения о терминах: учеб. Пособие для филол. спец. вузов / Б.Н. Головин, Р.Ю. Кобрин. – М.: Высш. шк., 1987. – 104 с.
2. ДСТУ 3278-95 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Основні терміни та визначення.
3. Оформлення конструкторської документації [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ванін, А. В. Блюк, Г. О. Гнітецька. - 2-ге вид., випр. - К.: Каравела, 2003. – 160 с.
4. Технічна документація // Юридична енциклопедія: [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.] — К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – Т. 6: Т – Я. – 768 с.

ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ

В ПЕРЕКЛАДІ

Кравчук Жанна

Студентка 4 курсу, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Кулезньова С. С.

Світ динамічно розвивається. Суспільство змінює свої погляди та орієнтири, але зрештою, підпорядковується певним правилам і нормам.

За сучасних умов нашого існування, люди укладають договори та контракти, щоб бути впевненими, що кожна сторона виконає свої зобов'язання. Офіційний документ є законною підставою реалізувати дані обіцянки перед іншою особою.

Дослідженнями офіційних документів, зокрема контрактів та договорів, займалися такі видатні науковці, як Т. П. Яценко, В. І. Нікітінський, С. Ю. Головін, В. І. Прокопенко та ін.

Наприклад, одне з визначень: «контракт – правочин, укладений між наказодавцем акредитива та бенефіціаром, розрахунки за яким здійснюються у формі документарного акредитива або виконання зобов'язань за яким забезпечується резервним акредитивом» [2].

Всупереч визначенням інших науковців, В. І. Прокопенко вважає, що контракт не несе в собі відмінного від договору змісту, бо, виходячи з етимологічного його значення, контракт – це договір [4, с. 214].

Відповідно до закону про захист прав споживачів: договір – усний чи письмовий правочин між споживачем і продавцем (виконавцем) про якість, терміни, ціну та інші умови, за яких реалізується продукція. Підтвердження вчинення усного правочину оформляється квитанцією, товарним чи касовим чеком, квитком, талоном або іншими документами (далі - розрахунковий документ) [3].

В англійській мові термінам «договір» і «контракт» відповідають терміни «agreement» и «contract». Договори та контракти складаються з трьох основних частин, таких як: преамбула, зміст договору, заключна частина. Однак, диференціюючи ці два документи, можна виділити відмінності в їхній структурі, однією з яких є обов'язкове зазначення терміну дії контракту [1, с. 52].

З лексичної точки зору, потрібно відзначити використання термінів і професіоналізмів відповідно до тематики і змісту документа. Також простежується багаточисленне використання кліше та стандартизованих фраз.

Згідно з стилістичними особливостями, текст повинен відповідати нормам офіційно-ділового стилю. Укладачі неодмінно мусять дотримуватися основних правил написання документів, таких як: простота, зрозумілість, точність, лаконічність з метою уникнення суперечностей між сторонами.

На сьогоднішній день немає єдиного визначення договору чи контракту, яке б давало їх чітку диференціацію. Незважаючи на це, існує низка особливостей, яка дозволяє відрізнити, а надалі й правильно використовувати офіційні документи.

Проведене дослідження сприяє вирішенню проблеми розкриття сутності та основних рис англійських контрактів і договорів, як наслідок полегшує пошук потрібного еквіваленту.

Література

1. Никитинский В. И. Контракт в трудовом праве / В. И. Никитинский. // Советское государство и право. – 1991. – №8. С. 52–59.
2. Постанова Національного банку України [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/13218/sp?sp=:max15&lang=uk>.
3. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/ed20170101#n21>.
4. Прокопенко В. І. Трудове право України / В. І. Прокопенко., 1998. – 480 с.

АНГЛО-УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДИ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ У ПРОМОВАХ TED

Лень Валерія

студентка 1 курсу магістратури, факультет іноземних мов,
кафедра імені Миколи Лукаша, ХНУ імені В.Н.Каразіна
Науковий керівник: д. філол. н., проф. Мартинюк А.П.

Метою нашого дослідження є виявлення оптимальних способів англо-українського перекладу суспільно-політичної лексики у промовах конференцій TED.

Актуальність теми пояснюється, з одного боку, значущістю суспільно-політичних текстів, які є засобом впливу на формування системи цінностей індивіда, а з іншого боку, появою нових феноменів у житті англomовних соціумів і, відповідно, нових слів і словосполучень на їх позначення, які вимагають адекватного перекладу.

Матеріалом дослідження є 300 слів і словосполучень, вилучених із текстів промов суспільно-політичної тематики на конференціях TED, та їх переклади українською мовою.

Проблеми дослідження суспільно-політичної лексики цікавлять як лінгвістів [1–5], так і перекладознавців [6]. Проте способи англо-українського перекладу суспільно-політичної лексики у промовах конференцій TED ще очікують аналізу, що і визначає новизну дослідження.

Суспільно-політичну лексику розуміємо як «невід’ємну частину лексичної системи мови, в якій чітко відображені соціальна структура суспільства, світоглядні погляди носіїв мови, способи організації суспільного життя країни, в якій функціонує мова, а також інших держав» [1, с. 4].

До складу емпіричної бази нашого дослідження входять: 1) однослівні іменники типу *gentrification*, у тому числі і складені, як *policy-makers*; 2) іменникові (*market liberalism*) та дієслівні словосполучення (*have a hand in the outcome*), компоненти яких можуть бути вираженими складеними іменниками (*electoral turnout*) або прикметниками (*choice-driven societies*). Особливу трудність для перекладу складають одиниці, які містять специфічні для англійської мови структурно-функціональні елементи які не мають аналогів в українській мові, як наприклад префікс *un-* у деривативі *unpolluted* або компонент *-free* у складеному слові *democracy-free*.

Результати перекладацького аналізу дозволяють зробити висновок, що найбільш оптимальними, тобто комунікативно вдалим перекладацькими трансформаціями є такі, що корелюють зі стратегією одомашнення [11], адаптуючи одиниці мови оригіналу таким чином, щоб вони були зрозумілими україномовній аудиторії. До таких трансформацій відносимо лексичні трансформації контекстуальної зміни та цілісного перетворення, а також лексико-граматичну трансформацію експлікації. До числа менш вдалих трансформацій зараховуємо такі, що корелюють зі стратегією очуження [11], як наприклад транскрибування.

Наприклад: 1. *Well, I can tell you, in a G-Zero world, all three of those things are increasingly not true.* – Я можу точно сказати, що у **світі без лідерів** усі ці три фактори просто не діють [8]. Перекладач вдається до лексико-граматичної трансформації експлікації для передачі значення складеного прикметника *G-Zero*, де *G* відсилає до семи держав-світових лідерів, Великої Сімки (*G-7*), а *Zero* заміщає цифру 7, передаючи ідею зведення числа світових держав-лідерів до нуля.

2 *And that's not surprising, given the bad news all around us, from ISIS to inequality, **political dysfunction**, climate change, Brexit, and on and on* – *І це не дивно, враховуючи погані новини про бойовиків ІДІЛ, соціальну нерівність, **політичний клієнтелізм**, зміну клімату, Брекзит і так далі* [10]. У цьому контексті слово *dysfunction* (порушення) передане за допомогою лексичної трансформації конкретизації, проте для цього вибраний термін, який утворений шляхом транскрибування від англійського слова *clientelism* – a social order which depends on relations of patronage [7] (соціальний порядок, що залежить від патронажу). Відтак, більш вдалим вважаємо переклад *clientelism* лексемою *кумівство* (*clientelistic state* – *кумівська держава* [9]) за допомогою лексичної трансформації цілісного перетворення.

Перспективи дослідження пов'язуємо з аналізом більших масивів матеріалу і встановленням кореляцій між перекладацькими трансформаціями і стратегіями перекладу.

Література

1. Бабій Ю. Лексико-семантичні засоби створення портрету політичного діяча [Електронний ресурс] / Ю. Бабій // Весник ХНЕУ «Наука и практика». – Режим доступу: <http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/pages/view/597>
2. Бантишева Л. Суспільно-політична лексика початку хх століття: Традиції вивчення // Політична лінгвістика / Л. Бантишева. – Екатеринбург, 2007. – С. 13-18.

3. Бурячок А. А. Соціально-політична лексика і її відображення в тлумачних словниках сучасної української та російської мов // Слово і фразеологізм у словнику. – Київ: Наукова Думка. – 1980. – 249 с.
4. Жданова Л. А. Общественно-политическая лексика: структура и динамика: дис. ...канд. фил. наук : 10.02.01. – Москва, 1996. 224 с.
5. Крючкова Т. Б. Особенности формирования и развития общественно-политической лексики и терминологии. – Москва, 1989. – 151 с.
6. Павлик В.І., Максимішин Н.В., Суспільно-політична лексика у текстах Джеремі Кларксона (перекладацький аспект). Івано-Франківський Національний Технічний Університет Нафти і Газу. «Young Scientist». 2018. №12. С. 477 – 479.
7. Оксфордский словарь. Режим доступу:
<https://www.lexico.com/en/definition/clientelism>
8. How the US should use its superpower Status. Режим доступу:
https://www.ted.com/talks/ian_bremmer_how_the_us_should_use_its_superpower_status
9. Imagine a European democracy without borders. Режим доступу:
https://www.ted.com/talks/george_papandreou_imagine_a_european_democracy_without_borders
10. The risky politics of progress. Режим доступу:
https://www.ted.com/talks/jonathan_tepperman_the_risky_politics_of_progress
11. Venuti L. Strategies of Translation // Routledge Encyclopedia of Translation Studies / L. Venuti. – London & New York: Routledge, 2001. С. 240-244.

ВАРІАТИВНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОГО ТЕРМІНА «LAW» В УКРАЇНСЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Мельник Ірина

студентка 1 курсу, факультету адвокатури

НЮУ імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Романцова Я.В.

Термін – слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо. [4] Для висвітлення семантики певного англійського терміна є необхідною обізнаність у тій сфері, якої воно стосується, і достеменні знання української мови. Також варто зазначити, що при перекладі англійської правової літератури важливе значення має контекст, у якому вживається слово, адже його тлумачення може змінюватися.

Одною з таких мовних одиниць є англійське слово «law», яке має безліч варіантів перекладу та може виступати різними частинами мови: іменником, дієсловом чи прикметником. Варто зауважити, що даний термін уживають не лише в юридичній науковій літературі, він також може бути перекладеним як «формула», «теорема», «закономірність», «метод», «закон Божий» та інше.

Так як метою нашого дослідження є визначення того, яких значень це слово може набувати в юриспруденції, то не будемо детально розглядати всі його тлумачення в різних галузях, а зупинимося на останній. Залежно від контексту, у якому вона вживається, мовну одиницю можуть тлумачити як «право» (Constitutional law is the law which establishes, empowers and regulates institutions of government. [1, с. 84]); «закон» (The legislation of Ukraine defines a Notariate as a system of authorities and officials entrusted with a duty to certify the rights and facts that have legal meaning, and perform other notarial acts stipulated in the Law. [2, с. 36]); «законний» (According to the Criminal Procedure Code of Ukraine an investigator is a law-enforcement professional authorized to initiate and conduct pre-trial investigation into criminal offences. [2, с. 70]); «законодавство» (Lawyers are called upon to improve Ukrainian law and to increase legal protection of citizens); «законопроект» (The Special Rapporteur on Cambodia noted significant human rights concerns in the draft law.); «юриспруденція» (In the federal courts, law is often used to help make rulings on difficult cases.); «законність» (Investigators are responsible for the law and timeliness of procedural actions.); «судовий процес» (Before any actual criminal law, the criminal process provides for a period of time during which the prosecutor and defendant – through the defendant's attorney – exchange information about the charges and alleged facts of the case.). Необхідно звернути увагу на те, що в деяких випадках даний термін може бути перекладений на українську мову як «юридична професія» (Most first-year students want a programme, which leaves open the option of entering the law and of taking a honours degree.) Варто наголосити, що переважно в цьому значенні в англійській мові він уживається з означеним артиклем «the». Іноді це слово може бути перекладене в такий спосіб: «загальне право» (Law is understood to be «law by precedent».); «юстиція» (Law in Ukraine is administered only by courts.); «норми права» (Decisions of judges become the law for all future cases that are factually similar.); «законодавець» (The law realized this obligation by adopting amendments to all laws governing elections in Slovenia.).

Також необхідно сказати: термін «law» може означати «притягати до відповідальності», але в даному випадку дієслово є американізмом (They should be lawed for treating her so.).

Значущим термін «law» є для історії держави та права, адже такі фундаментальні збірки законів як Салічна правда, Руська Правда, Правда

Етельберта перекладають у такий спосіб: Salic law, Rus` Law, Law of Æthelberht.

Отже, у залежності від контексту, у якому вживається, англійський термін «law» можуть тлумачити по-різному. Найпоширенішими є такі варіанти перекладу: «право», «правовий», «законодавство», «законний». Деколи ця мовна одиниця вживається в значеннях «законопроект», «загальне право», «законодавство», «законність», «норми права», «юридична професія» та «правда» (для позначення зводів законів Середньовіччя). Тож для того, щоб дібрати правильний варіант перекладу терміна, потрібна не лише обізнаність у англійській мові, але й ґрунтовні знання української термінології.

Література

4. English for lawyers : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Сімонюк. – Х. : Право, 2011. – 648 с.
5. Завдання з англійської мови студентам-юристам для аудиторної та самостійної роботи : навч. посіб. / Т. В. Мельнікова, С. С. Микитюк, Т. Ю. Мороз та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонюк. – Х. : Право, 2017. – 122 с.
6. Режим доступу : <https://www.multitran.com/>
7. Словник української мови в 11 томах / Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР / гол. ред. кол. І. К. Білодід. – Київ : Наукова думка, 1970—1980. 134058 реєстрових одиниць. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>

ОСНОВНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ОБРАЗНОСТІ У КАЗКАХ Р. КІПЛІНГА ЗІ ЗБІРКИ «JUST SO STORIES» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Мироненко Вероніка

студентка 3 курсу, Інститут філології,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Науковий керівник: ст. викл. Єліссєва С.В.

У художній літературі вираження образності відбувається різними способами. Поняття «образність» використовується в стилістиці в різних значеннях.

Стилістика досліджує образність мови як особливу стилістичну характеристику, яка виражає повне значення конкретного слова мовою художньої літератури. У роботі проаналізовано переклад різних варіантів засобів вираження образності на основі казок Р. Кіплінга зі збірки «Just So Stories» та порівняно оригінал та переклад.

Важливість аналізу аспектів перекладу стилістичних засобів обумовлена необхідністю адекватної трансформації образності тексту художнього стилю, відтворення стилістичного ефекту оригіналу при перекладі.

Актуальність та новизна: вперше проводиться аналіз казок Р. Кіплінга зі збірки «Just so Stories» з точки зору перекладу засобів вираження образності.

Мета роботи: дослідити способи перекладу засобів виразності в казках Р. Кіплінга зі збірки «Just so Stories» та проаналізувати адекватність перекладу українською мовою.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення низки завдань:

– охарактеризувати особливості засобів вираження образності в художній літературі в казках Р. Кіплінга;

– розглянути способи перекладу мовних засобів вираження образності в казках Р. Кіплінга.

Практична цінність. Результати дослідження можуть бути використані під час лекційних та практичних занять у закладах вищої освіти, зокрема для студентів спеціальності «Переклад» («Філологія»), у ролі додаткового засобу під час перекладу для початківців, для всіх, хто цікавиться даною темою.

Теоретична цінність полягає в подальшому поглибленому вивченні та дослідженні лінгвістичних засобів виразу образності, що активно використовуються в перекладі текстів усної народної творчості. У роботі проаналізовано ситуації вживання перетворень, що складають особливі труднощі для фахівця та потребують подальшого вивчення.

Видатний лінгвіст І. Р. Гальперін акцентує увагу на тому, що розуміння образності як мовних зв'язків між типами лексичного та семантичного значення слова відображено у понятті лінгвістичного образу як результату взаємодії контекстуального та словникового значення [1, с. 83-85].

Класифікація засобів вираження образності за І. Р. Гальперіним:

1) Відношення предметно-логічного та контекстуального значення, що засновується на однакових ознаках двох понять, називається метафорою. Наприклад: «when he saw the new creature, his heart flared». *Переклад:* «коли він побачив нову істоту, його серце спалахнуло».

2) Метонімія – виражається співпрацею між двома типами лексичних значень - предметно-логічним та контекстуальним, заснованим на встановленні взаємозалежних зв'язків між предметами. Наприклад: «an idea of each of us». *Переклад:* «загальна думка».

3) Порівняння - вид тропу, в якому конкретне явище або поняття виявляється шляхом зіставлення його з іншим. Наприклад: «he is going like a snail». *Переклад:* «він повзе, ніби равлик».

4) Фразеологізми трансформуються в першоплановому вигляді словосполучення, в якому однозначність домінує над значеннями складових їх компонентів і не є простою сумою таких значень. Наприклад: «lion's share». Переклад: «левова частка».

Як стверджує Грищук В.В, «літературна казка - жанр літературного твору, в якому протягом фантастичного чи алегоричного розвитку подій (в оригінальних сюжетах і образах в прозі, віршах або драматургії) здійснюється когнітивний аналіз морально-поетичних чи естетичних проблем».

Казка як особливий жанр народної та літературної творчості завжди відіграла значну роль в усній народній творчості країн світу. Існує декілька визначень для літературної казки, бо одного тлумачення, з яким погодилися б усі лінгвісти-дослідники, поки ще не існує [5, с. 11-12].

Питання перекладу засобів образності в англійських художніх текстах, які мають емоційне забарвлення вимагає більш глибокого аналізу. До лінгвістичних засобів вираження експресії належать: епітет, метафора, метонімія, порівняння, фразеологізм тощо. Епітети можна перекладати кількома прийомами, зокрема дослівним перекладом. Наприклад: «The results of happy experiments». — «Результати успішних досліджень». З огляду на вищезазначене можна стверджувати, що епітет в художньому тексті дозволяє надати емоційно-оціночну характеристику предмета через індивідуально-емоційне сприйняття читачем описаного явища [4, с. 125].

Метафора часто вживається в художньому стилі для порівняння явищ. Головним завданням фахівця є усвідомлення змісту, який автор втілює у метафору, особливо якщо це лінгвістична метафора. Наприклад, «my father is a rock» - «мій батько сильна та надійна людина» [3, с. 70].

Образні фразеологізми, що вживаються в англійській художній літературі, можна перекласти за допомогою наступних прийомів:

- повним еквівалентом з подібною структурою, лексичним складом, стилістичними характеристиками, значенням і образністю: «to read between the lines» — «читати неуважно» (дослівно: «читати між рядками»);

- неповним відповідником, схожим на текст оригіналу за значенням і стилістичним характеристикам, але відмінний за образом, який використовується, лексичним складом та граматичним ознаками: «to kill two birds with one stone» — вбивати за один раз одразу двох зайців;

- варіантним відповідником: з кількох синонімічних фразеологічних одиниць обирається одна: «to break into conversation» — перебити розмову (розірвати стосунки);

- калькою, коли англійський фразеологізм перекладається по словах: «to put an end to» — «покласти кінець (якій справі)»;

- описово: переклад без збереження образності: «to make a point» - «звернути увагу на».

Отже, опрацювавши приклади засобів вираження образності в казках Р. Кіплінга за збірки «Just So Stories» ми **прийшли до висновку**, що лише після аналізу з стилістичної, та лексичної точки зору можна розпочинати перекладацький аналіз, адже таким чином ми досліджуємо будову слова (словосполучення) та краще розуміємо його значення [с. 2, 391].

Література

1. Зарицький М. С. Стилїстика сучасної української мови: посібник для студентів вузів. К.: Парламентське видавництво, 2003. – 156 с.
2. Корунець І.В. Теорія та практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2005. – 448 с.
3. Кундзіч О. Л. Творчі проблеми перекладу. Київ : Дніпро, 1993. 265 с
4. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы). М.: Высшая школа, 1983. – 348 с.
5. Чередник Л. А. Зарубіжна література. Авторські уроки. Харків: Ранок, 2008. – 128 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ АВІАЦІЙНОЇ ТА ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Мізгуліна Рімма

Студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл. Бондаренко Т.Б.

Синтаксична структура англійських текстів авіаційно-технічного та юридичного змісту відрізняється конструктивною складністю, оскільки в них багато дієприкметникових, інфінітивних та герундіальних зворотів, а також інших книжних конструкцій, які ускладнюють розуміння тексту і ставлять перед перекладачем нові завдання. З точки зору словникового складу, особливість тексту полягає у граничній насиченості спеціальною термінологією, характерною для авіаційної галузі.

Термін – це слово або словосполучення, що передає точну назву і опис певного поняття, яке стосується тієї чи іншої сфери авіабудування. [4, с. 271].

Головною вимогою до терміна стає однозначність, тобто наявність лише одного і назавжди встановленого значення. Проте не всі терміни задовольняють цю вимогу навіть у межах авіаційної тематики, наприклад: *engine* – *машина*,

двигун, мотор, процесор; oil – олива, мастило, матеріал для змащування, нафта [1, с. 54].

При перекладі термінів у сфері авіаційних перевезень можуть виникнути певні проблеми [2, с. 273]:

а) частина термінів міжнародного характеру передається шляхом транслітерації: *composite* – композит, *blooming* – блюмінг, *antenna* – антена.

б) деякі терміни мають прямі відповідники в українській мові: *hydrogen* – водень, *tailplane* – хвостова частина літака.

в) певна частина термінів при перекладі калькується: *superpower system* – надпотужна система, *single-needle instrument* – однострілковий апарат.

г) нерідко словник не дає прямого відповідника англійському термінові, а тому потрібно вдаватися до описового перекладу : *trailing edge* – задня кромка крила, *wing airfoil* – аеродинамічна поверхня крила, *wet wing* – крило із вбудованими паливними баками.

В англійському тексті переважають особові форми дієслова, тоді як українському науковому стилю більш властиві безособові або неозначено-особові звороти, наприклад:

*You might ask why designers have often chosen to use **composite materials*** [3, с. 376].

*Можна запитати, чому конструктори часто вибирають **композитні матеріали**.*

Також, в англійських текстах нерідко вживається майбутній час для вираження звичайної дії. Слід перекладати такі речення не майбутнім, а теперішнім часом, іноді з модальним відтінком:

*The composite materials will reduce **weight** by 70 %* [3, с. 768].

*Композитні матеріали зменшують **вагу конструкції** на 70 %.*

В англійській мові пасивні звороти зустрічаються особливо часто, тоді як в українській мові пасивний стан використовується значно рідше. При перекладі, здебільшого, його змінюють на активний стан:

*All this has been achieved within a **maximum takeoff weight*** [3, с. 287].

*Усього цього вдалося досягнути у межах **максимальної злітної маси**.*

В англійській авіаційній літературі широко використовують різні скорочення, які не вживають в українській мові, а тому при перекладі їх слід розшифровувати та надавати їм повні визначення: *d.c.* (direct current) – постійний струм; *s.a.* (sectional area) – площа поперечного перерізу.

Деякі слова або вирази в англійському тексті містять не притаманні українській мові образи. Тому при перекладі їх варто замінювати аналогами:

*We have learned to manufacture **dozens** of composite materials to substitute iron to **reweight*** [3, с. 35].

Ми навчилися виготовляти десятки композитних матеріалів, які замінюють залізо, щоб зменшити вагу.

При перекладі термінів слід уникати використання іншомовних слів, надаючи перевагу словам українського походження. Для правильного розуміння юридичного та технічного текстів авіаційної тематики потрібно добре знати авіабудування і пов'язану з ним термінологію та добре володіти українською літературною мовою.

Література

1. Російсько-українсько-англійська авіаційна термінологія: [посібник] / уклад. Д. Г. Бабейчук. К.: Дієслово, 1997. – 160 с.
2. Смірнова Т. Особливості технічного перекладу наукових текстів авіаційної тематики. Українська наукова термінологія. – Зб. 2. – 2009. – С. 271-272.
3. Davies M. Standard Handbook for Aeronautical and Astronautical Engineers. M. McGraw-Hill, 2003. – 1952 p.
4. Sarmiento S. A. Pragmatic Account of Aviation Manuals. English for Specific Purposes World. – 2005. – Т. 4. – N 3(11).

АНГЛО-УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДИ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У ПРОМОВАХ TED

Міуська Катерина

*студентка I курсу магістратури, факультет іноземних мов,
ХНУ імені В.Н. Каразіна*

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Мартинюк А. П.

Мета нашого дослідження полягає у встановленні оптимальних способів англо-українських перекладів емотивної лексики у промовах конференцій TED.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю вивчення способів перекладу емотивних лексичних одиниць у промовах конференцій TED як таких, що спричиняють вплив на реципієнтів промов, активуючи негативні та позитивні емоційні стани і формуючи відповідні почуття-ставлення до певних об'єктів дійсності.

Матеріалом дослідження є триста емотивно забарвлених слів та словосполучень, вилучених із текстів промов на конференціях TED [7, с. 2] та їх переклади українською мовою.

Вперше поняттям «емотивна лексика» зацікавився В. І. Шаховський, який визначив її як «лексику з явною, всім відомою та постійною емотивністю, яку комуніканти можуть адекватно зрозуміти як в контексті, так і поза ним» [4, с. 2], а також вказав на те, що емотивні лексичні одиниці прямо пов'язані із процесом пізнання та власне емоціями [5, с. 2].

Емотивність українсько-англійської мови досліджувалася у роботах А. А. Калити [2, с. 2], Я. В. Гнезділової [1, с. 2], Ю. Ю. Шамаєвої [3, с. 2]. Проте англо-українські переклади емотивної лексики у промовах TED ще не були об'єктом перекладознавчого аналізу, що і зумовлює новизну нашого дослідження. У ході дослідження ми покажемо як емотивна лексика впливає на зміст висловлювання, і як у процесі перекладу з англійської мови на українську цей зміст може бути відтворено або передано недостатньо точно, видозмінено.

За результатами перекладацького аналізу ми можемо зробити висновок, що перекладач активно використовує перекладацькі трансформації, такі як описовий переклад, цілісне перетворення, які співвідносяться зі стратегію одомашнення [8, с. 2], що наближає поняття культури оригіналу до культури перекладу. У ході дослідження також було виявлено поєднання стратегії одомашнення зі стратегією очуження [8, с. 2], яка передає особливості мови оригіналу при можливих смислових втратах та втілюється калькуванням і транскрибуванням.

Проілюструємо висновок прикладом: *Now we call it «cyberbullying» and «online harassment»* – *Зараз це називається кіберзалякування та онлайн напад* [6]. Терміни «кіберзалякування» та «онлайн напад» були передані за допомогою калькування. При цьому перша частина обох термінів транскрибована, а друга перекладена шляхом підбору словникових відповідників. Якщо переклад першого терміну повністю передає як зміст, так і негативну емотивність оригінального терміну, то другий не виражає усіх нюансів значення англійського слова «*harassment*». Щодо перекладацьких стратегій, описаний переклад є поєднанням стратегії очуження, яка корелює із транскрибуванням, і стратегії одомашнення – перекладач не транскрибує англійські слова «*bullying*» і «*harassment*», хоча такий спосіб передачі їх українською мовою є можливим, а віднаходить українські відповідники, які роблять текст більш зрозумілим для української аудиторії.

Перспективи дослідження пов'язуємо з аналізом більших масивів матеріалу і встановленням кореляцій між перекладацькими трансформаціями і стратегіями перекладу емотивної лексики.

Література

1. Гнезділова Я. В. Комунікативно-прагматична типологія англомовних емоційного й емотивного дискурсів. Вісник Дніпропетровського університету. Дніпропетровськ, 2012. Т. 20, вип. №18. – С. 58-63.
2. Каліта А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання: монографія. Київ : Видавничий центр КДЛУ, 2001. – 351 с.
3. Шамаєва Ю. Ю. Методологічні принципи дослідження образної складової емоційного концепту (на прикладі концепту радість). Актуальні проблеми філології та перекладознавства. Київ, 2009. – Вип. №4. – С. 253–255.
4. Шаховский В. И. Типы значений эмотивной лексики. Вопросы языкознания. Москва, 1994. – Вып. №1. – С. 20–25.
5. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе (на материале английского языка). Москва : АН СССР. Ин-т языкознания, 1988. – 402 с.
6. Monica Lewinsky. The price of shame. *TED*. URL: https://www.ted.com/talks/monica_lewinsky_the_price_of_shame (дата звернення 20.02.2020).
7. TED. URL: <https://www.ted.com/> (дата звернення 20.02.2020).
8. Venuti L. Strategies of Translation. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London & New York : Routledge, 2001. – P. 240-244.

ВІДТВОРЕННЯ ІСТОРИЧНИХ РЕАЛІЙ

Нагорняк Іванна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к., філол. н., доц. Ткачик О.В.

Однією з найважливіших проблем перекладознавства є відтворення безеквівалентної лексики. У першу чергу – це назви реалій. Існує чимало досліджень, присвячених вивченню різних аспектів реалії – її визначенню, класифікації та способам відтворення. Вченими було запропоновано багато визначень терміну «реалія» з різним ступенем деталізації. Ми вважаємо, що одним із найбільш точних є визначення відомої української дослідниці Р. П. Зорівчак: «Реалії – це моно- і полілексемні одиниці, основне значення яких вміщає (в плані бінарного зіставлення) традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови-сприймача» [2, с.58]. Саме відсутність відповідників реалій у цільові мові, на думку багатьох науковців, є їх визначальною рисою.

У процесі дослідження реалій вченим вдалося визначити низку способів їх відтворення. Загалом ці способи збігаються, хоча можуть бути невеликі розбіжності у їхніх назвах: транскрипція та транслітерація, гіпо/гіперонімічне перейменування, дескриптивна перифраза, комбінована реномінація, калькування, транспозиція на конотативному рівні, уподібнення, контекстуальне розтлумачення, ситуативний відповідник [2, с. 94].

Одним із найменш досліджених видів реалій залишаються історичні реалії. У науковій літературі їй досі є не так багато їх визначень. Проаналізувавши визначення С. І. Влахова, Р. П. Зорівчак, С. П. Флоріна, ми зробили висновок, що історичні реалії – це слова та словосполучення, що позначають предмети та явища, які, внаслідок зникнення референтів, перетворилися на архаїзми, входять до історично дистантної лексики та вживаються здебільшого у творах, написаних у попередні історичні періоди та у сучасній літературі на історичну тематику [1, с. 66; 2, с. 71].

Ми проаналізували низку відомих реалій, які є надбанням всесвітньої історії. У процесі роботи ми зіштовхнулися з фактом, який потребував від нас ще й теоретичного осмислення. Наприклад, англійське слово «gladiator», яке походить з латинської мови та має значення «боєць на арені цирку у Стародавньому Римі» повністю відповідає усім ознакам поняття історичної реалії, але при цьому має еквівалент в українській мові. Тобто поняття перестало існувати, а назва увійшла в різні мови. Або, наприклад, інше англійське слово «plebs», яке походить з латинської та використовувалося для позначення незнатного, вільного населення Стародавнього Риму, що не входило в родові общини і не мало права на землю, а також політичних прав. Виникає питання, чи має насправді історична реалія статус безеквівалентної одиниці. І тут доречно звернутися до поділу реалій на сучасні або власне реалії та історичні. Тоді стає очевидним, що сучасні реалії, невідомі в українській культурі, потребують пошуку способів їх відтворення, а у випадку історичних реалій еволюція виявилася іншою: завдяки контактам мов і культур вони стають відомими в інших країнах, отримують свої назви, фіксуються у словниках і можуть вважатися еквівалентами.

Таке питання потребує подальшого осмислення і обґрунтування, але наразі ми можемо констатувати, що вже є історичні реалії, які мають свої еквіваленти завдяки перекладам і співіснуванням культур.

Література

1. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. – М.: Международные отношения, 1980. – 342 с.

2. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад / Роксолана Петрівна Зорівчак. – Львів: Вид-во при Львів. Унті, 1989. – 216 с.

ПЕРЕКЛАД ДЛЯ ПОТРЕБ ГРОМАДИ ЯК РІЗНОВИД ПЕРЕКЛАДУ

Нестеренко Яна

студентка 2 курсу, факультет менеджменту,

ХНУМГ імені О. М. Бекетова

Науковий керівник: к. філол. н. Осінська М.С.

Останніми роками все більшу увагу дослідників пригортає особливий вид перекладу, який в англомовній літературі позначається терміном Community Interpreting. У вітчизняних наукових працях відповідниками цього терміну є переклад для потреб громади (ППГ), громадський переклад, соціальний переклад (термін, створений за аналогією до словосполучень «соціальна допомога», «соціальний захист») [1, с. 138].

Мета ППГ полягає в тому, щоб уможливити доступ до послуг, що надаються місцевими та державними органами влади, та спілкування із надавачами цих послуг окремим громадян або соціальним групам, які не володіють офіційною або регіональною мовою. ППГ є особливим різновидом усної перекладацької діяльності [2, с. 46]. Його особливість полягає в тому, що ППГ обслуговує переважно соціальні сфери життя. Ситуації, де необхідна участь громадських перекладачів, зазвичай включають медичні, освітні, комунальні, соціальні та юридичні. Він завжди ініціюється державою установою (лікарнею, поліцією, митницею тощо), має чітко виражений регулятивний та інституційний характер і спрямований на забезпечення прав соціально незахищених груп населення (емігрантів, представників нацменшин) [1, с. 137].

При ППГ перекладачу слід вміти працювати у певному режимі й володіти відповідними стратегіями перекладу. Наприклад, використовувати короткий послідовний переклад або переклад діалогів при поданні заяви на житло, допиті в поліції або медичному огляді; також може здійснюватися послідовний переклад із застосуванням перекладацького швидкопису при перекладі свідчень біженця; синхронний переклад, здебільшого шепотіння (шушотаж), для одного клієнта або невеликої групи клієнтів; або навіть користуватися портативним обладнанням для синхронного перекладу чи перекладацькою кабіною у разі роботи із більшою аудиторією. Часто перекладачеві для потреб громади доводиться здійснювати переклад з аркуша

всіх видів особистих та офіційних документів. Також постійно зростає доля усного перекладу телефонних розмов та відео-конференцій [3, с. 49].

Отже, можна зробити висновок, що усного перекладача для потреб громади відрізняє не режим здійснення перекладу або його стратегії, а саме інституційна сфера перекладу, яка потребує обережного поведіння, делікатності та конфіденційності, й може іноді навіть провокувати біль та вороже ставлення, а також порядок роботи: переклад здійснюється в обох напрямках для надавача послуг і клієнта; більш того, абсолютно різними є проксеміка, сторони-учасники, рівень формальності та набір реєстрів; а отже загалом це – окрема професія з особливим соціальним характером, спеціалізацією та оплатою.

Література

1. Поворознюк Р. В. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету/ Р. В. Поворознюк //Серія: «Філологія», 2018р. – С. 137-138.
2. Osinska M. Community Interpreting in Ukraine: Perspectives and Challenges / Mariya Osinska // Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу. Тези доповідей VIII наукової конференції з міжнародною участю 23-24 квітня 2015 р. – Х., 2015. – С. 46-47.
3. Erik Hertog. Community interpreting / Hertog Erik// Handbook of Translation Studies Volume 1 (2010), pp. 49–54. – Режим доступу: <https://benjamins.com/online/hts/articles/comm3.uk>

ДО ПИТАННЯ ПРО МОВНИЙ ПУРИЗМ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Овсяник Сніжана

студентка 3 курсу гр. ЛН-71, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Лазебна О. А.

Актуальність даної розвідки полягає в необхідності теоретичного осмислення мовного пуризму як суспільно-лінгвістичного явища та більш точного визначення вказаного поняття.

Метою роботи є дослідити ставлення представників німецького суспільства до процесу англоамериканських запозичень, а також з'ясування причин проникнення англіцизмів у сучасну німецьку мову.

Останнім часом майже в усіх мовах, зокрема в німецькій, з'явилося багато запозичень з англійської мови завдяки стрімкому розвитку науки і техніки, процесу глобалізації, американізації усього суспільства під впливом кіно, популярної музики тощо. Це цілком природній процес, адже винаходи різних галузей науки та техніки вимагають відповідних термінів, і цим самим породжують нові поняття. Більшість запозичень з'явилися в німецькій мові в XVI -XVIII столітті. З одного боку, вони збагачують словниковий склад німецької мови, а з іншого – активне використання англіцизмів може призвести до часткової втрати німецької ідентичності.

Пуризм – це лінгвістичний рух, який виник в XVII столітті, і бореться з надмірним використанням іноземних слів.

Літературна енциклопедія в 11 т. (1929–1939) трактує пуризм як «напряму у будівництві літературної мови, що має на меті стабілізацію її лексики, «очищення» її від усіх елементів, засуджуваних літературним каноном, в першу чергу від слів іншомовного походження, і подальше збагачення мови словами, утвореними виключно засобами рідної мови» [2].

Пуризм, згідно з етимологією, – це очищення, і саме «прагнення до очищення (до чистоти, чистого використання) літературної мови» [1].

Існує безліч екстралінгвістичних причин, які пов'язані з запозиченням слів з інших мов, це: спілкування між народами протягом усього історичного періоду; необхідність в мові нових предметів і явищ; відкриття або винаходи чогось нового нацією в певній галузі; мода на нові поняття; прагнення економії мовних засобів; авторитетність мови – джерела; історично обумовлене збільшення певних соціальних верств, які приймають нове слово.

Крім того, причиною використання запозичень може бути той факт, що немає можливості або точного слова для опису нового значення або явища. У такій ситуації краще використовувати слова з іншої мови, в якій з'явилося те чи інше слово.

З часом деякі запозичення з інших мов втрачають актуальність або взагалі перестають вживатися. Причина цього полягає в тому, що деякі німецькі слова стають зручнішими у вживанні або мають найбільш розширене значення, ніж запозичення, але таких слів в німецькій мові не дуже багато. Швидше за все, це пов'язано з тим, що в основному в німецьку мову переносяться слова, що мають стійке і конкретне значення, яке складно якось видозмінити для найбільш легкого вживання.

Тож, варто зауважити, що сучасні представники пуристичного напряму протидіють зайвим запозиченням, наполягаючи на вживанні вже існуючих форм, але не мають ворожого ставлення до американізації. Проте процес проникнення іншомовних лексем має не тільки негативний вплив на мову.

Запозичення приходять в мову в процесі соціально-економічних, політичних та культурних відносин з іншими країнами та стають показниками неминучої в наш час глобалізації та інтернаціоналізації. Разом з іншомовною лексикою німецька мова збагачується водночас новими поняттями та реаліями.

Література

1. Кашникова М.Е. К определению языкового пуризма. Германские языки. Тверь, 2000.
2. Літературна енциклопедія в 11 т. (1929–1939) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_literature/.

ТРАНСКРЕАЦІЯ ЯК СУЧАСНА ТЕНДЕНЦІЯ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ ТА БІЗНЕСІ

Онищук Микола

*студент 1 курсу, факультет інформатики та обчислювальної техніки,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: канд. культурол.н., доц. Динікова Л.Ш.*

Ще з давніх часів гостро стояла проблема розуміння і комунікації з носіями інших мов. Переклад сприяв комунікації з різними народами, розвитку науки та відкриттям, культурному обміну і не тільки.

Отже, перекладознавство розвивалось, з'являлись нові тенденції. Однією з таких є транскреація.

Транскреація – це ефективна творча адаптація. Її задача полягає в ефективному вирішенні проблем, пов'язаних з пристосуванням слоганів та інших маркетингових повідомлень. Це локальна адаптація маркетингового вмісту для цільових ринків [1].

В сучасному світі міжнародні компанії всіляко намагаються вигідно себе представити в різних країнах. Це вони роблять за допомогою реклами. Але мови різноманітні так само, як відрізняються і культури, кожна нація має певні етнічні особливості. Саме тому значну роль в представленні корпорації за межами рідної країни грає транскреація. Саме вона допомагає правильно передати задумку: рекламу, слоган чи назву. Адже іноді навіть дрібниці можуть повністю змінити суть.

Термін “transcreation” зареєстрували в 2000 році. Але ще з 70-х років минулого століття його використовували, щоб акцентувати увагу на творчій складовій контенту. А в 80-х роках виробники ігор почали адаптувати

продукти, так як помітили, що звичайний переклад не так подобається ринку, як транскреція [2].

Трансреація – це не лише переклад, але й творчість, адже часто доводиться заново вигадувати гасло іншою мовою, щоб воно мало такий же ефект і схожий посил.

Дослідження показують, що після перекладу сайту рідною мовою користувача продажі та конверсія збільшуються на 69%, а 56.2% вважають, що можливість отримати інформацію про продукт їхньою мовою є важливішою, ніж його ціна [3].

Окрім того транскреція є набагато ефективнішою за машинний переклад. Хоч останній і має свої переваги, такі як швидкість та дешевизна перекладу, але так текст реклами в іншій країні, адаптований таким чином, може містити граматичні помилки, втратити зміст, і більше того виявитись нецензурним чи образливим в іншій країні. А таке представлення компанії точно не привабить покупців.

В цілому, на сьогоднішній день транскреція є незамінним інструментом, який використовують у всьому світі для поширення своїх продуктів. Можливо безліч успішних зараз корпорацій не були б відомими нам, адже так і не досягли б свого без новітніх технологій перекладу.

Література

1. Транскреация (творческий перевод) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://xn7cdabbjalikaebapcc1_cdh0cebngtfe4c5a5j5ikbzd.xn-j1amh/?p=792
2. Венцовская Ю. Транскреация — перевод, копирайтинг или все вместе [Електронний ресурс] / Юлия Венцовская. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://mk-translations.com.ua/blog/transkreacziya-perevod-kopirajting-ili-vse-vmeste/>
3. Переклад сайтів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.profpereklad.ua/translation-of-sites/>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ БАГАТОКОМПОНЕНТНОЇ ВУЗЬКОГАЛУЗЕВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Сидоренко Вікторія, Кириленко Марина

*студентка 1 курсу магістратури, гуманітарний факультет,
Національний Аерокосмічний Університет ім. М.С. Жуковського
«Харківський Авіаційний Інститут»,*

Стрімка модернізація авіаційної індустрії зумовлює лексичне оновлення та термінотворення професійної комунікації спеціалістів. А тому інтерес науковців до перекладу вузькогалузевої термінології залишається актуальним.

Проблемі перекладу авіаційної термінології присвячено багато наукових та лексикографічних праць. Пошук еквівалентів складних термінів, які складаються із декількох слів або словосполучень (компонентів), вимагає від перекладача таких критеріїв, як точність та стислість. А тому при перекладі такої лексики на українську мову в мовознавстві застосовується закон економії зусиль, а саме використання методів скорочення та аббревіації. Але не всі багатоконпонентні терміни авіаційної галузі мають скорочений еквівалент в українській мові. Таким чином, завданням нашого дослідження була спроба розглянути всі можливі способи перекладу багатоконпонентних термінів авіаційної галузі та надати максимально точний переклад вузькогалузевої термінології на українську мову.

В межах дослідження особливостей перекладу багатоконпонентної вузькогалузевої термінології, нами було відібрано багатоконпонентні терміни на тему конструкція вертольота. Матеріалом дослідження стали 513 лексичних одиниць, які представлені в термінологічних двомовних словниках Г.І. Афанасьєва [1] та Р.О. Гільченка [2].

До багатоконпонентних термінів входять словосполучення, які складаються з трьох та більше слів [3, с. 57-59]. Для аналізу за структурною будовою нами було виділено таку класифікацію вузькогалузових термінів:

- Adj + N + N (*main gear box* – головний редуктор);
- Adj + Adj + N (*active thermal protection* – активний тепловий захист);
- N + N + N (*aluminum oxide ceramics* – обертання кінцівки ротора);
- N + Adj + N (*lock of the unfolded position* – замок розкладеного положення);
- Adj + Adj + N + N (*ablative thermal protection system* – абляційна теплова система захисту);
- N + N + Adj + N + N (*control surface of low aspect ratio* – частина ротора автоматичної системи управління).

За результатами аналізу за структурною будовою багатоконпонентних вузькогалузових термінів, отримано такі результати: 43% становлять трикомпонентні терміни, 25% усіх термінів складаються з чотирьох слів, та 32% всієї вибірки становлять терміни, які складаються з п'яти та більше слів.

Для перекладу багатоконпонентних термінів вузькогалузевої комунікації було розглянуто можливі способи перекладу лексичних одиниць на українську мову [4, с. 326-340]. Та за результатами дослідження отримано такі результати:

- описовий переклад складає 26% вибірки (*strength-to-weight ratio – питома міцність*);
- додавання слова – 21% (*heat-resistant steels – жароміцні сталі*);
- вилучення слова – 11% (*fire extinguishing jet – протипожежна форсунка*);
- перестановка слова – 24% (*swash plate lever – важіль автомата перекосу*);
- генералізація – 9% (*nose fairing tip – носок обтічника*);
- заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови – 9% (*by-pass duct – другий контур*).

Переклад багатокomпонентних вузькогалузевих термінів вимагає не тільки багато часу, але й знань мовознавства, морфології, семантики, стилістики та лексикографії. За результатами дослідження можна сказати, що багатокomпонентні вузькогалузеві терміни мають право на існування в українській мові не лише в якості скорочень та аббревіації, а як повноцінні лексичні одиниці.

Література

1. Афанасьев Г.И. Русско-английский сборник авиационно-технических терминов – М.; «Авиаиздат», 1995. – 640 с.
2. Гільченко Р.О. Англійсько-український словник авіаційних термінів / Уклад.: Р.О. Гільченко. – К.: НАУ, 2009. – 280 с.
3. Д'яков А.С. Основи термінотворення: Семант. Та соціолінгвіст. Аспекти / Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 218 с.
4. Карабан В.І. Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: навчальний посібник / Карабан В.І. – Вид. 5-те, випр. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 656 с.

ПРИНЦИП ГЕНДЕРНОЇ НЕЙТРАЛЬНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ

Сиса Яна

студентка 1 курсу магістратури, факультет іноземних мов,

ХНУ імені В.Н. Каразіна

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Ребрій О.В.

Гендер розглядається як сукупність соціокультурних ознак, яких набуває людина у певній культурі чи суспільстві. У тенденціях розвитку сучасної науки гендер протиставляється терміну «стать», що використовується на позначення

анатомічних та фізіологічних відмінностей між чоловіками та жінками. Чутливість до гендерної проблематики, активні жіночі рухи, спрямовані на боротьбу за рівність та однакові права, впливають на мову, яка, у свою чергу, реагує на усі зміни в суспільстві та віддзеркалює світові тенденції, в тому числі боротьбу з проявами мовного сексизму та гендерних стереотипів.

Чи не найважливішою сферою, де необхідно дотримуватися рівності й уникати будь-яких проявів дискримінації, зокрема мовної, є сфера офіційної комунікації авторитетних міжнародних організацій на кшталт ООН чи ЄС. Останні лінгвістичні дослідження маркують тенденцію, що спрямована на уникнення гендерно-маркованих одиниць в офіційно-діловому стилі. В межах цієї тенденції за останні десятиріччя було розроблено та впроваджено низку настанов із запобігання та усунення ознак гендерної дискримінації шляхом упровадження гендерно-нейтральної мови. Гендерно-нейтральною мовою називають такий спосіб передачі інформації, головна риса якого полягає в усуненні гендерних маркерів (переважно чоловічого роду).

Таким чином, проблема гендеру має велике значення в аспекті перекладознавчого аналізу. Дотримання принципу гендерного паритету на рівні перекладу впливає на прийняття перекладацьких рішень, адже відсутність гендерної упередженості важлива не лише у вихідних, а й у цільових текстах офіційно-ділового спрямування. Відповідно, у тексті перекладу можуть мати місце зміни у відтворенні гендерно-маркованих одиниць. Подібні трансформації було запропоновано та впроваджено задля запобігання гендерній дискримінації, а також для того, щоб заохочувати учасників комунікації приділяти належну увагу гендерній чутливості в мові, включно з перекладом.

Показовим прикладом може слугувати те, що в мові формальної комунікації гендерно-марковані форми особових та присвійних займенників третьої особи однини втрачають своє гендерно-марковане забарвлення при заміні на форми множини, тобто *they* замість *he / she*, *their* замість *his / her* можуть бути використані як найбільш інклюзивні варіанти. Варто також зазначити, що Європейський Парламент рекомендує уникати комбінованих родових форм на кшталт *s/he*, *him/her*, *his or her*, адже це впливає на рівень легкості сприйняття тексту.

В українському ж перекладі присвійні займенники можуть взагалі не відтворюватися, тобто спостерігається їхнє вилучення з контексту без жодних втрат для загального змісту, тож проблема гендерного дисбалансу зникає сама по собі. Гендерна маркованість також притаманна таким словам як *anybody*, *nobody*, *everyone*, які в англійській мові застосовуються без урахування статевої приналежності, проте при відтворенні українською мовою можуть перекладатися як за допомогою маркерів чоловічого роду «кожен», «жоден».

Оскільки ці слова граматично марковані чоловічим родом, вони можуть наштовхнути на хибну думку про гендерний показник статі особи, тож відтворити їх у найбільш нейтральний спосіб радимо словом «усі» або словосполученням «кожна особа».

Отже, гендерно-нейтральну мову застосовують з метою уникнення дискримінаційних висловлювань та негативно забарвлених формулювань, що свідчать про гендерну упередженість. В межах стратегії гендерної нейтральності розроблено та впроваджено низку регуляторних норм і правил задля запобігання гендерній дискримінації. Їхня спільна мета полягає в тому, щоб заохочувати приділяти належну увагу гендерній чутливості на всіх ділянках мовної та міжмовної комунікації.

THE INTERPRETATION OF THE LITERAL TEXT AS INTERCULTURAL INTERACTION AND COMMUNICATIVE PARADIGM IN TRANSLATION STUDIES

Topchii Tetiana

*4th year student, faculty of Political Science and International Relations,
Lviv Polytechnic National University*

Supervisor: Lecturer of Foreign Language Department, Martsikhiv K. R.

The latest translation studios are quite successful in showing us the open paradigm of terms, systematicity and complexity of interlanguage synthesis during the translation of foreign literal texts. A peculiar impulse to changes of translation studies as a science, to some extent, became a change in the accents of researchers characterized by the interest in the artistic word at different levels.

It is worth noting, that despite the history of translation studies as a science, it is undoubtedly true that the focus of the translator is on language and text. It is universally recognized that the interpretative transformative nature of artistic translation emphasizes comparative trends [1, p. 20-24].

A deep understanding of inter-ethnic and inter-literary interaction processes with the elements of influence is considered to be significant for the translation of artistic texts . The recognition of the translation literal texts as a kind of intercultural, inter-literary and inter-ethnic interaction through which literary masterpieces can reach the periphery.

The famous Czech scientist Z. Hrbata stated that the essence of comparison lies in the meaning of human life, because it is impossible to know oneself without knowing others [2]. That is, to fully understand the original of a literary text, we must

study in detail the different versions of the text translation, which will be able to open up new aspects of the originality.

Noteworthy is P. Torop's proposal to identify a particular branch of science: the semiotics of translation [4, p. 603]. The new discipline will be based on a typological juxtaposition of linguistic and literary codes, which will help the translator to carry out an objective translation of the originality. Not only works, but also historical events, political and economic conditions will be affected by the comparison of the original text and the translation text of the detailed analysis.

The concept of intersemiotic translation, introduced by R. Jakobson, contains an undeniable potential and perspective in the methodological of the system of comparative studies. According to the theory mentioned above, the concept of translation should be used and analyzed outside language sign systems, and recognized as a unique form of sign functioning system. The translation must act as a mechanism that will help to "expose" a work of art, in order to understand the interpretive meaning of a text in art. The semiotic competence of the translator, according to R. Jakobson, lies in the skillful combination of three dimensions of the text: syntactic, semiotic and pragmatic [3, p. 32-41].

It is important enough that every structure of an artistic text is not only material but also virtual. Therefore, it is impossible to grasp the full depth of art work, because it is immense and elusive. It is difficult to create and adhere to a single model for translating artistic text. Each artistic text should be seen as a complex mechanism that acts as a kind of cultural manifestation and has a specific code.

The prospect of further analysis of artistic text translation is to consider the work of art as the intersection of aesthetics, the nation mentality and factors that directly affect the translation art work.

References

1. Павленко О. Г. Сучасні тенденції в теорії художнього перекладу: симптоми переорієнтації комунікативної парадигми / О. Г. Павленко. Філологічні науки. Том 2. – Дрогобич, 2017. – С. 20-24.
2. Хрбата З. Зауваги до порівняння [Електронний ресурс]/ Зденек Хрбата. - Режим доступу: <http://philology.knu.ua/php/3/4/antologia.pdf>
3. Якобсон Р. О лингвистических аспектах перевода/ Роман Якобсон// Лингвистические аспекты теории перевода: [хрестоматия] / сост. С. И. Золян, К. Ш. Абрамян. – Ереван: Лингва, 2007. – С. 32-41.
4. Torop P. Towards the semiotics of translation/ Peter Topor // *Semiotica*. – Berlin; New York, 2000. – N 3-4. – P. 597-609.

АНГЛОМОВНІ ТА УКРАЇНОМОВНІ МЕДИЧНІ ВЕБ-САЙТИ: ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Триль Яна

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В

Переклад будь-якої медичної літератури – це дуже трудомістка праця. Перекладач повинен мати ґрунтовні знання у цій галузі та намагатися передати текст оригіналу правильно і зробити його зрозумілим для читачів, тому питання адаптації відіграє важливу роль у цьому процесі.

Оскільки всесвітня мережа Інтернет набула надзвичайної популярності, дуже важливо, щоб на веб-сайтах була розміщена достовірна, правильно перекладена та зрозуміла інформація, яка стосується такого важливого аспекту нашого життя, як здоров'я. За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ): "Здоров'я – це стан повного фізичного, психологічного та соціального благополуччя" [2].

На сьогоднішній день існує дуже багато джерел інформації, які стосуються медицини та здоров'я. Одними з таких є медичні веб-сайти. Як правило, вони містять різні статті про хвороби та їх лікування, новини про розвиток медицини та різноманітні інновації у лікуванні, інформацію про ліки та їх вживання. Як ми розуміємо, всі тексти такої тематики міститимуть медичну термінологію.

Медична термінологія є сукупністю слів і словосполучень, що позначають медичні наукові та технічні поняття і використовуються для здійснення комунікації в галузі охорони здоров'я.

Об'єктом нашого дослідження є медична термінологія в медичних текстах різного типу.

Проаналізувавши такі медичні веб-сайти: (<http://www.who.int>, <http://uasm.kharkov.ua> та ін.) ми можемо сказати, що у текстах часто робляться певні зміни для кращого сприйняття читачів. Перекладачі часто обирають формальні лексичні прийоми трансформацій: транскрипції, транслітерації і калькування. Перевагами таких типів трансформацій є: стислість, однозначність, очевидність. Наприклад: *gingivitis* - гінгівіти, *tonsillitis* – тонзиліти. Також деякі сайти містять описи препаратів, які мають одну і ту саму діючу речовину, але мають різні назви: Кетонал - *Ketoprofen*, Біпролол – *Bisoprolol*. Деякі з термінів мають кілька можливих варіантів перекладу, але для кращого сприйняття українським читачем використовується слово-еквівалент,

більш притаманне українській мові. Наприклад, *nervus vagus* - вагус, блукаючий нерв.

Отже, на сьогодні вживання та переклад медичної термінології постає об'єктом міждисциплінарних дослідження. Ми можемо сказати, що проблема перекладу медичних термінів залишається однією із актуальних проблем сучасного мовознавства, що стосується сфери медицини. Адже сучасна медицина - це одна з найбільш широких і складних у понятійному відношенні систем. Тому вживання медичної термінології та варіанти її перекладу завжди привертатимуть особливу увагу лінгвістів та перекладачів.

Література

1. Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда. У 2-х томах / П. Джуль, Б. Зіменковський. - Львів: Наутілус, 2002. – 2688 с.
2. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: <http://www.who.int/ru/>
3. Кириллова Т. С. Проблемы формирования научной терминологии (на материале названий медицины и экологии) / Т.С. Кириллова - М.: Дискурс, 1999. – 238 с.

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТІВ АГРАРНОЇ ТЕМАТИКИ З НІМЕЦЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Фадєєва Дарина

студентка 4 курсу,

факультет соціально-гуманітарних технологій, НТУ «ХПІ»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Самаріна В. В.

Рушійною силою важливих прогресивних змін в аграрному секторі України є інтеграція у європейську спільноту. Тому одним із головних пріоритетів зовнішньоекономічної політики України є спрямованість на поглиблення співпраці нашої країни з Європейським Союзом, зокрема в галузі сільського господарства. Зі зростанням обміну інформацією між німецькомовними й українськими партнерами з питань сільськогосподарського виробництва і впровадження нових технологій в аграрний сектор виникає потреба в правильному перекладі.

При перекладі текстів неминуче виникають труднощі, пов'язані з відмінностями між синтаксичними системами вихідної і цільової мов. Тому перекладачі, зважаючи на граматичні особливості перекладу, використовують перекладацькі трансформації.

Схожі аспекти вивчалися різними зарубіжними та вітчизняними вченими: подолання перекладацьких труднощів, які виникають через розбіжності у граматично-структурній будові німецької й української мов (Т. Кияк, О. Огуй); семантика німецьких прийменників та їх відповідників (Г. Іверт); труднощі вживання німецьких прийменників (Б. Фрьоліх); необхідність граматичних трансформацій (М. Шульц); граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою (М. Кур'янова) та ін. Проте питання вивчення граматичних особливостей українського перекладу німецькомовної аграрної літератури задля досягнення максимальної адекватності перекладу потребує окремого дослідження.

Переклад – це процес перетворення (або іншими словами процес трансформації) тексту мови оригіналу в текст мови перекладу при збереженні незмінного плану тексту, тобто його значення [2, 19].

В сучасних умовах швидко зростаючого потоку науково-технічної інформації іноземними мовами з'явилася велика необхідність у володінні спеціалістами в аграрній галузі навичками швидкого пошуку і обробки наукової і технічної літератури.

Основна задача такого спеціаліста – логічна передача послідовність інформації, дотримання усіх умов з урахуванням специфічної термінології, достовірність перекладу. Він має розуміти не тільки суть перекладених слів, але і враховувати усі нюанси їх використання. Тому інтерпретатор має бути висококваліфікованим різностороннім спеціалістом, який чудово розбирається як у питаннях лінгвістики, так і у технічних дисциплінах [3, 2].

Творці науково-технічних текстів уникають використання виразних засобів, для того щоб не порушити особливостей науково-технічної мови – чіткості та ясності викладу думок. Це звичайно призводить до того, що текст виглядає дещо сухим, без емоційного забарвлення. Проте він має деяку кількість більш або менш нейтральних фразеологічних зв'язок аграрно-технічного характеру.

Цей прийом надає тексту різноманітності, не позбавляючи точності. Термінологічна лексика дає можливість найбільш чітко, точно та коротко переказувати зміст даного предмета і допомагає правильно зрозуміти його суть. У спеціалізованій літературі терміни дають основне навантаження, займаючи головне місце серед інших загальнолітературних слів. Щодо синтаксичної структури, англійські тексти аграрно-технічного змісту відрізняються своєю конструктивною складністю. Вони багаті на прикметникові, інфінітивні, герундіальні звороти та деякі інші книжкові конструкції, які набагато ускладнюють розуміння тексту та становлять для перекладача додаткові труднощі. [3, 5]

Дослідивши граматичні особливості українського перекладу німецькомовних аграрних текстів, можемо констатувати про: досить часте вживання поширених означень, структура яких є такою: артикль – прийменник – сукупність пояснювальних слів – означення (виражене прикметником або дієприкметником) – означуваний іменник; відмінності в побудові речень німецької й української мов, які зумовлюють зміну порядку слів при перекладі з німецької на українську мову; характерні для німецької мови є сполучники на кшталт *aber*, прислівника *auch* не на початку речення, як це часто буває в українській мові, але в перекладеному реченні ці мовні елементи стоять на початку речення; відмінності у вживанні активного / пасивного стану і використання граматичної трансформації і т.д [3, 9].

Аналіз аббревіатур, які використовують в аграрних текстах німецької мови, проводився на книзі «Die deutsche Landwirtschaft Leistungen in Daten und Fakten» [5]. Базуючись на особливостях українського перекладу німецькомовної аграрної літератури, дійшли висновку, що аббревіатури можна поділити на 12 видів [4, 19].

Література

1. Данилина Ю. С. Актуальные проблемы развития и современного состояния немецкой терминологии сельскохозяйственного машиностроения – Омск, 2011
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова кн., 2004.
3. Кур'янова М. О. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою : автореф. дис. ... канд. філол. наук / М. О. Кур'янова. – К., 2006.
4. Куткина А. Ю. Аббревиация в русской и немецкой политической терминологии как проблема перевода – М., 2011.
5. Die deutsche Landwirtschaft Leistungen in Daten und Fakten. – Berlin : Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (BMELV), 2010.

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Федик Юліана

студентка 4 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., проф. Калита А.А.

Еквівалентність є важливою складовою при перекладі англомовної літератури, а особливо це стосується перекладу науково-технічної документації. Дослідженням явища еквівалентності займалось багато лінгвістів, як зарубіжних, так і вітчизняних, зокрема Ю. Найда, Дж. Кетфорд, Л.С. Бархударов, В.Н. Комісаров, Т. Кияк, А. Д'яков та інші.

У лінгвістиці відомо багато визначень такого явища як «еквівалентність». Так, С. Гелверсон визначає її як «відношення між двома або більше спільнотами, які можна описати як відношення подібності, схожості, рівності з боку будь-якого набору можливих якостей» [3, с. 207].

Науково-технічна документація відноситься до науково-технічного стилю мовлення, який характеризується логічністю, абстрактністю, інформативністю, аргументованістю та вмотивованістю. Документи науково-технічного характеру містять інструкції з монтажу, експлуатації і ремонту обладнання, патенти, контракти. Текст документів такого типу тяжіє до використання специфічної лексики і зворотів [2, с.93], наприклад архаїчних зворотів (*hereby* — *цим*, *subject to* — *за умови*), канцеляризмів (*aforementioned* — *вищезгаданий*).

Для науково-технічної документації властиве вживання пасивних зворотів, інфінітивних конструкцій та масивність речень. Особливо часто вони зустрічаються у контрактах і патентах на обладнання. Візьмемо для прикладу речення: *Owner authorizes the broker to act on Owner's behalf and as attorney-in-fact to buy, sell and trade in stocks, bonds and other securities and/or commodities and/or contracts relating to the same on margin or otherwise for Owner's account and at his risk in his name.* Як бачимо, за своєю будовою воно досить масивне, у ньому наявні такі інфінітивні та дієприкметникові граматичні конструкції, як: «*to act on Owner's behalf*» — *діяти від імені власника* (інфінітивна конструкція), «*contracts relating to the same on margin*» — *контракти, що відносяться до маржі такого ж обсягу* (дієприкметникові конструкція). Інструкції з монтажу, експлуатації та ремонту обладнання відрізняються від патентів і контрактів дещо більш спрощеним лексичним і граматичним матеріалом. Указівки, представлені у такого роду документах зазвичай є інфінітивними, і їх слід перекладати на українську мову неозначеною формою дієслова доконаного виду наказового способу. Наприклад, *look for obvious defects* — *необхідно оглянути обладнання на предмет видимих дефектів*.

При перекладі науково-технічної документації необхідно застосовувати прямі та непрямі прийоми перекладу задля досягнення еквівалентності тексту перекладу відносно оригіналу. Такими прийомами можна вважати запозичення, калькування, дослівний переклад, транспозиція, модуляція, еквіваленція та адаптація [1, с.279-314]. Найчастотнішими у використанні є запозичення,

калькування, дослівний переклад. Це пояснюється тим, що одним із найважливіших елементів при перекладі науково-технічної документації є збереження термінологічної бази. Прикладом використання прийому калькування може слугувати словосполучення «*hard disk*», яке перекладається як «*жорсткий диск*». Використовуючи такий прийом перекладу як запозичення, необхідно звертати увагу на слово запозичення, оскільки воно може виявитися повним псевдоінтернаціоналізмом, що, у свою чергу, призведе до неправильно дібраного перекладацького відповідника. Наприклад, «*affair*» — це «*справа*», а не «*афера*», «*agriculture*» — «*сільське господарство*», а не «*агрокультура*». Такий прийом як дослівний переклад зазвичай застосовують при перекладі більшості науково-технічних документів, оскільки він дозволяє зберегти зміст і форму тексту оригіналу.

Отже, процес досягнення еквівалентності при перекладі англomовної науково-технічної документації не є простим, і вимагає знання різних прийомів перекладу. Окрім того, необхідно пам'ятати, що переклад повинен зберегти зміст тексту оригіналу. Вивчення явища еквівалентності та способів її досягнення при перекладі науково-технічної документації з англійської на українську мову є перспективною платформою для подальших досліджень.

Література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. — Вінниця: Нова книга, 2002. — 564с.
2. Яшина Н.К. Учебное пособие по переводу научно-технической литературы с английского языка на русский / Н.К. Яшина ; Владим. гос. ун-т им. А.Г. и Н.Г. Столетовых. — 2-е изд., испр. и доп. — Владимир: Изд-во ВлГУ, 2015. — 112 с.
3. Halverson S. The concept of equivalence in translation / Halverson S. // Target. — 1997. — p. 207-233.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

Цимбалюк Вікторія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: ст. викл., к. філол. н. Матковська Г.О.

У сучасній лінгвістиці вагоме місце посідає дослідження термінів, оскільки мовні терміносистеми повсякчас поповнюються новою лексикою. Запорукою цього розвитку є інноваційна діяльність, відкриття й удосконалення в науці й техніці.

За Т.В. Михайловою, термін – це слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття певної галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [3, с. 156]. Вчений М. Глушко під словом «термін» визначає «слово або словосполучення для вираження понять і позначень предметів, що має, завдяки наявності в нього строгої й точної дефініції, чіткі семантичні межі й тому в однозначне в межах відповідної класифікаційної системи» [цит. за 2, с. 205]. В свою чергу В.В. Виноградов підкреслював, що «терміни – це не особливі слова, а тільки слова в особливій функції» [2, с. 206].

Термін з ономастичним компонентом – це слово або словосполучення з власною назвою, що чітко визначає окреслене поняття, іншими словами – термінологічна одиниця, яка містить власне ім'я у своїй структурі.

У терміносистемах усіх галузей знань уживаються терміни з ономастичним компонентом, науково-технічна термінологія не є винятком. За структурою науково-технічні терміни з ономастичним компонентом поділяють на однослівні терміни та терміносполуки. Науково-технічні терміносполуки з ономастичним компонентом, в свою чергу, поділяються на три структурні типи: двокомпонентні, трикомпонентні та багатоконпонентні [5, с. 37].

До однослівних термінів належать, наприклад, терміни, які позначають хімічні елементи: Gadolinium - Гадоліній, Samarium - Самарій, Curium - Кюрій, Einsteinium - Ейнштейній, Fermium - Фермій, Mendeleium – Менделевій, Nobelium - Нобелій.

При перекладі цих термінів використовуються прийоми транскрипції та транслітерації.

До двокомпонентних терміносполук належать терміни, утворені за моделлю «іменник + іменник», наприклад: Mannich reaction - реакція, Rayleigh quotient - відношення Релея, Newton metre - Ньютон-метр, Poisson`s ratio - коефіцієнт Пуассона, Prandtl hypothesis – гіпотеза Прандтля, Prandtl number – число Прандтля. При перекладі цих термінів використовуються прийоми транскрипції, транслітерації та перестановки.

До трикомпонентних терміносполук належать терміни, утворені за моделлю «прикметник + іменник + іменник», наприклад: sparse Gaussian elimination - виключення Гаусса для розріджених матриць, the fractional Green`s function - дробова функція Гріна, Poincare`s geometric theorem - геометрична теорема Пуанкаре.

При перекладі цих термінів використовуються прийоми транскрипції, транслітерації та перестановки.

До багатокомпонентних терміносполук належать терміни, утворені за моделлю «прикметник + іменник + прикметник + іменник», наприклад: Compton scattering electromagnetic radiation - Комптонівське розсіювання електромагнітного випромінювання.

При перекладі цих термінів використовуються прийоми транскрипції та транслітерації.

Отже, основною вимогою до перекладу науково-технічних термінів з ономастичним компонентом є максимально можливе збереження його значення.

Література

1. Арушанян О. Б. Русско-английский словарь по прикладной математике и механике. Москва, 2003. 60 с.
2. Кияк Т. Р. Теория і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2006. 240 с.
3. Михайлова Т. В. До вивчення семантики терміна // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць. – Київ, 1998. С. 156-159.
4. Опейда Й., Швайка О. Глосарій термінів з хімії. Донецьк, 2008. 736 с. URL:https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/Opeida_Shvaika_Glossary_of_chemistry_terms.pdf
5. Харчук Л. Терміни-словосполучення в українській електроенергетичній термінології / Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2013. №765. URL: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk765/TK_wisnyk765_2_kharchuk.htm

STILISTISCHER ASPEKT DER ÜBERSETZUNG VON MEDIENTEXTEN

Chernenko Yelyzaveta

Studentin im vierten Studienjahr, linguistischen Fakultät

Nationale Technische Universität der Ukraine «Igor Sikorsky Kiewer

Polytechnisches Institut»

Wissenschaftliche Beraterin: PhD (Germanistik), Dozentin Olga Dzykovich

Wir beobachten jetzt die rasante Entwicklung der Medien, die als Folge große Auswirkungen auf das Leben der Gesellschaft, auf die Bildung der öffentlichen Meinung sowie auf die nationalen Sprachen und Kulturen hat.

Laut A.S. Mikoyan wird heute das Problem der Übersetzung von Texten der Massenmedien dringender denn je, da die Massenmedien einen so großen Einfluss

auf das Leben der Gesellschaft, auf das Bewusstsein und die Repräsentation der Menschen sowie auf die nationalen Sprachen und Kulturen haben, wo so viel von der Geschwindigkeit und Angemessenheit des Informationstransfers abhängt [3, s. 23].

Die Erforschung des Übersetzungsprozesses von Informations- und Nachrichtentexten steht in direktem Zusammenhang mit ihren angewandten Aufgaben, d.h. mit dem Bereich des Fernsehjournalismus, der kognitiven Linguistik, mit den Grundlagen der allgemeinen Linguistik sowie der Sprachkulturologie.

Die soziale Funktion dieses Stils ist die Massen über aktuelle Ereignisse in der Politik, im Gesellschaftsleben, überhaupt in der Welt zu informieren, zu berichten, Auskunft zu geben (objektiv) einerseits, andererseits den Leser im Sinne einer bestimmten politischen und ideologischen Einstellung zu beeinflussen, zu überzeugen und zu erziehen. Dazu dienen die Massenmedien mit sprachlich verschiedenartigen Textsorten (Leitartikel, Bericht, Kommentar, Chronik, Reportage, Nachricht, Zeitungsnotiz, Meldung u.a.)

Unter Sprach- und Stilmerkmalen der Mediensprache selbst, deren Gesamtheit sie von der Sprache anderer Funktionsstile unterscheidet, sind folgende zu nennen: Glaubwürdigkeit, Vollständigkeit, Aktualität, Objektivität, Genauigkeit, Tiefgründlichkeit. Selbstverständlich fließen in der Sprachwirklichkeit die beiden Komponenten der publizistischen Stils – die intellektuelle und die emotionale – ineinander. Um seine Aufgabe erfolgreich durchzuführen, muss der publizistische Stil sowohl sachliche als auch emotionale Überzeugungskraft besitzen. Einerseits ist es ein reiches Tatsachen- und Beweismaterial: aktuelle Realienbezeichnungen (Namen von Zeitgenossen, Orts- und Zeitangaben, Titel von Organisationen, Ziffern, Daten, Zitate), deutsche und fremdsprachige Termini, neue «Schlagwörter» usw. Andererseits sind es sprachliche Mittel der emotionalen Fühlungnahme mit dem Publikum. Die intellektuelle Einwirkung auf Leser und Hörer hängt vielfach davon ab, auf welche Weise das Tatsachen- und Beweismaterial an sie herangebracht wird. Eine bedeutende Rolle bei der intellektuellen Beweisführung spielen Zitate aus verschiedenen Quellen: Aussprüche von bekannten Staatsleuten und Gelehrten, Stellen aus Zeitungsartikeln oder Büchern. Bei dieser Rededarstellung wird sowohl direkte als auch indirekte Rede verwendet.

An der expressiven Ausdrucksgestaltung des publizistischen Stils nehmen viele Mittel Anteil.

1. Mittel der Satire (alle Gruppen von Wortwitz, unlogischen Verbindungen und stilistischen Paradoxen).
2. Die Wortbildung – Neologismen.
3. Emotional gefärbte Phraseologie, das Überwiegen der literarisch-umgangssprachlichen Stilfebung.

4. Zahlreiche Tropen, Vergleiche. Wenn in der wissenschaftlichen Prosa die Mittel der Bildlichkeit zur Klärung und Konkretisierung des Gedankengehalts bestimmt sind, so üben sie in der Publizistik nebst dieser Grundfunktion noch eine andere Funktion aus – eine emotionalere Darstellung.

5. Dialektismen stehen als charakterologische Mittel im Dienst von Humor und Satire, z.B. bei Unterschriften von Karikaturen oder in der Bildecke der Zeitung.

6. Auch bildhafte Periphrasen und Epitheta zeigen die emotionale Anteilnahme des Publizisten [3, s. 388].

Die Unfähigkeit, solche Modelle zu reproduzieren, und die Verwendung von nur wörtlicher Übersetzung führen zu einer stilistischen Inkonsistenz, die die Bedeutung und Angemessenheit der Wahrnehmung des Originals in seiner Übersetzung weitgehend verzerrt.

Die Sprache der Massenmedien ist der gesamte Textkörper, der von den Massenmedien produziert und verbreitet wird; es ist ein stabiles intralinguistisches System, das durch eine Reihe von sprachlichen Eigenschaften und Merkmalen gekennzeichnet ist. Die interne Struktur des Konzepts der Mediensprache basiert auf der Untersuchung der sprachlichen und medialen Eigenschaften bestimmter Untersprachen der Medien, wie z.B. der Sprache der Presse, der Sprache des Radios, der Sprache des Fernsehens und der Sprache der Internetnachrichten [2, s. 23].

Wir haben eine Umfrage zu Medientexten, insbesondere zur Sprache der Medien, durchgeführt und wesentliche strukturelle und funktionale Merkmale von Medientexten ermittelt. Natürlich hat die Studie nicht alle Aspekte des Problems ausgeschöpft. Das Problem der national-kulturellen Spezifität des Textes, das sich auf allen strukturellen Ebenen – Sprache, Format und Inhalt von Medientexten – manifestiert, bedarf weiterer Überlegungen.

Literaturhinweise:

1. Biletska O. O. Pereklad informatsiino-novynnykh tekstiv u konteksti mizhkulturnoi komunikatsii / O. O. Biletska // Molodyi vchenyi. – 2016, № 3. – S. 638-642. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_153
2. Dobrosklonskaya T. G. Medialingvistika: sistemnyy podkhod k izucheniyu yazyka SMI (Sovremennaya angliyskaya mediarech) / Tatiana Georgiyevna Dobrosklonskaya. – M.: Flinta: Nauka, 2008. – 264 s.
3. Mikoyan A. S. Problemy perevoda tekstov SMI: uchebnoye posobiye // A. S. Mikoyan / – M.: Izd-vo MGU, 2008. – 401 s.

ПРОБЛЕМИ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Черненко Олена

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Медична лексика досить поширене явище у сучасному світі, з яким щодня стикаються не лише спеціалісти у галузі, але й інші люди. Назви самих хвороб, симптомів, ліків тощо – все це відноситься до галузі медичної лексики. Сфера застосування такої лексики досить широка. Крім того, медична лексика є однією з найдавніших фахових термінологій.

Основну частину медичної лексики складає медична термінологія. Як і будь-яка інша термінологія – медична змінюється та розвивається з плином часу, адаптуючись до потреб та вимог сьогодення, а отже, постає питання адекватного перекладу медичної лексики різними мовами (у т. ч. українською).

Медичні тексти вважаються одними з найскладніших для перекладу. Усі медичні тексти, такі як, виписки з історії хвороби, опис хвороб, схеми лікування, результати аналізів тощо відносяться до такої області, в якій двозначність думки або неточність формулювання недопустима [2, с. 109-110].

Актуальність роботи зумовлена тим, що світ знаходиться у постійному розвитку, а разом з ним розвивається і наука, а отже, виникає потреба у обміні знаннями (у т. ч. медичними). Звідси, постає проблема адекватної передачі іншомовної медичної лексики засобами рідної мови.

Велика кількість медичної лексики прийшла до нас з латинської та давньо-грецької мов. З огляду на це, багато медичних термінів мають одну й ту саму форму у багатьох мовах. Крім запозичення, словотворення грає важливу роль для створення медичної термінології певної мови.

У деяких випадках існує одразу декілька способів передачі терміну рідною мовою. Так, словосполучення *bladder carcinoma* може перекладатися одразу двома способами: *рак сечового міхура* та *карцинома сечового міхура* [3], щоправда, у другому випадку значення буде трохи вужчим. Це означає, можна говорити про можливість синонімічного перекладу медичної лексики.

Серед проблем перекладу медичних термінів лінгвісти виділяють переклад аббревіатур, епонімів тощо [1, с. 147]. У випадку з першими вирішенням проблеми є розшифрування, переклад та подальше шифрування. Наприклад, *OCD*, що розшифровується як *obsessive-compulsive disorder* – *ОКР*, що розшифровується як *обсесивно-компульсивний розлад* [3]. У другому

випадку вирішенням проблеми перекладу буде транскодування, повне або часткове. Наприклад, *Alzheimer's disease* – хвороба Альцгеймера [3].

Отже, ми говоримо як про пошук відповідника у рідній мові, як засіб перекладу іншомовної термінологічної медичної лексики, так і про можливість транслітерації або транскрибування терміну, особливо якщо він має давнє походження з мов, які стали основами для всієї міжнародної медичної термінології (латина та давньо-грецька).

Література

1. Lee-Jahnke H. L'enseignement de la traduction medicale: un double defi// Meta: Journal de traducteur/ - vol. 46. – №1. – 2001.
2. Макушева Ж. Н., Ковалева М. Б. Специфика медицинского дискурса на материале аутентичных текстов по специальности // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2014. – №5 (Ч.1).
Електронні джерела:
3. http://lib.ru/NTL/MED/slowar_1-r.txt

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Черниж А.

Студентка 3 курсу, група ЛА-73, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Мова юриспруденції набуває серед мовознавців широкої популярності. У її межах сформувалася юридична термінологія як одна із галузевих терміносистем. Юридичні терміни широко застосовують не тільки в професійному середовищі, а й в інших сферах мовної комунікації. У зв'язку з цим постають проблеми чіткого визначення структурно-семантичних характеристик перекладу цих термінів. Питання перекладу юридичної термінології в текстах міжнародного права є одним з найскладніших у галузі перекладознавства.

Специфіка перекладу правових документів зумовлена насамперед наявністю в англійській мові сталих термінів і словосполучень, що використовуються в юридичній сфері.

Великі труднощі викликає переклад не юридичних термінів, які можна знайти у тлумачних і перекладних словниках і довідниках, а одиниць лексико-

семантичної системи мови, значення яких у конкретних правових документах визначається лінгвокультурним контекстом. Певна складність виникає з перекладом текстів, які відносяться до регіонального й національного права.

Слід відзначити, що наразі з'являється чимало досліджень, де розглядають як юридичний текст, так і процес його перекладу іноземною мовою з позицій герменевтики [5, с. 268]. Дослідники вказують на те, що переклад – це не лише відтворення тексту в іншій системі мовних знаків, а й в іншій культурі, його не можна просто перекодувати, а потрібно ще й доступно пояснити і розтлумачити.

Т.П. Некрасова вважає, що юридичний переклад з мови-джерела на мову, на яку перекладають, ускладнюють також “термінологічні колізії, у рамках яких “стикаються” терміни офіційних текстів міжнародних договорів і термінологія сучасного права” [4].

Однокомпонентні й багатоконпонентні терміни є в будь-якій підмові, зокрема й у мові правових документів [5, с. 85]. Так, згідно з класифікацією Л.Б. Ткачова, юридичні терміни можна умовно поділити на три групи: прості однокомпонентні терміни, наприклад, *accept* (акцепт), *auction* (аукціон), *exchequer* (казначейство), *taxation* (оподаткування), *lawfully* (законно); складні двокомпонентні терміни, наприклад, *taxpayer* (платник податків), *chairman* (голова судового засідання), *ombudsman* (уповноважений з прав людини); термінологічні сполучення, наприклад, *legal regulation of the securities market* (правове регулювання ринку цінних паперів).

В юридичній англійській мові поширені термінологічні словосполучення, що починаються з прикметника або дієприкметника. У цьому випадку доцільно з'ясувати смислову належність такого визначення: *declaratory judgment action* (деклараторний установчий позов), *court-annexed settlement devices* (дозволені судом кошти врегулювання суперечок) [1].

Якщо прикметник входить у склад словосполучення, воно перекладається прикметником-визначенням до іменника в постпозиції: *adult criminal prosecution* (кримінальне переслідування повнолітнього), *bar final examination* (заключний допит захистом), *Western Hemisphere Industrial Property Organization* (організація з питань промислової власності країн західної півкулі) [3, с. 33].

До складу атрибутивної групи можуть входити інші частини мови, наприклад дієслова, дієприкметники й числівники. Такі смислові групи перекладають дієприслівниковим зворотом або підрядним реченням: *defendant pending appeal* (підсудний, який чекає результатів розгляду апеляційної скарги на винесений у його справі вирок), *one man company* (компанія, що складається

з однієї особи), *take care clause* (пункт конституції США, що зобов'язує дбати про точне виконання законів) [3, с. 35].

Наведені приклади свідчать про те, що переклад багатокомпонентних юридичних термінів, які не мають регулярних еквівалентів, здебільшого є описовим.

Підсумовуючи зазначене вище, можна визначити, що процес перекладу обов'язково передбачає перетворення тексту, яке залежить від розуміння перекладача. При цьому юридичний переклад є більше актом міжкультурної комунікації, ніж актом міжмовної комунікації, оскільки в перекладацький контакт вступають різні правові системи і правові культури, відмінності між якими зумовлюють багато проблем при їх інтерпретації. У перспективі – поглиблене дослідження особливостей перекладу юридичних текстів іншими мовами.

Література

1. Калюжна В.В. Стиль англomовних документів. – К. : Наукова думка, 1982. – 242 с.
2. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури: навч. посіб. для студ. ВНЗ юрид. спец. та спец. "Переклад" / Л.М. Черноватий (ред.), В.І. Карабан (ред.). — Вид. 3-тє, випр. і доп. — Вінниця : Нова книга, 2006. – 655с.
3. Зінукова Наталія Вікторівна. Ділова документація англійською мовою: складання та переклад / Дніпропетровський ун-т економіки та права. – Д. : ДУЕП, 2006. – 68с.
4. Некрасова Т.П. Особенности перевода юридической терминологии с русского языка на английский язык : автореф. дис. ... к. филол. наук: 10.02.20 [Электронный ресурс] /: <http://www.dissercat.com/content/osobennostiperevoda-yuridicheskoi-terminologii-s-russkogo-yazyka-na-angliiskii-yazyk>
5. Ткачёва Л.Б. Основные закономерности английской терминологии / Людмила Борисовна Ткачёва. – Томск : Изд-во Том. ун-та, 1987. – 200 с.

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ

Чуйко Олексій

студента 4 курсу бакалавра, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., ст. викл. Матковська Г.О.

У вітчизняній лінгвістиці перекладу кінофільмів присвячені лише поодинокі дослідження [див., напр.: 2; 3]. З появою кінематографа та зростанням його популярності, виникла і необхідність його розповсюдження, а отже – й адаптації фільмів до сприйняття представниками різних країн та культур. Однак фрази у процесі перекладу з однієї мови на іншу, як правило, не збігаються, тому при перекладі іноді потрібно підібрати інші, змінюючи розмір фраз, що змінює сенс тексту, який буде представлений українському глядачеві. Щоб уникнути таких проблем, перекладач має вміти застосовувати граматичну перекладацьку трансформацію.

Говорячи про еквівалентність перекладу, слід зазначити, що вона буває синтаксичною, семантичною та прагматичною. Синтаксична еквівалентність означає структурну схожість вихідного й цільового тексту. у випадку відсутності синтаксичної схожості, то мова йде про трансформацію [6, с. 78]. Розрізняють два види граматичних трансформацій – постійні та випадкові:

- 1) постійні синтаксичні (граматичні) трансформації – це правила узгодження граматичних систем мов, пов'язаних перекладом;
- 2) випадкові трансформації є справою індивідуального вибору перекладача, і залежать, в основному, від стилістичних особливостей вихідного тексту [6, с. 79].

Постійні трансформації не являють собою вагому проблему для перекладу через свою закономірність і передбачуваність: застосовуючи їх потрібно лише знати відповідне правило та застосовувати його на практиці. Випадкові трансформації та випадкові еквіваленти вимагають індивідуальних, а іноді й унікальних рішень.

Системні розбіжності двох мов безумовно позначаються на оформленні речень в оригіналі та перекладі. Оскільки не існує двох ідентичних мов ні за значенням, які виражають ті чи інші символи, ні за правилами організації цих символів у реченнях, то не викликає сумніву той факт, що між мовами не може бути точних відповідників [4, с. 114].

Грамматичні трансформації полягають у перетворенні структури речення при перекладі згідно з нормами мови перекладу. Залежно від того як змінюється речення трансформації поділяють на повні та часткові. Як правило, при зміні головних членів речення, відбувається повна трансформація, при зміні лише другорядних – часткова. Також при зміні членів речення можуть змінюватися і частини мови [5, с. 84].

Стилістичні трансформації – це перетворення тексту оригіналу для передачі певного стилістичного значення в перекладі. Стилістичні трансформації допомагають відтворити особливу атмосферу, емоційне

забарвлення та жанрово-стилістичні особливості оригінального тексту, викликати у реципієнтів реакцію, аналогічну з носіями мови оригіналу. Серед стилістичних трансформацій виділяють: синонімічні заміни, описовий переклад, компенсацію [1].

Попри те, що вибір певних перекладацьких прийомів залежить від типу тексту, жанру та стилю так само, як і від виду перекладу (усний, письмовий, послідовний, синхронний) та його напрямку (на іноземну чи з іноземної мови), основний набір перекладацьких прийомів охоплює, як правило, (1) розчленування (partitioning) та інтеграцію (integration) речень, (2) транспозицію (transposition) частин речень, (3) перестановку (replacement), (4) додавання (addition) та вилучення (omission) слів і словосполучень [6, с. 90].

Із розвитком кінематографа об'єми перекладу значно зросли, однак кількість та якість перекладачів є недостатніми. Кожного року безліч кінофільмів дублюються, перекладаються та випускаються в прокат. Завдяки фільмам к людям формується враження про інші країни, але воно не завжди відповідає дійсності. Саме проблеми відтворення кінотекстів для іншомовної, іншокультурної аудиторії є одними з найактуальніших проблем теорії та практики перекладу.

Література

1. Гуляєва Г. С. Англомовні кінофільми: лінгвопрагматичний та перекладацький аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://krs.chmnu.edu.ua/bitstream/123456789/652/1/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%20%D0%93%D1%83%D0%BB%D1%96%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%93.%D0%A1.%20644%20%D0%9C%D0%B7.pdf>

2. Мельник А.П. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасних анімаційних фільмів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / А. П. Мельник. – К., 2013. – 20 с.

3. Мізін К.І. Специфіка перекладу англомовних художніх фільмів українською мовою : лексичні трансформації / К.І. Мізін // Мовознавчий вісник : зб. наук. праць. – Черкаси : Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2014. – Вип. 18. – С. 86–93.

4. Найда Ю.А. К науке переводит / Ю.А. Найда // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М. : Международные отношения, 1978 – 238 с.

5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика / Яков Иосифович Рецкер. – М.: «Международные отношения», 1974. – 216 с.

6. Miram G.E. Basic translation / G.E. Miram, V.V. Daineko, L.A. Taranukha, M.V. Grischenko, A.M. Gon. – K. : Elga, Nika-Center, 2002. – 247 p.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЯПОНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ

Шастун Дар'я

студентка 4 курсу, факультет прикладної лінгвістики,

НУ «Львівська Політехніка»

Науковий керівник: викл. Трущак В.І.

Від "сакури" до "татамі", від "караоке" до "ніндзя", всі ці слова відомі по всьому світу, але не всі знають, що вони походять з японської мови, яка десятиліттями поширює східні традиції до західної культури. Понад 130 мільйонів людей розмовляють японською мовою, що робить її дев'ятою найпоширенішою мовою у світі. За межами Японії є ще 5 мільйонів людей, які говорять японською.

На відміну від більшості західних мов, в японській мові існують граматично і лексично багаті категорії ввічливості, систематизовані у так званій «шанобливій мові». А от питання походження японської мови викликає значну суперечку серед лінгвістів.

Особливостями, які вирізняють японську мову від інших, є, насамперед, японська писемність. В ній використовуються чотири системи — китайські ієрогліфи, силабічні абетки хірагана і катакана, та латинка ромадзі [2, с.65]. З середини 18 століття японці перейняли величезну кількість запозичених слів 外来語 «гайрайго». До них відносяться テーブル (стіл), ビール(пиво), グラス (келик), アイス(лід), タクシー(таксі) та ホテル (готель).

А ось, що стосується перекладу з японської на українську мову, то перекладачі стикаються з однією важливою проблемою, яка полягає у важкому перекладі певних фраз, адже концепти та розуміння світу речей абсолютно відрізняються між цими двома великими культурами. Серед таких слів або фраз можна виділити наступні: слово いただきます «ітадакімасу», яке зазвичай вимовляється перед вживанням їжі, що буквально має значення «я це з'їм». Так говорять, аби висловити свою подяку життю, природі, а також тому, хто готував страву. Найближчою по перекладу буде слово «Смачного», але воно все одно не передає тої глибини культури, яка присутня в цьому слові.

お疲れ様 "оцукаресам" - одна з тих фраз, яка при буквальному перекладі буде просто нісенітницею, позаяк самі японці використовують її незліченну кількість щодня. Цю фразу можна почути скрізь: на роботі, по

телефону, між друзями та родиною, як привітання, після того, як щось було зроблено, і навіть як на прощання. Якщо ви почуєте це слово на свою адресу, то знайте, що вам глибоко вдячні за важку працю. Українською можемо сказати «Гарно попрацювали», але цей переклад не буде таким природнім, як оригінальне слово.

わびさび «**вабісабі**». Вабі - невибаглива простота, сабі - умиротворення самотності, а разом вони означають сконцентрованість на пошуку краси в недосконалості життя. Вабі-сабі описують як красу того, що недосконале, швидкоплинне або нескінченне. Вабі-сабі характеризує здатність сприймати прекрасне і предмети мистецтва [3, с.140]. Атмосферу вабі-сабі передає осінній сад або тьмяне місячне світло. Краса у простоті – даємо такий переклад, використовуючи опис слів.

頑張って «ганбатте». Одна з найпоширеніших фраз, яку можливо почути в японській мові. Її можна перекласти як «Роби все можливе!» або «Успіхів!» в залежності від контексту. Тобто, завзято прагнути свого, незважаючи на складність ситуації, це фраза заохочення, наснаги. Переклади, наведені вище так само не передають тієї тонкої конотації, що є в японській мові, позаяк значення можливо зрозуміти.

Отже, перекладознавство – цікава та водночас випробувальна діяльність, яка вимагає багато знань та наснаги. У наведеній вище інформації було продемонстровано, що незважаючи на складність японської мови та культурні особливості, перекласти можливо все, використовуючи правильні техніки та підходи [1, с.30-31]. Якщо в цільовій мові немає певного слова або поняття, то його можливо тлумачити за допомогою опису або підбором близьких за значенням слів або висловів.

Література

1. Bassnett Susan. Translation studies 3rd Edition. — Routledge, 2002. – 176 p.
2. *Japanese Communication: Language and Thought in Context*. By Senko K. Maynard. Honolulu: University of Hawaii Press, 1997. – 253 pp.
3. Frellesvig B. A History of the Japanese Language Cambridge University Press, 2010. – 460 p.
4. Алпатов В.М. Япония. Язык и общество М.: Муравей, 2003. – 208 с.

**ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ
ПОСТКОЛОНІАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ САЛМАНА РУШДІ)**

Шполянська Валерія

студентка 1 курсу магістратури, факультет іноземних мов,

ХНУ імені В.Н. Каразіна

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Лук'янова Т. Г.

Індійська постколоніальна література грає важливу роль у розвитку англійської літератури та мультикультурної літератури в цілому, поєднує у собі західний та східний світогляди, тому потребує специфічного підходу під час перекладу. Мовна специфіка англо-українського перекладу постколоніальної літератури розглядається на матеріалі творів Салмана Рушді *“The Satanic Verses”* та *“Haroun and the Sea of Stories”*, перекладених українською мовою Тарасом Бойко. Ці твори є показовими – співіснування в них британського формату роману з індійською літературною традицією створює особливий жанр постколоніального магічного реалізму, з яким працює автор.

Актуальність теми пояснюється постійним інтересом до індійської літератури серед україномовних людей, мовної взаємодії, а також етносу та культури у цілому.

Дослідник Е. Саїд виявив, що відмінність постколоніальної літератури від інших напрямків художньої літератури полягає у існуванні в текстах так званого «третього простору» – поняття, яке пояснює мультикультурну направленість постколоніальної літератури [1, с. 156]. З лексичної точки зору «третьій простір» складають, головним чином, культурно-специфічні лексичні одиниці, наприклад діалектизми та реалії.

Метою дослідження є розкрити особливості перекладу названих одиниць, які можуть становити труднощі для перекладачів, часто потребуючи додаткового пояснення у зносках. Перекладач вирішує, яка кількість таких пояснень буде доречною у художньому тексті та не завадить його сприйняттю. Приймаючи таке рішення, доцільно спиратися на теорію культурного переносу, яку у 80-х роках ХХ століття ввів М. Еспань, ставши одним із основоположників транснаціонального підходу. Дослідник характеризує культурний перенос як процес ресемантизації, або переосмислення, який супроводжує перехід об'єкта з одного культурного простору в інший. Якщо певний культурний досвід відсутній в приймаючій культурі, він переноситься без змін, і далі розвивається в новому середовищі іншої культури. При цьому культурний перенос в новий контекст може надати значення, відмінне від того, яке було в початковому контексті [2, с. 31]. Головним завданням при перекладі

художніх творів у світі культурного переносу є не тільки адекватність лексики відносно авторського стилю, але й збереження його індивідуальності та ідеї.

Розглядаючи питання перекладу культурно-специфічних лексичних одиниць у художніх текстах постколоніального періоду, ми виявили, що загалом найбільш вживаними є два способи перекладу: зберігання первинної форми слова за допомогою транскодування, чи адаптація лексичної одиниці неангломовного походження до реалій культури-приймача. У перекладі Тараса Бойко найбільш вживаним є транскодування. Проілюструємо це кількома прикладами: *achha* – ачга (розмовна бомбейська фраза, що означає: «Що ви хочете?»); *Begum* – бегум (пані, королева); *bhai* – бгаї (брат); *gulab jaman* – гуляб-джаман (індійські солодощі, кульки, обсмажені у фритюрі; *Vilayet* – Вілаєт («чужа країна», вживається як назва Англії). Переклад подібних слів та словосполучень індійського походження за допомогою транскодування дозволяє зберегти індійський колорит твору, який є невід'ємною частиною авторського стилю. Автором пояснень, що вказані у дужках, є перекладач; вони виносяться у зноски, щоб читач розумів значення невідомих слів.

Оптимальне рішення стосовно кожної з лексичних одиниць окремо залишається на розсуд перекладача, бажаним, однак, є використання прийому транскодування, тому що під час адаптації лексичних одиниць до реалій культури-приймача особливості авторського стилю часто втрачаються.

Тож можна зробити висновок, що, перекладаючи постколоніальну художню літературу, перекладач стикається з мовною специфікою, яка у випадку постколоніалізму є мультикультурною: не британською, не індійською, але третьою – з'єднанням декількох світоглядів, а з ними – мовних кліше, граматичних конструкцій та неясних для тієї чи іншої культури слів.

Перспективним напрямом цього дослідження є вивчення способів перекладу культурно-специфічної лексики, виведення оптимальних рішень щодо перекладу в залежності від сюжетного контексту, у якому знаходиться незрозуміла для представника культури-приймача лексична одиниця, а також від віку представника культури-приймача.

Література

1. Саїд Е. В. Орієнталізм: пер. с англ. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 368 с.
2. Эспанье М. История цивилизаций как культурный перевод. Москва : Новое литературное обозрение, 2018. – 816 с.

LEGAL TECHNOLOGY AND FEATURES OF ITS TRANSLATION FROM ENGLISH TO UKRAINIAN

Shcherbyna Lyubov

3rd year student, faculty of Political Science and International Relations

Lviv Polytechnic National University

Supervisor: lecturer at the Department of Foreign Languages Naniivskyy R.S.

English terminology has some significant impact on the development of the Ukrainian legal terminology, the formation of which within the framework of a single European legal system is determined by the integration processes in the world community and the Internationalization national law.

This leads to a particular interest in the problem of English borrowing and the translation of purely English terms into Ukrainian. Today Ukrainian legal terminology is being dynamically improved. It has been created throughout the history of the state legal development of the country and reflects the various ways of understanding, nominations, definitions, classifications of legal phenomena and categories, ways of evolution of legal knowledge and national linguistic traditions of term formation [4].

When translating legal terminology, the translator faces the problem of transferring the meaning of the original term in the language of translation as accurately as possible. The quality of such a translation depends on the knowledge of the peculiarities the political and legal system of the state from which the translation is made. In order to successfully decipher the terms, the translator must be well aware of the general principles of term formation, be familiar with a certain minimum of prefixes of Latin and Greek origin, as well as possess certain skills in the practical application of this knowledge.

Synonymy and homonymy are important for translation. It is worth remembering that synonyms are words that are different in sound but close in meaning [2]. In the language of law, there are many different linguistic designations of the same concept, for example: in official language deprivation of freedom – imprisonment. On the other hand, the presence of synonyms helps to diversity speech, but at the same time the correct selection of synonyms and homonyms is one of the most important aspect of translation After all, when preparing and applying legal acts, synonyms should be completely identical in content and do not have any other shades [1].

With homonyms there is something similar to synonyms. An example could be the word property provided by different branches of the law, in the sense of state, trade union, movable and immovable property, which is a subject to withdrawal from discrimination upon arrest.

A slight difference in the pronunciation of paronyms causes difficulties in their acquisitions, leads to errors, including the incorrect replacement of one word with another. The phenomenon of paronymia requires accurate knowledge of the values and their proper use [3].

Thus legal terminology as a linguistic system is constantly changing throughout the process of state – legal development of mankind and reflects various ways of understanding, nomination, definition, classification of legal phenomena and categories, ways of evolution of legal knowledge, national linguistic tradition of terms formation. In connection with the emergence of new branches of law, the discovery of new phenomena, there are considerable difficulties in defining general scientific, general technical and highly specialized terminology.

It has been observed that phenomena of polysemy, homonymy, synonymy and antonymy play an organizing and disorganizing role in separate subsystems of legal vocabulary.

References

1. Артикуца Н. Проблеми і перспективи вивчення правничої термінології/ Наталія Артикуца// Право України. – 1998. - №4. – С. 56-57.
2. Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів/ С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Годор; за ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001. – 222 с.
3. Панько Т. І. Українське термінознавство: [підруч. для студ. гуманіст. спец. вищ. навч. закл.]/ Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.
4. Шеремета Н. Історичні процеси творення правничої термінології в синхронному та діахронному аспектах/ Наталія Шеремета// Проблеми української термінології: [зб. наук. праць учасників XII Міжнародної наукової конференції «Проблеми української термінології СловоСвіт 2012», Львів, 27-29 вересня 2012 року]. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 122-127.

СЕКЦІЯ № 3.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

**ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ
ЯК МЕТОД ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ЯВИЩ**

Акулов Єгор

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Вивчення мовної свідомості індивідів здійснюється переважно експериментальними методами, при цьому дослідження може бути направлене як на вивчення самого феномена мовної свідомості, встановлення когнітивних зв'язків між його окремими складовими, так і на вивчення явищ мови за допомогою узагальнення свідчень мовної свідомості про досліджуваній об'єкт. В останньому випадку мовна свідомість стає інструментом дослідника. Експериментальні прийоми дослідження мовної семантики дозволяють виявити психологічно реальну структуру значення і мають достатню об'єктивність, так як статистично усередняють отримані масові дані, забезпечуючи їх достовірність, крім того, експериментальні методики часто дозволяють виявити інформацію про дослідницький об'єкті, яку неможливо одержати іншими методами.

У психолінгвістиці існують різні види експерименту: з урахуванням умов проведення експерименту розрізняють лабораторний і природний експерименти; з точки зору плану проведення експерименту: традиційний (зі зміною однієї незалежної змінної) і факторний (зі зміною декількох незалежних змінних); за способом отримання експериментальних даних виділяють прямий (завдання спираються на лінгвістичні знання) і непрямий (завдань не лінгвістичного характеру, відповіді на які опосередковано дозволяють вивчити досліджуваній об'єкт); по цілі проведення виділяють пілотажний (при вивченні щодо невідомої області дослідження при відсутності системи гіпотез), вирішальний (в разі, коли експеримент дозволяє вибрати одну з двох конкуруючих гіпотез), контрольний (з метою перевірки і підтвердження сформуваної наукової гіпотези) експерименти [8, с. 776].

У психолінгвістиці застосовуються такі методи дослідження [6, с. 156]:

1) **Асоціативний експеримент** є найбільш розробленою технікою психолінгвістичного аналізу семантики, процедура асоціативного експерименту

полягає в тому, що випробуванним пред'являється список слів і кажуть, що їм треба було б першими приходити в голову словами. Зазвичай кожному випробуваному дається 100 слів і 7-10 хвилин на відповіді. Існує кілька різновидів асоціативного експерименту: вільний (випробуванним не ставиться ніяких обмежень на реакції), спрямований (випробуванним пропонується дати асоціації певного граматичного або семантичного класу), ланцюговий (реакції на стимул декількома асоціаціями).

2) **Метод семантичного шкалювання** застосовується для побудови суб'єктивних семантичних просторів і кількісного / якісного індексування значення слова за допомогою двополюсних шкал.

3) **Методика закінчення пропозиції** - усне або письмове завершення пропозиції, коли один і той же пропозиція може мати різні продовження. Такі експерименти служать кращому розумінню механізмів синтаксичної організації мови і допустимих варіантів мовних конструкцій.

4) **Методи непрямого дослідження семантики** служать для того щоб випробувані висловлюються щодо істинності чи хибності деякого судження. Методика проведення даного експерименту така: випробуванним пред'являється пропозицію і засікається (хронометрується) час, що проходить між пред'явленням судження (припустимо на моніторі комп'ютера) і відповіддю випробуваного. Відповідь випробуваного (припустимо, натискання клавіші на клавіатурі) сігнілізує про завершення процесу розуміння. Для того, щоб випробуваній не імітував розуміння, періодично задаються смислові питання по пред'явленому матеріалу.

5) **Градульне шкалювання** як метод полягає в тому, що випробуванним пропонується розташувати ряд слів однієї семантичної групи «по порядку», використовують так само даний метод для складання «градульних словників», що представляють практичну цінність (зокрема для складання рекламних текстів).

6) **Методика визначення граматичної правильності** чи прийнятності пропозиції використовується в психолінгвістиці для того, щоб випробуваній або інформант висловився наскільки дана пропозиція граматично правильно чи вживано.

7) **Опитувальник** являє собою набір деяких пропозицій, надрукованих на папері або представлених на моніторі комп'ютера, і певні питання з цікавого об'єкту дослідження.

8) **Методика прямого тлумачення слова** являє собою опис змісту і обсягу значення слова, не просто лексичне значення слова, а внутрішня форма слова.

9) **Класифікація** - значить розбивка на групи, які випробовуваний визначає сам, кількість груп і кількість слів не обмежена.

Література

1. Шапарь В. Б., Россоха В. Е., Шапарь О. В. Новейший психологический словарь. 2-е изд. Ростов н/д.: Феникс, 2006. – 808 с.
2. Стернин И. А. Проблемы анализа структуры значения слова. Воронеж. 1979. – 156 с.
3. Серышева Ю. В., Агаб С. Е. Психолингвистический эксперимент как метод исследования языковых явлений // Молодой ученый. – 2015. – №11. – С. 1688-1690. — URL <https://moluch.ru/archive/91/19204>.

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Беди Віталій

Студент 1 курсу бакалавра, теплоенергетичний факультет,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. культур.н., доц. Динікова Л.Ш.

На сьогоднішній день освіта в Україні потребує інтенсивного переосмислення, в тому числі зміни підходів до навчання та виховання нового покоління. Інновації в педагогіці передбачають, що студент з його внутрішнім світом і особистими поглядами має бути в центрі уваги, а викладач зобов'язаний підібрати певні методи та форми навчання, які допоможуть всебічному розвитку особистості.

Час не стоїть на місці. Міняється суспільство – міняються і підходи у викладанні. Ознакою сучасної педагогіки є інноваційність. Це стосується й іноземної мови.

В сучасній Україні знайшли місце два напрямки викладання іноземної мови:

- консервативний (традиційний);
- інноваційний (відкритий новому, здатний до оновлення).

Інноваційні підходи висвітлювали такі вчені, як Р. Гуревич, Т. Коваль, В. Верлань, О. Пошетун, М. Гапонова, В. Рогозіна та інші.

Основними новаціями, які вплинули на викладання іноземної мови є:

- Підхід Dogme (комунікативний підхід) полягає в тому, щоб відмовитись частково від підручників на користь розмовної комунікації між студентами та викладачами;

- Студенти керують процесом навчання. Протягом останніх кількох десятиліть навчання поступово переходило від підходу з ведучої ролі викладача до ведучої ролі студента;

- Інтерактивна дошка (IWB). IWB тепер стала головним елементом багатьох навчальних закладів у всьому світі. Це дозволяє нам зберігати та друкувати нотатки, написані на дошці, керувати комп'ютером аудиторії з дошки, відтворювати завдання з аудіювання в звуковій системі, використовувати екран у вигляді слайду для презентацій, доступу до Інтернету тощо;

- Навчання soft навичкам. Оскільки іноземна мова закріплює свою позицію у світі, багато хто вивчає її, щоб забезпечити здатність спілкування у галузях бізнесу, торгівлі, освіти та туризму. Щоб наші студенти могли стати кращими комунікаторами в майбутньому, ми, можливо, повинні вийти за рамки граматики, словникового запасу та вимови та допомогти їм ефективно спілкуватися в міжнародних умовах.

Вищенаведені інновації розвинулись завдяки досягненню та впровадженню інформаційних технологій у навчання, що значно різноманітнить процес сприйняття і відбору інформації. Завдяки комп'ютеру, інтернету і мультимедійним засобам студентам надається унікальна можливість опанування великого об'єму інформації з її подальшим аналізом і сортуванням.

Оскільки суспільству, що розвивається, потрібні сучасно освічені, етичні, завзяті люди, які можуть самостійно приймати відповідальні рішення в ситуації вибору, прогнозуючи можливі наслідки, здібні до співпраці, то існує необхідність у виробленні в Україні цілісної програми для впровадження інновацій та забезпечення випереджального розвитку цієї галузі в цілому.

Література

1. Гаврилюк О. Нові технології навчання – ефективний шлях забезпечення високої кваліфікації спеціалістів // Рідна шк. – 1998. – № 6. – С. 68-71.
2. Державна національна програма “Освіта. Україна XXI сторіччя” [електронний ресурс] – режим доступу: www.osvita.org.ua/.
3. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. –2003. – № 2. – С. 20-24.

СИСТЕМА РОБОТИ З ВІДЕОМАТЕРІАЛАМИ НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Белка Ярослава

студентка 4 курсу, група ПРпн-61,

факультет ІФСК, СумДУ

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Медвідь О.М.

Викладання іноземних мов має на меті виховати у людини, що навчається чотири мовленнєві компетенції, а саме: мовлення, читання, аудіювання, та письмо. Для успішного виконання мети навчання потрібно брати до уваги особливості сприйняття людиною інформації. Візуали краще сприймають інформацію – через зір; аудіали – через слух; кінестетики – через відчуття, дотики; дигітали – через логіку. Не можна віднести людину до однієї групи, тобто, немає, наприклад, чистих аудіалів. І тому постає питання, як потрібно подати матеріал у групі студентів з різними типами сприйняття.

Для візуалів текст диктора, підкріплений картинкою на екрані, показаною ситуацією, взаємодією акторів, інтерактивними графіками, буде більш доступним для запам'ятовування. Кінестетики сприймають інформацію краще не тільки через тактильні відчуття, але й через емоції. Комедія, трагедія чи документальний фільм про життя спроможні викликати відчуття, сміх, сльози, подив, що наносять свій відбиток на самопочуття людини, її фізіологічний стан. Беручи до уваги ці фактори, саме використання відеоматеріалів на заняттях реалізує принципи наочності при викладанні мов для людей з різними типами сприймання [1, с.110].

Використання відеоматеріалів більше підходить для факультативних занять, аніж для шкільних уроків, адже шкільна програма заздалегідь визначена МОН України, строго обмежена часово та тематично. Для факультативних занять можна обрати також форму дистанційного навчання з використанням інформаційних технологій. Персональний комп'ютер з вільним доступом до інтернету надає безліч ресурсів для організації факультативної роботи та позакласної діяльності у вільний час. Одним з прикладів є Trello, веб-сайт на якому можна реалізувати розподіл задач за принципом Канбан. Канбан – наочний метод організації процесу розробки програмних продуктів, що можуть бути використані також у викладанні іноземних мов. Робоча дошка поділяється на три колонки: «To do», «Doing», «Completed». Trello дозволяє додавати та цікаво оформляти завдання та підтримує систему коментарів, тому виконане завдання у будь-який час може перевірити викладач.

Література

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ

Веселова Олена

*студентка 3 курсу, гуманітарно-педагогічний факультет,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Науковий керівник: к.філол.н., доц. Колодіна Л.С.*

Викладання іноземних мов відповідно до традиційних педагогічних прийомів, на жаль, на сьогодні не дає бажаного результату. Після вивчення мов у школах випускники мають дуже низький рівень володіння. Проблеми цього питання криються у багатьох факторах, одним з яких є відсутність інноваційних методів у викладанні. Наприклад, молодь зараз знає англійську завдяки джерелам медіа, оскільки вони інноваційні, знайти в них англійську легко, медіа мотивують та пробуджують зацікавленість.

Сугестопедичний метод розкриває резерв пам'яті, підвищує розумову активність, базується на активізації можливостей учня, які дозволяють збільшити обсяг пам'яті та сприяють запам'ятовуванню більшої кількості матеріалу. За Лозановим основними засобами є: авторитет (самовпевненість, ентузіазм, зовнішність тощо допомагають завоювати прихильність учнів, що необхідно для успішного навчання), інфантилізація (ігри, музика і комфорт дозволяють учням почуватися впевненими, сприяють оволодінню матеріалу), двоплановість (жести, міміка, інтонації і манери поведінки, щоб вплинути на співрозмовника, привернути до себе присутніх) [1, с. 23].

За **методикою Шехтера** учень обирає ім'я, близьке носію мови та «легенду», наприклад флорист з Нідерландів чи виробник шоколаду з Цюриху [2, с. 5]. Таким чином, фрази та конструкції запам'ятовуються швидше. Граматичні курси є мостами-зв'язками між етапами вивчення: після першого етапу учень не загубиться в країні, після другого – зможе орієнтуватися у граматиці власного монологу, після закінчення третього вже зможе бути рівноправним учасником будь-якої дискусії.

Лінгвосоціокультурний метод. При використанні цього методу учні розглядають соціум і культуру носіїв мови, оскільки мова без культури є

мертвою. Наприклад, фраза «Які питання Вас цікавлять?» зазвичай перекладається так: «*What problems are you interested in?*». Британці слово «*problems*» забарвлюють стійким негативним відтіноком, що має тенденцію залишатися неврахованим. Отже, метод не вчить власне мови, а вчить розуміти його носіїв.

Метод «тихого» навчання (The silent way) спирається на гуманістичне спрямування психології. Мовлення учнів займатиме більше часу, а вчитель говоритиме менше. Метод сприяє розумовій діяльності та концентрації учня.

Метод опори на фізичні дії (Total physical response) заснований біхевіоризмі і психології про координацію мови та фізичних дій. Під час навчання мови необхідно імітувати процес оволодіння дітьми рідної мови, що засвоюється паралельно з виконанням відповідних дій.

Лексико-перекладний метод, за яким словниковий запас створюється через вивчення творів в оригіналі. Граматика відсунута на другий план і вивчається коментарем до тексту. Метод розвиває навички читання і переклад.

Аудіолінгвальний метод передбачає прослуховування записів і вимову структур і мовних зразків, що веде до їх автоматизації. В основі знання мови лежить оволодіння мовними навичками; мова реалізується в усній формі; навички повинні автоматизуватися так, щоб здійснювалися підсвідомо.

Таким чином, поєднання інноваційних методів навчання обов'язково принесе очікуваний результат.

Література

1. Кашина Е.Г. Традиции и инновации в методике преподавания иностранного языка / Е. Г. Кашина. – Самара.: Универсгрупп, 2016. – 75 с.
2. Котовська А. Основні тенденції сучасної методики викладання іноземних мов / А. Котовська // English. – 2019. – №17. – С. 4-7.

SOFT SKILLS DEVELOPMENT IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING

Holovash Anastasiia

student of the second course,

Faculty of Informatics and Computer Technology,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Scientific adviser: teacher O.O. Serheiva

English is the language of business, commerce, education and tourism. It is used for negotiations, management of virtual commands, communication in foreign

cities and exchange of knowledge and experience. About eighty percent of non-native English speakers communicate with each other using English as a language of international communication. Therefore, it is important to pay more attention to the ability to formulate and express thoughts during the studying language. Such practice can teach to interact effectively with both native speakers and non-native speakers.

Students may need to move beyond grammar, vocabulary and pronunciation to improve their communication skills. These measures can help to communicate effectively in international settings [1].

Soft skills are difficult to measure, so their evaluation is subjective (honesty, initiative, hard work, learning ability, creativity, etc.)

Soft skills is a sociological term that refers to the emotional intelligence of a person, a kind of list of personal characteristics that are in one way or another related to effective interaction with other people [3, p. 167].

Besides, the importance of soft skills is increasing today. More and more employers are paying attention to them. Therefore, they are sometimes referred to as 21st Century skills [4].

Graduates of universities and school-leavers can get stuck with such a problem. Having good academic qualifications, professional skills, so-called “hard skills” (for example, writing skills, ability to use certain software, accounting knowledge, etc.) is no longer enough to find a specialty job. Today, the future employee needs to demonstrate a range of soft skills to succeed in the workplace.

Also, many classroom activities, in which students work in pairs or in groups, provide opportunities for effective collaboration with others.

Classes may also include discussion activities or essay writing. This encourages to express own opinion in different topics, backed by evidence. This type of activity allows students to develop critical thinking skills, confidence in expressing thoughts [2].

So, students can practice the ability to understand the interlocutor and present their ideas to other people during learning English.

References

1. Chong, C. S. (2016, May 25). How to prepare students for international communication. Retrieved March 2, 2020, from <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-prepare-students-international-communication>
2. Council, B. (2019). The Importance of Soft Skills. Retrieved from <https://www.britishcouncil.my/english/courses-adults/learning-tips/importance-of-soft-skills>
3. Koval, K. O. (2015). Development of "soft skills" for students is one of

important factors of employment . 2 (25), 162-167.

4. Losey, T. (2020). Why learning soft skills and English go hand-in-hand. Retrieved from <https://www.ef.com/wwen/blog/corporate/soft-skills-english/>

ПОНЯТТЯ «ГЕНДЕР» У СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ

Грабійчук Мар'яна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Лазебна О. А.

З'явившись у вітчизняних соціальних і гуманітарних студіях на початку 1990-х, термін “гендер” та пов’язана з ним проблематика набули вибухоподібного поширення і розвитку, оскільки апелювали до, можливо, найгрунтовнішого з поділів людства – поділу на статі, порушуючи питання “Що таке бути жінкою чи чоловіком у сучасному світі?” та даючи на нього різноманітні, але часто рівно теоретично привабливі відповіді [3, с. 5].

Поняття, як і люди, мають свій вік і місце народження. Термін “гендер” виник у Великій Британії. У перекладі з англійської мови гендер буквально означає граматичний рід – чоловічий, жіночий, середній. Надалі це поняття почало означати соціо-статеві характеристики статі, на відміну від власне біологічних (генетико-морфологічних, анатомічних, фізіологічних), – із властивими їй характеристиками способу життя, поведінки, намірів і прагнень [3, с. 12].

Поняття «гендер» увійшло до сучасної лінгвістичної науки у другій половині минулого століття. На сьогодні в науковій літературі використовується два терміни, які позначають стать людини – «біологічна стать» та «соціальна стать». Біологічна стать обґрунтовується як сукупність генеративних ознак, що контрастують представників одного виду, асоціальна, або гендер, – як комплекс характеристик, а саме соматичних, репродуктивних, соціокультурних і поведінкових, що забезпечують індивіду особистий, соціальний і правовий статус чоловіка та жінки. Гендер – доволі складне та багатошарове поняття, оскільки розкриває багатоаспектний зміст явища. У науковій літературі воно вживається в кількох значеннях:

- гендер як соціально-рольова й культурна інтерпретація рис особистості та моделей поведінки чоловіка і жінки, на відміну від біологічної;
- гендер як набуття соціальності індивідами, що народилися в біологічних категоріях жіночої або чоловічої статей;

- гендер як політика рівних прав і можливостей чоловіків та жінок, а також діяльність зі створення механізмів щодо її реалізації.

Таким чином, актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю детальнішого та ґрунтовнішого дослідження мовленнєвих особливостей гендеру в умовах сучасних глобалізаційних та інноваційних процесів.

За останні роки гендерні підходи укоренились, знайшли свій відбиток та розвинулись майже у всіх гуманітарних і соціальних галузях вітчизняних наук: від соціології, психології, педагогіки, історії, філософії, релігієзнавства, літературознавства та мистецтвознавства до політичних наук, права, наук про державне управління, економіки й статистики [1, с. 186-187].

Особливої уваги потребує визначення гендера як важливої когнітивної категорії, використовуваної при сприйнятті людини людиною: в лінгвістиці поняття «гендер» співвідноситься з конструйованими у мові та закріпленими у свідомості його носіїв [образами](#), якостями і нормами поведінки, а також з сукупністю атрибутів, які приписуються чоловікам і жінкам у тому чи іншому соціокультурному просторі .

Отже, розглянувши історію становлення поняття "гендер" та диференціацію його ключових аспектів у тлумаченнях різних дослідників, звертаємо увагу на особливості гендерної проблематики. Поняття гендеру постійно змінюється і трансформується. Адже авторитетність культури має значний вплив на моделювання зразків поведінки чоловіків та жінок, які вони мають наслідувати. Гендерна диференціація радше зумовлена соціальними та культурними факторами, аніж психофізіологічними особливостями, адже процес гендерної ідентичності відбувається відповідно до прийнятих суспільних норм.

Насамкінець варто зазначити, що доцільним було б знайти такі форми соціокультурних відносин, які були б оптимальними для того, щоб обидві статі знайшли самостійність, не обмежуючи й не пригнічуючи одна одну, щоб зберегти сім'ю, ліквідувавши при цьому "вторинне" становище жінки.

Література

3. Крючкова Т. Б. Некоторые экспериментальные исследования особенностей использования русского языка мужчиной и женщиной / Т. Б. Крючкова // Проблемы психолингвистики. – М., 1975. – С. 186-200.
4. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: "К.І.С.", 2004.

INNOVATIVE APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGES TEACHING

Hryhoriak Daryna

A third-year student, Faculty of International Relations,

Lviv Polytechnic National University

Scientific advisor: I. V. Zinchuk

In linguistics language can be taken as a code. Previously one understood a code as a language only. But we admit that a foreign language is not just a common code but also a social background of a country.

The 21st century differs greatly from the 20th. The 20th century, which was a century of changes and history-changing conflicts is now interchanged with a completely different international situation. According to the Peterson Institute of International Economics globalization is the word used to describe the growing interdependence of the world's economies, cultures, and populations brought about by cross-border trade of goods and services, technology, flows of investment, people and information. As mentioned above globalization consists of different parts, such as culture, economy, technologies. International politics, international law and trade play one of the most important roles. As a historical and cultural process, globalization requires the language, which will play the role of "lingua franca" of the global world. That term defines a language that is well-known by citizens of the global society. Different languages throughout the history played the role of "lingua franca". Because of the colonial policies of Spain, Portugal, France, and England, their languages were widespread during the certain periods in certain regions of their competition, so, indeed, they played a significant role in the global language.

Thus, due to all globalization processes, the knowledge at least of one foreign language is necessary. Teaching a foreign language requires qualified methods to learn the language better and faster. Nowadays new methods are being established to make this process easier. This short article will draw a parallel between them and define what each of them means and why innovative methods are as important as traditional ones. To the traditional ways one can relate the intensive course, the direct method and the activity approach.

The intensive course of learning is a course that includes short speaking and writing sections for people who are in need to have instant skills in specific areas.

The direct method excludes the native language of a student, so he/she can faster get used to the new language and this method is more concentrated on speaking. Known as a Berlitz method, founded by Maximillian Berlitz, it used to be one of the first alternative methods. But as linguistic goes further and time goes by, the direct method is currently one of the most classic and traditional ways of learning a foreign language.

An active or business approach to learning a foreign language involves learning a language in collaboration with communication in a specific field. It differs from the Berlitz method, because learning a professional language takes more time, practice and human resources than learning a widely spoken language.

Innovative and modern methods, which establish the whole modern learning system are the opposite to these classical methods.

The communicative approach implements the basic requirements for the modern educational process: the communicative behavior of the teacher at the lesson; tasks which recreate situations of communication from real life and involve the implementation of training actions in such situations; parallel assimilation of the grammatical form and its function in speech; the individual characteristics of students. The purpose of training within the framework of this approach is the formation and development of communicative competence, i.e. readiness and ability of students to verbal communication. The newest interpretation of this approach in the domestic methodology is training in cooperation. The essence of this training is to create the conditions for active joint activities of students in different educational situations.

The communicative-cognitive approach implies that the process of communication (communication) is always conscious, but the cognitive (conscious) aspect is always subordinate to the communicative. When offering topics of communication, the teacher takes into account both age and individual characteristics of students. If in primary school they are mainly topics related to their immediate surroundings: "Me and my family", "My friends", "School", etc., in the secondary school more attention is paid to topics on interpersonal relations: "Children and parents", "Friendship in my life", "First love", etc. In high school the emphasis is put on topics related to the choice of profession, future adulthood or global problems of our time. Characteristics of students are taking into account not only while choosing communication topics but also while developing certain types of speech activity (reading, writing, dialog and monolog), as well as communication skills and abilities (lexical, grammatical and phonetic). It should be emphasized that all types of speech activity develop in interconnection with each other and serve as a support for each other. Accordingly, the following approaches to the study of material are used: from simple to complex, from concrete to abstract.

The sociocultural approach involves the formation of knowledge of the national cultural characteristics and realities of the country of the studied language, etiquette, forms of speech and the ability to use them in various areas of verbal communication. Special attention is paid to the regional geography in the broad sense of this concept, as well as features of language, culture, history, traditions, rules of conduct adopted in the country of the language being studied. The sources of

information for the children are both textbooks and authentic materials: magazines, videos, audiotapes, CDs with texts for listening, songs, poems. The Internet is an additional source of information.

Thus, practices of learning foreign languages are evolutionizing simultaneously with engineering or nuclear physics. In modern world, taking into consideration the processes of globalization, traditional learning technics together with innovative methods make a powerful and efficient basis for teaching and learning foreign languages.

References

1. Kolb M. What is Globalization? [Электронний ресурс] / Melina Kolb // Peterson Institute for International Economics. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.piie.com/microsites/globalization/what-is-globalization>.
2. Berlitz M. Berlitz Method / Maximillian Berlitz., 1920.
3. Alimova X. INNOVATIVE APPROACHES IN THE TECHNIQUE OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES [Электронний ресурс] / Xurshida Alimova // Образовательный процесс. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovative-approaches-in-the-technique-of-teaching-foreign-languages/viewer>.
4. Муратходжаева З. Б. Innovative technologies of teaching foreign languages [Электронний ресурс] / Зійда Бахтіярівна Муратходжаева // Молодой учёный. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://moluch.ru/archive/191/48195/>

THE MOST EFFECTIVE METHODS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Holovnia Oksana

4th year student, faculty of Political Science and International Relations,

Lviv Polytechnic National University

Supervisor: Lecturer of Foreign Language Department, Martsikhiv K. R.

In today's world, teaching methods of foreign languages are constantly changing. Most likely, it was facilitated by the technology industry development. There are 10 innovations that have changed the English teaching: digital platforms, online banking, continuous professional development Online, mobile learning, online communication, authentic resources, interactive whiteboard (IWB), Dogme approach, student management learning process, soft learning skills.

In my opinion, the most effective innovations can be distinguished by the following: online communication, Dogme approach (communicative approach) and soft skills training.

Online communication. Every day, there are more and more ways to learn English online and a growing number of online sites for communicating in English with native speakers around the world. Only conversational practice will help you to use a foreign language fluently [1].

There are many online resources available for those who want to learn or improve English and prefer self-education. Here are some of them:

1. InterPals (interpals.net) is one of the oldest sites for those who want to learn foreign languages not using boring textbooks, but the most interesting way is the process of communicating with friends from all over the world.

2. Forvo (forvo.com) is a service that allows you to record the correct pronunciation of a foreign word, users voluntarily add the pronunciation of words in their native language.

3. Italki (italki.com) is a network of native speakers who bring together more than 2 million users from all over the world, enabling them to learn any language anywhere, anytime individually .

4. Lingostan (lingostan.com) is a great resource for online communication with native speakers from anywhere in the world via Skype. The lessons are taught by both professional teachers and tutors, who will help to improve the level of conversation, the acquired knowledge and language skills [3].

Dogme approach (communicative approach). In language teaching, this approach is to abandon the textbooks in favor of conversational communication between students and teachers. For many teachers, this approach is a new way of looking at the content of the lesson and provides more time for student creative language work [2].

Learning soft skills. It is well known that many Ukrainian students are learning English in order to be able to communicate in business, commerce, education and tourism. This means that our students go beyond grammar, vocabulary and pronunciation to become better communicators and also it will help them to communicate effectively in international settings [2].

In my opinion, Dogma's approach is the most effective because it involves interactivity (both between teachers and students and students themselves), admiration (students are most occupied by the content they have created themselves), dialogic processes (learning is social and dialogical, where knowledge is shared), accessibility (the role of the teacher is to optimize the available learning languages by focusing on the new language) and empowerment (students and faculty empower, releasing the published material).

I believe that only through communication students will improve their level of foreign languages and promote their speech on any topics.

References

1. Чонг К. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови [Електронний ресурс] / Кім Чонг. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-0-5921-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-2>
2. Чонг К. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови [Електронний ресурс] / Кім Чонг. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-0-5921-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-3>
3. 9 онлайн-ресурсів для спілкування англійською [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://moz.gov.ua/article/translations/9-onlajn-resursiv-dlja-spilkuvannja-anglijskoju>

INNOVATIVE TWO-SIDED APPROACH OF TEACHING LANGUAGES

Hupalo Mykyta

student of the 3rd course Bachelor, Faculty of Biomedical Engineering,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Academic supervisor: lecturer Volkova S.H.

The well-known teaching model when a teacher stands in front of the class and students answer the posed questions and perform various tests is long outdated (excesses of the past). Technologies offer us something new and give us a possibility to convey educational material in a more interesting form so that it would be convenient while taking into account the fact that each person perceives information at different speeds [1].

There is a proposal for a new learning model, which involves a separation into two types: working at a computer from home and working in class.

The first one involves the student watching the video lessons that were recorded by the teacher. At the same time, in the process of viewing short questions in the form of tests should appear on the screen. For example, a video lesson is focused on grammar, the next rule was told and after a minute you can display several tests in which there would be a question related to the previous rule. If the student listened carefully and understood the material, then he will answer without problems. In the opposite case, he will have to rewind, listen again and return to the

test, without passing which the next part of the video is not available. Thus, the student will look carefully and he will not have to pass tests on a bunch of questions, as is usually the case. Moreover, the teacher and other students may be able to see the progress of the video lectures by other students [2].

The second one is necessary for students to train their skills of communication, collaboration, and teamwork that cannot be gained through the video lectures. Therefore, students should visit classes in the classroom, where the teacher would break them into small or larger groups and they will communicate with each other while having the opportunity to ask the teacher for help.

It can be summarized that this training model aims for all of the aspects of teaching languages: reading, speaking, grammar and writing. At the same time, it is convenient enough, since the student can study at any time that are suitable for him, has the opportunity to return to an incomprehensible moment in the video lecture, or to view it again after a few months. There is also a certain motivation to get ahead of your classmate in speed, the number of lectures attended, tests made, since statistics are available to everyone. In addition, the teacher only needs to record a video lecture once and give it to students year after year.

References

1. Mikaela Ortolan, RMIT 'The Source', 23 March 2018. The future of learning and teaching. Retrieved from <https://insights.alloys.com.au/the-future-of-learning-and-teaching>.
2. Shafaei, A. (2012). Computer Assisted Learning: A Helpful Approach in Learning English. *Frontiers of Language and Teaching*, Vol. 3, 108-115.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Демченко Анастасія

Студентка 3 курсу, факультет міжнародних відносин,

Національний університет «Львівська політехніка»

Науковий керівник: Зінчук І.В.

Вивчення іноземних мов раніше могло бути нудним і важким заняттям, але знання мови завжди вказувало на престиж людини. Тепер за допомогою нових технологій ми можемо зробити цікавішим цей процес і отримати результат набагато швидше. Якщо говорити про методи викладання іноземної мови саме на парі, варто звернути увагу на нові методи викладання.

Основною рисою ефективного викладання іноземної мови є її інтерактивність. Вона означає здатність взаємодіяти з людиною, спілкуватися з нею. Тобто навчальний процес постійно проходить в умовах активності спілкування. Кожен висловлює свою думку і навчається водночас. За допомогою інтерактивності студент відчуває легкість, рівність, йому комфортно. Звісно велика відповідальність лежить на викладачеві, яку атмосферу він створить і які правила запровадить.

Варто зазначити переваги інтерактивності : залучення всіх студентів групи (тут не має місця страху і сором'язливості); розвиваються навички роботи у команді; студенти навчаються доброзичливому ставленню і толерантності до опонента; кожен студент має право висловити свою думку і правильно аргументувати її (тим самим розвинути у собі певну впевненість); за короткий час вивчається багато матеріалу.

За допомогою інтерактивних методів навчання підвищується ККД процесу засвоєння інформації. Через лекцію студент засвоює 5 % матеріалу, читання – 10 %, відео- та аудіоматеріали – 20 %, але через демонстрацію – 30 %, дискусію – 50%, практику – 75 %, навчаючи інших – 90%.

Але, звісно, на протигагу преваг такого виду навчання потрібно нагадати і про недоліки. Серед них можна зазначити: для вивчення будь-якого матеріалу витрачається багато часу; є студенти, які соромляться висловлювати свою думку або взагалі її не мають; на певні питання не завжди буде відповідь; не всі будуть слухати виступаючого; не всі студенти будуть толерантними і не зможуть прийняти чужу думку; переважно у групах будуть лідери які будуть робити всю роботу студенти, які із задоволенням відмовляться від відповідальності і студенти, які боятимуться щось сказати.

Незважаючи на мінуси інтерактивних методів варто зауважити, що вони є дійсно ефективними, але при правильному застосуванні. Спочатку варто відібрати групи методів, які підходять інтересам студентів, їхньому рівню володіння мовою. Потім почати поступово вводити їх у роботу в групі. Варто зосередити увагу на проблемах, які можуть виникнути у ході застосовування. Важливим є правильно обирати певний вид інтерактивних технологій на конкретній парі, який буде відповідати проблематиці матеріалу, що вивчається, метод який спонукатиме до активності і творчого мислення, і пошуку нових знань. Важливим є правильне формування груп, щоб кожен зумів висловити свою думку. Звісно студентам більш комфортно буде працювати у групах зі своїми друзями, але іноді варто і формувати групи не за інтересами, а заради зміцнення зав'язків у групі загалом. На викладачеві є велика відповідальність за спостереженням ходу інтерактивної взаємодії і її регулюванням.

Викладачі мають свій набір улюблених інтерактивних ігор. Переважно можна використовувати декілька видів ігор. Інтерактивні ігри можна поділити на секції, які націлені на певний результат. Найулюбленішими іграми є: Мотивація, Незакінчені речення, Мікрофон, Мозковий штурм, Асоціативний куш.

Інтерактивне навчання забезпечує підвищення рівня навчальних досягнень студента з предмета та комунікаційних вмінь через модель процесу комунікації іноземною мовою. Завдяки такому методу навчання, учні досягають ефективного вивчення іноземної мови через різноманітні види діяльності. Саме через різноманітність методів у студента підвищується інтерес до навчання, студент значно ефективніше засвоює матеріал та легше запам'ятовує інформацію.

Література

1. Інтерактивні методи навчання на уроках англійської мови. – Режим доступу: <https://www.bestreferat.ru/referat-193155.html>
2. Змроць Г. М. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови. – Режим доступу: http://newblogeducation.blogspot.com/2015/11/blog-post_4.html?m=1
3. Освітні технології: Навчально – методичний посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко та ін. За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – с. 256.

INNOVATIONS WHICH CHANGED THE ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Dvornitska Olga

A third-year student, Faculty of International Relations,

Lviv Polytechnic National University

Scientific advisor: I. V. Zinchuk

English language teaching has definitely changed over the past decade. Basically, the traditional teaching methods have been replaced with modern ones, showing some positive changes in the language learning process.

The most effective innovations are as follows: BYOD (bring your own device), digital platforms (blogging), online corpora, podcasts, and online games [1].

BYOD stands for Bring Your Own Device, is bringing the classroom to the student and not limiting one in learning (“Any time, any place” method). It means, that students access information on the Internet during their classes. They can

effortlessly load their choice of apps and other stuff such as ebooks, some videos or audio files, transforming their phones into a portable studying environment [3].

Digital platforms, blogging. LMS like Facebook, Google Classroom, Skillshare, Docebo and others help both trainer and trainee create a space for messaging, sharing and giving the information needed. As for blogging, it mainly focuses on the writing and reading area. You can think of it as a journal where teachers and students actively participate on building its content[2].

Online corpora is a collection of texts that mirrors natural language (published books, letters, newspapers etc). There are different types of online corpora: reference corpus that can be used as the basis of comparison between texts genre; specialized corpora used to examine different language varieties; annotated corpora with extra information added, usually linguistic information [2].

Podcasts are audio or video files students can listen to or create. Comparing to traditional listening, not only podcasts contain conversations between the native speakers, but is based on idiomatic expressions, comprehension activities, interviews and vocabulary [3].

The last but not the least is online games. Serving as a source of entertaining, it can definitely be used for learning. Classroom, memory, spelling, or word search puzzles games help retain and retrieve new words for a longer period of time [1].

To sum up, these kinds of innovations create a different way of looking at the whole studying process. It does improve education compelling students to use more gumptious way of thinking, exploring, and using more tools to uncover something new.

References

1. British Council. IINNOVATIONS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING. - Access mode: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/ten-innovations-have-changed-english-language-teaching>
2. ICTE Journal (2019). SIX TECHNOLOGICAL INNOVATIONS THAT CHANGED ENGLISH LANGUAGE TEACHING. - Access mode: <https://periodicals.osu.eu/ictjournal/dokumenty/2019-01/ictjournal-2019-1-article-3x.pdf>
3. Stanley, G. (2006). Observation and comments on the use of emerging technologies and e-learning tools for English language teaching. - Access mode: <http://blogefl.blogspot.com/>

«SUGGESTOPEDIA», ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Дяченко Оксана

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Розвиток сучасної науки й техніки призводить до того, що в галузі освіти з'являються інноваційні методи, підходи та технології в процесі вивчення іноземних мов, які значно змінюють вигляд традиційної системи викладання. У зв'язку з цим щорічно видаються нові підручники, додаткові матеріали та розробляються нові методики викладання. Використання новітніх розробок в освітніх установах може не лише поліпшити процес навчання, а й розширити можливості людей, оптимізувати управління та активізацію зусиль по досягненню мети розвитку людського потенціалу.

Suggestopedia – це інноваційна технологія навчання, в основу якої покладено сучасні уявлення про роботу людського мозку, що дають можливість зрозуміти те, як потрібно оптимально та ефективно будувати процес навчання [1]. Основоположником цього методу є Лозенов, який зауважив, що студенти мають труднощі в опануванні англійською мовою як другою мовою через страх учнів помилитися.[3] Він вважає, що в мозку студентів є психічний блок (афективний фільтр). Таким чином, це блокує труднощі для засвоєння учнями мови, викликані їхнім страхом.

До основних положень даної технології відносять [2]:

- 1) усунення психологічних бар'єрів, що призводить до створення сприятливих умов для опанування усним мовленням;
- 2) поєднання особистих інтересів студентів з процесом навчання;
- 3) встановлення успішних мовленнєвих взаємодій завдяки довірливим стосункам викладачів зі студентами;
- 4) досягнення оптимального результату за допомогою навчання у двох планах – свідомому та підсвідомому, в яких діють обидві півкулі головного мозку;
- 5) використання мовленнєвого матеріалу, тобто гра з використанням мови та рухів, або драматизації різних творів мистецтва, аби студент звернув увагу на сам процес спілкування;
- 6) подання навчального матеріалу на основі дискусій, з паралельним перекладом на рідну мову студентів, та коментарем граматичного та лексичного характеру;
- 7) використання невербальних засобів комунікації при активізації

матеріалу проходить за допомогою драматизації, ігор, вправ на запитання-відповіді, тощо;

8) написання творів та дискутування студентів здійснюється не лише за допомогою словника та мовленнєвої комунікації.

9) використання резервів мимовільної пам'яті. На протязі 30 днів студент засвоює близько 2000 слів на розмовному рівні.[3]

Є три базові форми навіювання: гіпнотичне навіювання, друга форма – у стані релаксації м'язів і психічної розслабленості; і третя – навіювання у процесі активної діяльності людини.

Отже, цей метод навчання, який базується на сучасному розумінні того, як працює людський мозок. Метод, який зменшує обмеження, через які студенти повинні повірити, що вони зможуть бути успішними у навчанні. За допомогою цього методу, студенти повинні навчитися розуміти та використовувати мову для спілкування, що і є кінцевою метою Suggestopedia.

Література

1. Dipak P. B. Modern Approaches and Methods in Teaching English Language[Електронний ресурс] / Baviskar P. Dipak, Kamalja M. Deelip, Khatik S. Faruk, Hitesh T. Gadilohar. – Режим доступу: <https://www.researchgate.net/publication/305709368>
2. Король П. Сучасні інформаційні засоби навчання / П. Король, Р. Гуревич; Навчальний посібник // – К.: Освіта України, 2007. – 536 с.
3. Козаченко І. В. Технологія навіювання (suggestopedia) у системі викладання англійської мови [Електронний ресурс] / І. В. Козаченко // № 5 (45) – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5/39.pdf>.
4. Shikare S. G. Developing best teacher for english (suggestopedia-a method of teaching of english) [Електронний ресурс] / Suvarna G. Shikare // VOL- 4/33 – Режим доступу до ресурсу: <https://s.docworkspace.com/d/AOIBWgym8Nkqw8H3vZGdFA>.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Калішенко Олеся

студентка 3 курсу, гр. ЛА-71, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

З розвитком технологій, розвиваються і інші галузі науки та культури. Перед українськими освітянами наразі стоїть задача підвищити рівень сучасного навчання до рівня європейського, а разом із цим і рівень освіченості у людей. Це перш за все обумовлено бажанням української нації увійти у загальноєвропейський начальний простір.

Як відомо, з досконалим володінням іноземними мовами перед людиною відкриваються нові перспективні можливості, а також багато цікавого із життя різних культур різних епох. Саме тому так важливо приділяти багато уваги та застосовувати найрізноманітніші методи навчання, адже інтеграція української культури, політики, економіки, технології у світовий простір вимагає бездоганного знання іноземних мов. Саме тому так важливо удосконалювати систему освіти та впроваджувати нові методики для більш ефективного викладання, адже мова – це засіб спілкування та передачі інформації, яку отримує Україна після інтеграції до світової спільноти.

Через те, що проблема впровадження новітніх технологій у процес навчання є дуже актуальною, їй присвячено безліч праць як іноземних, так і українських вчених-методистів. Так, серед найвідоміших слід виокремити Ф. Альтбаха, М. Ван дер Венде, Дж. Дейвіса, С. Каннігхема та Дж. Найта (іноземні вчені) та М. Бойченка, С. Вербицьку, К. Корсака, О. Локшина, Л. Пуховську та А. Сбруєву (українські вчені).

Термін «інноваційна педагогічна технологія» витлумачили чимало науковців. Та частіше за все зустрічалися такі ключові моменти, як цілеспрямованість, цілісність, новизна і системні зміни. «Енциклопедія освітніх технологій» надає таке визначення терміну «інновація»: (від лат. *innovation* – оновлення, новизна, зміна) нововведення, тобто цілеспрямовані зміни, які вносять у середовище впровадження нових стабільних елементів (нововведень), що викликають перехід системи з одного стану до іншого [3, с. 456].

Цікаві думки щодо сучасних методик викладання іноземних мов має вітчизняний науковець С. Ніколаєва. Вона досліджує методи викладання для студентів, вважаючи, що вивчення іноземних мов – це важкий і багатоетапний процес, який вимагає не лише фінансових та часових витрат, а й залучення великої кількості [1, с. 7-9].

Переходячи безпосередньо до прикладів інноваційних методик викладання, треба зазначити, що однією із ключових інновацій є залучення комп'ютерних технологій до процесу навчання. Це пов'язано з тим, що програми мають кращий контроль над виконанням завдань та більш досконалу та прозору систему оцінювання роботи студента.

Так, наприклад, комп'ютерне навчання (*CAPT*), а саме автоматичне розпізнання мови (*ASR*) прискорить поліпшення вимови студента та допоможе

уникнути хвилювання, яке може виникнути при необхідності вимовляти слова у присутності викладача або інших людей. Студент має можливість тренувати вимову і дистанційно, у відсутності викладача, адже система має ефективну систему оцінювання.

Не менш ефективним методом подання інформації, є використання мультимедійних засобів. Усі складнощі певної мови можна показати наочно у вигляді різноманітних рисунків, схем, таблиць, відео, аудіозаписів або смішних малюнків. Запровадження цієї методики переносить студентів в умови інтерактивного спілкування, що робить вивчення іноземної мови більш цікавим, ефективним та запам'ятовуючим [2, с. 95].

Проблема впровадження інноваційних методик у навчання іноземних мов є досить цікавою. Використання новітніх технологій та мультимедійних засобів у системі вивчення значно спрощує процес вивчення, закріплення та перевірки знань. Проте слід зазначити, що ніщо не в силах допомогти студенту вивчити іноземну мову, якщо сам студент не має жодного бажання докласти певних зусиль. Тому важливо створити певні соціально-психологічні умови для більш ефективного засвоєння знань студентом. Якщо об'єднати усі зусилля разом, тоді можна досягти бажаного результату.

Література

1. Бігич О.Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / За заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К., 2004. – 192 с.
3. Селевко, Г. К. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т. Т. 1 / Герман Константинович Селевко. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.

FOREIGN LANGUAGES TEACHING: INNOVATIVE METHODS

Karimov Artem

First-year student, faculty of informatics and computer technology,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Academic adviser: PhD in Culture studies, associate professor Dynikova Lilia

Learning foreign languages is different for different people: some can learn several foreign languages in a short period of time, for some of them it is difficult to

memorize even the simplest rules of grammar and reading, the others give up after some time of learning because they do not see any progress and think that they have no talent for learning foreign languages.

The priority task of every teacher or professor is not just to teach students something that they should know according to a program of education. Their main task is inspiring and helping them in learning. First of all, in order that educational process is innovative, it should consist of methods that must be in every educational course regardless of subject. Only after this it should consist of some features and subtleties for learning foreign languages.

National Education Association identified that such skills are essential for students in the twenty first century: critical thinking, communication, collaboration and creativity [1]. They are also called 4C. One more method that is extremely important for studying nowadays is choice. Choice is a situation where many learning activities are available to students and those activities also include lots of diverse learning styles.

A lot of schools and universities around the world still have such education schemes: students are given loads of information that they should learn, then they pass the exam and forget it as another bunch of new information comes next. This scheme is absolutely ineffective so until it doesn't change, until students learn not just to learn, pass an exam and forget but to understand, memorize and use it successfully, the innovative methods for teaching foreign languages are out of question.

Scientists identified some effective approaches for teaching foreign languages: humanistic approach, communicative approach, culturological approach, problem approach [2].

According to humanistic approach, learning process should be guided directly to the individuality of the student. If a teacher pays more attention to the interests of a student, learning process is more effective, interesting and rapid. And humanistic approach led to the formation of the communicative approach. Students not just have to learn new words, they have to use them correctly in their speeches. Communicative method is based on speaking in a foreign language. Students should start speaking from their first lessons even using the simplest words and grammar rules and on simple topics to their colleagues or teacher.

The main objective of the culturological method is the formation of intercultural competence. It has the following principles: modeling a situation of intercultural communication in the learning process, rational use of native and foreign languages, taking into account characteristics of speech activity in a foreign language [2]. The main tasks of the problem approach are the development of creative, logical,

dialectical thinking, regular working on problematic situations and a detailed analysis of life situations.

In conclusion, innovative methods for teaching foreign languages should be oriented on students and develop their critical thinking, creativity and consist of humanistic, communicative and other effective methods as well. And all the methods that were mentioned are not as powerful for teaching as the rule of two loves. First is the teacher's love and passion for the subject. And second is the teacher's genuine love for the students [1].

References

1. Teaching Method for Inspiring the Students of the Future / Mr. Joe Ruhl – Access mode: https://www.researchgate.net/publication/329072398_Teaching_Method_for_Inspiring_the_Students_of_the_Future_A_Brief_Review_of_TEDx_Video
2. Innovative Methods of Foreign Languages Teaching / Akzhan M. Abdyhalykova – Access mode: <http://www.indjst.org/index.php/indjst/article/view/95561>

THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AS A TOOL TO IMPROVE THE FOREIGN LANGUAGE TEACHING PROCESS

Klymenko Anastasiia

3rd year student, Institute for Applied System Analysis,

National Technical University of Ukraine

“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Науковий керівник: викл. Тищенко Микола Андрійович

Since the time when the builders of the Babel Tower began to speak different languages, society has become in need of translators. Many different educational techniques have been developed throughout human history. Initially, all foreign language teaching methods were borrowed from programs designed to teach the so-called "dead languages" - Latin and Greek, in which virtually the entire educational process was read and translated. As early as 20-30 years ago, classical teaching was at the heart of teaching. 90% of the time was devoted to foreign language theory. At the lessons, students learned new vocabulary, syntactic constructions, discussed rules, and read and translated texts, did written assignments, and sometimes listened to audio. It took only 10% of time to develop conversational skills. As a result, the person understood the English texts and knew the grammatical rules, but could not

speak. That is why it was decided to change the approach to learning. Intensive teaching methods for English are gaining popularity. English is intensively taught by a high degree of clarity - this language consists of a cliché of 25%. Remembering and practicing a certain circle of "stable expressions", it is possible to explain and understand the interlocutor. The intensive method is aimed at the formation of "expressive speech behavior" and is therefore often linguistics. As for the timing, then, to learn, for example, English, even at the simplest level, "in two weeks" is difficult and in a fantastic dream, but for 2-3 months - it is already more real [4, p. 35].

At the origins of the emotionally meaningful emotionally-semantic method of learning foreign languages is the Bulgarian psychiatrist Lozanov, who worked with patients on his own method of psychocorrection. He set up "interest groups" and learning a foreign language was a medical tool. The technique involves free language communication of the teacher with students from the first lesson. Students choose a second name, familiar to the native speaker of the language being taught, and the corresponding "legend". Grammar courses serve as bridges between the levels of study (3 in total). It is assumed that after the first stage the student will not be lost in the country of the language being taught, after the second - he will not get lost in the grammar of his own monologue, and after the third he will be able to be a full participant in any discussion [3, p. 254].

The communicative method was the basis for the creation of textbooks in English at high school. The very first specific feature of communicative methodology is that the purpose of learning is not to master a foreign language, but to a "foreign language culture", which includes the cognitive, educational, educational and educational aspects. These aspects include acquaintance and study not only of the linguistic and grammatical system of the language, but also of its culture, its interconnection with the native culture, as well as the structure of the foreign language, its character, features, similarities and differences with the native language. They also include the satisfaction of the learner's personal cognitive interests in any of their fields of activity. The last factor provides additional motivation to learn a foreign language by students who are not interested in it.

The method of complete physical reaction is based on two fundamental rules. First, as it happens in early childhood, the truth that the skills of sense of non-native oral speech should be before the evolution of all other skills. Second, the tongue of instruction is usually restricted to concepts that report the position here and now and simply explained examples in the language being studied. Trainees should never push for spoken language until they themselves feel prepared for it. The method is not concluded in teaching reading and writing, but in the natural language of regular communication [2, p. 54].

The purpose of the natural method [1, p. 453] is to help students in reaching a medium level of command of a foreign language. The teacher never pays attention to the trainees' mistakes in speech, because it is believed that this can discourage the development of speech skills. The early productive period begins when the trainees' passive vocabulary counts about 500 vocabulary units. From the pedagogical point of view, the main components of an innovative approach to learning are the activity approach. At the heart of this approach is the notion that the functioning and development of the individual, as well as the interpersonal relationships of the students, are mediated by the goals, content and tasks of socially significant activities.

As a result, we can say that among the newest methods of teaching foreign languages, which have arisen mainly in English-speaking countries, are becoming more widespread methods that combine communicative and cognitive (academic) goals [2, p.132]. Of course, each method has its own advantages and disadvantages, but they all function successfully when applied correctly. It can be said that unconventional methods have become a valuable asset for foreign language teaching methods.

References:

1. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам/ Н.Д. Гальскова. – Москва: Глосса, 2010. – 595 с.
2. Громова О.А. Аудио-визуальный метод и практика его применения / О.А. Громова. – Москва: Эксмо, 2017. – 384 с.
3. Домашняя А.И. Методика преподавания немецкого языка в педагогическом вузе / А.И. Домашняя - Москва: Эксмо, 2016. – 483 с.
4. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению / Е.И. Пассов – Москва: Эксмо, 2018. – 579 с.

DIFFERENT APPROACHES TO THE INVESTIGATION OF PRAGMALINGUISTICS

Ковтика Елена

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.. філол. н., доц. Волощук І.П.

As G. Kasper and Kenneth R. Rose stated, pragmalinguistics is the linguistic resources available for conveying communicative acts and depicting pragmatic functions. The resources “include pragmatic purposes such as directness and

indirectness, routines, and a large range of linguistic forms which can intensify or soften communicative acts". That means that they state, pragmalinguistics focuses on the intersection of pragmatics and linguistic forms and constitutes the knowledge and capacity for the use of agreements of meanings (e.g. the strategies for realizing speech acts) and conventions of forms (e.g. linguistic forms implementing speech act approaches). [1, p. 202]

It's worth to mention, that pragmalinguistics or the possession with pragmatic aspects of language can be important where computational linguists or artificial intelligence researchers are involved with natural language interfaces to computers, with modelling dialogue behavior. What speakers are having in minds with their utterances, how hearers are reacting to what they hear, and what they take the words to mean will all play a role of increasing the significance when natural language systems have grown enough to cope with syntax and semantics. It us a common thought that pragmalinguistics discusses more of a grammar side of pragmatics, in which Leech defines it as study of language-specific. Likewise pragmalinguistics concerns on the linguistics end of pragmatics and specific linguistics features a language has to function as certain illocution. Hymes states that in relation to sociopragmatics, the study of language is a multidisciplinary field, a field to which simple linguistics is crucial, but to which other disciplines, for instance sociology, social anthropology, education, folklore, and poetics are indispensable as well.

Another key to consider is Crystal's pragmatics, which studies the factors that govern our choice of language in social interaction and the influence of our choices on others. Moreover, pragmatic factors always influence our selection of sounds, grammatical constructions, and vocabularies in producing the meaning we intend to communicate. Thus, pragmatics belongs to the study of meaning of words which are used by people in particular social situations, that is, with words in context.

Robin's Robin states that the study of meaning in pragmatic perspective involves all factors around the speech situation [3, p. 23-25]. Considering the pragmatic meaning (meaning in pragmatic point of view), he then states, that a set of numerous and different relations held between the utterance and its parts and the relevant feature and components of the environment, cultural, physical and forming part of the more extended system of interpersonal relations involved in the existence of human societies.

Apart from that, the purposes of verbal communication in this case are clear and defined – as a rule, to be liked by the listener, to rise their reaction by, for example, a question. Someone can consider it especially clearly in, for example, political speeches, advertisements, in teachers' and lecturers' speeches. In all these cases, addressers almost always have communicative purposes and strategies

manifested in the choice of illocutions and the implementation of intentions. Such a branch of pragmalinguistics is called functional-illocutionary.

Nowadays, in linguistic literature, all pragmalinguistic studies are dedicated to the study, classification and linguistic representation of illocutions. From the other side, the psychological mechanism of choice may be habitual or uninspired, unfocused and automatic. Any common actions of a human (for instance, switching on the light when entering the room) partially become habitual. Actually, the intention of this action goes into the subconscious, and the action becomes unconscious. As a result of its frequency the choice of grammatical and textual categories in speech communication becomes automatic, habitual and unconscious, and furthermore neither the plane of expression nor the plane of content of grammatical and textual categories in speech communication is conscious.

To sum up, pragmalinguistics is a linguistic discipline, established the anthropocentric principle. This study takes place in the system of linguistic disciplines and it is characterized by two branches: Functional-Illocutionary Pragmalinguistics, and Implicit Pragmalinguistics, whose object is to study the conditions and demonstration of verbal communication and the practical aspect of analyzing the speech portrait of a person. [1, p. 4-5].

References

4. Galina G. Matveeva. IVth International Conference on Pragmalinguistics and Speech Practices / Galina G. Matveeva, Irina A. Zyubina. // Newcastle upon Tyne, 2011.
5. Kasper, G. Pragmatic Development in a Second Language. Blackwell Publishing, Inc / Kasper, G., Kasper, Gamp; Rose, K., 2002.
6. Robins R. H.. General Linguistics: An Introductory Survey. / R. H. Robins.– London: Longmans, 1964.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ МОРСЬКОЇ ТЕМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Краштель Дмитро

курсант 4 курсу бакалаврату,

факультет судноводіння, ХДМА

Науковий керівник: асистент Кльонка Ю.С.

Використання комп'ютерних технологій при вивченні морської тематики англійської мови – це один із сучасних та дуже важливих методологічних інструментів. Застосування цього методу спонукає до мотивації курсантів,

полегшує процес навчання та робить його активним. Однак дуже часто ми використовуємо відео саме для прослуховування, не використовуючи додаткових комунікативних завдань. Такий підхід зменшує ефективність цього продуктивного методу. Іноді досить важко знайти відео для морських освітніх цілей. Також ми повинні пам'ятати про потенційні підводні камені, які присутні у відео. Багато автентичних відеозаписів досить довгі та складні, і їх перегляд в цілому може бути досить складним для тих, хто тільки починає вивчати англійську мову. Тому, використовуючи відео на занятті, необхідно розробити комплекс вправ. Вчені К. Геттш, С. Гіллет, Дж. Ровенкамп, Н. Салехі, Е. [1, с. 27] радять сконцентруватися саме на тій частині, яка триває найдовше. Але коли ви використовуєте відеоресурс частинами, слідкуйте за двома проблемами: будьте обережні, щоб не використовувати сегмент, який занадто довгий для курсантів, і забезпечте достатній контекст, щоб курсанти могли зрозуміти, що відбувається в цьому сегменті. Ще один спосіб зробити відео максимально ефективним – дати курсантам чітке завдання, яке вони повинні виконувати під час перегляду відео. Але переконайтеся, що курсанти дійсно зрозуміли, яке завдання потрібно виконувати під час перегляду або прослуховування.

Тернопольський О.Б., Федоренко Ю.П. [2], Верисокін Ю.І. [3, с. 32], Мак-Кіннон М. [4] ретельно вивчали проблему використання аудіо- та відеоматеріалів для вивчення іноземної мови. Вони висловлюють думку про ефективність використання таких матеріалів, але відповідно до спеціально створених методичних вказівок. Одна з найважливіших вказівок для викладачів – розрізати відеоролики на частини, щоб зробити їх придатними для використання на занятті. Незважаючи на те, що це порушує безперервність відеоролика, та це дозволяє вчителю надати підтримку в навчальному процесі, в той же час зменшуючи відчуття переповнення мовою [5, с. 31].

Добре відомо, що відео – це ефективний метод навчання англійської мови. Можна сказати, що відео – найкращий засіб демонстрації природного вільного спілкування носіїв мови та їх природної поведінки в процесі спілкування. Курсанти можуть не тільки чути, як говорять носії мови, вони можуть спостерігати і дізнаватися, як вони поведуться під час розмови. Заняття побудоване на базі відеоматеріалу можна розділити на три основні етапи, а саме: "переддемонстраційний", "демонстраційний" та "післядемонстраційний". Перший етап "переддемонстраційний" використовується для мотивації, визначення цілей перегляду, встановлення того, що вже відомо про тему ("активувати схеми"), робити припущення або попередньо розглянути лексичний матеріал. Під час другого етапу курсанти дивляться відео і практикують та розвивають різні навички перегляду, слухання. Після перегляду

відео чи його частини курсанти можуть потім працювати над розвитком своїх навичок критичного мислення та висловлювання, а їхній досвід розширюється за допомогою таких заходів, як обговорення, інтерпретація чи перефразування ідей у іншій формі.

Отже, викладачі вже багато років використовують відео у навчанні мови. Поєднання аудіо та візуальних посібників надзвичайно захоплюючий процес. Це динамічний спосіб оволодіння мовою. Перегляд відео на занятті мотивує курсантів: екран захоплює їх увагу особливим чином, зовсім не схожим на інші засоби масової інформації. Відео пропонує учням можливість випробувати розмовну мову на ділі найкращим способом – бути у самій мовній спільноті. Відеоматеріал може бути дуже корисним джерелом та надбанням для навчально-мовного процесу, оскільки він поєднує в собі і веселі, і педагогічні вказівки в автентичному матеріалі, що відображає реальну взаємодію. Завдяки використанню відеоматеріалів викладачі завжди можуть створити необмежену кількість мовних занять.

Перспективний аспект дослідження цього питання полягає у вдосконаленні навчально-методичного комплексу з дисципліни англійська мова за професійним спрямуванням (морська).

Література

1. S. Gillette, K. Goettsch, J. Rowenkamp, N. Salehi, E. Tarone Using Audio, Video, and Computer Materials in the Communicative Classroom / Master Communications Group, Incorporated, 1999 – p.105
2. Федоренко Ю. П. Формування у студентів комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземної мови: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Федоренко Ю. П. – Полтава, 2005. – 212 с.
3. Верисокін Ю. І. Відео фільм як засіб підвищення мотивації учнів / Іноземна мова в школі. – 2003. – №5-6. – С.31-34.
4. McKinnon M. Teaching technologies: teaching English using video / [Electronic resource] – Access to resource: <http://www.onestopenglish.com/support/methodology/teaching-technologies/teaching-technologies-teaching-english-using-video/146527>
5. Ishihara N., Chi J. C. Authentic video in the beginning ESOL classroom: using a full-length feature film for listening and speaking strategy practice. / English Teacher Forum, 2004 – 42(1), P. 30-35.

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЖУРНАЛІСТА ШЛЯХОМ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕННОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Лаврова Аліна

*студентка 1 курсу бакалаврату,
інститут Журналістики та засобів масової комунікації,
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник: викл. Сидорчук О.В.*

Процеси глобалізації, інтеграція України у світовий економічний простір, зростаюча динаміка суспільного життя та розвиток ЗМІ зумовлюють зміни у сфері «людина-людина». Успішна професійна діяльність журналіста, що розгортається у даній сфері, і потребує від фахівця бути багатомовною полікультурною особистістю і володіння навичками професійної комунікації.

Критеріями сформованості професійно-мовленнєвої компетенції студентів- журналістів в межах курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням» є вміння інтерв'юера, спікера, проводити анкетування презентації, надавати інструкції, тобто практичне застосування загальних умінь говоріння (вступ у діалог, формулювання питання, надання відповіді, пояснення точки зору, завершення висловлювання).

Але поряд з фонетичним, лексичним, граматичним стилістичним компонентами вивчення будь-якої мови існує національно-культурний компонент мови, ігнорування якого часто призводить до непорозумінь та конфліктів.

Без володіння цілісною системою уявлень про національні культурні, релігійні традиції країни, мова якої вивчається, без лінгвокраїнознавчої компетентності неможливо уявити повноцінні партнерські стосунки комунікантів. У процес спілкування залучаються емоції комунікантів, це емоційне ставлення, яким супроводжується усне висловлювання, є невербальним аспектом комунікації. В кожній конкретній ситуації мовець породжує і передає як смислову, так і екстралінгвальну інформацію. Для правильного розуміння висловлювання адресатом і вибору релевантного способу реагування на дане висловлювання підчас розмови має значення, крім уживаної лексики і тембру голосу мовця, допустима жестикуляція і міміка.

У кожній окремій національній культурі є власний неповторний репертуар етикету і специфічні невербальні знакові системи – кінетичні, просодичні і проксеми засоби комунікації. Отже дуже важливо для майбутнього журналіста розуміти, що особливістю як і мовної поведінки, так і жестів є їхня здатність до зміни значення в географічному просторі

культурному часі.

На практичних заняттях з іноземної мови для вдосконалення навиків діалогічного мовлення майбутнім журналістам слід інтегрувати знання культурологічного характеру з лінгвокраїнознавчою компетентністю. Для професійного і конкурентоспроможного журналіста ці знання потрібні не лише для проведення інтерв'ю з представниками різних культур, а також для здатності особистості функціонувати у реальній комунікативній ситуації, у динамічно мінливій обстановці, де мовна компетентність адаптується до сприйняття одержуваної лінгвістичної та паралінгвістичної інформації [5, с. 23]. Живе спілкування є найбільш інформативним та емоційно забарвленим а, відтак майбутньому журналістові необхідно мати високий рівень емпатії.

У низці робіт вітчизняних вчених (Т.П.Гаврилової, А.В. Петровського, І.М.Юсупова) емпатія трактується як вміння розпізнати психо-емоційний стан іншої особи здатність до співчуття і це вміння розвивається у процесі професіоналізації. Емпатія є психічним процесом, спрямованим на моделювання внутрішнього переживання людини тобто співчуття.

Таким чином, опанування іноземної мови є інтегративною сукупністю освітньої, розвиваючої та виховної функцій, тобто вивчення іноземної мови має забезпечувати пізнання і засвоєння студентами галузевої культури як взаємодії особистості з оточенням, і, відповідно, інтегроване навчання іноземної мови ми вважаємо засобом формування полікультурної особистості майбутнього журналіста .

Література

1. Гармаш А.А. Єдність професійної та іншомовної компетентностей – вимога часу / А.А Гармаш, В.О. Салов, С.А. Свіжевська//Мовна підготовка фахівців України у новому тисячолітті: проблеми та шляхи їх вирішення: зб. тез і матеріалів міжнар. наук.- практ. семінару, 13-14 жовтня 2011р./за редакцією С.І.Кострицької, І.І.Зуєнок, М.Л. Ісакової.—Д.: Національний гірничий університет, 2011. – С.13-20.
2. Изард К. Психология эмоций / К. Изард. – СПб.: Питер, 2012. – 464 с.
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2001. – 24 p.
4. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иномязычному говорению / Ефим Израилевич Пассов. – [2-е изд.].–М.: Просвещение, 1991. – 222 с. – (Б-ка учителя иностр. яз.)
5. Savignon S.J. Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: texts and contexts in second language learning.– Reading, Mass: Addison Wesley, 1983. – 322 p.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Міненко Катерина

студентка 3 курсу, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

У науковій думці тема співвіднесення традиційних та інноваційних підходів у викладанні іноземних мов актуалізувалася порівняно недавно. Сьогодні існує значна кількість відповідних публікацій, проте у більшості з них увага акцентується на інноваційних підходах, а традиційним зазвичай відводиться другорядне місце або вони взагалі опускаються.

Інтерактивний метод — це спосіб взаємодії з учнями через бесіду, діалог. Інтерактивне навчання — це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного розв'язання навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів. Навчальний матеріал легше засвоюється й найдовше зберігається в пам'яті в тому випадку, коли учень не пасивно сприймає те, що говорить учитель, а активно діє під час вивчення матеріалу. Сучасні інноваційні технології в освіті — це використання інформаційних та комунікаційних технологій у навчанні, проектна робота в навчанні, робота з навчальними комп'ютерними й мультимедійними програмами, дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій у програмному середовищі Microsoft PowerPoint, використання ресурсів всесвітньої мережі Інтернет. Для досягнення комунікативної компетенції — комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань, навичок і вмінь — я використовую новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які базуються на інноваційному підході, спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу. Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу. На практиці досить ефективними виявилися такі форми роботи: індивідуальна, парна, групова й робота в команді.

Деякі з таких підходів:

- Інтерактивна дошка (IWB)

IWB тепер стала головним елементом багатьох навчальних закладів у Великобританії та у всьому світі. Це дозволяє нам зберігати та друкувати нотатки, написані на дошці, керувати комп'ютером класу з дошки, відтворювати завдання з аудіювання в звуковій системі, використовувати екран у вигляді слайду для презентацій, доступу до інтернету тощо. Можливості здаються нескінченними.

- Підхід Dogme

У мовному навчанні (комунікативний підхід) полягає в тому, щоб відмовитись частково від підручників на користь розмовної комунікації між студентами та викладачами. Dogme сигналізує про відхід від єдиного підходу до викладання матеріалу всій групі студентів. Для багатьох викладачів цей unplugged (відключений) підхід являє собою новий спосіб погляду на контент уроку та надає більше часу для креативної мовної роботи студентів.

- Студенти керують процесом навчання

Протягом останніх кількох десятиліть навчання поступово переходило від підходу з ведучої ролі викладача до ведучої ролі студента. У останні роки тенденція дуже прискорила завдяки зростанню кількості та якості інформації в Інтернеті. Багато в чому це змінило роль викладача з передаючого знання до консультанта, порадирика, тренера та / або модератора.

- Навчання soft навичкам

Оскільки англійська мова закріплює свою позицію як світова лінгва франка, багато хто з наших студентів зараз вивчають англійську мову, щоб забезпечити здатність спілкування у галузях бізнесу, торгівлі, освіти та туризму. Щоб наші студенти могли стати кращими комунікаторами, ми, можливо, повинні вийти за рамки граматики, словникового запасу та вимови, та допомогти їм ефективно спілкуватися в міжнародних умовах. І, мабуть, саме ця здатність мислити та розмірковувати критично дасть нам можливість використовувати інновації в нашому контексті для наших студентів. Зрештою, "це не засіб, а користувач, який впливає на зміни".

- Додатковий помічник у вивченні англійської мови

Puzzle-Movies.com має величезний арсенал для вивчення англійської мови. Тут ви навчитеся усім потрібним навичкам: Читання, Граматика, Аудіювання, Мовлення. Платформа є платною, але має безкоштовні ресурси і матеріали. До того ж, ресурс має можливість оплатити саме ті елементи і матеріали які вам потрібні, а не всі одразу. Розглянемо можливості ресурсу більш детально.

Ресурс має величезну кількість уроків, подкастів, вправ та свій словник з вправами для запам'ятовування. Ігри, подкасти, тренування мовлення – все це про Puzzle. Фільми англійською з субтитрами Movies винесену в окрему

платформу Puzzle-Movies. Таким чином, використання вищезазначеного засобу дозволить підвищити рівень мовної підготовленості.

Література

1. Традиції та інновації у викладанні іноземних моа в умовах інтеграції України до світової спільноти [Електронний ресурс]: «<https://www.academia.edu/2079153/>»
2. Інноваційні освітні технології у вивченні англійської мови [Електронний ресурс]: <http://journal.osnova.com.ua/article/52127>
3. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови. Частина 3 [Електронний ресурс]: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5953-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-3>
4. Додаткові помічники у вивченні англійської мови [Електронний ресурс]: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-7266-dodatkovyi-pomichniki-u-vivchenni-angliyskoi-movi>

INNOVATIVE METHODS AND APPROACHES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Minchenko Володимир

2-st year student,

Faculty of Informatics and Computer Technology,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Research adviser: O. O. Serheiva

The dynamic development of iintegration processes, globalization and openness of communities to multicultural transformations, as well as the rapid development of modern digital technologies have a great impact on the development of modern higher education, and the latest requirements for teaching and learning foreign languages, following current trends, are picking up new trends.

Important aspects of the organization of the educational process in the study of foreign languages and the optimization of its results are the emergence and implementation of the latest methods and pedagogical technologies [2, p.1].

One of the modern methods is the use of computer technologies in the study of a foreign language, which opens to students access to new sources of information, increases their motivation to obtain information in a foreign language, increases the efficiency of independent work, gives new opportunities for creativity [1, p.1].

Of course, the technical advantages of this method include the use of interactive video and audio clips for oral learning. Demonstrating diagrams, photos and drawings on the subject of language communication, the principle of clarity is implemented. The introduction of multimedia technologies creates the conditions for interactive communication, which is by far the most important component of the educational process [1, p.3].

Using multimedia technologies, the teacher can submit information in a completely new and effective form; make it more complete, interesting and closer to the topic of communication being studied.

The important thing is that the assimilation of new information with the use of interactive media technologies, takes place in a game form. Students have the opportunity to independently prepare mini-projects on the subject of communication and to present those [3, p.1].

That`s why, the methodological advantages of learning a foreign language using multimedia means that this method has a greater degree of interactive learning, allows you to choose the pace and level of tasks, improves the speed of learning grammatical constructions and vocabulary accumulation.

Innovative, foreign-language teaching methods help to fully unleash the potential of students and promote the development and self-improvement of the learning and communication process.

References

1. Unknown. (2019). Innovative educational methods in the study of English. Retrieved from <http://interconf.fl.kpi.ua/uk/node/1208>
2. Nina, P. (2018). Innovative approaches in teaching foreign languages. Retrieved from <https://ukrpolnauka.wordpress.com/>
3. Jakovleva, T. (2011). Use of innovative technologies in the study of English. Retrieved from https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/

ВПРОВАДЖЕННЯ DIGITAL STORYTELLING НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Музалевська Руслана

студентка 4 курсу спеціальності Початкова освіта

Красноградського коледжу КЗ «ХГПА» ХОР

Науковий керівник: викл. Довгопол В.В.

Перед студентами в сучасному світі постає велика проблема – опанування іноземної мови. В наш час є безмежна кількість програмного забезпечення, методів та способів вивчення англійської мови. Одним з таких методів є Digital Storytelling – використання доступних, недорогих носіїв та програмного забезпечення для вивчення іноземної мови, де студенти можуть написати розповідь і створювати динамічні презентації, мовою яку вивчають.

Результати використання Digital Storytelling, в першу чергу є вміння студентів запам'ятати якомога більше лексики. Очевидно, що без достатнього словникового запасу вдосконалення навичок аудіювання, говоріння, письма, читання є досить важким. DST дає можливість студентам та викладачам інтерактивне та спільне середовище для отримання справжніх досягнень під час вивчення іноземної мови

DST – це метод, під час якого студенти можуть розвивати навички, які вони набули самостійно, займаючись/ переглядаючи/ аналізуючи словник; і практикувати використання лексики в унікальному середовищі – розповіді, що спонукає до дискусії серед однолітків на мові, яка вивчається. Дослідження дозволяє припустити, що хоча студенти 21-го століття занурюються в засоби масової інформації та технології, у багатьох з них не вистачає навичок для навчання та пізнавальної діяльності. Більшість студентів знають, як використовувати улюблені додатки на своєму телефоні, але не завжди використовують це програмне забезпечення для освітнього розвитку. Звичайно, це абсолютно інша проблема – залучення в освітній системі нові і кращі цифрові інструменти, які можуть полегшити вивчення іноземної мови [1].

Storytelling використовувалась, як техніка обміну знаннями для розвитку критичного мислення та аудіювання. Але з часом стала засобом розвитку навичок АГПЧ, для навчання іноземної мови в будь-якому віці. Студенти усіх вікових категорій занурюються в середовище, де практикують застосування лексичних та граматичних структур з метою обміну знаннями та навичками. DST знижує стрес, допомагає подолати комунікативний бар'єр, саме тому, що це просто весело. Використання англійської мови стає звичним та не схоже на решту навчальних програм

Більш того, чим ще складніше планується DST, тим вище лінгвістична спрямованість. Іншими словами, використовуючи реквізити та костюми, які можуть інакше здаватися відволікаючими, фактично залучає студентів до збереження сенсу, термінології та значущості реквізиту та костюмів. Кожна людина отримує вигоду від навчального середовища, яке вона дійсно може взяти з власного досвіду і поєднати DST з життям, щоб студенти успішно працювали, заохочувати їх залишити свої проблеми поза навчальною аудиторією та зосередити увагу на мовних питаннях [2].

Використання яскравих і жвавих рішень, таких як DST для навчання мов студентів, є рішенням проблеми, яка охоплює покоління. Мови знаходяться у великому попиті, а студенти набувають навичок та схеми, щоб отримати якнайбільше можливостей протягом усього життя.

Література

1. Піменова С. П. Сучасні методи активізації пізнавальної діяльності учнів у контексті міжкультурного спілкування / С.П. Піменова // Англійська мова та література. – 2017.– № 28-29. – С. 17-18.
2. TECHandLEARNING [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.techlearning.com/tl-advisor-blog/30-sites-and-apps-for-digital-storytelling>. – Назва з екрана.

РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКІВ КОЛЕДЖІВ

Ніколенко Вікторія

*студентка 4 курсу бакалаврату,
факультету іноземної філології та соціальних комунікацій
Сумського державного університету
Науковий керівник: ст.. викл. Чеплюк А.Д.*

Питання необхідності вивчення іноземної мови стає дедалі актуальнішим. З'являється все більше причин вчити іноземну мову. Деяким людям іноземна мова потрібна для навчання або стажування за кордоном, деяким для участі в міжнародних конференціях, іншим мова потрібна для розвитку бізнесу завдяки іноземним партнерам, або лише для комфортного спілкування з іноземцями та знаходження друзів з усіх куточків світу. Однак, найпоширеніша причина пов'язана з професійною діяльністю та просуванням кар'єрними сходами, адже для успішної роботи знання однієї мови в сучасному світі буде недостатньо.

Затребуваність фахівців, що володіють іноземними мовами, зростає з кожним роком. Однак проблемою для роботодавців є те, що розмовною іноземною мовою володіють багато людей, а іноземною мовою за професійним спрямуванням значно менше. Тому одним з головних завдань навчальних закладів стає формування іншомовної професійної комунікативної компетентності студентів[1, с.203]. Заклади освіти повинні забезпечити всі умови не тільки для оволодіння навичками спілкування іноземною мовою, а й

набуття спеціальних знань за обраною спеціальністю, використовуючи іноземну мову[2].

Раніше у таких немовних навчальних закладах як коледжі або технікуми вивчення іноземної мови не було пріоритетним, воно було орієнтоване тільки на читання, розуміння та переклад[2]. Зараз коледжі та технікуми намагаються більше звертати увагу на навчання студентів іноземної мови, а саме іноземної мови за професійним спрямуванням. Акцент перемістився на розвиток навичок іншомовного спілкування на професійні теми, збагачення словникового запасу термінами, які стосуються їх професії, на формування іншомовної компетенції, що дозволить вільно професійно спілкуватися в усіх ситуаціях.

Прикладом такого немовного навчального закладу є Сумський коледж економіки і торгівлі. В закладі здійснюється підготовка майбутніх спеціалістів з різних спеціальностей в галузях управління та адміністрування і сфери обслуговування. Дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» передбачена в освітньо-професійній програмі за кожною спеціальністю. Програма навчальної дисципліни направлена на набуття комунікативної компетенції для практичного користування.

Іноземна мова для спеціальності «Готельно-ресторанна справа» набула актуальності у зв'язку зі стрімким розвитком туризму у нашій країні. Для спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Товарознавство у митній справі» знання англійської мови необхідні при укладанні договорів, контрактів, для заповнення митних декларацій товарів, що відправляються на експорт, для ідентифікування імпортованих товарів. Іноземна мова також потрібна для спеціальності «Фінанси і кредит» для здійснення фінансових операцій, для налагодження ділових контактів з іноземними партнерами, для практичного застосування на міжнародному валютному ринку. Викладачі коледжу впроваджують різні інтерактивні види діяльності, нові активні форми і методи навчальної діяльності для того, щоб підтримувати інтерес студентів до вивчення іноземної мови та стимулювати їх використовувати іноземну мову як під час неформального спілкування з іноземцями, так і для застосування її у своїй професії.

Формування професійних компетентностей у нелінгвістичних навчальних закладах, а саме у коледжах, повинні бути тісно пов'язані з іноземною мовою за професійним спрямуванням. Процес викладання іноземної мови повинен включати в себе читання літератури за фахом, вивчення професійної термінології та спілкування у сфері професійної діяльності[3, с.33]. Іншомовна професійна комунікативна компетентність дасть можливість студентам працювати з закордонними інформаційними джерелами, підтримувати зв'язок з

іноземними партнерами, сприятиме входженню та швидкому адаптуванню у міжнародному професійному співтоваристві.

Література

1. Б.І. Мокін, В. М. Мізерний, О. М. Мензул Формування професійної компетентності студентів в умовах професійно-практичної підготовки / Вісник Вінницького політехнічного інституту // Стаття [Електронний ресурс] – 2011. – Вип. 5. – С. 199-203 – Режим доступу:
<http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6381/1550.pdf?sequence=3>
2. Ломакіна Л.В. Професійно-орієнтоване навчання іноземної мови у вищому технічному навчальному закладі / Стаття [Електронний ресурс] // Режим доступу:
http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/lomakina_profesiyno.pdf
3. Панасенко Г., Акоюн Т. Особливості професійно орієнтованого навчання іноземних мов студентів у немовних вищих навчальних закладах / Стаття // Рідна школа – 2010. – С. 30-34

МЕРЕЖЕВІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Онiщенко Юлія

студентка 1 курсу бакалаврату,

Інституту Енергозбереження та Енергоменеджменту,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філос. н., проф. Герасимчук В. А.

Сучасні глобалізаційні процеси обумовлюють неперервне зростання обсягів інформації, посилення ролі особистості, інтелектуалізацію її діяльності, постійні технічні й технологічні трансформації у світі, що вимагає від вищих навчальних закладів швидкого досягнення якісно нового рівня викладання гуманітарних наук і, передовсім, іноземних мов. Необхідність спілкування іноземною мовою не викликає заперечень, оскільки навіть найвіддаленіші від мовних дисциплін фахівці вже переконалися: без володіння іноземною мовою повноцінний обмін науково-технічною інформацією неможливий, отже, неможливий сам поступальний розвиток науки і техніки [1].

Вивчати англійську мову можна по-різному – з друзями або самотужки, на курсах англійської або самотійно, з носієм або без. Способів поринути з головою у світ англійської мови – безліч. Один із них – вивчення англійської за допомогою соціальних мереж, а саме через

відповідні інтернетні програми –Busuu та Interpals. Перша з них охоплює спільноту для вивчення іноземних мов, одна з найбільших соціальних мереж у цій сфері. Кількість користувачів Busuu – понад 45 млн. користувачів. Тут є можливість вивчати мову в процесі спілкування з іншими користувачами, за допомогою аудіо-візуальних курсів або всіляких додатків. Створивши обліковий запис ви одночасно стаєте студентом, який вивчає іноземну мову, і викладачем, який допомагає оволодіти іншим користувачам вашою рідною мовою. Друга мережа працює аналогічно до першої. Перевагою цього методу є те, що він безкоштовний.[2]

Другим методом, який стрімко набирає популярності є вивчення англійської мови по Skype – це можливість отримувати якісну освіту незалежно від того, де ви перебуваєте. Вам не потрібно гаяти час і сили на те, щоб дістатися до школи. Ви зможете вчитися дистанційно, сидячи вдома, в офісі, чи навіть на лавочці в улюбленому парку. Все, що вам буде потрібно пристрій з доступом до мережі Інтернет, на якому встановлений Skype. Таке вивчення англійської – це освіта в чистому вигляді, без кордонів і обмежень.

Курси англійської мови по Skype передбачають і безліч інших зручностей:

- Можливість вибрати найбільш придатний спосіб оплати: банківською картою, переказом на банківський рахунок, засобами електронних платіжних систем.
- Простоту організації занять будь-якого формату. Ви зможете скачувати навчальні матеріали, дивитися презентації, надавати іншим доступ до свого робочого столу, працювати з кількома викладачами або іншими студентами вести спінінг з носіями мови тощо.
- Швидкий прогрес. Буквально за кілька днів можна придбати прості навички: наприклад, ви можете навчитися тому, як спілкуватися в аеропорту, дізнатися дорогу в місцевих жителів, забронювати номер в готелі, і безлічі інших корисних речей. Через місяць занять ви опануєте простою розмовною англійською, а через 4 місяці зможете вільно розмовляти.
- Можливість підібрати саме ті курси англійської, які оптимально підійдуть для вирішення ваших завдань. Зокрема, це може бути вузькоспрямоване навчання: підготовка до іспитів на сертифікати TOEFL, IELTS та інші, бізнес-англійська, професійна лексика.[3]

Та наостанок слід додати, що найголовніше у вивченні будь-чого є наполегливість, дисциплінованість та старанність. Та навіть попри те, що

ви можете досягти значних успіхів за кілька місяців, аби могли користуватися вивченою мовою все життя, потрібна постійна практика. Але є й хороша новина: якщо навчитесь побіжно розмовляти іноземною – ця мова залишиться з вами на все життя.[4]

Література

1. Пономарьова, О. І. Інноваційні підходи до викладання іноземної мови на практичних заняттях у вищих навчальних закладах / О. І. Пономарьова, Н. В. Вітухіна // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Х., 2009. – Вип. 22-23. – С. 182 – 187.
2. Соціальні мережі для вивчення англійської мови – Режим доступу: <https://enguide.ua/ua/magazine/socialnye-seti-dlya-izucheniya-angliyskogo-yazyka>
3. Англійська по skype – Режим доступу: <https://oxford-school.com.ua/uk/blog/angliyskiy-po-skype.html>
4. 12 порад, як швидко вивчити англійську і як це зробити онлайн – Режим доступу: http://tvoemisto.tv/news/12_porad_yak_shvydko_vyvchyty_angliysku_66614.html

САМОНАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Петрук Петро

*Студент 1 курсу, факультет інформатики та обчислювальної техніки,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: д. філософ. н, проф. Герасимчук В.А.*

Сучасне суспільство ставить високі вимоги до фахівця будь-якого профілю, серед яких комп'ютерна грамотність і знання іноземної мови є необхідними для сучасного фахівця.

Вимоги до випускника технічного університету високі, але виправдані, оскільки дають йому змогу бути конкурентоспроможним на ринку праці. Вивчення іноземної мови на немовних факультетах університетів є складовою частиною професійної підготовки майбутнього фахівця. Іноземна мова має величезний освітній і виховний потенціал, і успішне володіння нею сприяє становленню компетентних, мобільних, конкурентоспроможних фахівців, здатних працювати на рівні світових стандартів.

Реалізація виховного потенціалу іноземної мови проявляється в готовності фахівців сприяти налагодженню міжкультурних та наукових зв'язків, представляти свою країну на міжнародних конференціях і симпозіумах, ставитися з повагою до духовних цінностей інших країн і народів.

До цілей технічного університету не повинно входити навчання базовому рівню іноземної мови. Це завдання необхідно вирішувати на етапі шкільної підготовки, тому такі важливі спадковість і системність у реформі загальної та професійної освіти.

Самостійна робота студентів з іноземної мови в технічному університеті є особливою формою освіти. Вона має багатофункціональний характер: допомагає оволодіти іноземною мовою як необхідною професійною складовою сучасного фахівця, сприяє формуванню навичок автономного набуття знання і розвитку інформаційної культури.

Для самостійної роботи розроблені інтернет-версії лабораторних робіт різних рівнів, як для студентів перших курсів, так і для студентів, що вивчають професійну іноземну мову. Є можливість самостійної роботи в лінгафонному кабінеті, який обладнаний спеціальною аудіовізуальною апаратурою.

Готовність до самонавчання дає студентам змогу підтримувати і розвивати систему своєї безперервної мовної освіти, удосконалювати власний мовний рівень. Самостійна робота протягом усього життя може зробити людину справжнім професіоналом і знавцем своєї справи.

Література

1. Батунова И.В. Процесс обучения иностранному (английскому) языку в неязыковых вузах / И.В. Батунова // Международный научно-исследовательский журнал. – 2017. – Вип. 1(55). – С. 25-27.
2. Табуева И.Н. Специфика преподавания иностранного языка в техническом вузе / И.Н.Табуева // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. – 2012. – Т.14, №2(4). – С. 947-950.
3. Гіренко І.В. Формування готовності студентів до самонавчання з іноземної мови у ВТНЗ / І.В.Гіренко // Вестник ХНАДУ. – 2014. – Вип. 64. – С. 7-10.

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ребрій Вікторія

студентка 4 курсу спеціальності Початкова освіта

Стрімкі зміни, що відбуваються в українському суспільстві, осучаснення освітньої системи, досягнення в галузі теорії та практики навчання іноземних мов ставлять перед освітньою системою України необхідність оновлення змісту та методів застосування інноваційних підходів до викладання іноземної мови за професійним спрямуванням. В сучасному суспільстві формується чітке соціальне замовлення на володіння іноземними мовами.

Методичні переваги навчання іноземній мові за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу. Також до безумовно технічних переваг цього методу можна віднести можливість використання інтерактивних відео- та аудіо роликів при навчанні усному мовленню [1].

Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. А також, мультимедійні технології дозволяють розробити яскраві та більш цікаві вправи на говоріння. Для студентів, вивчення іноземної мови із застосуванням мультимедійних технологій, також має певні переваги. Так як ці технології нові, для студентів цікаво мати справу з джерелами нових видів отримання інформації. А також важливо те, що засвоєння нової інформації з використанням мультимедійних технологій, проходить в ігровій формі. Застосування мультимедійних технологій дозволяє студентам самостійно готувати міні-проекти за тематикою спілкування та презентувати їх [3].

При опануванні іноземною мовою, у студентів виникає ряд проблем, однією з яких являється низька мотивація до вивчення мови. В таких випадках саме інтерактивні технології являються цінними для застосування, тому що вони створюють такі умови, коли студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Ефективна співпраця та комунікація виступають базовими компонентами такого навчання, яке ставить перед собою мету спільного розв'язання проблем, набуття навичок монологічного мовлення, відповідальність, критичного мислення та досягнення вагомих результатів [2].

Можна зробити висновок, що ефективність інноваційних підходів до викладання іноземних мов у вищій школі залежатиме від бажання і здатності

викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо творчого підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал студентів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу.

Література

1. Душніцька І. І. Важливість вивчення іноземних мов у сучасному світі та роль навчальної гри у цьому процесі / І.І. Душніцька // Англійська мова та література. – 2019. – № 19-21. – С. 71-72.
2. Маліченко О. А. Застосування технічних засобів навчання під час англійськомовного спілкування / О.А. Маліченко, В.А. Араліна, Т.В. Гарбузняк // Англійська мова та література. – 2018. – № 10-11. – С. 25-26.
3. Матвійчук А. М. Використання інтерактивних ігор та вправ на уроках / А.М. Матвійчук // Англійська мова та література. – 2019. – № 4. – С. 27-28.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

Реміш Ірина

студентка 5 курсу магістратури, факультет лінгвістики,

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О.В.

Учні старшої школи, здобувши базові знання, уміння та навички у предметній підготовці, мають потребу у доказах своєї комунікативної спроможності в різних ситуаціях. Але між знаннями та дією непрості відносини. Активний науково-практичний пошук шляхів формування комунікативної компетентності виокремлює ті можливості дидактичного процесу, які б дозволили одержати учням досвід комунікативної діяльності. Комунікативну компетентність ми визначаємо як здатність особистості здійснювати цілеспрямовану продуктивну взаємодію для ефективного досягнення необхідних результатів і розв'язання проблем. Провідні сучасні фахівці в галузі компетентностей В. Кальней і С. Шишов стверджують, що «більшість недавніх робіт має тенденцію ставити під сумнів той факт, що утворення ключової компетентності можна направити та формувати серією

систематичних вправ» [6, с.91]. Відповіді керівників ЗНЗ України на запитання: «Наскільки зміст шкільної освіти забезпечує формування в учнів життєво необхідних компетентностей?» – показують, що більшість оцінює його на «посередньо» [1, с.13]. «Розкручування» змісту освіти навколо ключових компетенцій, їх включення до змісту – це шлях переходу від знеособлених, відчужених «значень» до особистісного змісту, тобто пристрасного, ціннісного ставлення до учіння» [2, с.30].

Відомий теоретик компетентнісного підходу А. Хуторський [4] вказує на значущість особистісноорієнтованих технологій, коли самі учні здійснюють визначення цілей, планують, готують, здійснюють та аналізують форми освітнього процесу, в якому рефлексія є умовою одержання і фіксації власних результатів. Проте, ігрова реальність, ігрові проблеми (імітація) й інтенсивність (тренінг), що активізують комунікабельність, не завжди потребують саме комунікативності.

Проблема використання, розроблення дидактичної (навчальної) гри, її теоретичні аспекти розглядаються у зв'язку з успішною соціалізацією учня, умінням діяти в «бойових умовах» у групах, досягаючи мети, з підготовкою до майбутніх життєвих випробувань. Саме це корелюється з задачами компетентнісної освіти. Впровадженню дидактичної гри у компетентнісне навчання присвятили свої наукові дослідження С. Ігнатенко, Н. Копилова, І. Куліш, О. Пометун, О. Савченко, В. Семенов, С. Шаронова, П. Щербань та ін. Аналіз наукової літератури показує, що більшість праць із проблем дидактичної гри було виконано на матеріалі молодшої та середньої ланки загальноосвітньої школи.

О. Деркач та С. Щербак [3, с. 7] стверджують, що всі види дидактичних ігор пов'язані з завданнями навчання, а саме: з набуттям індивідом соціального досвіду вирішення проблеми, з набуттям досвіду аналізу ситуації та міжособистісного спілкування, що дає підстави називати їх навчальними. Схожі висновки ми побачили і у С. Шаронової, яка об'єднує всі різновиди та форми ділових, організаційно-діяльнісних, рольових, імітаційних тощо ігор, використовуючи термін «соціально-усвідомлені ігри», котрі дослідниця називає засобом навчання, «основний педагогічний зміст та призначення якого – навчити діяти!» [5, с. 5].

Отже, структура ОД-гри як засобу навчання має комунікативну природу і відповідає актуальним завданням комунікативної компетентнісної підготовки старшокласників. Навчальна ОД-гра включає наступні, характерні для формування комунікативної компетентності, складові:

1) введення у навчальний процес поняття «ситуація», тобто непередбаченості, нерозуміння, труднощів, які вимагають від учнів

комплексного реагування, точного мовлення, застосування всіх ресурсів для успішної дії у групі;

2) фіксація мотивації (потреби) учня і розуміння ним цінності комунікативної компетентності взагалі та рівня сформованості власної комунікативної компетентності;

3) отримання (накопичення) учнем власного досвіду дій з визначенням успіхів і поразок, з орієнтацією на зразки та знання про значущість комунікації.

Таким чином, можна розглядати ОД-ігри як організований навчальний простір для комунікації, в якому ефективно тренується (формується, вдосконалюється) комунікативна компетентність усіх учасників. Розглядаючи значний потенціал ОД-ігри як засіб формування комунікативної компетентності старшокласників, ми враховуємо специфіку і вікові потреби учнів, здатних брати участь у вирішенні важливих проблемних питань, і зазначаємо обмеженість відповідних ресурсів у навчальному віднормованому класно-урочному процесі.

Література

1. Модернізація освіти в Україні. Аналітичний огляд результатів всеукраїнського опитування керівників загальноосвітніх навчальних закладів у 2004 р. – К.: «К.І.С.», 2004. – 32 с.
2. Бондаревская Е.В., Кульневич С.В. Парадигмальний похід к разработке содержания ключевых педагогических компетенций / Педагогіка, 2004. – № 10. – С. 23-31.
3. Деркач А.А., Щербак С.Ф. Педагогическая эвристика. – М. – Педагогіка, 1991. – 220 с.
4. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: методология, теория, практика / А.В.Хуторской. – М.УНДДО, 2005. – 221 с.
5. Шаронова С.А. Метод игровой ситуации. Уч.-метод пособие. – М.: Изд-во РУДН, 201. – 87 с.
6. Шишов С.Е., Кальней В.А. Мониторинг качества образования в школе. – М.: Педагогическое общество России, 1999. – 320 с.

РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сердюк Світлана

*студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики,
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Ткачик О.В.

Ігри – це активний спосіб досягнення багатьох освітніх цілей. Рациональне використання ігор на уроках в поєднанні з іншими методичними прийомами сприяє якісному засвоєнню матеріалу і робить радісним процес пізнання. Сором'язливий і слабкий учень відчуватиме себе більш впевнено і буде брати участь в грі активніше, якщо мета гри – просто повеселитися, а не рахувати бали і вигравати [2].

Ігри можна використовувати на початку або в кінці уроку для того, щоб розділити урок на дві частини, зняти напругу. Важливо, щоб робота приносила позитивні емоції і користь, а крім того, служила дієвим стимулом в ситуації, коли інтерес і мотивація дітей до вивчення іноземної мови починає слабшати. Рациональне використання ігор на уроках в поєднанні з іншими методичними прийомами сприяє якісному засвоєнню матеріалу і роблять цікавим сам процес пізнання [3].

Під час гри учні можуть психологічно переналаштуватися і почати думати тільки про гру, а не про навчання. Ігри дає їм можливість побачити практичне використання знань, умінь і навичок [4]. Саме в ігровій формі, непомітно для учнів, вчитель привчає їх до навчання. За кожної грою на уроці іноземної мови приховане навчальне завдання, що послідовно реалізується вчителем. Також рольові ігри привчають учнів дотримуватись правил, вчать будувати взаємини з однолітками і краще пізнавати себе [5].

Важливо, аби ігри дозволяли забезпечити успіх кожному учневі. Участь кожного учня у процесі спілкування є дуже важливою. Якщо учень не буде відчувати свою значимість він втратить інтерес до предмета.

Найбільш ефективними є такі види діяльності: ситуативно-рольова гра, інсценування, гра-драматизація, гра-мандрівка, екскурсія, ігрова вправа, групові ігри, уявна подорож, театральна вистава [5]. Також при вивченні іншомовної лексики можна використовувати ігри на картках, загадки, кросворди, ігри типу «Знайди слово», «Аукціон» [1].

Творче спілкування емоційно забарвлене, пронизане індивідуальними переживаннями, приносить радість. Зацікавленість у спільній діяльності, створює важливі передумови успіху в навчанні та розвитку творчих здібностей учня [5].

Проте, зловживати активними видами діяльності також не потрібно, оскільки вони можуть зумовлювати підвищення нервового збудження.

Література

1. Бочарова Л.Н. Игры на уроках английского языка на начальной и средней ступенях обучения. // Иностранные языки в школе. – 1996. – № 3. – С. 6-9.
2. Данилова Г.В. Обучающие игры на уроках. – Волгоград: «Учитель», 2008. – 95 с.
3. Колесникова О.А. Игры в обучении иностранным языкам // Иностранные языки в школе – 1989 – № 4.
4. Стронин М.Ф. Обучающие игры на уроке английского языка – М.; Просвещение, 1984. – С. 15-18.
5. Тимів Тетяна Петрівна. Підвищення мотивації до вивчення англійської мови. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/pidvisenna-motivacii-do-vivcenna-anglijskoi-movi-15835.html>

CHOOSING YOUR OWN KEY TO LANGUAGE LEARNING

Sobkovych Vladyslava

3rd year student, Institute for Applied System Analysis,

National Technical University of Ukraine

“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Academic advisor: Tyshchenko M.A.

Today is the 21st century - a century that opens up new opportunities for us to learn and discover the world. But is it possible to succeed alone? Of course, only by teaming you will be able to conquer the highest mountains. And this is where the important question of communication arises [2, p. 7].

Each erudite person sets different learning goals. But language learning is always a priority. And like in any learning process, special approaches are needed here.

We know a variety of methods for learning languages. They are all aimed at gaining new knowledge to acquire communication and social interaction skills with others.

Among the main methods we can mention:

- method of study with the teacher;
- listening method;
- method of studying books;

- method of watching films or cartoons;
- method of studying in the process of conversation.

These are really effective methods, and each of them has unique features, but I want to tell you about unconventional ways. Very often they help to achieve excellent results. Among these methods, a special place is occupied by the "Advisor Method". Its main characteristics are:

- appropriate approach to each student, that means that the learner determines his/her learning speed and also chooses the content. This is how the main initial program is formed. Well, it is formed gradually, depending on opportunities and goals. Of course, as soon as you want to learn new volumes of information, you will have to study more information at one time.

- the teacher acts as a mentor, helping to move in the right direction for successful learning process.

- the learning process itself is more like a game. In my opinion, it is the format that generates more interest in the process and therefore increases the efficiency of the result.

- all students in the group interact. They share information, communicate, memorize together. This allows for a relaxed atmosphere and therefore maintains interest in the subject throughout the training.

Scientists note that this method has an effective approach to the student, because it is aimed at the individuality of each person.

The next method I want you to tell called the Association Method.

Among its main features are:

- each student, during learning new material, comes up with an association for him.

- learning new material with help of using logical and constant expressions. This will immediately increase the vocabulary of the students.

- learning new information through pictures. Each illustration must come up with the appropriate associations. This will help develop your speaking skills.

- it is like an interactive learning - learning in the form of dialogue, interactive activity, communication with each other, during which the participants develop personal qualities [3, p. 4].

Summing up all that has been said, I want to add that quality language training will be effective in combining multiple models. And great success can only be achieved through hard work, so in any case, do not lose faith in yourself and keep moving forward.

References

1. Ellis, P. (2019). Modern Foreign Languages. Retrieved from <https://www.williamellis.camden.sch.uk/page/?title=Modern+Foreign+Languages&pid=26>– Cambridge
2. T. Tuteja, K. Sharma. (2019). Teaching of modern languages. Retrieved from <https://www.amazon.in/Teaching-Modern-Languages-Tuteja-Sharma/dp/8171692818>
3. Ford, M. (2016). Languages. Retrieved from <http://www.openculture.com/freelanguagelessons>

INNOVATIVE APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGES LEARNING

Khomyn Yuliia

*4th year student, faculty of Political Science and International Relations,
Lviv Polytechnic National University*

Supervisor: Lecturer at the Department of Foreign Languages, Martsikhiv K. R.

Nowadays it is important to emphasize that globalization demands changes. Learning of foreign languages is also thought to move ahead. Innovative approaches are actively developing in all spheres. Learning of foreign languages is viewed not to be the exception. Innovative and original ways, techniques, pedagogical practices and means, which contribute to the improvement and effectiveness of foreign languages, considered as the basic principles of innovative foreign languages learning technologies.

William Kilpatrick was one of the «fathers» of innovative approaches in learning at the beginning of 20 century. He contributed to the development of a project approach to learning. Harvard professors started to use *case study* method in 1910. The 20th century has brought such important approaches, as audiovisual studying, use of computers and interactive training.

Modern foreign language teachers widely use a lot of innovative approaches. Trainings, dialogue technologies, studying with a help of the Internet, game technology, work with native speakers via Internet, using international programs, which help to unify and make similar studying languages around the world, distance learning etc. All these approaches are developing and improving in Ukraine.

Also, new innovative technologies are continuing to appear and develop. Their biggest advantage is possibility to attract a wide range of users. List of the most perspective and most available approaches in foreign language learning includes:

- Using of the digital platforms. Such platforms, as *Google Docs*, *Edmodo*, *Digital Video* can help to create lessons, including creation of the training videos;
- Using of the digital language banks. These are huge databases of texts, which can help pick up authentic material;
- «Global staffroom» and other services, which help teachers to share experience;
- Mobile apps. There were created a great amount of apps for learning foreign languages: from alphabet and simple words for children to share experiences for teachers which is possible with a help of such programs as *The TEFL Commute* or *EFL Talks*;
- Online classes via Skype or similar programs;
- Authentic resources which help to understand language «from inside»;
- IWB – interactive boards. They allow to save and print notes written on the board, play audio tasks in the sound system, use the board as a slide for presentation, etc.;
- Method «*Dogme*» - cooperation of students, more accent on own creative opinion, promoting student initiative, moving away from standard gearing and individualism in studying [1].

In the conclusion, it's obvious that learning of foreign languages changes with new technologies and social customs. All these methods proved their relevance and showed good results. New methods will appear and change process of study – no matter where and when. The main disadvantage of innovative approaches to foreign language is only technical problems.

References

1. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5905-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-1>.
2. Ефендієва С. М. Упровадження інновацій в практику викладання англійської мови у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс] / С. М. Ефендієва – Режим доступу до ресурсу: http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/6263/1/Uprovadzhenia%20innovatsii_v_praktyku_vykladannia.pdf
3. Інноваційні методи та прийоми у викладанні іноземних мов [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://interconf.fl.kpi.ua/ru/node/1208>.

FOREIGN LANGUAGE LEARNING: AN INNOVATIVE APPROACH

Sheyko Maksym

1st year student, Faculty of Informatics and Computer Technology,

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Academic adviser: PhD in Cultural Studies, Assoc.Prof. Dynikova Liliia

Everyone should know their native language because it is the basis for their further development as an individual. However, we live in a time when knowing only one language is not enough because we are surrounded by a process of globalization and internationalization, and in order to feel confident, we additionally need to know at least one foreign language.

Modernization of the educational process of our country is the key to learning at least one foreign language starting from elementary classes.

Despite reform we can see and encounter some out-of-date approaches to learning foreign languages. In my opinion, this is one of the main problems of the educational process and a certain number of students are not interested in learning other languages as a result of it. Implementation of innovative approaches into the learning process can solve this problem as students will be able to consider this process as an interesting hobby.

A number of Ukrainian scholars, including L. Viktorov, Y. Polikarpov, O. Ponomarev, Y. Rudnik, and L. Shevchuk, are devoted to innovative changes in the process of learning other languages. Most of the authors see them in the active introduction of information technologies in educational work.

It can be said that the most important implementation is the use of the Internet during training. The potential of this technology is endless, as teachers are not limited to the education material. There are a lot of different tasks that can be accomplished in a foreign language classroom using the World Wide Web: to develop reading and writing skills, to supplement students' vocabulary, to take various foreign tests to improve their language skills.

Another important approach that can be considered is communication. Lots of students are faced with the problem of speaking a foreign language. It may be added that communication during learning cannot be limited to teacher-student or student-student communication. In order to improve foreign language skills, it is necessary to communicate more with native speakers. The Internet or dedicated volunteers can also help with this.

Also, we should not neglect the use of the method, which involves watching movies or series in the original language to improve the perception of information and expand students' vocabulary. Despite combining learning with some fun, this

method can be really productive because it motivates the student to learn foreign languages.

The approach, which is providing person-centered learning is the project method. Working on a project is a multilevel approach to learning a foreign language, covering reading and listening, speaking and grammar. The method of projects promotes the development of students' active self-thinking and orientates their research work. This type of teaching is relevant in that it teaches students collaboration, shapes creativity and intensifies students. The project method implements individual creative and actively active approaches in training. The project can have a research, creative, analytical and game character. The basis of the project method is orientation to the interests and wishes of the participants.

Therefore, the problem of implementation of innovative approaches to learning a foreign language in the educational process is quite relevant today. The result can give students the necessary motivation and interest to learn other languages. Through the modernization and development of information technologies, a number of different approaches and methods can be embodied in the educational process, which is the key to correct and interesting learning of foreign languages.

References

1. «Innovative methods of teaching English in high school in the context of modernization» Naumenko U.
<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/29.pdf>
2. «Innovative foreign language teaching technologies in the internationalization of educational space» Zabolotna Oksana
https://library.udpu.edu.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2014/04/17.pdf
3. «Ten innovations that have changed the teaching of English»
<http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5953-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-3>
4. «The use of innovative technologies in learning English»
https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/

BRAINSTORMING AS A FORM OF INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Shkunda Victoriia

*4th year student, faculty of Political Science and International Relations,
Lviv Polytechnic National University*

Academic Supervisor: Ass. Pfof. Martsikhiv K.R.

Today innovative approaches to teaching English are considered to be important. Students have different opinions and brainstorming helps to express them. It makes lessons more interesting and interactive.

Brainstorming is the random generation of ideas based around a topic. There is no editing or ordering of these ideas. They may then be used as the basis for another activity such as writing or discussion. It is often very productive as a whole-class activity [1]. There are two types of brainstorming: written and oral.

Speaking activities in the classroom should not only be interesting to students, but must also create a real need for communication. Brainstorming as a kind of learning provides the opportunity for students to bring real and authentic speaking experience [3].

Key elements of brainstorming are the following:

1. Everyone should tell everything he/she thinks about;
2. Teacher should write down all ideas, even if he/she thinks it is not right;
3. No criticism during discussion;
4. All participants have equal rights to express their opinion [4].

This method is used at the stage of motivation to develop students' thinking skills.

Stages of brainstorming:

- The teacher may begin a brainstorming session by posing a question or a problem, or by introducing a topic. For example, the topic of lesson can be "International relations";
- Students then express possible answers, relevant words and ideas, i.e. they can say words "war", "diplomacy", and "interconnection" according to topic "international relations".
- These ideas are then examined [2].

Brainstorming's main purposes are to focus students' attention on a particular topic by generating a quantity of ideas; teaching acceptance and respect for individual differences encouraging learners to take risks in sharing their ideas and opinions; demonstrating to students that their knowledge and language abilities are valued and accepted; introducing the practice of idea collection prior to beginning tasks such as writing or solving problems; providing an opportunity for students to share ideas and expand their existing knowledge by developed each other's contributions [2].

To conclude, it is important to say that this innovational method is very useful because it helps to focus on the material. In addition, it makes easier to understand complicated topics and to build in the head ideas about the topic and surrounding conception.

References

1. Brainstorming [Electronic recourse] // BBC – Access mode: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/brainstorming>
2. Brainstorming [Electronic recourse] // UNSW Sydney – Access mode: <https://teaching.unsw.edu.au/brainstorming>
3. Norseha Unin. Brainstorming as a Way to Approach Student-Centered Learning in the ESL Classroom / Norseha Unin // 6th International Research Symposium in Service Management / Norseha Unin. – Sarawak, Kuching, Malaysia: Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2016. – pp. 605-612.
4. Науменко У.В. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації / Науменко У.В. // «Молодий вчений». – 2018. – №3. – С. 118-122.

INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Yablonska Alina

3rd year student, faculty of Political Science and International Relations

Lviv Polytechnic National University

Supervisor: Lect. Martsikhiv K.R.

At present the use of innovative pedagogical educational technologies is needed in all spheres of educational system. It gives a kind of stimuli and motivation in the further development of teaching foreign languages. Professionally oriented approach to teaching English involves the formation of students' ability apply foreign languages in specific areas and situations: professional, business, scientific, educational and research [2].

It's important to point out that modern communication methodology offers a wide range of active non-standard methods and forms of work for better conscious material assimilation. Dogme is one of a communicative approach to language teaching that was initiated by Scott Thornbury in his article, "A Dogma for EFL". Dogme advocates a kind of teaching that doesn't rely on published textbooks but relies on conversational communication that occurs in the classroom between teachers and students [1]. Key features of dogme are the following:

1. Dogme has its roots in communicative language teaching.
2. Conversation is seen as central to language learning.
3. Dogme also places more emphasis on a discourse-level (rather than sentence-level) approach to language.

4. Dogme considers that the learning of a skill is co-constructed within the interaction between the learner and teacher.
5. Like task-based approach, dogme considers language learning to be a process where language emerges rather than one where it is acquired.
6. Scaffolded learning that is assisted by the teacher through conversations making possible effective learning.
7. The teacher's role is to optimize language learning affordances, the environment where learners can potentially learn and direct their attention to emergent language.
8. The learners' voice, beliefs and knowledge are accepted [1].

One of the technologies that provide person-oriented learning is the project method as a way to develop creativity, cognitive activity, independence. Projects can be subdivided into monoprojects, collective, oral, written and Internet projects. Working on a project is a multilevel approach to language learning that covers reading, listening, speaking and grammar. The method of projects promotes the development of active independent student thinking and guides them to join research work. In my opinion, project-based learning is relevant and teaches to cooperate to nurture ethical values such as mutual assistance and the ability to empathize, develop creative abilities and activate students [3].

It is also necessary to emphasize that the use of a multimedia complex (MK) as part of an interactive whiteboard, a personal computer and a multimedia projector are thought to be important tools for innovative learning. This complex combines all the benefits of modern computer technology and leads the learning process to a whole new level. Through clarity and interactivity, MK allows me to get the whole class involved in active work. Using an interactive whiteboard in the classroom greatly increases the effectiveness of student learning.

Summing up, foreign language learning will be precisely effective through the integrated use of the latest innovative technologies, and will depend on the teacher's ability to apply a humanistic approach to learning, understanding the need to abandon the authoritarian teaching method. Humanistic-based methods of teaching foreign languages help to reveal student's creative potential, develop and improve communicative skills. The process of learning a foreign language is not an automatic insertion of educational material into a student's head. It requires intense mental work of the student and his active involvement in the process. This can only be achieved through active learning innovative educational technologies. In my opinion, one of the most effective approaches to learning foreign languages is the dogma approach, because the focus will be on communicative skills, which can help to facilitate the acquisition of information.

References

1. The Dogme Approach to Language Teaching [Електронний ресурс]. – 2014. Режим доступу до ресурсу: <https://www.myenglishpages.com/blog/the-dogme-approach-to-language-teaching/>
2. The innovative methods in teaching foreign languages [Електронний ресурс]. – 2017. Режим доступу до ресурсу: <https://moluch.ru/archive/153/42828/>
3. Інноваційні освітні технології у вивченні англійської мови [Електронний ресурс]. – 2015. Режим доступу до ресурсу: <http://journal.osnova.com.ua/article/52127>

THOMAS'S METHOD AS AN EXAMPLE OF INNOVATIVE TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES

Yarosh Illia

*студент 2 курсу бакалаврату, факультет соціології і права,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник: Волкова С. Г.,*

The signs of the modern world are rapid integration processes that indicate the directions of modern life in all spheres. The growth of the educational and developmental significance of foreign languages in the life of society and each individual, as well as the presence of a multilingual and multicultural environment in all European countries, have led to the focusing of the learning system on the development of individual linguistic experience.

The problem of choice of effective approach in the study of foreign languages is becoming more urgent in our time, which has been reflected in the works of both domestic and foreign scholars. In particular, T. Artemchuk considered modern approaches to the study and teaching of foreign languages; moreover, O. Kovalenko examined changes in the system of education in connection with reforms, furthermore, S. Ryabushko, N. Yaremenko explored methods of teaching a foreign languages.

The process of mastering the rules of operation of foreign-language models occurs simultaneously with the mastering of their communicative-speech function. So, combining the experience of social psychology and linguistics, the communicative approach marks language, first of all, as a communication system. The teacher encourages students to learn the language, develops their speaking skills, and mistakes correction is not the main task [2].

An individual approach that is closely combined with the humanistic in practice is aimed at educating students with high communication barriers. It should be noted that within this approach, it is effective to divide students into small groups with the same level of knowledge and with different levels of knowledge depending on the purpose of the lesson [5, p. 18].

We could state, the main approach to teaching foreign languages is an innovative approach. This approach is based on the natural formation of speaking skills, where the meaning of the word precedes form, and the learning process must avoid stress. The above stated is ensuring consistent and accessible assimilation of the material [1].

The innovative approach provides positive motivation for learning a foreign language. Learning a foreign language using innovative methods promotes interest in the language and positive attitude towards the study; moreover stimulates the students' communication, as well as provides an opportunity to carry out an individual approach to learning more effectively [5, p. 19].

The development of approaches to teaching foreign languages in Ukraine is directly related to the borrowing of the experience of foreign experts. In our opinion, the method of the famous linguist Michel Thomas deserves special attention. His practice combines not only a communicative approach to teaching but also shows a special individual approach. Thus, he has developed his own innovative approach to teaching foreign languages.

According to psychologist J. Holmes, Thomas has taught students to be independent. He has created a home atmosphere for students. The students had to listen to their feelings and to be patient. Michel Thomas has presented something unfamiliar to students as ordinary. Thus, students has become accustomed to the language they want to learn. They are interested in the conditions created by Michel Thomas [4, p.10-17].

Thomas's method does not focus on perfect pronunciation from the beginning. The student's answers are constantly monitored, progress is made by constantly repeating and changing phrases. When Thomas has taught, students should not write anything down or try to memorize anything consciously. He also has stated that students should be relaxed but at the same time concentrated, and they should feel constant progress [3].

His method focuses on avoiding stressful situations. It creates not only comfort for the students but also he has become a friend for them. At the same time, most of his students had high communication barriers, but these barriers were eliminated due to the fact that their teacher emphasizes the commonality between the student's mother tongue and the language that the student studied.

Therefore, the experience of teaching foreign languages according to that method is a clear example of effective interaction between students and teachers. Thomas' way of studying is nothing but one of the innovative approaches to teaching foreign languages, which incorporates communicative and individual approaches.

References

1. Anburaj A. Innovative Methods of Teaching English Language / A. Anburaj, G. Christopher, Ni Ming. *OSR Journal Of Humanities And Social Science*. – 2014. – Vol. 19. – Issue 8. – P. 62-65.
2. Riabushko S. Interactive Training: New approaches to the Foreign Language Teachers' Training. *English*. – 2003. – №8 (152). – P. 7-8.
3. Sophie Campbell Now repeat after me. *The Daily Telegraph*. 2005. URL: <https://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/europe/italy/732244/Now-repeat-after-me....html>.
4. Джеймі Голмз Нонсенс: осягнути і перемогти / пер. з англ. Марії Шимчишин. К.: Наш Формат, 2016. – 320 с.
5. Яременко Н. В. Викладання іноземних мов в умовах євроінтеграції: основні підходи та методи. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. – 2018. – № 1. – С. 17-21.

INNOVATIVE APPROACHES TO ONLINE TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Yatsyshyna Daiana

3rd year student, faculty of Political Science and International Relations

Lviv Politechnic National University

Supervisor : Lecturer Martsikhiv K.R

In today's world with the latest technologies, we can reach the maximum of our vital resources to keep up with others. Gadgets have become a part of our lives, so why we don't use them? In the field of education, we can also successfully use the latest opportunities. One such great opportunity is the Internet.

When we discuss innovation on the internet, we think what we can do on the internet. Facebook, Instagram and various platforms create a safe online learning and work environment. Tools in the cloud, such as Google Drive or iCloud, are also very indispensable, with the ability to store a large number of files and materials and keep everything in one place[1].

Online communication can be understood as a global discussion between people from all over the world. The advent of the Internet and the growth of social networks have enabled English teachers from around the world to create online communities that work as a global teaching network of professionals who can offer advice, support and ideas.

The development of mobile technology and the proliferation of smartphones have enabled many of us to access the Internet online and many applications. With the help of the Internet and smartphones, students and educators can study and share useful information anywhere. Teachers can also refine their learning skills by listening to podcasts or watching tutors' webinars or archives.

Get online with people in class to use via Skype, and develop student-friendly and English-language tools to open up a whole new market for Skype lessons and online classes[2].

One of the greatest benefits of the internet for the word under study is very often used by authentic resources. We can now make this available by watching YouTube videos and tagging them on TripAdvisor. The possibilities of the Internet are endless!

Also known under the dogma of language learning (communicative approach) and mentioned earlier to see the private separation of textbooks in favor of conversational communication between students and teachers. Dogma signals a deviation from a unified approach to the selection of all players. In order to disable this network, disconnect it (disconnecting it), it is only necessary to view the content lesson and more time to create workforce.

As for the English language, this is clearly an established position of the middle language, many of our people are now looking for English to see the authenticity of use in the city, business, education and tourism. To do this, we could study the statistics of communicators, we might choose to frame grammar, vocabulary and necessity, and help find people who joined internationals[3].

Also, using the Internet wisely, we can instantly draw up lesson plans on a particular platform and share it with students. Here are three tips for how to do this effectively:

- it is best to give up the idea of making lesson plans right away. No matter how we would like to approach each of our students individually, it is better to adjust the lesson plans prepared during the lesson than to make them in a hurry, in the teaching process;
- choose the specific platform on which you would like to have your training plans created. if your classes are successful, you can also create plans on other platforms to attract more students;
- and tell students about your online learning using the various methods available to you, orally, online or through various advertisements.

Online English courses are becoming more popular every year. Their main advantages: convenience, the ability to get information from anywhere, as well as - a lower cost compared to conventional English courses. By choosing this type of study, we can access online lectures from the best universities in the world[4].

Therefore, the use of online resources in English language learning is now indispensable and a prerequisite for successful language learning. It helps us learn about new resources to learn, share information with other students, it saves us a lot of time and most of the great opportunities are free.

References

1. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови. Частина 1 [Електронний ресурс]. – 2018. Режим доступу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5905-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-1>
2. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови. Частина 2 [Електронний ресурс]. – 2018. Режим доступу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5921-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-2>
3. Десять інновацій, які змінили викладання англійської мови. Частина 3 [Електронний ресурс]. – 2018. Режим доступу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-525-5953-desyat-innovaciy-yaki-zminili-vikladannya-angliyskoi-movi-chastina-3>
4. Як успішно викладати англійську мову онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://enguide.ua/ua/magazine/kak-uspeshno-prepodavat-angliyskiy-yazyk-onlayn>